T.C.

TRAKYA ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

KIYI KENTLERİ VE EKOLOJİK TURİZM İLİŞKİSİNDE BÜTÜNLEŞİK KONAKLAMA YAKLAŞIMI: DEDEAĞAÇ VE DADİA ÖRNEKLERİ

GİLDİS TACHİR

DOKTORA TEZİ

MİMARLIK ANABİLİM DALI

Tez Danışmanı: DR. ÖĞR. ÜYESİ PINAR KISA OVALI

EDİRNE-2019

GILDIS TACHİR'in hazırladığı "KIYI KENTLERİ VE EKOLOJİK TURİZM İLİŞKİSİNDE BÜTÜNLEŞİK KONAKLAMA YAKLAŞIMI: DEDEAĞAÇ VE DADİA ÖRNEKLERİ" başlıklı bu tez, tarafımızca okunmuş, kapsam ve niteliği açısından Mimarlık Anabilim Dalında bir Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri	İmza
Prof. Dr. Ayşe Nilay EVCİL	.....
Prof. Dr. Semiha ÖZTUNA	.....
Doç. Dr. Kunter MANİSA	.....
Dr. Öğr. Üyesi Pınar KISA OVALI	.....
Dr. Öğr. Üyesi Hatice KIRAN ÇAKIR	.....

Tez Savunma Tarihi: 15/11/2019

Bu tezin Doktora tezi olarak gerekli şartları sağladığını onaylarım.

	İmza
Dr. Öğr. Üyesi Pınar KISA OVALI Tez Danışmanı	.....
Doç. Dr. Funda ÖZTÜRK KERESTECİOĞLU İkinci Tez Danışmanı	.....

Trakya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü onayı

.....

Prof. Dr. Murat YURTCAN
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü

T.Ü. FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI DOKTORA PROGRAMI
DOĞRULUK BEYANI

Trakya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında, tüm verilerin bilimsel ve akademik kurallar çerçevesinde elde edildiğini, kullanılan verilerde tahrifat yapılmadığını, tezin akademik ve etik kurallara uygun olarak yazıldığını, kullanılan tüm literatür bilgilerinin bilimsel normlara uygun bir şekilde kaynak gösterilerek ilgili tezde yer aldığını ve bu tezin tamamı ya da herhangi bir bölümünün daha önceden Trakya Üniversitesi ya da farklı bir üniversitede tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

15 /11/2019
Gildis TACHİR

Doktora Tezi
KIYI KENTLERİ VE EKOLOJİK TURİZM İLİŞKİSİNDE BÜTÜNLEŞİK KONAKLAMA YAKLAŞIMI: DEDEAĞAÇ VE DADİA ÖRNEKLERİ
T.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü
Mimarlık Anabilim Dalı

ÖZET

Dünya genelinde yaşanan turist yoğunluğu, kentlerin doğal taşıma kapasitesinin yanı sıra konaklama kapasitesinin de aşılmasına neden olmakta, sonuçta kıyı kentlerinde turizmi var eden özgün arz öğeleri değişime uğramaktadır. Yoğun konaklama yapılaşması nedeni ile çoğu zaman siluetler bozulmakta, sezonluk nüfus artışları alt ve üst yapıyı zorlamakta, atıklar vb. etmenler olumsuz değişimleri getirmektedir. Çevresel kayıpları azaltmak için ekolojik turizm, konaklama sorununa bir çözüm aracı olarak, kıyı ve sürdürülebilirliği arasında bağ kurabilir. Çünkü ekolojik turizm mimarisinin genel yaklaşımlarından biri kullanılmayan yapı stoklarının değerlendirilmesidir. Bu araştırmanın amacı; ekolojik turizmin amaç, ilke, strateji ve yapılaşma ölçütlerini kullanarak, kıyı kentinin fiziksel sınırları içindeki konaklama kapasite aşımının, kıyı kentinin doğal sınır bölgesinde yer alan yerleşimlerdeki kullanılmayan yapı stoklarının değerlendirilmesine yardımcı olacak Bütünleşik Konaklama Yaklaşımının (BKY) üretilmesidir. Çalışmada literatür desteği ile kavramlar arasında ilişki kurgulanarak, çalışmanın konaklama-kent, konaklama-yapı ve konaklama-kullanıcı değişkenleri belirlenmiş, bu değişkenler bir matris altında tümleştirilmiş, mekânsal analizler ve anket çalışmaları ile bütünleşik konaklama kararını üreten yaklaşımın kurgusu oluşturulmuştur. BKY matrisi, kıyı kentinin ve doğal sınır bölgesinde yer alan yerleşimlerin değişkenlere bağlı ölçütler yardımı ile bütünleşmesi kararının üretilmesini sağlamaktadır.

Birinci bölümde; tez çalışmasının konusu, kapsamı, sınırları ve yöntemi tanımlanmıştır.

İkinci bölümde; tezin temel kavramları (kıyı kenti, ekolojik turizm, konaklama ve bütünleşik kıyı alan yönetimi) birbirleri ile ilişkilendirilerek açıklanmıştır. Bütünleşik konaklama yaklaşımının üretilmesinde kullanılacak değişkenler, kavramlar

arasındaki ilişkilerin kurulması ile belirlenmiştir. Kıyı kenti, ekolojik turizm, konaklama ve bütünleşik kıyı alan yönetimi kavramlarının güncel durumlarından ve ilişkilerinden ortaya çıkan risk ve potansiyel değişkenleri belirlenmiştir.

Üçüncü bölümde; "Bütünleşik Konaklama Yaklaşımı (BKY)" kurgulanarak; BKY'nın üretilmesine ilişkin oluşturulan ikili matrisin birinci bölümü (A Matrisi), kıyı kentinde konaklama yapılarının artmasının oluşturduğu riskleri, ikinci bölümü (B Matrisi) ise kıyı kentinin doğal sınır bölgesinde yer alan yerleşimde mevcut yapı stoklarının oluşturduğu potansiyelleri belirlemektedir. Riskler ve potansiyeller konaklama-kent, konaklama-yapı ve konaklama-kullanıcı ilişkisi arasındaki değişkenler ve alt değişkenler yardımı ile belirlenmiştir. Elde edilen bilgi ve veriler yardımıyla değişkenlerin artma ve azalma durumları ilişkilendirilerek, birbirlerini dengeleme durumları için ölçütler getirilmiş ve bütünleşik konaklama kararı üretecek matris oluşturulmuştur.

Dördüncü bölümde; örneklem alan olarak Yunanistan'ın kıyı kenti Dedeağaç ve kıyı kentinin doğal sınır bölgesinde yer alan Dadia yerleşimi seçilmiştir. Dedeağaç ve Dadia'nın mekânsal analizleri yapılmış ve anket yapılacak örneklem büyüklükleri belirlenmiştir. İki örneklem alanın konaklama-kent ve konaklama-yapı ilişkileri değişkenlerinin artma ve azalma durumları saptanmıştır.

Beşinci bölümde; kıyı kenti Dedeağaç'ta turistlere, Dadia'da ise turistlere, çalışanlara ve yerel halka uygulanan anketler değerlendirilmektedir. Bütünleşik konaklama yaklaşımının konaklama-kullanıcı ilişkisinin değişkenleri, verilere bağlı olarak değerlendirilmiş ve değişkenlerin artma ve azalma durumları saptanmıştır. Bütünleşik konaklama kararı üreten tablo, örneklem alanlara uyarlanarak Dedeağaç ve Dadia'nın ekolojik turizm seçeneğinde bütünleşik konaklama kararları üretilmiştir.

Altıncı bölüm; sonuç bölümüdür. Bu bölümde, çalışmanın genel değerlendirmesi yapılarak, elde edilen bilgi ve veriler yardımıyla bütünleşik konaklama yaklaşımının (BKY) uygulanmasının önemliliği vurgulanmaktadır.

Yıl : 2019
Sayfa Sayısı : 230
Anahtar Kelimeler : Kıyı Kenti, Ekolojik Turizm, Bütünleşik Konaklama

Doctoral Thesis
INTEGRATED ACCOMMODATION APPROACH IN THE RELATION OF COASTAL CITIES AND ECOLOGICAL TOURISM: ALEXANDROUPOLI AND DADIA
Trakya University Institute of Natural Sciences
Department Of Architecture

ABSTRACT

The density of tourists around the world causes the natural capacity of the cities to be exceeded as well as the accommodation capacity and consequently the original supply elements that create tourism in coastal cities are changing. Due to the intensive accommodation building, silhouettes are often deteriorated; seasonal population increases force the upper and lower structures, wastes and so on, variable bring negative changes. In order to reduce environmental losses, ecological tourism can link coastal and sustainability as a means of solution to the problem of accommodation. The general approach of ecological tourism architecture is the evaluation of unused building stocks. The purpose of this research; The aim of ecological tourism is to produce an Integrated Accommodation Approach (IAA) which will help to evaluate the overcapacity of accommodation within the physical boundaries of the coastal city and the unused building stocks in the settlements located in the natural border region of the coastal city by using the principles, strategies and construction criteria. In the study, the relationship between the concepts of literature support and the concept of the study, accommodation-city, accommodation-building and accommodation-user variables were identified, these variables are integrated under a matrix, spatial analysis and survey studies with integrated accommodation decision-making was created fiction. The matrix of the IAA provides the decision to integrate the coastal city and the settlements located in the natural border region with the help of the criteria based on variables.

In the first section; the subject, boundaries and method of the thesis are defined.

In the second part; the basic concepts of the thesis (coastal city, ecological tourism, accommodation and integrated coastal area management) are explained in relation to each other. The variables to be used in the production of the integrated accommodation approach were determined by establishing the relationships between the concepts. Risk and potential variables arising from current status and relationships of

coastal city, ecological tourism, and accommodation integrated coastal area management concepts were determined.

In the third section; an Integrated Accommodation Approach (IAA) has been designed; the first part of the binary matrix (Matrix A) for the production of IAA, the risks posed by the increase of accommodation building in the coastal city, the second part of the matrix (Matrix B) is determined by the potential of the existing building stocks in the settlement located in the natural border region of the coastal city. Risks and potentials are determined by the variables and sub-variables between accommodation-city, accommodation-building and accommodation-user relationship. With the help of the obtained information and data, a table was created to produce an integrated accommodation decision by correlating the increase and decrease of the variables and bringing criteria for balancing each other.

In the fourth section; Greece's coastal city of Alexandroupoli and the settlement of Dadia in the natural border were chosen as the sampling area. Spatial analyzes of Alexandroupolis and Dadia areas were conducted and sample sizes to be surveyed were determined. Increasing and decreasing variables of accommodation-urban and accommodation-building relations of two sample areas were determined.

In the fifth chapter; in the coastal city of Alexandroupoli, tourists are surveyed by tourists, employees and local people. The variables of the accommodation-user relationship of IAA were evaluated based on the data and the increase and decrease of the variables were determined. The table that produces the integrated accommodation decision is adapted to the sample areas. Thus, integrated accommodation decisions were produced in the ecological tourism option of Alexandroupoli and Dadia.

In the sixth section; this part is the result section. In this section, the general evaluation of the study and the importance of IAA created with the information and data obtained are given.

Year : 2019
Number of Pages : 230
Keywords : Coastal City, Ecological Tourism, Integrated Accommodation

ÖNSÖZ

Kıyı kentlerinde konaklama yapılarının artmasının oluşturduğu risklerin, doğal sınır bölgesinde yer alan yerleşimlerde kullanılmayan yapı stokları ile karşılanmasının hedeflenildiği bu tez çalışmasında;

Öncelikle, tez çalışmam boyunca beni yönlendiren, yardım ve desteğini benden esirgemeyen değerli tez danışmanım Dr.Öğr.Üyesi Pınar Kısa Ovalı'ya, yapıcı eleştirileri ve önerileri ile tezimin ilerlemesine büyük katkıda bulunan ikinci tez danışmanım Doç.Dr. Funda Öztürk Kerestecioğlu'na, çalışmamı çeşitli aşamalarda değerlendirerek geliştirmemi sağlayan hocalarım Prof.Dr. Semiha Öztuna'ya ve Dr.Öğr.Üyesi Hatice Kıran Çakır'a, sayısal verilerin yazınsal düzeltmelerinde katkı sağlayan Dr.Öğr.Üyesi Muzaffer Özsoy'a;

Anket sürecine, tecrübe ve öngörüleri ile katkı sağlayan Eleni Kufaki ve Eva Pegiou'e, anket sürecini tamamlamama yardımcı olan arkadaşım Dora Cicoz'a;

Bu süreci benimle birlikte yaşayan, anlayışı ve desteği ile her zaman yanımda olduğunu bildiğim değerli eşim Mustafa Ali Çavuş'a, çalışmanın her aşamasında yanımda olan kızım Işıl Ali Çavuş'a, destekleri ile her zaman arkamda olduklarını bildiğim babama, anneme ve kardeşime, öğretim görevlisi olarak yer aldığım üniversitenin değerli yöneticilerine ve çalışma arkadaşlarıma;

Son olarak da Dedeağaç Belediyesi ve Dadia yerleşiminde; bana kapılarını açan konaklama tesis sahiplerine ve turistlere, doğal sınır yerleşim sakinlerine, sorularıma cevap vermekle kalmayan, görüş ve önerilerini açık yüreklilikle paylaşan tüm katılımcılara çok teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET iv
ABSTRACT vi
ÖNSÖZ viii
İÇİNDEKİLER ix
KISALTMALAR DİZİSİ xii
ŞEKİLLER DİZİSİ xiii
ÇİZELGELER DİZİSİ xiv

BÖLÜM 1. GİRİŞ 1
1.1. Problem 3
1.2. Araştırmanın Amacı 6
1.3. Araştırmanın Önemi, Kapsamı ve Gerekçesi 7
1.4. Sayıltılar 8
1.5. Araştırmanın Sınırları 8
1.6. Araştırmanın Yöntemi 9

BÖLÜM 2. TEMEL KAVRAMLAR (KIYI KENTİ, EKOLOJİK TURİZM, KONAKLAMA, BÜTÜNLEŞİK KIYI ALANLARI YÖNETİMİ), GÜNCEL DURUM ve İLİŞKİLER 16
2.1. Kıyı Kenti Kavramı ve Dönüşümü 16
2.1.1. Kıyı Kenti Kullanımları ve Kıyı Sorunları 19
2.1.2. Kıyı Kentleri ve Ekolojik Turizm 23
2.2. Ekolojik Turizm ve Gelişimi 24
2.2.1. Ekolojik Turizm İlkeleri 29
2.2.2. Ekolojik Turizm Aktiviteleri 30
2.2.3. Ekolojik Turizmde Turist Profili 31
2.2.4. Ekolojik Turizm Mimarisi ve Konaklama 33
2.3. Konaklama Kavramı ve Güncel Durum 35
2.3.1. Kıyı Kenti ve Konaklama İlişkisi 38
2.3.2. Kıyı Kentlerinde Ekolojik Turizm Gelişimi ve Konaklama 39

2.4. Bütünleşik Kıyı Alan Yönetimi (BKAY) ve Gelişimi 43
2.4.1. Yunanistan'da Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi 47
2.4.2. BKAY'nin Yunanistan'da Yasal ve Kurumsal Yapısı 47
2.4.3. Yunanistan Kıyıları ve BKAY Uygulamaları 49
2.5. Bölüm Sonucu 53

BÖLÜM 3. BÜTÜNLEŞİK KONAKLAMA YAKLAŞIMI (BKY) 58
3.1. Bütünleşik Konaklama Yaklaşımı ve Bileşenleri 59
3.1.1. Kıyı Kentinde Konaklama Yapılarının Artmasının Oluşturduğu Riskler (A Matrisi) 61
3.1.2. Kıyı Kentinin Doğal Sınır Yerleşimindeki Konaklama Potansiyelleri (B Matrisi) 63
3.2. Bütünleşik Konaklama Yaklaşımının Kurgusu ve İşleyişi 65
3.3. Bölüm Sonucu 69

BÖLÜM 4. ÖRNEKLEM ve YÖNTEM 72
4.1. Mekânsal Analizler 73
4.1.1. Alan Kullanımları; Kıyı Kenti Dedeağaç\Alexandropoli ve Doğal Sınır Yerleşimi Dadia 73
4.1.2. Dedeağaç ve Dadia'da Turizm Gelişimi 82
4.2. Araştırmanın Tasarımı ve Örneklem Büyüklüğü 88
4.2.1. Veri Toplama: Pilot Çalışma, Anket Sorularının Belirlenmesi ve Uygulama Süreci 90
4.2.2. Veri Analizi ve Araştırma Güvenirliliği 92
4.3. Bölüm Sonucu 93

BÖLÜM 5. BULGULAR VE BÜTÜNLEŞİK KONAKLAMA YAKLAŞIMININ DEĞERLENDİRİLMESİ 95
5.1. Kıyı Kenti Dedeağaç'ın Turist Profili ve Eğilimleri 95
5.1.1. Turistlerin Kıyı Kentinde Bulunma Biçimleri 97
5.1.2. Turistlerin Geldikleri Ülke ve Kalma Süreleri 100
5.1.3. Turistlerin Ekolojik Turizm Eğilimleri 102
5.1.4. Turistlerin Doğal Sınır Yerleşiminde Konaklama Eğilimleri 106

5.2. Dedeağaç'ın Doğal Sınır Yerleşimde (Dadia) Turist, Çalışan ve Yerel Halkın Alandaki Kullanılmayan Yapıların Değerlendirilmesine İlişkin Anket Bulguları 110
5.2.1. Dadia'da Turist Profili ve Eğilimleri 110
5.2.1.1. Turistin Dadia'da Konaklama Eğilimleri 117
5.2.2. Dadia'da Çalışan Profili ve Eğitimleri 121
5.2.2.1.Çalışanların Yerleşimdeki Konaklama Gelişimine İlişkin Görüşleri 125
5.2.3. Dadia'da Yerel Halkın Profili ve Eğilimleri 126
5.2.3.1. Yerel Halkın Turizm ve Turistten Beklentisi 129
5.2.3.2. Yerel Halkın Yerleşimdeki Konaklama Gelişimine İlişkin Görüşleri 134
5.2.4. Dadia'nın Geleceğine İlişkin Vizyon Belirleme (Turist, Çalışan, Yerel Halk) 142
5.3. Bütünleşik Konaklama Yaklaşımının Örneklem Alanlar Üzerinde Değerlendirilmesi 154
5.3.1. Kıyı Kenti Dedeağaç'ta Konaklama Yapılarının Artmasının Oluşturduğu Riskler (A Matrisi) 154
5.3.2. Kıyı Kentinin Doğal Sınır Yerleşimi Dadia'da Konaklama Potansiyelleri (B Matrisi) 157
5.4. Dedeağaç ve Dadia için Bütünleşik Konaklama Kararı 159
5.5. Bölüm Sonucu 161

BÖLÜM 6. SONUÇ **164**
KAYNAKLAR 169
EKLER 184
ÖZGEÇMİŞ 214

KISALTMALAR DİZİSİ

BKY	Bütünleşik Konaklama Yaklaşımı
WCED	Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu
UNEP	United Nation Environmental Programme
PAP/RAC	Priority Action Programme/Region Activity Center
WTO	Dünya Turizm Örgütü
EUCC	European Union for Coastal Conservation
TIES	Ekolojik Turizm Topluluğu
WWF	Doğal Hayatı Koruma Vakfı
BKAY	Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi
MAP	Akdeniz Eylem Planı'nın
ICZM	Integration Coastal Zoon Management
AB	Avrupa Birliği

ŞEKİLLER DİZİSİ

	Sayfa
Şekil 1.1. Kıyı kenti sınır oluşumu	4
Şekil 1.2. Kıyı kentinin konaklama artışının kontrolü (hipotetik şema)	6
Şekil 1.3. Tez çalışmasının akış diyagramı	12
Şekil 2.1. Kavramsal dönüşüm	17
Şekil 2.2. Dağ yürüyüşü	32
Şekil 2.3. Yerel kültürle etkileşim	32
Şekil 2.4. Ekolojik turizm yerleşmesine bir örnek otel, Dadia	33
Şekil 2.5. Yerel mimari ile uyumlu butik oteller, Santorini	33
Şekil 2.6. Turistik otel, Oia	35
Şekil 2.7. Şarap müzesi	35
Şekil 2.8. Ekolojik turizmin genel perspektifi	40
Şekil 2.9. Kıyı kentlerinin turizm potansiyelleri	41
Şekil 2.10. Kıyı kentinin ekolojik turizme bağlı yapılı çevre potansiyelleri	43
Şekil 2.11. BKAY'nin ortaya çıkış süreci	45
Şekil 2.12. Yunanistan'ın kentsel kıyı şeması	50
Şekil 2.13. Konaklama-kent ilişkisi değişkenleri	53
Şekil 2.14. Konaklama-yapı ilişkisi değişkenleri	54
Şekil 2.15. Konaklama-kullanıcı (turist, yerel halk) ilişkisi değişkenleri	55
Şekil 3.1. Bütünleşik kıyı konaklama yaklaşımının bütünleşik kıyı alanları yönetimi içindeki yeri	59
Şekil 3.2. Bütünleşik konaklama yaklaşımı bileşenleri	60
Şekil 3.3. Bütünleşik konaklama yaklaşımı	66
Şekil 3.4. Risk ve potansiyel göstergelerin değerlendirme durumu	67
Şekil 4.1. Kıyı kenti Dedeağaç ve doğal sınır yerleşimi Dadia'nın konumu	72
Şekil 4.2. Dedeağaç'ın coğrafi konumu	73
Şekil 4.3. Dadia yerleşiminin coğrafi konumu	74
Şekil 4.4. Dedeağaç'ın 1872 yılı yapılı çevre gelişimi	75
Şekil 4.5. Dedeağaç'ın 1878 yılı yapılı çevre gelişimi	76
Şekil 4.6. Dedeağaç'ın 1930 yılı yapılı çevre gelişimi	76
Şekil 4.7. Dedeağaç'ın 1960 yılı yapılı çevre gelişimi	77
Şekil 4.8. Dedeağaç'ın 1980 yılı yapılı çevre gelişimi	78
Şekil 4.9. Dedeağaç'ın 2000 yılı yapılı çevre gelişimi	78
Şekil 4.10. Dedeağaç'ın 2015 yılı yapılı çevre gelişimi	79
Şekil.4.11. Dadia yerleşiminde kentsel doku ve ulaşım aksları	80
Şekil 4.12. Dadia yerleşimi işlev analizi	81
Şekil 4.13. Dadia yerleşimi kat adedi analizi	81
Şekil 4.14. Dadia yerleşimi strüktür analizi	83
Şekil 4.15. Dadia'da yıllara göre turist sayısı	84
Şekil 4.16. Dadia'da aylara göre alana gelen turist sayısı	85
Şekil 4.17 .Dadia ekolojik turizm merkezi	85
Şekil 4.18. Dadia ekolojik turizm oteli	86
Şekil 4.19. Dadia kuş gözlem evi	86
Şekil 4.20. Dadia'da doğa yürüyüşü parkurları	87
Şekil 4.21. Dedeağaç kentinin konaklama ile ilgili bölgelere ayrımı	89
Şekil 5.1. Dedeağaç ve Dadia'nın Bütünleşik Konaklama Yaklaşımı (BKY)	160

ÇİZELGELER DİZİSİ

	Sayfa
Çizelge 2.1. Çevresel sorunlar ve ekolojik turizmin ortaya çıkış sebepleri	26
Çizelge 2.2. Ekolojik turizm tanımları	28
Çizelge 2.3. Ekolojik turizmde turistik eylem türleri	30
Çizelge 2.4. Ekolojik turizm türleri	31
Çizelge 2.5. Ekolojik turizmin mimari karakteristikleri	34
Çizelge 2.6. Konaklama kavramının turizm ve çevre ilişkisi bağlamında değişimi	37
Çizelge 2.7. Yunanistan kıyı özellikleri	49
Çizelge 2.8. Yunanistan'ın BKAY ile ilgili projeleri	52
Çizelge 3.1. Kıyı kentinde konaklama yapılarının artmasının oluşturduğu riskler (A Matrisi)	62
Çizelge 3.2. Kıyı kentinin doğal sınır yerleşimindeki konaklama potansiyelleri (B Matrisi)	64
Çizelge 4.1. Kıyı kenti Dedeağaç'ta yıllara göre alan kullanımları	75
Çizelge 4.2. Dedeağaç'a bir yılda gelen turist sayısı	83
Çizelge 4.3. Dedeağaç'ın otel ve yatak kapasiteleri	83
Çizelge 4.4. Dedeağaç için örneklem belirleme ölçütleri ve örnekleme giren turist sayısı	89
Çizelge 4.5. Dadia için örneklem belirleme ölçütleri ve örnekleme giren turist sayısı	90
Çizelge 4.6. Dedeağaç ve Dadia'da anket uygulanacak kişi sayısı	92
Çizelge 4.7. Soruların yorumlanması	92
Çizelge 4.8. Güvenilirlik katsayısı (Dedeağaç)	93
Çizelge 4.9. Güvenilirlik katsayısı (Dadia)	93
Çizelge 5.1. Turistin cinsiyet dağılımı	96
Çizelge 5.2. Turistin yaş dağılımı	96
Çizelge 5.3. Dedeağaç konaklama yapılarında bulunma biçimine göre yaş dağılımı	97
Çizelge 5.4. Turistler kentte kimler ile bulunurlar	98
Çizelge 5.5. Arkadaşları ile gelen turistler	98
Çizelge 5.6. Ailesi ile gelen turistler	99
Çizelge 5.7. Ailesi ile gelen turistlerin çocuklarının yaş dağılımı	99
Çizelge 5.8. Tur şirketi ile gelen turistler	100
Çizelge 5.9. Turistlerin geldikleri ülke	101
Çizelge 5.10. Turistlerin kentte konaklama süreleri	101
Çizelge 5.11. Turistlerin tatillerini organize etme biçimleri	102
Çizelge 5.12. Turistlerin tatillerini değerlendirme biçimleri	103
Çizelge 5.13. Turistin doğal sınır yerleşimi Dadia alanına ilişkin bilgi düzeyleri	103
Çizelge 5.14. Turistin doğal sınır yerleşimi Dadia alanında bulunup bulunmadıkları	103
Çizelge 5.15. Turistin doğal sınır yerleşimi Dadia alanına gidememe nedenleri	104
Çizelge 5.16. Tanıtım ofisi bulunması	105
Çizelge 5.17. Etkinliklerin olması	105
Çizelge 5.18. Turist açısından doğal sınır yerleşiminin tanıtım gereksinimleri	105
Çizelge 5.19. Turistin doğal sınır yerleşimde konaklama isteği	106
Çizelge 5.20. Turistlerin doğal sınır yerleşiminde konaklamak istememe nedeni	107

Çizelge 5.21. Turistlerin doğal sınır yerleşimde konaklama yapısı tercihi 107
Çizelge 5.22. Turistlerin yeniden değerlendirilecek kullanılmayan yapılar için görüşleri 108
Çizelge 5.23. Turistlerin kullanılmayan yapıları ekolojik yaklaşımla değerlendirilmesine yönelik görüşleri 109
Çizelge 5.24. Turistlerin ekolojik turizme ilişkin bilgileri 109
Çizelge 5.25. Turistin ileride tatil seçimlerinde ekolojik turizmin etkisi 110
Çizelge 5.26. Turistin cinsiyet dağılımı 111
Çizelge 5.27. Turistin yaş dağılımı 111
Çizelge 5.28. Turistin eğitim düzeyi 112
Çizelge 5.29. Turistin meslek türleri 112
Çizelge 5.30. Turistin yıllık ortalama gelirleri 113
Çizelge 5.31. Turistlerin geldikleri ülke 113
Çizelge 5.32. Turistlerin alanda bulunma durumları 114
Çizelge 5.33. Turistlerin aylara göre Dadia'da bulunmaları 114
Çizelge 5.34. Turistlerin alanda bulunma biçimleri 115
Çizelge 5.35. Turistlerin alanda bulunma sebepleri 115
Çizelge 5.36. Turistlerin alanla ilgili bilgi kaynağı 116
Çizelge 5.37. Turistlerin alana ulaşım biçimleri 116
Çizelge 5.38. Turistlerin konaklama eğilimi 117
Çizelge 5.39. Turistlerin konakladıkları yer 118
Çizelge 5.40. Turistlerin konakladıkları süre 118
Çizelge 5.41. Turistlerin konaklamama sebepleri 119
Çizelge 5.42. Turistin konaklamak istediği konaklama yapı türü 119
Çizelge 5.43. Turistin konaklamada hizmet beklentileri 120
Çizelge 5.44. Turistin doğal sınır yerleşime gelme amaçları 120
Çizelge 5.45. Turistin doğal sınır yerleşimde harcama miktarları 121
Çizelge 5.46. Çalışanın cinsiyeti dağılımı 122
Çizelge 5.47. Çalışanın yaş dağılımı 122
Çizelge 5.48. Çalışanın eğitim düzeyi 122
Çizelge 5.49. Çalışanın meslek türler 123
Çizelge 5.50. Çalışanın yıllık ortalama geliri 123
Çizelge 5.51. Çalışanın çalışma alanları 124
Çizelge 5.52. Çalışanların yeni çalışma alan beklentileri 124
Çizelge 5.53. Çalışanların konaklama yapılaşmasına ilişkin eğilimle 125
Çizelge 5.54. Çalışanların konaklama alanında çalışma istekleri 125
Çizelge 5.55. Çalışanların kullanılmayan yapıların konaklama amaçlı değerlendirilmesi ile artacak iş alanları görüşleri 126
Çizelge 5.56. Yerel halkın cinsiyet dağılımı 127
Çizelge 5.57. Yerel halkın yaş dağılımı 127
Çizelge 5.58. Yerel halkın eğitim düzeyi 128
Çizelge 5.59. Yerel halkın meslek türleri 128
Çizelge 5.60. Yerel halkın yıllık ortama gelir düzeyi 129
Çizelge 5.61. Yerel halkın bölgeye gelen turistten gelir elde etme durumu 129
Çizelge 5.62. Yerel halkın gelir elde etme biçimi 130
Çizelge 5.63. Yerel halkın gelir elde ettiği türler 130
Çizelge 5.64. Yerel halkın turiste öğretebileceği faaliyetler 131
Çizelge 5.65. Yerel halkın turist ile etkileşim düzeyi 131

Çizelge 5.66. Yerel halkın turist ile etkileşim kuramama sebepleri 132
Çizelge 5.67. Yerel halkın turist ile etkileşim biçimi 133
Çizelge 5.68. Yerel halkın turistin alanda bulunma sebeplerine ilişkin görüşü 133
Çizelge 5.69. Yerel halkın alana gelen turistten beklentisi 134
Çizelge 5.70. Yerel halkın mevcut halleri ile evlerini konaklamada değerlendirme istekleri 135
Çizelge 5.71. Yerel halkın mevcut halleri ile evlerini konaklamada değerlendirme durumları 135
Çizelge 5.72. Yerel halkın evlerini konaklamada değerlendirmeme sebepleri 136
Çizelge 5.73. Yerel halkın kullanılmayan yapıları konaklama amaçlı değerlendirilme eğilimi 137
Çizelge 5.74. Yerel halkın kullanılmayan yapıların konaklama amaçlı değerlendirilmesi için sermaye durumları 137
Çizelge 5.75. Sermaye sahibi yerel halkın kullanılmayan yapılarını projelendirme ve inşaat durumları 138
Çizelge 5.76. Yerel halkın devlet danışmanı değerlendirilme isteği 138
Çizelge 5.77. Yerel halkın devlet tarafından sağlanan danışmanın bulunmasını istediği yer. 139
Çizelge 5.78. Yerel halkın çalışmak istediği kuruluşlar 140
Çizelge 5.79. Yerel halkın konaklama binası tipoloji beklentisi 140
Çizelge 5.80. Yerel halkın kullanılmayan yapıların değerlendirilmesi ile yerleşime kazandıracaklarına ilişkin görüşleri 141
Çizelge 5.81. Yerel halkın kullanılmayan yapıların değerlendirilmesini istememe sebepleri 142
Çizelge 5.82. Turist, çalışan ve yerel halkın ekolojik turizm faaliyetleri artırılmalı görüşüne katılı durumu 143
Çizelge 5.83. Turist, çalışan ve yerel halkın konaklama yapıları artırılmalı görüşüne katılım durumu 144-145
Çizelge 5.84. Turist, çalışan ve yerel halkın yaya parkurları yerleşkeden geçirilmeli görüşüne katılım durumu 146
Çizelge 5.85. Turist, çalışan ve yerel halkın kullanılmayan yapıların yeniden değerlendirilmesi görüşüne katılım durumu 147-148
Çizelge 5.86. Turist, çalışan ve yerel halkın sosyo-kültürel etkinlikler artırılmalı görüşüne katılım durumu 149-150
Çizelge 5.87. Turist, çalışan ve yerel halkın yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanıldığı konaklama yapılmalı görüşüne katılım durumları 151
Çizelge 5.88. Turist, çalışan ve yerel halkın Dadia alanının ilerideki gelişimine yönelik beklentisi 153
Çizelge 5.89. Kıyı kenti Dedeağaç'ta konaklama yapılarının artmasının oluşturduğu riskler (A Matrisi) 156
Çizelge 5.90. Kıyı kentinin doğal sınır yerleşimi Dadia'da konaklama potansiyeli (B Matrisi) . 158

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Kıyı kentleri, yapılı çevre sınırları içinde "kıyı yerleşimleri" ve doğal çevre sınırları içinde "doğal sınır bölgesinde yer alan yerleşimleri" olmak üzere farklı özelliklere sahip iki kullanım alanı barındırmaktadır. Farklı özellikler gösteren bu kullanım alanları; kıyı, deniz, orman, nehir vb. gibi farklı doğal eşiklere sahiptir. Doğal eşikler kentlerin yayılımını sınırlayan doğal oluşumlardır (Bengston vd., 2004). Bu doğal oluşumların kıyı kentlerine sağladığı turistik potansiyeller, çoğunlukla kıyı kentinin konaklama kapasitesinin kontrolünde ve\veya planlanmasında etkin olarak kullanılamamaktadır. Konaklama planlaması, kıyı yerleşimi için ayrı, kıyı kentinin doğal sınır bölgesinde yer alan yerleşimleri için ayrı uygulanmaktadır. Birbirleri ile fiziki, sosyal, kültürel ve ekolojik etkileşim içinde olan bu alanlarda farklı konaklama planlarının uygulanması, kıyı kentlerinin planlanmasında bütüncül yaklaşımın gerçekleştirilemediği anlamına gelmektedir. Bu nedenle çalışmada kıyı-orman alanı ilişkisinde kıyı kentlerinde bütünleşik[1] konaklama yaklaşımı incelenmektedir ve çalışmanın ilerleyen bölümlerinde "kıyı kentinin doğal sınır bölgesinde yer alan yerleşim" tanımlaması kısaltılarak "doğal sınır yerleşimi" olarak ifade edilmektedir.

Kıyı kentleri, çeşitli doğal kaynaklar, ulusal ve uluslararası ekonomik girdiler, ekolojik ve biyolojik çeşitliliğin yanı sıra kolay yaşam koşulları sağlama gibi özelliklere sahiptirler. Ekolojik, sosyolojik ve ekonomik yönden çok değerli olan kıyı kentlerinde yapılaşma artışının kontrolü ve gelişmesi, kıyı kentinin sürdürülebilirliğinin sağlanması açısından önemlidir. Günümüzde kıyı kentlerinin sosyo-ekonomik yönden kalkınması

[1] İngilizcedeki "integrated" kelimesinin karşılığı olarak kullanılmıştır.

çoğunlukla turizm faaliyetleri ile sağlanmaktadır ve kıyı alanlarının, ekonomik açıdan kalkınması turizmin sürdürülebilirliğinin sağlanması ile de doğru orantılıdır (Wight, 1993).

Turizm dünyanın en büyük endüstrilerinden biridir (Cicin-Sain, 1993). Doğru planlanmış turizm yatırımlarının ekonomiyi hareketlendirme ve canlandırma etkisi yüksek olmaktadır. Dünya Turizm Örgütü'ne göre, 2030 yılında dünya genelinde 1,8 milyar uluslararası turistin, 2 trilyon Amerikan Doları harcaması beklenmektedir (UNWTO, 2011). Bu veri aynı zamanda, enerjinin ve kaynakların tüketiminin oldukça yüksek olacağının göstergesidir.

Akdeniz kıyı kentlerinin 2025 yılında 235-350 milyon turisti ağırlayacağı tahmin edilmektedir. Bu etkinin en çok hissedileceği ülkelerin başında İtalya, İspanya, Fransa, Malta, Kıbrıs, Tunus, Türkiye ve Yunanistan gelmektedir (Coccosis ve Constantoglou, 2005). Avrupa Çevre Ajansı'na göre, Yunanistan ve İspanya'nın Akdeniz sahillerindeki turist yoğunluğu (az yoğunluk 1 kişi, çok yoğunluk 10.000 kişi) km^2 başına 2.300 kişiye ulaşmakta ve bu sayı temmuz ve ağustos aylarında iki katına çıkmaktadır (EEA, 2005). Turizm amaçlı yoğun kullanımlar sonucu, kıyı kentlerinin doğal, yapılı ve sosyal çevre taşıma kapasiteleri aşılmakta; çevre üzerindeki baskılar artmaktadır. Van ve Josep (1995)'e göre turizm, doğal ve yapılı çevreyi (fiziksel çevre) değiştirmektedir Fiziksel çevrenin değişimi kıyı kentinin değerlerinin yok olmasına sebep olmaktadır. Kıyı kentleri, turizm olgusunun çevresel kaynaklar üzerinde oluşturduğu değişikliklerden olumsuz etkilenmektedir. Hızlı nüfus artışı, düzensiz kentleşme, yeşil alanların azalması, kıyıların bozulması ve kıyıların taşıma kapasitelerinin aşılması gibi çevresel sorunlara neden olmaktadır (Kışlalıoğlu ve Berkes, 1994). Kıyı kentlerindeki turist yoğunluğuna bağlı olarak konaklama yapılarının artışı, yapılı çevrede değişimlere sebep olmakta ve yapılı çevrenin taşıma kapasitesinin aşılması sorunu ortaya çıkmaktadır.

Çevresel sorunların küresel boyutlara erişimi, 1987'de Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu tarafından yayınlanan Brundtland Raporu'nda belirtilmiş ve turizmin de geleceğini tanımlayan "sürdürülebilirlik" kavramının turizm literatürüne taşınmasına neden olmuştur (WCED, 1987). Sürdürülebilirlik anlayışıyla, turistin ekolojik turizme olan ilgisi artmış ve potansiyel turizm alanı olan kıyı kentlerinde turizm anlayışı deniz-kum-güneş (3S) üçlüsünden uzaklaşarak, eğitim-eğlence-çevre (3E) üçlüsünü içeren ekolojik turizme yönelmiştir (Blamey, 2001). Çevre kaynaklarını koruma odaklı gelişen

"Ekolojik Turizm", kıyı kentinde konaklama yapısı yoğunluğunun artması sorununa bir çözüm seçeneği olarak, kıyı ve sürdürülebilirliği arasındaki bağı kurabilir.

1.1. Problem

Kıyı kentlerinde, turizm amaçlı kitlesel kullanımlara cevap verebilecek pek çok tesis (restoran, kafe, marina vb.) yanında özellikle kalite ve sınıfları farklılık gösteren (otel, tatil köyü, butik otel, kamping vb.) konaklama yapıları inşa edilmektedir. Yeni inşa edilen konaklama yapıları kıyı kentlerinin yapılı çevre değişkenlerini (nüfus, kentsel büyüme, kıyı kullanımları, turist sayısı, konaklama yapısı sayısı, çok katlı konaklama yapısı sayısı) etkilemiş veya etkilemektedir.

Kıyı kentlerinde turistik talebin oluşturduğu konaklama yapılarının artması ile oluşan baskı sorunu (turist sayısında artış, dengesiz kentsel büyüme, silüet bozulması, çevresel kaynakların bozulması), kıyı kentinin doğal sınır yerleşimlerindeki kullanılmayan mevcut yapı stoğunun değerlendirileceği bütünleşik konaklama yaklaşımı ile önlenebilir. Kıyı kentinin konaklama kapasitesi planlanırken bütünleşik konaklama yaklaşımı ile üretilen karar, kıyı kentlerinde oluşan veya oluşabilecek yapılı çevre sorunlarının azalmasına yardımcı olacaktır.

Çevreyi düzenlemekle yükümlü mimarlık disiplini, kıyı kentlerinde turist yoğunluğu nedeniyle artan yapılaşma sonucu gelişen olumsuz çevre etkilerinin azaltılmasına yardımcı olabilecek önemli donanım ve bilgi birikimine sahiptir. Kıyı kentlerinde konaklama kapasitesinin aşımı, doğal sınır yerleşimlerinde kullanılmayan mevcut yapı stoğunun değerlendirilmesi ile engellenebilir. Kapasite ve kaynaklar arasında denge kurulması, kıyı kentinde turizmin sürdürülebilirliği için önemli bir araçtır (UNEP ve PAP/RAC, 2009). Yapılı çevre etkilerini dikkate alan bütünleşik konaklama yaklaşımı "kapasite ve kaynaklar arasındaki dengeyi kuran" (Hunter ve Green, 1995) yönü ile turizmin taşıma kapasiteleri üzerindeki olumsuz etkilerini asgariye indirgemeyi amaçlar.

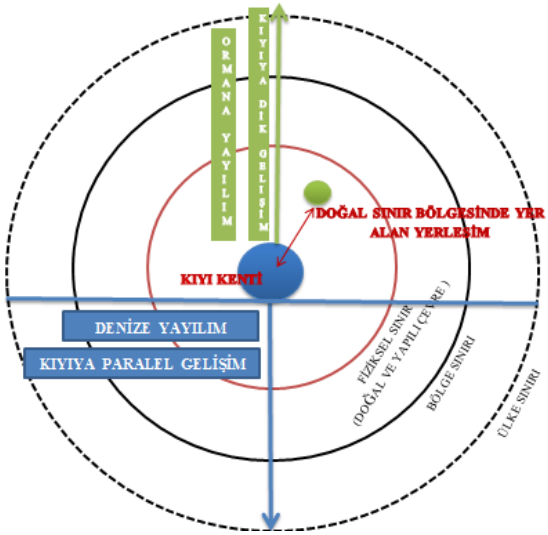
Kıyı-çevre sistemlerini koruma anlayışı ve sürdürülebilirliği, kullanılmayan yapıları yeniden değerlendirme yaklaşımını gerektirmektedir (Tönük, 2001). Ekolojik turizm mimarisinin kullanılmayan yapıların[1] yeniden değerlendirilmesi yaklaşımı

[1] İngilizcedeki "unused building" kelimesinin karşılığı olarak kullanılmıştır.

kentlerin konaklama kapasitesinin artışını kontrol altına almada kullanılabilir.

Kıyı kentlerinde sürdürülebilir turizm için en önemli zorunluluk, kentin doğal ve yapılı çevre sınırları arasında bağ kurulmasıdır. Bu bağın kurulmasında kentin doğal sınır yerleşimlerinin, kıyı kenti ile bütünleşmesi önemlidir. Kıyı kentleri için turizmin doğal, sosyo-kültürel ve ekonomik gelişmesinde siyasi sınırlar etkin olmamalıdır. Özellikle turizm gelişiminde, her türlü sınırın aşılması ve bütünleşik bir ilişkinin sağlanması beklenmektedir (UNEP-PAP/RAC, 2009; Öztürk Kerestecioğlu, 2017).

Kentlerin, algılanabilen somut nesnelerin etkilediği sınır bileşenleri bulunmaktadır. Kentin fiziksel sınırları içerisinde yer alan sınır bileşenleri; ulaşım ağları, demir yolları, gelişme bölgesi, kıyı, nehir, orman, ova ve küçük yerleşimlerdir. Bölge sınırı, kentin yapılı ve doğal çevre sınırlarını içeren büyük ölçekte algılanabilir bölümlerini oluşturmaktadır (Lynch, 1960). Kentlerin bulundukları coğrafi konumun belirlediği bölge sınırları yanında diplomatik anlaşmalar ile belirlenmiş ülke sınırı da bulunmaktadır (Wilson ve Donnan, 2012), (Şekil 1.1). Özellikle kıyı kentleri için, kentin sınır bileşenlerini ve bileşenler ile etkileşimde olan diğer alanları da içeren ve kenti bütünüyle dikkate alan hipotetik esaslı bütünleşik yaklaşım önemlidir. Bütünleşik yaklaşımın uygulamada ve yönetimde bütünlük ilkeleri doğrultusunda, kıyı kentinin sürdürülebilir gelişimi için fiziksel sınırların aşılarak paralel ve dik bütünleşmeyi ilke kabul eden ekolojik koşullar ışığında (Karaman, 2008) bir planlama yönetim organizasyonuna ihtiyacı vardır (Demirel, 2006).

Şekil 1.1. Kıyı kenti sınır oluşumu (Lynch, 1960; Wilson ve Donnan, 2012'den, geliştirilerek)

Turizm literatüründe, özellikle son otuz yılda kıyı kentlerinin fiziki sınır ölçeğine yönelik çalışmalar dikkat çekmektedir (UNEP, 2009). Ancak kıyı kentlerinin hem fiziki hem de doğal sınır ölçeğine birlikte yönelen bütüncül çalışmalara ihtiyacı vardır. Bütünleşik planlama yönetimi, turizm artışının çevreye olumsuz etkilerini önleyerek kıyı kentlerinin sürdürülebilir gelişimini sağlamaktadır. Coccossis ve Parpairis (1992), turizm ve çevre ilişkisinde taşıma kapasitesi kavramını öne sürerek, turizm varış noktalarının[1] sürdürülebilirliğinin taşıma kapasitesinin kontrolü ile sağlanabileceği hipotezini savunmuştur. Kıyı kentlerinde görülen ve çoğunlukla kontrolsüz gelişen kitle turizmi hareketi, kentin taşıma kapasitelerinin aşılmasına sebep olmaktadır. Kitle turizminin neden olduğu olumsuz çevre etkilerini, planlanmış ve yerel ölçekte kontrol edilebilen ve bir alternatif yaklaşım (Öztürk, 1998) olarak gelişen ekolojik turizm önleyebilir. Çünkü ekolojik turizm, kaynakların sürdürülebilir gelişmesinin sağlanmasında önemli bir araç olarak görülmektedir (Fennell, 1999; Kısa Ovalı, 2007). Ekolojik turizm gelecek nesiller için daha gelişmiş ve sürdürülebilir olacaksa; kıyı kentleri ve ekolojik turizm uygulamaları arasındaki bağın kurulması gerekmektedir (Backman vd., 2001). Kıyı kentlerinde kitlesel kullanımların artması (kitle turizmi), fiziksel çevre taşıma kapasitesinin sorgulanmasını gerektirmiştir. Fiziksel çevre taşıma kapasitesinin aşılması, kıyı kentinin konaklama kapasitesinin planlanmasında doğal sınır yerleşiminde bulunan yapı stoğunun değerlendirileceği bütünleşik yaklaşımın önemini ortaya çıkarmıştır. Birleşmiş Milletler Çevre Programı'na göre, sürdürülebilir kıyı turizmi planlamasında turizm taşıma kapasitesi değişkenlerinin belirlenmesi, bütünleşik planlama ve yönetim kararları sürecinde önemli bir adımdır (UNEP, 2009).

Kıyı kenti ve doğal sınır yerleşimi değişkenlerinin artma ve azalma durumlarının ilişkisine getirilen ölçek, "bütünleşik konaklama" kararını üretmektedir. Kıyı kentinin konaklama kapasitesi planlanırken doğal sınır yerleşimlerindeki kullanılmayan mevcut yapı stoğunun değerlendirilememesi bir sorundur.

[1] İngilizcedeki "destination" kelimesinin karşılığı olarak kullanılmıştır. Boğaziçi Üniversitesi Turizm İşletmeciliği Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin –Turizm Varış Noktasının geliştirilmesi (1996) panelinde kullanılmıştır.

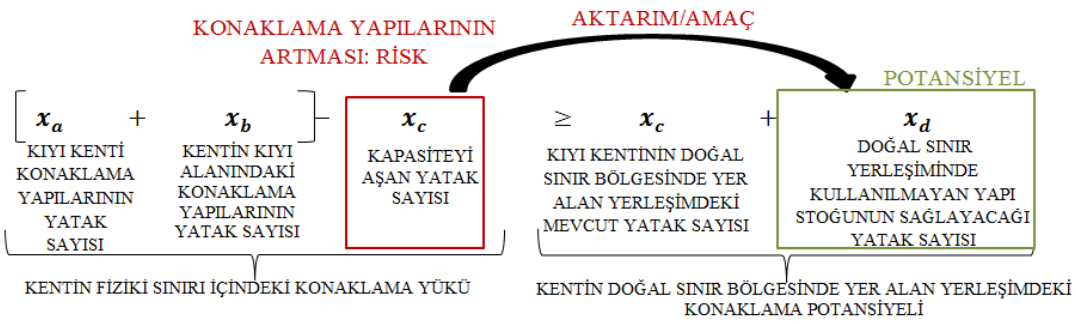
Bu nedenle çalışmanın hipotezi şöyledir:

"Kıyı kentinin konaklama kapasitesi planlanırken, kentin doğal sınır yerleşimlerindeki kullanılmayan yapı stoğunun değerlendirildiği bütünleşik konaklama yaklaşımı, kıyı kentlerinin büyüme kontrolünü sağlayacaktır."

1.2. Araştırmanın Amacı

Kıyı kentlerinde turizm baskısı ile oluşan turist yoğunluğuna bağlı olarak konaklama kapasitesinin aşılması, kentin yapılı çevresinde değişimlerine sebep olmaktadır. Ekolojik turizm ise kıyı kentlerindeki konaklama sorununa çözüm yolu olarak kıyı ve sürdürülebilirliği arasındaki bağı kurmaktadır. Ekolojik turizmin amaçları, stratejileri, ilkeleri ve yapılaşma ölçütleri doğrultusunda kentin doğal sınır yerleşimlerinde kullanılmayan mevcut yapı stoğunun değerlendirilerek, kıyı kentinin yapılı çevre kaynaklarının korunması için "Bütünleşik Konaklama Yaklaşımı" üretilmesi bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır (Şekil 1.2).

x=yatak sayısı

Şekil 1.2. Kıyı kentinin konaklama artışının kontrolü (hipotetik şema)

"Bütünleşik Konaklama Yaklaşımı" ile hedeflenen alt amaçlar şunlardır;

- Kıyı kentlerinde parçacı kıyı planlama pratiğinin sona erdirilerek, planlama çalışmalarında kentin doğal sınır yerleşimleri ile doğrudan ilişkinin kurulması,
- Kentin doğal sınır yerleşimlerinin kıyı kentine gelen turist ile beslenmesini sağlayarak, alanın sosyo-ekonomik gelirinin arttırılması,
- Kitle turizminin neden olduğu konaklama yapılarının artışı ile oluşan baskının azaltılması,

- Kıyı kentlerinin konaklama kapasitesinin doğal sınır yerleşim potansiyellerini göz önünde bulundurarak turizm planlamasında ele alınması,
- Kıyı kentlerinde ekoloji ve ekonomi arasındaki dengenin sağlanması açısından; kıyıların sadece rant alanı olarak gelişmesi ve aşırı yapılaşması yerine ekolojik turistin beklentisini karşılayacak küçük ölçekli konaklama binalarının gelişimini sağlayacak planlamanın yapılması.

1.3. Araştırmanın Önemi, Kapsamı ve Gerekçesi

Coccossis, Nijkamp ve Parpairis, çalışmalarında kıyı kentlerinin kendi doğal güzellikleri ile canlılığının sürdürülmesinin sağlanması gerektiğini savunmuşlardır (Coccossis ve Nijkamp, 1995; Coccossis ve Parpairis, 1992). Bölgesel Etkinlik Merkezinin Öncelikli Eylemler Programı'na (Priority Actions Programme Regional Activity Centre) (PAP/RAC) göre turizm sektörü, kıyı kentlerinde daha iyi planlama ve turizm faaliyetlerinin yönetimi için yaklaşımlar ve stratejiler geliştirmelidir (Priority Actions Programme Regional Activity Centre, 2009). Bu bağlamda tez çalışması, kıyı kentleri ve ekolojik turizm ilişkisinde "Bütünleşik Konaklama Yaklaşımı" üreterek, kıyı kentlerinin sürdürülebilirliği için geliştirilen stratejilere katkı sağlayacaktır. Kıyı kentleri için turizmin doğal, sosyo-kültürel ve ekonomik anlamda gelişmesinde siyasi sınırların bağlayıcılık oluşturmasının doğru olmadığı, aksine doğal alanlarda bütüncül bakışın arandığı, özellikle kıyı kentlerinde kent ve kentin doğal sınır yerleşimleri arasındaki ilişkinin sağlanması gerektiğinin vurgulanması, tezin esas konusunu oluşturmaktadır. Ekolojik turizm kapsamında, turizm potansiyellerine bütüncül bakışın önemli olduğunun altı çizilerek, özellikle fiziksel çevre potansiyellerinin birbirlerini üreten ve destekleyen sistemler olarak sürdürülebilirliğinin sağlanmasını kapsayan bu çalışmada özgün bir yaklaşımın oluşturulması önemlidir.

Çalışma, kıyı kentinin doğal sınır yerleşimlerindeki kullanılmayan mevcut yapıları ekolojik bakış açısı ile kıyı kentinin konaklama planlamasına entegre edebilen bir yaklaşım üretmektedir. Üretilen bütünleşik konaklama yaklaşımı, kıyı kentinde yapılaşma baskısını azaltarak kentin sürdürülebilir gelişmesi için ekolojik bütünleşme kararı önermektedir.

1.4. Sayıltılar[1]

Bu tezin temel sayıltıları şunlardır;

- Mekânsal gereksinimlere çözüm üretmekle yükümlü olan mimarlık, turizm yapılaşmaları ile oluşan olumsuz çevresel etkileri önlemek için önemli olgulara sahiptir.
- Kıyı kentlerinde turizmin sürdürülebilirliğinin sağlanmasında, kentin doğal sınır yerleşimlerinin potansiyellerinin planlamada değerlendirilmesi önemlidir.
- Kıyı kentlerinin konaklama kapasitesinin aşılması sorununun, kentin doğal sınır yerleşimindeki kullanılmayan mevcut yapı stoğunun değerlendirilerek çözülmesi, kıyı kentinin olumsuz yapılı çevre etkilerinin önlenmesine yardımcı olurken, sınır yerleşimin ekonomik kalkınmasına da katkı sağlayacaktır.
- Geliştirilen "Bütünleşik Konaklama Yaklaşımı" (BKY), aynı zamanda kıyı kentlerinde yapılaşma artışının kontrolünü ve gelişmesini sürdürülebilir kılacaktır.

1.5. Araştırmanın Sınırları

Kıyı kentleri, potansiyel turistik alanlardır. Kıyı kentlerinde konaklama yapılarının gelişimi ve inşası, kıyıların sürdürülebilirliği kapsamında planlanmalı ve gerektiğinde aşamalı olarak yapılandırılmalıdır. Kentin sürdürülebilirliği yapılı çevrenin taşıma kapasiteleri açısından önemlidir. Bu nedenle bu tez çalışması, bütünleşik konaklama yaklaşımı yardımıyla plancının veya mimarın kıyı kentinde konaklama yapılarının artmasının oluşturduğu riskler ile doğal sınır yerleşiminde kullanılmayan mevcut konaklama yapılarının oluşturduğu potansiyeller arasındaki artma ve azalma durumlarına göre karar verme eylemi üzerine yoğunlaşmıştır.

Sınırlılıklar bakımından çalışma kapsamında doğal ve sosyal çevrenin taşıma kapasiteleri konularına değinilmemektedir. Yapılı çevrenin taşıma kapasitelerinin değişkenleri belirlenerek artan veya azalan ilişki durumlarında izlenecek yaklaşım

[1] Doğruluğunun kanıtlanmasına gerek duyulmayacak kadar açık olan önerme veya önermeler bütünüdür (Ertürk, S., 1993, Eğitimde Program Geliştirme, Meteksan yayınları Ankara :166-168).

ortaya konulmaktadır. Bu yaklaşım yerleşik nüfusu 500.000'i aşmamış (metropolitan[1] ölçeğine ulaşmamış) kıyı kenti ve kentin doğal sınır bölgesinde yer alan kullanılmayan mevcut yapı stoklarının olduğu yerleşimlerde denenmektedir.

Yunanistan'ın ikinci büyük liman kenti olan 72.000 nüfuslu Dedeağaç (Alexandroupolis), stratejik konumu, tarihi kültürel geçmişi ve turizm olanakları açısından önemli potansiyellere sahiptir. Farklı kültürlerin temas noktası olan kent, Yunanistan-Türkiye-Bulgaristan ve Balkanlar aksında güçlü bir geçiş bölgesi ve turistik pazar ekonomisi oluşturmaktadır. Dedeağaç dinamik bir nüfus artışı göstermesinin yanı sıra hızla büyümekte ve yoğun kitle turizmine maruz kalmaktadır.

Ekolojik açıdan çok önemli olan Dadia ormanları, kıyı kenti Dedeağaç'a ekolojik turizm potansiyeli kapsamında girdi oluşturmaktadır. Dadia yerleşimi ve koruma altında olan Dadia ormanları bir ulusal ekolojik turizm destinasyonu olarak önemlidir. Dadia yerleşimindeki kullanılmayan yapılar konaklama amaçlı değerlendirilerek kıyı kentinin konaklama yükü azaltılabilir. Böylece kıyı kentinde konaklama yapılarının artması ile oluşabilecek riskler en az düzeye indirgenerek kıyı-orman alanı ilişkisinde bütüncül bir yaklaşım ortaya konulabilecektir. Günümüzde ekolojik turizm potansiyeline sahip Dadia yerleşiminin, kıyı kenti Dedeağaç ile bütünleşememiş olması, bu tezin gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Gerek beşeri ve coğrafi özellikleri gerekse turizme dayalı yaşadığı olumsuzluklar açısından Dedeağaç ve Dadia Ege denizinin her iki yakasında bulunan birçok bölge-yerleşme için örnek teşkil etmektedir. Bu nedenle Dedeağaç ve Dadia'da önerilecek BKY söz konusu yerleşkeler için bir çözüm üretebilir (Örnek Finike ve Alacadaköyü, Güre ve Kaz Dağları, Neairakliça ve Leftereelefteres vs.).

1.6. Araştırmanın Yöntemi

"Kıyı Kentleri ve Ekolojik Turizm İlişkisinde Bütünleşik Konaklama Yaklaşımı: Dedeağaç ve Dadia Örneği" isimli doktora tezinde araştırma iki temel konu üzerine inşa edilmiştir. Bunlar **"kıyı kenti"** ve **"ekolojk turizm"** kavramlarıdır.

[1]Nüfusu 500.000'i aşmış kentlere denir (Brezzi, M et al. 2012 "Redefining urban areas in OECD countries" in OECD. *Redefining Urban: A New Way to Measure Metropolitan Areas*, OECD Publishing.

Kıyı kentinin kaynaklarının sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla turizm alanında yapılan çalışmalar, koruma ve kaynak yönetimi için uygun bir mekânsal planlamanın gerektiği yönündedir (Agardy, 1993; Xie vd., 2013; Alcock ve Woodley, 2000). Kıyı kentinin planlanması, kıyı turizminin sürdürülebilir gelişmesi ile mümkündür (Backman vd., 2001).

Kıyı kentlerinin sürdürülebilir gelişimi üzerine yapılan çalışmaların 1990'lı yıllardan itibaren arttığı görülmektedir. 1990'lı yıllarda küreselleşmenin etkisi ile gözle görülür biçimde çevre kirliliği ve buna bağlı olarak kaygı giderek artmış ve çevresel kaynaklar olumsuz etkilenmiştir. Geçen yüzyılın son çeyreği endüstrileşme sonrası kapitalist ekonominin (kitlesel üretim) ve nüfus artışının doğurduğu çevresel felaketlerin gün yüzüne çıktığı ve doğal kaynakların azaldığı veya kirlendiği bir dönemdir. "**Turizmin"** çevresel kaynaklar üzerindeki etkilerine birçok araştırmada rastlansa da (Wiesner, 1991; Coccossis ve Parpairis, 1991; 1992; Hudman, 1992; Öztürk, 1998; 2001; Mason, 2016) "**Kıyı kentlerinde konaklama yapılarının artmasının çevre kaynakları üzerindeki etkileri"** konusundaki çalışmaların kısıtlı olduğu görülmektedir (Gardner 2001; Bramwell ve Lane, 1993). Kıyı kentlerinde yoğun turizm ile konaklama yapı sayısının her geçen yıl daha da arttığı gözlemlenmektedir. Konaklama yapılarının artması, yapılı çevre değişkenleri (alan kullanımları, nüfus ve turizm aktiviteleri artışı) üzerinde baskı (risk) oluşturmaktadır. Turizmin çevresel etkileri üzerine bir bilimsel ilginin olmasına rağmen, kıyı kentlerinde konaklama yapılaşmasının artışının ve özellikle turist sayısının çok arttığı yılın belli dönemlerinde "**konaklama kapasitesinin verimli kullanımı"** üzerine çalışmaya rastlanmamıştır. Bu eksikliğin yapılan bu çalışma ile kapatılacağı öngörülmektedir.

Kıyı kentlerinin konaklama kapasitesi aşımının kontrolünü sağlayacak seçenek/kavram olan "**kıyı kentleri ve sürdürülebilirliği**" konusunda yapılan çalışmalarda; konaklama kapasitesinin aşılmasının kıyı kentlerinin çevre kaynaklarını olumsuz etkilediği belirlenmiş olup, olumsuzlukların azaltılmasında ve kıyı kentinin sürdürülebilir gelişiminde ekolojik turizm yaklaşımlarının ele alındığı görülmektedir (Karabey, 1978; Wight, 1993; Williams, 1994; Kılıç, 1999; Wood, 1999; Weaver, 2000; Demirel, 2006). Özellikle ekolojik turizmin, küresel ölçekte kaynakları korumaya yönelik olumlu katkısının olduğu ileri sürülmekte ve kıyı kentlerinin ekolojik turizmin yapılaşma ölçütlerinde geliştirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır (Tourism Council

Australia ve CRC Tourism, 1998;). "**Ekolojik turizm"**in; doğal alanları ve kaynakları korumayı destekleyen, yerel halka sosyal-ekonomik fayda sağlayan ve doğa-insan-çevre etkileşimlerini yararlı kılmayı amaçlayan ekolojik deneyim sunan bir turizm türü olduğu anlaşılmaktadır (Ceballos-Lascuráin, 1987; Fennel ve Eagles, 1990; The Ecotourism Society, 1991; Ecotourism Association of Australia, 1992; National Ecotourism Strategy of Australia, 1994; Norris, 1994; Weaver, 1999; The Tourism Queensland, 1999; Weaver vd., 2002; Erdoğan, 2003; Sinclair, 2005; Campbell, 2007; Kısa Ovalı 2007; Soteriou ve Coccossis, 2010; Dologlou ve Katsoni, 2016).

Bu tez çalışmasında ekolojik turizmin amaçları, stratejileri, ilkeleri ve yapılaşma ölçütleri kapsamında, konaklama yapılarının artmasının kıyı kentleri üzerinde oluşturduğu risklerin azaltılması hedeflenmiştir. Bu hedef doğrultusunda çalışmada, "**ekolojik turizm ve konaklama"** ilişkisi için de araştırma yapılmıştır. Genel olarak ekolojik mimaride ve ekolojik turizm mimarisinde mevcut binaların yıkılması yerine, rehabilite edilmelerinin, verimsiz kullanılanların daha verimli kullanılarak dönemin gerektirdiği konaklama konforunun koşulları sağlanarak; çevre dostu, yerel katkı odaklı, orijinal kimliğini ve mimari karakterini koruyan, sürdürülebilir iyileştirmelerin yapılmasının ve yeniden kullanıma sunulmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır (Gardner, 2001; Kerestecioğlu, 2006; Kısa Ovalı, 2007; Manisa, 2007). Örneğin kıyı kentlerinde olumsuz çevre etkilerini en aza indirmeyi amaçlayan ikincil konutların turizm sektöründe kullanılması (Kohler ve Hassler, 2002; Kılıçaslan, 2006; Manisa, 2007; Görgülü ve Manisa, 2007) kıyı kenti üzerinde oluşan riskin azaltılmasına bir alternatif olurken diğer bir alternatif de doğal sınır bölgesinde yer alan yerleşimlerinde kullanılmayan mevcut yapı stoklarının (potansiyel) turizm sektöründe yeniden kullanılması olabilir.

Belirlenen kuramsal çerçevede çalışmanın yöntemi; literatür taraması, alan araştırması/analiz, bulgu/verilerin tespiti ve çözüm yaklaşımının oluşumu aşamalarından oluşmaktadır (Şekil 1.3). Literatür taramasında; kavram ve terminoloji araştırması yapılarak, çalışmanın temel kavramları olarak kıyı kenti, ekolojik turizm, konaklama ve bütünleşik kıyı alanları yönetimi kavramları araştırılmıştır. Kıyı kentinin anlamı, zaman içinde dönüşümü, önemi, kullanım alanları, sınırları ve sorunları ayrı ayrı incelenmiştir; ekolojik turizme ilişkin; amaç, bileşenler, ilkeler, aktiviteler, turist

Şekil 1.3. Tez çalışmasının akış diyagramı

profili ve konaklama mimarisi başlıkları araştırılarak, ekolojik turizm seçeneğinde bütünleşmenin önemi açıklanmıştır. Konaklama tipolojileri, kıyı kentlerinde konaklama sorunu ve güncel duruma değinilerek, bütünleşik kıyı yönetimi kavramı içinde uygulamaların yerine değinilerek, bütünleşik planlamanın gerekliliği vurgulanmıştır.

Alan çalışmalarında; kıyı kentlerinin ve doğal sınırı oluşturan bölgede yer alan yerleşimlerin konaklama kapasiteleri araştırılmıştır. Bu kapsamda konaklama planlaması; kıyı kentlerinin kullanım planlaması, yapılı çevre konaklama kapasitesi ölçümü, konaklama kapasitesi aşımı, konaklama kapasitesinin kontrol altına alımı, kıyı kentinin doğal sınır yerleşimlerinde kullanılmayan yapı stoklarının varlığı ve sınır yerleşimlerinin kıyı kenti ile bütünleşmesi konuları örneklem alanların analizleri yardımıyla sorgulanmıştır. Öncelikle kıyı kenti Dedeağaç'ın ve kıyı kentinin doğal sınır yerleşimleri Dadia'nın mekânsal analizleri yapılmıştır. Dedeağaç'ın 1872-2015 yılları arasındaki yapılı çevresinin gelişimi ve kentin büyümesi incelenerek kentin doğal eşiklere dayandığı tespit edilmiş ve kentin büyümesi ile oluşabilecek risklere ilişkin değişkenler belirlenmiştir. Doğal sınır yerleşimleri Dadia'nın yapılı çevre analizleri (ulaşım, doluluk-boşluk, işlev, kat adedi, strüktür analizi) yapılarak yerleşimde kullanılmayan yapı stoğu araştırılmış ve bütünleşik konaklama yaklaşımında değerlendirilecek potansiyellere ilişkin değişkenler belirlenmiştir.

Çalışmanın ilerleyen aşamasında nicel araştırmaya geçilerek; hem kıyı kentinde bulunan turistlere hem de doğal sınır yerleşiminde bulunan turistlere, çalışan ve yaşayan yerel halka turizmden beklentilerini ölçmek amacıyla anket ve mülakat yapılmıştır.

Anket soruları;

1. Kıyı kentini turizm amaçlı kullanan turistlerin; kişisel bilgilerini, kentte bulunma biçimlerini, geldikleri ülke ve kalma sürelerini, ekolojik turizme katılma ve doğal sınır bölgesinde yer alan yerleşime gitme eğilimlerini sorgulamak amacı ile oluşturulmuştur,

2. Doğal sınır yerleşimleri turizm amaçlı kullanan turistlerin; kişisel bilgileri, turist profili, doğal sınır yerleşiminde konaklama tercihleri, yerleşim yerinin geleceğini ve vizyonunu belirlemeye yönelik eğilimlerini sorgulamak amacı ile oluşturulmuştur,

3. Kıyı kentinin doğal sınır yerleşiminde çalışan bireylerin; kişisel bilgileri, çalışma alanları, konaklama tercihleri ve yerleşim alanının geleceğine ilişkin vizyon belirlemeye yönelik eğilimlerini sorgulamak amacı ile oluşturulmuştur,

4. Kıyı kentinin doğal sınır yerleşiminde yaşayan yerel halkın; turistten ve turizmden beklentisi, konaklama hizmetine yönelik bilgileri ve tercihleri yanında, yerleşim alanının geleceğine ilişkin vizyon belirlemeye yönelik eğilimlerini sorgulamak amacı ile oluşturulmuştur.

Anketler tüm kullanıcılara yapılmadan önce pilot çalışma yapılarak sorular sınanmış, düzeltmelerden sonra anketler, örneklem alanlara uygulanmıştır. Anketlerin analizinde bilgisayar destekli programlardan SPSS kullanılmıştır. Elde edilen veriler sayısal olarak işlenmiş ve grafiklere aktarılmıştır. Bulgular konaklama-kullanıcı ilişkisindeki değişkenlerin belirlenmesini sağlamıştır.

Literatür araştırması, mekânsal analizler ve anket çalışmaları ile belirlenen bütünleşik konaklama yaklaşımının kurgusunda değişkenler, üç temel başlıkta sınıflandırılarak, kendi içinde alt değişkenlere ayrılmış ve bunlar tablo sisteminde tümleştirilmiştir.

1. Konaklama-kent ilişkisi alt değişkenleri;

Kıyı kentinde nüfusun artışı, kentsel büyümenin doğal eşiklere dayanması, kıyı kullanım statüsünün turizm olması, gelen turist sayısı, doğal sınır yerleşiminde nüfusun azalışı, yerleşimin büyümemesi, yerleşimde ekolojik turizm kullanım alanının olması, kullanım statüsünün ekolojik turizm olması, kullanılmayan mevcut yapı stoklarının bulunması,

2. Konaklama-yapı ilişkisi alt değişkenleri;

Kıyı kentinde çok katlı yapılaşmanın artışı, konaklama yapılaşmasının artışı, kıyı alanlarında konaklama yapısının artışı, kıyı kentinde doğal sınırda var olan yerleşimin göç vermesi ve yeni yapılaşma olmayıp kullanılmayan yapı stokunun artışı,

3. Konaklama-kullanıcı ilişkisi alt değişkenleri;

Kıyı kentindeki turistin ekolojik alanı ziyaret etme eğilimi, doğal sınır yerleşimde konaklama eğilimi, yeniden değerlendirilmiş yapıda konaklama eğilimi, doğal sınır yerleşimde turist sayısının azalışı, yerel halkın kullanılmayan yapı stoklarını

değerlendirme isteği, ekolojik turizm faaliyetinin olması, yapı sahiplerinin kullanılmayan yapı stoklarını ekolojik turizm kapsamında yenileme istekleri, şeklinde sınıflandırılmaktadır.

Değişkenlerin artma ve azalmasına ilişkin durumlara getirilen ölçütleri, "kıyı kenti ve doğal sınır bölgesi yerleşiminde ekolojik temelli bütünleşik konaklama yaklaşımı oluşturulabilir" kararını üretmektedir. Açıklanan yöntemle oluşturulan yaklaşım kıyı kenti Dedeağaç ve doğal sınır yerleşimi Dadia alanlarında uygulanarak hem alanlar için öneri geliştirilmiş hem de yaklaşımın sınaması yapılmıştır.

BÖLÜM 2

TEMEL KAVRAMLAR (KIYI KENTİ, EKOLOJİK TURİZM, KONAKLAMA, BÜTÜNLEŞİK KIYI ALANLARI YÖNETİMİ), GÜNCEL DURUM VE İLİŞKİLER

İkinci bölümde, farklı araştırma alanlarında ele alınan kıyı kenti, ekolojik turizm, konaklama ve bütünleşik kıyı alanları yönetimi kavramları tanımlanarak, gelişim süreçleri incelenmektedir. Kavramların, konaklama kavramı ile olan ilişkileri irdelenmektedir. Kavramlar arası ilişkinin araştırıldığı ikinci bölümde, "Konaklama" kavramının kent, yapı ve kullanıcı ile olan ilişkisini belirleyen değişkenlerin literatür üzerinden belirlenmesi amaçlanmaktadır.

2.1. Kıyı Kenti Kavramı ve Dönüşümü

Kıyılar, tarih boyunca insanlar için sosyal ve ekonomik bir etkileşim alanı olarak işlev görmüştür. Yerleşimleri şekillendiren ve yaşam tarzı üzerinde etkili olan kıyılar, temel coğrafi öğelerden biridir. Deniz hareketleri ile karanın yapısı, zaman içinde karşılıklı etkileşime girerek kıyıda özel şekiller oluşturmaktadır. Bu özgün ortam, kıyı üzerindeki çevre koşullarının ilk dinamiğidir. Kıyılar, yerleşmelerin dışa açıldığı, etkileşimin gerçekleştiği, coğrafi olarak da karanın ve suyun birbirinden ayrıldığı dinamik ortamlardır. Karabey (1978), kente ilişkin bir imge olarak kıyıyı, coğrafi oluşumu ve oluşum süreci üzerinden tartışmış ve "tüketimlerin, kayıpların en çok gerçekleştiği, üretim ilişkilerinin belirlendiği, çok ve çabuk verim oluşturan bir potansiyele sahip öncelikli eylem alanı" olarak tanımlamıştır (Karabey, 1978, s.91). Kıyının, genellikle antik yerleşimlerin yer aldığı ve bu yerleşimlerin deniz olanaklarını kullanarak çağlarına göre geliştiği, büyüdüğü alanlar olduğuna dikkat çekmiştir.

Kıyı alanları, güncel şartlar ve istekler doğrultusunda hızlı değişimler ve dönüşümler geçirmektedir. Dinamik bir ortam olan kıyı alanları, özellikle kıyı kentlerde diğer alanlara oranla daha etkilidir. Fiziksel ve sosyal etkileşimlerin gerçekleştiği kıyı ortamlarındaki değişim ve dönüşümlerin, kıyı alanlarından başlayarak kentin iç kısımlarına doğru devam ettiği görülmektedir. Bu nedenle değişim ve dönüşüm şeffaf bir özellik taşıyan kıyı kentlerinde daha etkindir. "Kıyılar, kent için başlangıç aynı zamanda da bitişi tanımlamaktadır" (Karabey, 1978, s.91). Kıyıda yaşanan bir değişim, kent merkezine oranla kıyı dokusunda daha yoğun hissedilmektedir.

Eşsiz ekolojik ve morfolojik oluşumlara sahip kıyıların korunması gereklidir. Kıyıya yerleşim önemli olurken, "kent" olgusuna değer katan "kıyı" oluşumunun sürdürülebilirliğinin sağlanması önem kazanmıştır. Sürdürülebilirlik kavramının etkisi ile kıyı kenti kavramı dönüşmüş ve "kentsel kıyı" kavramı literatürde yerini almıştır. (Şekil 2.1).

Şekil 2.1. Kavramsal dönüşüm (Karabey, 1978; Bruttomesso, 1991; Ceballos-lascurain, 1998; Weaver,1999; Butler ve Boyd, 2000'den, geliştirilerek)

Oxford Amerikan Sözlüğü'nde kentsel kıyı; ırmağın, gölün, ya da denizin kenarında yer alan "Kent Parçası" olarak tanımlanırken (Oxford Sözcüğü, 2017), ABD Federal Sahil Bölgesi Yönetim Yasası'nda (US Federal Coastal Zone Management Act) yüksek yoğunluklu nüfusa sahip kentsel konut, rekreasyon, ticaret, tersane, endüstri ve turizm amacıyla kullanılmakta ya da kullanılmış herhangi bir gelişmiş alan olarak ifade edilmektedir (Ocean ve Coastal Management, 2015). Bruttumesso (1991) ise kentsel kıyıyı, hem kent hem de suyla önemli bağlantısı olan kentsel alanın özel bir sınırı olarak tanımlamaktadır (Bruttomesso, 1991). Özhan (2004), kıyı bölgesinin iki farklı alandan oluştuğunu, bunların karada kıyı alanları ve denizde kıyı suları olduğunu belirtmektedir. Kıyı alanları ve kıyı sularının, su akışı ile birbirine bağlı olduğunu vurgulamaktadır (Özhan, 2004).

Kıyı alanları hassas, kırılgan ve bir o kadar farklı turistik değere sahip potansiyeller barındırmaktadır. Bu değerlerin korunarak sürdürülebilirliğinin sağlanması turizmin gelişiminde oldukça önemlidir. Çevrede olumsuz etkiler yaratan kitle turizmine karşı alternatif yaklaşım olarak gelişen ekolojik turizm, çevre değerlerini koruyan ve sürdürülebilirlik yaklaşımları içeren, yumuşak bir turizm türü olarak ortaya çıkmıştır (Leung vd., 2001)

Ceballos-lascurain (1998), Weaver (1999), Orams, (1999), Butler ve Boyd (2000), Lawton (2001) ve Dünya Koruma Örgütü'nün (IUCN 1994) çalışmalarında, özel olarak ayrılmış arazi alanları ve/veya deniz alanlarının, biyolojik çeşitliliğin, doğal ve kültürel değerlerin korunarak sürdürülebilirliğinin ekolojik turizm yaklaşımları ile ele alınmasının önemi belirtilmektedir. Ülkesel kıyı mekânının düzenlenmesi, kıyının sürdürülebilirliğinin sağlanması açısından doğal ve insani kaynakları korunarak değerlendirilmelidir (Karabey, 1978). Çünkü kıyıdan geri çekilme ile boşalan kentsel kıyıların yeniden geliştirilmesinde, (kent-kıyı ilişkisinin başlamasından günümüze kadar etkili olan ve kıyıları biçimlendiren ve gelecekte de biçimlenmesinde etkili olacak faktörlerin saptanması ve bu faktörlere dayalı kıyı kavramı ile birlikte) bütüncül ve kapsamlı bir kentsel kıyı gelişme önerisinin oluşturulması gerekmektedir (Kılıç, 1999).

Coccossis ve Tsartas (2009), kıyı gelişme önerisinde turizmde sürdürülebilirliği vurgulayarak, kıyılardaki yoğun kullanımlar sonucu oluşan çevre etkilerini ve yapılması gerekenleri, sürdürülebilir yaklaşımlarla açıklamaktadır (Coccossis ve Tsartas, 2009). Cheia (2007) ise ekolojik turizm ilkelerinden bahsederek, çevreye karşı duyarlı yaklaşım prensibinin "kentsel ekoturizm" (Urban-Ecotourism) fikri olduğuna dikkat çekmektedir. Aynı zamanda küreselleşmenin kanıtı olarak ekolojik turizmin özgün sınırları aşıp, antropik ortamın ayrılmaz parçası haline geldiğinden söz etmektedir (Cheia, 2007). Bunların yanı sıra turizm potansiyeli açısından, orman turizmi, turizm endüstrisinin % 15-20'sini oluşturmakta veya dağ turizmi faaliyetlerine yıllık 70-90 milyar ABD doları sağlanmaktadır (The Tourism Queensland, 1999). Bu bir anlamda kıyı kentlerinin doğal sınırındaki yerleşimlerin potansiyeline dikkat çekmektedir (Williams, 2001). Kıyı kentleri, kıyı ve orman ilişkisinde ekolojik turizm potansiyelleri olarak geniş ekolojik turizm faaliyetlerine sahiptir (Cater ve Cater, 2001).

Kıyı kentinin gelişiminde, kısıtlayıcı eşiklerin olmaması durumunda, genellikle kıyıya paralel (lineer) bir gelişme olduğu görülmektedir. Lineer gelişim (kıyıya paralel), birincil kaynak olarak kıyıdan yararlanma arzusunun mekânsal yansıması sonucu kıyılarda; konaklama yapıları, ikincil konutlar, turistik tesisler ve benzeri yapıların inşasına neden olmaktadır. Bunun dışında kıyı kentinin gelişimi kıyı gerisinde yer alan vadiler ve doğal cazibe odakları boyunca da olabilmektedir. Gelişimin doğru stratejilerle yönlendirilmediği olumsuz örneklerde bu gelişmeler, düşük kalitede ve yılın büyük bir bölümünde kullanılmayan mekânların oluşmasına neden olmaktadır (Hall ve Page, 2006).

Kıyı kentleri, dünyanın kritik ve stratejik açıdan önemli yerleşim alanlarından biridir. Kıyı kentlerinin ve kıyı alanlarının farklı kullanım biçimleri, sınırlar ile belirlenmektedir. Kıyı kentlerinin sınırlarını ve içeriğini belirlemek, kıyının ne olduğunu, kıyının nerede olduğunu ve kıyıların nasıl kullanılacağını belirlemek için kullanımın planlanması gerekmektedir. Aksi takdirde benzersiz özelliklerini kolayca kaybedebilirler.

2.1.1. Kıyı Kenti Kullanımları ve Kıyı Sorunları

Kıyı kentleri, dünya topraklarının % 15'inden azını kaplamasına rağmen dünya nüfusunun % 60'ından fazlasını barındırmaktadır (Coccossıs ve Constantoglou, 2005). Avrupa birliği (AB) ülkelerinde nüfusun yaklaşık üçte biri kıyı bölgelerinde yaşanmaktadır (EEA, 2005). Örneğin Akdeniz ülkesi olan Yunanistan'ın nüfusunun yaklaşık % 38'i ve gerçekleşen turizm faaliyetlerinin % 90'ı kıyı alanlarında (çoğunlukla kıyı kentlerde) yoğunlaşmaktadır (Coccossis ve Mexa, 2002).

Kıyı kentlerinde turizmin gelişimi olumlu ve olumsuz çevresel sonuçlar doğurmaktadır. Örneğin; turizmin gelişimi ile artan turist sayısının baskısı çevre üzerinde ciddi olumsuz etkilere neden olabilmektedir. Cohen, (1978), Pigram, (1980), Mathieson ve Wall, (1982), Jenner ve Smith, (1992), Boers, (1994), Cater, (1988) çalışmalarında, kıyı kentlerinde doğal kaynakların bozulması, çevre kirliği, içme suyu kıtlığı, aşırı kalabalık ve çöp üretimi gibi sorunların çevre üzerinde yarattığı olumsuz etkilere odaklanmaktadır.

Kıyı kentlerinin kitlesel kullanımlarla aşırı kalabalığa maruz kalması, kentsel yoğunluğunun artmasına yol açarak, yerleşimin daha fazla kentleşmesine sebep olmaktadır (Coccossis ve Mexa, 1997; 2002). Kıyı kentlerinde kentleşmenin en önemli sebeplerinden biri de kitle turizmine yönelik inşa edilen konaklama yapılarıdır. Konaklama yapılarının artışı kentin çevresel kaynakları üzerinde olumsuz etki oluşturmaktadır (Husbands ve Harrison 1996). Hunter ve Green (1995), turizmin çevre üzerinde oluşturduğu etkileri ele alan çalışmalarında, turist sayısının artışının kent ve yapı ölçeğinde oluşturduğu riskleri ifade etmektedir. Çünkü turist sayısının artması konaklama yapılaşmasının artmasına da sebep olmaktadır (Tourism Statistics, 2019).

Van ve Josep, (1995), Hudman, (1992), Kışlalıoğlu ve Berkes, (1994) ve Çakır, (2010), kıyı kentlerinde konaklama ve kent ilişkisini incelemişler; kentsel özellikler ve kentin alan kullanım yoğunluğunu belirleyen faktörler içinde özellikle kullanım statüsü ve alanda gerçekleşen turizm türüne dikkat edilmesi gerektiğini belirtmişlerdir

Kentsel özelliklerin belirlenmesi için kentsel büyüklüğün ve kentsel gelişimin karakterinin de belirlenmesi gerekmektedir. Çünkü kentsel büyüklük kıyı kentlerinde nüfus yoğunluğuna bağlı olarak kentin demografik yapısını da değiştirmektedir. (Karaman, 2008; Coccossıs ve Constantoglou, 2005). Kıyı kentleri demografik yapısına göre beş grupta ele alınmaktadır (TÜRKSAT, 2010; EEA 2005);

- Küçük yerleşim: 10.000'den az insanın bulunduğu yerleşim yerleri,
- Büyük yerleşim: 10.000 ile 50.000 arası nüfusa sahip yerleşim yerleri,
- Küçük Kent: 50.000 ile 100.000 arası nüfusa sahip yerleşim yerleri,
- Büyük kent: 100.000 ile 500.000 arası nüfusa sahip yerleşim yerleri,
- Metropolitan kent: 500.000'den fazla insanın yaşadığı yerleşim yerleri.

Nüfus yoğunluğu kıyı kentinin gelişim karakterini doğrudan etkilemektedir. Kıyı kentlerinde, turizme özgü yaşanan nüfus yoğunluğuna bağlı olarak mekânsal büyümenin ve yayılmanın gerçekleştiği görülmektedir (Öztürk, 1998; Coccossıs ve Constantoglou, 2005; Karaman, 2009). Kentsel yayılmanın, kent içi ulaşım aksları boyunca gelişmesi durumu lineer (paralel-doğrusal) gelişim; doğal sınır yerleşimlere doğru yayılması durumu sıçrayarak (dikey) gelişim; her yöne doğru yayılması durumu dağınık gelişim ve merkeze doğru yayılması durumu merkezi (kompakt) gelişim olarak

tanımlanmaktadır (Ewing, 1997; Harvey ve Clark, 1965; Ottensmann, 1977; Downs, 1999; Galster vd., 2001).

Kıyı kentinde gelişimin karakteri yanında alan kullanım yoğunluğunun belirlenebilmesi için kullanım biçimi, kullanım statüsü ve turizm türünün incelenmesi gerekmektedir.

Kıyı kenti kullanımları; turistik alanlar (tesisler, konaklama), rekreasyon alanları, endüstri alanları, askeri alanlar ve ormanlık alanlar olarak sayılabilir ve kıyıların kullanım alanları çoğaltılabilir (balık stokları, petrol ve gaz rezervleri, kum ve çakıl yatakları, açık alan, kalkınma için alan, temiz su yatakları, temiz su, temiz hava, estetik kalite, insan atıklarının dağıtılması için ortam, endüstriyel soğutma için ısı emici su, özel jeolojik oluşumlar, tarım arazileri, arkeolojik/kültürel kalıntılar, deniz memelileri, deniz yaşam alanları/topluluklar/ekosistemler, nakliye şeritleri, doğal alanlar, enerji potansiyeli (dalga, rüzgâr vb.) ve mineral alanlar). Ayrıca, ticari balıkçılık, spor balıkçılığı, rekreasyon, turizm, petrol ve gaz geliştirme, denizcilik/deniz taşımacılığı, limanlar, petrol/LNG (sıvılaştırılmış doğal gaz) taşımacılığı ve turizm tesisleri de kıyı kenti kullanım biçimleridir (Çakır, 2010). Kıyı kentlerinde görülen pek çok etkinlikte, turizm amaçlı kullanımların baskın olduğu görülmektedir.

Kıyı kentlerinin kentsel kullanım statülerinin; turistik alan, kentsel alan, doğal park alanı, doğal koruma alanı, kazı alanı ve tarihi doğal park alanı olarak çeşitlendiği görülmektedir (Butler ve Boyd, 2000; Coccossis ve Constantoglou, 2005; Çakır, 2010). Kıyı kentlerindeki farklı kullanımlar ve faaliyetler sonucunda, aynı sınırlı çevre kaynaklarına sahip kıyı kentleri birbirleri ile yarışmakta ve kullanım yoğunluğu gittikçe artmaktadır. Kıyı kullanımlarının çoğu kentsel kullanımlar olarak kabul edilmekle birlikte, bunların çoğunluğu turizm amaçlıdır. Örneğin, kıyı ülkesi olan Fransa'nın 5500 km olan kıyılarının yaklaşık 2000 km'si turizm amaçlı kullanılmaktadır (Hamm vd., 1998). Benzer bir örnek olarak, yaklaşık 5000 km kıyısı bulunan İspanya'nın Akdeniz kıyılarının hemen hemen tamamı (2000 km) kumsal plajlardan oluşmaktadır (Dias vd., 2013). Örneklerden anlaşıldığı gibi Akdeniz kıyılarının % 33'ü turizm amaçlı kullanılmaktadır (Curr vd., 2000).

Kıyı kentlerinde gelişen turizm türleri incelendiğinde baskın olarak kitle turizmi görülmekle birlikte, ekolojik turizm, termal turizm, kongre-fuar turizmi ve kış turizmi

de görülmektedir (Blamey, 1995; Backman vd., 2001). Kitle turizminin etkin olarak görüldüğü kıyı kentlerinde, sürdürülebilirlik anlayışıyla, turistin ekolojik turizme olan ilgisi artmış ve potansiyel turizm alanı olan kıyı kentlerinde turizm anlayışı deniz-kum-güneş (3S) üçlüsünden uzaklaşarak, eğitim-eğlence-çevre (3E) üçlüsünü içeren ekolojik turizme yönelmiştir (Kısa Ovalı, 2007).

Kıyı kentlerinde görülen çeşitli turizm faaliyetleri doğal olarak kıyı kentlerinde farklı yapılaşma tipolojilerinin gelişimine neden olmaktadır. Kıyı alanlarının yüklendiği temel faaliyetler doğrultusunda kentte; konut, ticaret, sanayi, rekreasyon, eğitim, sağlık, konaklama, altyapı (atık suyun boşaltılması sistemleri, temiz ve atık su şebekesi), turistik tesis ve işletmeler, ulaşım (her türlü liman veya yat limanı, balıkçı limanları, havaalanı, helikopter pisti) ve askeri binaların inşa edildiği görülmektedir. Kıyı kentlerinde 1950'den sonra kitle turizmi etkisi ile konaklama yapılarının arttığı görülmektedir (Cohen, 1978; Croall, 1995). Konaklama yapılarının artmasının oluşturduğu çevresel bozulmalar ile ilgili çalışmalara bakıldığında; Hugo (1992) ve Coccossis ve Parpairis (1992), turist yoğunluğunun çevre kaynaklarının taşıma kapasitelerini aşarak risk oluşturduğunu belirtmektedirler. Konaklama yapılarının artmasının yapılı çevre kaynakları üzerinde oluşturduğu riskleri belirlemede kıyı kentlerinde yapılaşma özelliklerinin ve yapının kullanım yoğunluğu analizlerinin veya incelemelerinin yapıldığı görülmüştür (Agardy, 1993).

Turizmin gerçekleştiği kentlerde yapılaşma türlerinin çok katlı ve az katlı olduğu görülürken, konaklama tipolojileri olarak otel, pansion, butik hotel, hostel ve oberjden söz etmek mümkündür (Çetin, 2001; Kohler ve Hassler; 2002, Önder, 1995). Çalışmalardan yapı kullanım yoğunluğunun belirlenmesi için konaklama yapı alanları ve yatak kapasite yoğunluğunun belirlenmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Kıyı kentlerinin yapılaşma özellikleri içinde özellikle konaklama yapı alanlarının; kıyı alanlarında yapılaşma, kentin fiziksel sınırlarında yapılaşma, kentin doğal sınırlarında yapılaşma ve yatak kapasitesi yoğunluğu (otel, pansiyon, butik otel, hostel ve oberj yatak yoğunluğu) başlıklarında sınıflandığı görülmüştür (Çetin, 2001; Önder, 1995).

Kıyı kentinin gelişim karakteri, kullanım alanları ve statüleri yanında kentin yapılaşma özellikleri gibi kenti var eden tüm faktörlerin turizm türü ile doğrudan ilişkisi

olduğu görülmektedir. Kıyıyı koruyarak kenti ve turizmi var edebilmek iyi bir planlama yaklaşımı gerektirmektedir. Bu bağlamda ekolojik turizm kıyılar ve kıyı kentleri için sürdürülebilir bir seçenek üreterek öne çıkmaktadır.

2.1.2. Kıyı Kentleri ve Ekolojik Turizm

Turizm, 21. yüzyıl ekonomisine en iyi uyum sağlayan ve destek veren sektörlerden biridir. Bu yüzyıl içinde kentli nüfus artmış, eğitim ve kültür seviyesi yükselmiş, çevresel kayıplar nedeniyle çevreye karşı duyarlılık gelişmiştir. Çevreye karşı olumsuz etkileri en aza indirmeyi amaçlayan sürdürülebilirlik anlayışıyla birlikte, sürdürülebilir planlama önem kazanmıştır.

Sürdürülebilir planlama, doğaya dayalı ve çevre eğitimini de içeren planlamayı tanımlamaktadır. Aynı zamanda doğal kaynakların kısıtlı olmasına ve ekolojik sistemin işleyişine dikkat çekmektedir (Karaman, 2009). Sürdürülebilir gelişme ile çevreye uyumlu bir yaşam için ekolojik ve ekonomik kararların bir arada değerlendirilmesi gerekmektedir (Karaman, 1995). Ekolojik ve ekonomik kararların bir arada değerlendirilmesi, doğal alanların geleceğin turizm alanları olarak, turizmin olumsuz çevresel etkisinden korunması ve ekolojik turizm planlamalarının iyi yapılması ile gerçekleşebilecektir (Özbey, 2002). Ekolojik turizm, verimli planlama ve politika geliştirme konularında birçok değişkenle ilişkilidir. Bu nedenle, ekolojik turizm planlaması birçok eylemi, katılımcıyı (turist, çalışan, yerel halk), bilgi alanını, karar alma ve uygulama düzeylerini içermektedir (Branch, 1985). Ekolojik turizmin planlanması için işletmeciler, yerel halk ve hükümetin görüşleri birleşmeli ve etkileşimli bir yaklaşım ile kent ve turizm alanının birlikteliği ekolojik turizm planlaması ile bütüncül olarak ele alınmalıdır (Gunn, 1994).

Kıyı kentlerindeki ekolojik turizm gelişme ve uygulamalarına bakıldığında şu sonuçlara ulaşılmaktadır (Weaver, 1999; Gardner, 2001; Demirel, 2006; UNEP, 2009);

- Kıyı kentlerinin sürdürülebilir gelişimi için, doğal kaynakların korunması gerekmektedir.
- Kıyı alanlarının korunarak sürdürebilirliği, ekolojik turizm planlamalarını gerektirmektedir.
- Kıyı kentlerinin maruz kaldığı kitlesel kullanımlar, ekolojik turizm planlamaları ile azaltılmalıdır.

• Kıyı kentlerinde artan yapılaşma baskısı, ekolojik turizmin öngördüğü, kullanılmayan yapı stoklarının konaklamada değerlendirilmesi ile önlenebilmektedir.
• Özellikle kıyı kentlerinde ekoloji ve ekonomi arasındaki denge iyi kurulmalı, kıyıları rant alanı olarak gelişmesi ve aşırı yapılaşması yerine, ekolojik turistin beklentisini karşılayacak konaklama, gastronomi ve diğer hizmet alanlarının gelişimi sağlanmalıdır.
• Su ve toprağın birleştiği kıyılar ile bunların kuvvetli etkileşim içinde olduğu diğer doğal oluşumlar arasında bütünleşik yönetim oluşturulmalıdır.

2.2. Ekolojik Turizm ve Gelişimi

Son yıllarda dikkatler, sürdürülebilirlik ilkeleri ile oluşturulan ekolojik turizme yönelmiştir. Nasıl ki sürdürülebilir turizm, sürdürülebilir kalkınma ilkeleriyle oluşmuş ise, ekolojik turizm de sürdürülebilir turizmin ana ilkeleri kapsamında oluşmuş bir turizm çeşididir. Ekolojik turizm anlayışı, sosyal, ekonomik ve çevresel amaçları bütünleştirerek, turizmin sürdürülebilirliğini amaçlamaktadır (Prativi, 2000).

Sürdürülebilir turizm ilkeleri aşağıdaki temel yaklaşımları içermektedir (Butler, 1990);

1. Kaynakların sürdürülebilir kullanımı,
2. Aşırı kullanımın ve atıkların azaltılması,
3. Biyolojik çeşitliliğin muhafaza edilmesi,
4. Yerel toplulukları dâhil etme ve yerel ekonominin desteklenmesi,
5. Turizm endüstrisi ve kamu arasında karşılıklı iletişimin sağlanması,
6. Çevre eğitimi,
7. Bu konularda araştırmaların yapılması ve desteklenmesi.

Ekolojik turizm, doğa temelli, turistik eylemler kapsamında aşamalı büyümesi beklenen turizm biçimidir. Ekolojik turizm topluluğu (TIES) ekolojik turizmi; çevreyi koruyan ve yerel halkın refahını sürdüren bir turizm türü olarak tanımlamaktadır (Blamey, 2001; Leung vd., 2001).

Yapılan çalışmalarda ekolojik turizmin doğaya dayalı turizm, yumuşak turizm, özel ilgi turizmi, yeşil turizm, alternatif turizm, sorumlu turizm gibi farklı şekillerde isimlendirildiği görülmektedir. Literatürde yaygın kullanılan ismin ekolojik turizm olması nedeni ile çalışmada “ekolojik turizm” kavramı kullanılmıştır.

Ekolojik turizm, doğal hayatın devamında, geleneksel kültürün yaşatılması ile ilgili olarak, çevre ve kültürel değerlerin önem kazanması ile birlikte Avrupa Kıtası'nda, İtalya'da "Kırsal Turizmi Geliştirme Yoluyla Ekonomiyi Canlandırma" hareketleriyle birlikte 1960'larda başlamıştır (Tuğun ve Karaman, 2014).

Ekolojik turizm; eğlenmeyi, doğayı ve kültürel kaynakları anlayarak korumayı destekleyen, düşük ziyaretçi etkisi olan ve yerel halka sosyo-ekonomik fayda sağlayan, bozulmamış doğal alanlara çevresel açıdan sorumlu seyahat ve ziyaret olarak tanımlanmaktadır (Orams, 1995). Kırsal alanda; doğal ve tarihi çekiciliklerin belli bir ölçüde bulunduğu yörelerde ana ekonomik uğraşısı tarım olan nüfusun, tarımsal faaliyetlerini sürdürmekle birlikte, ziyaretçi konaklatabilecek şekilde yönlendirilerek, küçük turizm işletmeciliği yapması sağlanarak, ekolojik turizm faaliyetlerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır (Orams, 1995; Blamey, 1995; Yürik, 2003).

Ekolojik turizm, turizm endüstrisi içinde hızla gelişen bir turizm türü olarak dikkat çekmektedir. Özellikle uluslararası talebin yapısındaki değişiklikler, artan eğitim seviyeleri ve çevre konularına karşı artan ilgi ve bilinç, ekolojik turizm seyahatlerine olan talebi arttırmaktadır. Ekolojik turizm, getirdiği ilkelerle doğal alanlara ve hassas ekosistemlere yönelik olarak gerçekleştirilen faaliyetleri bir disiplin altına alması bakımından büyük önem taşımaktadır. 2002 yılının Birleşmiş Milletler tarafından "Uluslararası Ekolojik Turizm Yılı" olarak ilan edilmiş olması, ekolojik turizmin taşıdığı önemin bir göstergesidir (Demir ve Çevirgen, 2006).

Ekolojik turizmin ortaya çıkış sebeplerine bakıldığında, çevresel etkilerin önemli olduğu görülmektedir. Özellikle kıyı alanlarında kitle turizminin neden olduğu çevresel kayıplar, ekolojik turizmin önemini ortaya koymaktadır. Çizelge 2.1'de yıllara göre çevresel sorunlar ve turizm etkileşimi irdelenmektedir.

Resmi olarak ilk ekolojik turizm tanımı 1987'de Lascurain tarafından yapılmıştır. Lascurain ekolojik turizmi; "bozulmamış ve kirletilmemiş doğal alanlarda bilimsel çalışmalarda bulunmak, manzara seyretmek, doğal bitki ve hayvan varlığını izlemek yanında bu alanlarda yer alan mevcut ya da geçmiş zamandaki kültürel özelliklerden zevk almak amaçları ile yapılan seyahat" olarak tanımlanmaktadır (1987, s.13-14).

Çizelge 2.1. Çevresel sorunlar ve ekolojik turizmin ortaya çıkış sebepleri (Hudman, 1992'den geliştirilerek).

Dönem	Çevresel Sorunlar	Turizmindeki Gelişmeler
1950'ler	Faydalan ve kullan mottosunun benimsenmesi	Keşfetme ve ilgi dönemi, kitle turizminin başlangıcı
1960'lar	Bilinçlenme, kamuoyunun ilgi ve protestoları	Gelişme, büyüme ve çevre unsurlarının çekiciliği
1970'ler	Kurumsallaşma, A.B.D.'de çevre koruma dairesinin kurulması, hava ve su kirliliği gibi gözle görülür kirliliğe karsı duyulan kaygı	Çevresel etkiler konusunda akademisyenlerin araştırması
1980'ler	Çevredeki toksit maddeler ile ilgili kaygı, dünyanın ısınma ve ozon tabakasının delinme sorunu	Genişleyen dünya pazarı ve teknolojik büyüme
1990'lar	Ormanların yok olması, iklim değişiklikleri, çölleşme, küresel ısınma	Ekolojik turizmin ortaya çıkışı ve sürdürülebilir gelişme
2000'ler	Doğa ve su kaynaklarının yok olması	Sürdürülebilir turizm planlamaları ile ekolojik yaklaşımlar
2010'lar	Çevre taşıma kapasitelerinin aşılması	Ekolojik turizmin benimsenmesi

Dünya Turizm Örgütü (WTO) ise ekolojik turizmi; "Sürdürülebilir turizm kalkınması kapsamında, turizm sektöründe yer alan ev sahipleri ile turist kesimlerinin ihtiyaçlarının bugün var olan kaynakları kullanarak, gelecekte de bu kaynakların değerlerinin arttırılması ve korunarak karşılanması" olarak tanımlamaktadır (1998, s.20). Ekolojik turizm kavramı güçlü bir doğa bağlantısını ve sosyal sorumluluk sağduyusunu birlikte ele almaktadır (Leung vd., 2001). Bir diğer tanıma göre ekolojik turizm; "ekonomik, toplumsal ve estetik gereksinimleri karşılarken çevresel kaynakların sürekliliğini sağlayarak, tatmine dayalı kazançlar aramayı amaç edinen bir turizm yaklaşımıdır" (Özbey, 2002, s. 136). Ekolojik turizmin dikkat çekici tanımlarından birini yapan Doğal Hayatı Koruma Vakfı (WWF) ekolojik turizmi; "vahşi doğada doğal çevreye en az etkide bulunan ve bu arada yerel topluluklara ekonomik fayda sağlayan turizm türü" olarak tanımlamaktadır (1998, s.5). Kurdoğlu'na göre ekolojik turizm; "yerleşik toplumların bütünlüğüne, varlıklarına saygı göstererek, ekosistemin korunmasına katkıda bulunarak, en azından ekosistemle uyumlu bir şekilde gerçekleştirilen bir tür seyahat deneyimidir" (2001, s.4). Ekolojik turizm çevresel,

sosyal ve ekonomik ilişkiler bütünü olarak değerlendirilmektedir. Temelinde ekolojik sistem dengelerini korumaya yönelik, doğa-insan-çevre ve turizm faaliyetleri arasındaki etkileşimleri yararlı kılmayı amaçlayan, devinimsel etkiyi en azda tutmaya çalışan, ılımlı şekilde ekonomik gelişmeyi destekleyen, yerel girişimci ağırlıklı, çevreye, sosyo-kültürel yapıya duyarlı, uzun vadede kademeli olarak gerçekleştirilebilecek, küçük ölçekli bir turizm türü olarak da nitelendirilmektedir (Kısa Ovalı, 2007; 2012).

Ekolojik turizm kavramının ortaya çıktığı dönemlerdeki temel kavramlar değerlendirildiğinde; araştırma amaçlı küçük çevre gezilerinden, küresel ölçekli yapılanmaya ulaştığı ve güncel durumda kapsamın arttığı anlaşılmaktadır (Çizelge 2.2).

Ekolojik turizm gezileri genellikle küçük gruplar halinde yapılmaktadır. Konaklama ve yeme içme türü hizmetler çoğunlukla yerel düzeydeki küçük ve orta ölçekli işletmeler tarafından verilmektedir. Sürdürülebilir turizmin alt bileşenlerinden birisi olan ekolojik turizmin bileşenleri ise aşağıdaki gibi tanımlanmaktadır (Ziffer,1989; Lindber ve Hawkins, 1993; Wight, 1994; Honey, 1999);

- Biyolojik çeşitliliğin korunmasına katkıda bulunulması,
- Yerel halkın refahının gözetilmesi,
- Turistlerin ve yerel halkın bilinçlendirilmesinin sağlanması,
- Küçük ölçekli işletmeler tarafından küçük turist gruplarına hizmet verilmesi,
- Turistlerin ve yerel halkın turizmde sorumlu hareket etmesinin sağlanması,
- Geri dönüşü olmayan kaynakların en düşük düzeyde tüketilmesi,
- Turizm yönetiminde, yerel düzeyde katılımın önemsenmesi, iş fırsatlarının yaratılması ve mülkiyetin yerel halkın yararına gelişmesinin gözetilmesi,

Ekolojik turizm hareketinin olumlu çevresel ve sosyal etkisi olsa da; iyi organize edilmediği takdirde kitle turizmi kadar çevresel tahribata neden olabilmektedir. Bunun nedeni, ekolojik turizm destinasyonlarının duyarlı ekosistemler olması ve bu bölgelerde yapılacak herhangi bir turizm hareketinin doğal kaynakların (biyolojik çeşitliliğin, fauna varlıklarının) yok edilmesi, hatta çevresel kirliliğin yaratılmasına yol açabilmesidir (Kahraman ve Türkay, 2004; Kısa Ovalı, 2007).

Çizelge 2.2. Ekolojik turizm tanımları (Rahemtulla ve Wellstead, 2001; Blamey, 2001'den geliştirilerek, Kısa Ovalı ve Tachir, 2015).

Kaynak	Tanım	İlişkili Temel Kavramlar
Ceballos-Lascuráin, 1987	Göreceli olarak bozulmamış veya kirlenmemiş doğal alanlara, manzaranın, bitkilerin ve vahşi hayvanların, ayrıca bu alanlarda bulunan geçmiş ve mevcut kültürel değerlerin yanı sıra çalışmanın, hayranlık duymanın ve tadını çıkarmanın hedefi ile seyahat etmektir.	Doğa temelli bireysel geziler
Fennel ve Eagles, 1990	Yerel halk, kaynak yönetimi ve tur operatörleri ekolojik turizm yaklaşımının gerekli bileşenidir.	Koruma ve hizmet arasında ilişkili
The Ecotourism Society, 1991	Çevreyi koruyan ve yerel halkın refahını geliştiren doğal alanlara sorumlu seyahat etmektir.	Yerel halkın çıkarlarını gözetmek
Ecotourism Association of Australia, 1992	Çevresel ve kültürel anlayış, koruma ve kollama sağlayan, ekolojik açıdan sürdürülebilir turizm türüdür.	Ekolojik sürdürülebilirlik
National Ecotourism Strategy of Australia, 1994	"Doğal ortamın" kültürel bileşenleri içerdiğini ve "ekolojik açıdan sürdürülebilir" in, yerel topluma uygun bir geri dönüşü ve kaynağın uzun vadeli korunmasını içerdiğini kabul edilmektedir.	Sürdürülebilirlik ve ekoloji ilişkisi
Norris, 1994	Ekolojik turizm yerel ekonomik faydaların sağlanması ile kaynakların korunmasını bir arada yürüten, bir çeşit turizmdir.	Koruma ve yerel ekonomi ile ilişkili
Weaver, 1999	Ekolojik turizm, doğa temelli olması, doğal ve kültürel kaynakları desteklemesi yönünden sürdürülebilir karakterli bir turizm türüdür.	Sürdürülebilir olması
Weaver, 1999 ve the Tourism Queensland	Ekolojik turizm, katılanların sayısına göre; "kendine güvenen (self-reliant)" ve "popüler" ekolojik turizm olarak sınıflanmaktadır.	Turist sayısı
Weaver ve Lawton, 2002	Ekolojik turizmi, çevrenin kullanılma derecesine (yoğunluk) göre "sert, orta ve yumuşak ekolojik turizm" şeklinde sınıflanmaktadır.	Çevreyi kullanma derece
Erdoğan, 2003	Ekolojik turizm, doğa ve kırsal yaşamda etkileşim, sosyal etkileşim, bilme, tanıma, keşfetme, eğitim, bilimsel merak, bilgilenme, risk arayışı, kendini keşfetme ve kendini gerçekleştirme olarak tanımlanmaktadır.	Çevreyi tanıma
Sinclair, 2005	Ekolojik turizmde eko-turistleri cezbeden; bitki, hayvan, jeoloji, olağanüstü özellikler, tarih ve kültür gibi faktörleri tanımak ve potansiyellerini ortaya koymaktır.	Potansiyellerin belirlenmesi
Campbell, S., 2007.	Dünyada inanılmaz çeşitlilikteki doğal yaşam ve insan kültürünün tadını çıkarmak için herhangi bir zarar vermeden seyahat etmektir.	Çevre değerlerini koruyarak ekolojik sürdürülebilirliğin planlanması
Soteriou ve Coccossis, 2010	"Sürdürülebilir turizm bileşenlerinin entegrasyonunda teori ve pratik arasında bir boşluk vardır": Ekolojik turizm bu boşluğu dolduran bir araçtır.	**Ekolojik turizmde bütünleşme**

2.2.1. Ekolojik Turizm İlkeleri

Turizmin arz öğelerini koruma amaçlı gelişen ekolojik turizmin ilkeleri, çevrenin ve yerel halkın yararını gözeten yaklaşımlar doğrultusunda şöyle sıralanmaktadır (Blamey, 2001; Çelem ve Benzer, 2007);

- Turizm aktivitelerinin çevre ve kültürel değerler ile uyumu sağlanmalı, turistlerin ihtiyaçlarını karşılamaktan çok çevrenin ve yerel halkın kültürüne saygı gösterilmelidir,
- Yerel halkın ekonomik çıkarları düşünülmelidir,
- Çevresel ve kültürel ilginin sağlanması gereklidir, kültürel alışverişin ve biyolojik çeşitliliğin korunması desteklenmelidir,
- Kaynakların tüketilmeden çevresel bir bilinç ile geliştirilmesi sağlanmalıdır,
- Kaynaklara, yerel halka ve turizm sektörüne uzun vadeli fayda sağlanmalıdır,
- Turistlere doğrudan (aracısız), katılımcı ve bilgi verici deneyimler sağlanmalıdır,
- Ekolojik sürdürülebilir turizmin en iyi örneği sunulmalıdır,
- Ziyaretçilerin hassas doğal ve kültürel çevreleri gezerken negatif etkilerini en aza indirecek şekilde hazırlıklar yapılmalıdır,
- Ziyaretçilerin karşılaşacakları yerel kültür, doğal bitki örtüsü ve fauna için önceden hazırlık yapılmalıdır,
- Ziyaretçilerin doğal ve kültürel çevre üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak için bilgi verilmeli ve uygulamalı olarak düzeltici davranışların sergilenmesi sağlanmalıdır,
- Bilinçlendirilmiş ziyaretçilerin beklentilerinin karşılanması sağlanmalıdır.

Yerel halk, yerel yöneticiler, sivil toplum örgütleri, turizm sektör temsilcileri ve turistlerden oluşan ekip için seyahat öncesi, seyahat süresince ve sonrasında eğitim çalışmalarının yapılması, ekip içerisinde işbirliği ve uyumun sağlanması, ekip tarafından doğal ve kültürel çevreye karşı dürüst ve ahlaklı davranışlar gösterilmesi ve kaynakların gerçek değerlerinin bütün ekip tarafından kabul edilmesinin sağlanması gerekmektedir. Bu da (Blamey, 2001; Çelem ve Benzer, 2007);

- Olumsuz etkileri azaltmak için küçük gruplar halinde iyi ve deneyimli liderler eşliğinde seyahatlerin düzenlenmesi,
- Doğal alanların korunmasına katkı sağlanması,

- Kaynak yönetimi kapsamında kaynakların tanınması ve sınırlarının belirlenmesi,
- Doğal ve kültürel çevre üzerindeki olumsuz etkileri azaltmak için yönetici, personel ve işverenlerin yasal düzenlemeleri çok iyi bilmesinin ve kabul edilmesinin sağlanması,
- Çevreye duyarlı konaklama imkânlarının yaratılması,
- Beklentilerin gerçekleşmesi için pazarlama imkânlarının yaratılması

ile gerçekleştirilebilir.

2.2.2. Ekolojik Turizm Aktiviteleri

Ekolojik turizm etkinlikleri çeşitli ölçütlere göre gruplandırılmaktadır. Bu ölçütler turizmde kullanılan araçlar (bisiklet, balon, raft, at), gidilen yerin doğası (dağ, yayla, mağara) ve yapılan etkinliğin özelliğine (bilimsel, yerin doğası) göre çeşitlilik göstermektedir (Weaver, 1999). Bu çerçevede ekolojik turizm kapsamında yapılan başlıca etkinlikler Çizelge 2.3'de verilmektedir. Ancak bunlardan dalgıçlığın (şnorkel ve skuba ile dalmanın) ekolojik turizm kapsamına dahil olup olmadığı hala tartışılırken, trekking (zorlu doğa yürüyüşü) ve safari macera turizmi kapsamına dahil edilmektedir (Çelem ve Benzer, 2007).

Çizelge 2.3.Ekolojik turizmde turistik eylem türleri (Blamey, 2001'den geliştirilerek)

Pasif eylemler (gözleme dayalı)	Aktif eylemler (spor amaçlı)
• Kuş gözlemciliği • Foto safari • Yaban hayat gözlemi • Balon gezileri • Botanik gözlem • Diğer doğa gözlemleri • Kültürel geziler (Dini günler ve festivaller, Arkeolojik alan gezileri)	• Doğa yürüyüşleri • Dağcılık • Deniz ve mağara dalışları • Sportif olta balıkçılığı • Atlı doğa yürüyüşü • Bisikletli doğa turları • Macera gezileri • Yelken ve rüzgâr sörfü • Kürek sporu • Paraşütle atlama vb.

Ekolojik turizme yönelik bir diğer gruplandırma da turizmin çevreyi kullanması bakımından sert, orta ve yumuşak ekolojik turizm şeklinde yapılmaktadır. Çizelge 2.4'de bu sınıflamayı yapan dört ayrı yayının karşılaştırılması bulunmaktadır.

Ekolojik turizm eylem çeşitlerinde ve tiplerinde görüldüğü gibi etkinlikler farklı çalışmalar ve amaçlar içermektedir. Ancak hepsinde ortak nokta, doğa ile iç içe yapılan eylem olmaları ve kaynakların sürdürülebilirliğini gözetmeleridir.

Çizelge 2.4. Ekolojik turizm türleri (Weaver ve Lawton, 2002; Dey ve Sarma, 2006).

Kaynak	Sert	Orta	Yumuşak
Pearce ve Moskardo, 1994	Doğa deneyimi ve kaynağın değerini anlama	Kaçış, doğada dinlenme	Yenilikçi güneş tatilcileri
Chapman, 1995	Doğa ile iç içe olma	Kişisel gelişim	Rahatlama ve sosyal aktiviteye katılma
Palacio ve Mc Cool, 1997	Ekolojik turistler	Doğaya kaçarak dinlenmeyi tercih edenler ve rahatına düşkün doğa sevenler	Pasif katılımcılar
Dimantis, 1999	Sık tercih edilme	Sık tercih edilme	Ara sıra tercih edilme

2.2.3. Ekolojik Turizmin Turist Profili

Ekolojik turizm ile beraber eko turist kavramı ve eko turist profili gündeme gelmiştir. Eko turistin "doğa için gelmiş olması" esastır. Eko turist çevreye duyarlı olan turisttir. Çevreye duyarlı turistler daha az tüketici ve çevre üzerinde daha az kirletici etkilere sahip olmaktadır. Fakat ekolojik destinasyon olarak bilinen bir yere giden her turistin her zaman çevreye duyarlı olacağı söz konusu olmayabilir (Kesttetler vb., 2004). Bu noktada turistin çevre bilinci önem kazanmaktadır.

Eko-turistler genellikle doğayı anlama ve ondan hoşlanmalarının yanı sıra, onu koruyacak eylemlerde bulunurlar. Eko turistin gerçekte kim olduğunun belirtilmesinde ekolojik turizm özellikleri etkindir (Prativvi, 2000);

- *Turist tipi*: Doğal alanlara ve kültürel çevrelere seyahati seven, yerel kültürleri anlama ve öğrenme isteğinde olan kişilerden oluşur.
- *Yer*: Genellikle doğaldır, bazen koruma alanları ve kültürel çekicilikleri kapsar.
- *Faaliyetler*: Çevreye en düşük etki ile kaynakların kullanılması ve çevresel eğitime dayanır (Şekil 2.2, Şekil 2.3).
- *Olanaklar*: Çevre dostu teknolojileri ve yerel kaynakların kullanılması gerekir.
- *Gelişme yaklaşımı*: Ekonomik gelişme ile koruma amaçlarının birleşmesine dayanır.
- *Gelişme süreçleri*: a) Çevre üzerine en az seviyede olumsuz etkiler oluşturmalı ve yerel halkı aktif olarak kapsamalıdır. b) Yer, topluluğa ekonomik faydalar sağlamalıdır.

Şekil 2.2. Dağ yürüyüşü (küçük ölçek planlama, bireysel ön hazırlık, uzman desteği alan) (Casa, 2017).

Şekil 2.3. Yerel kültürle etkileşim (dil-kültür öğrenimi, yerel hizmet) (Kısa Ovalı, 2007).

Eko-turistlerin başlıca seyahat etme nedenleri ve amaçları, doğa ve kırsal yaşamda etkileşim, sosyal etkileşim, bilme, tanıma, keşfetme, eğitim, bilimsel merak, bilgilenme, risk arayışı, kendini keşfetme, kendini gerçekleştirme, ekolojik turizmde teorik olarak doğanın kıymetini bilme, doğayı seyretme, bozmadan kullanma, doğa ile iç içe olma, doğadan bir şekilde zevk almadır (Erdoğan, 2006).

Doğa tabanlı etkinliklere katılan eko-turistler dört grupta toplanmaktadır (Lindberg, 1997);

*1. Araştırmacı ve Çevre Korumacılar***:** Bilim adamları, araştırmacılar ile eğitim ve çevre koruma amacıyla düzenlenen turlara katılanlar,

2. Kararlılar: Özellikle korunan alanlara seyahat edenler ve yörenin tarihi, kültürü ve doğasını görmek isteyenler,

3. Sıra dışılar: Çok nadir gidilen yerleri tercih edenler,

4. Rastlantılara Bağlılar: Herhangi bir tur ya da gezi programına bağlı kalmadan, gezilerini genişletme ve renklendirme amacıyla doğa gezilerine katılanlar.

Ekolojik turizmin hedef kitlesini oluşturan ekolojik turistler seyahatlerini planlarken gezecekleri yöre ile ilgili önceden geniş kapsamlı araştırma yapmaktadırlar. Yörenin en iyi hangi zamanda gezilmesi gerektiğini, yörede diğer zamanlarda nelerin olduğunu, ne kadar süre ile bu alanda kalmaları gerektiğini ve bu alanı tanımak için gerekli her şeyi bilmek istemektedirler (Çelem ve Benzer, 2007).

Eko turistin tutum ve davranışlarına bakıldığında; maceracı yapıda, toplumun her sınıfından bireylere açık, çevreyi önemseyen, tatilini kendi yönlendiren, konfor beklentisi öncelikli olmayan, yerel halkın içinde konaklamak isteyen, kendiliğinden oluşan programa uyan, deneyimi önemseyen, zihinsel hazırlık yaparak gelen, yerel dil

öğrenimine önem veren, gezme-görme-tanıma odaklı, kültürel etkileşimi hedefleyen, denenmiş öznel hatıralara önem veren, çevre bilinci yüksek, maliyet beklentisi geri planda olan ve optimum güven duygusu isteği gibi davranışları benimsediği görülmektedir (Kısa Ovalı, 2007).

2.2.4. Ekolojik Turizm Mimarisi ve Konaklama

Ekolojik turist çevreye duyarlı, maceracı bir ruha sahip, halk içinde halkla birlikte genel yaşam standartlarında konaklama isteğinde, doğayla bütünleşen, ancak onun taşıma kapasitelerini zorlamayan, yöresel mimariyle uyumlu, saygılı bir planlamayı ve yapılaşmayı görme beklentisindedir (Şekil 2.4, Şekil 2.5). Yöresel mimariyle uyumlu yapılaşma; pansiyon, butik otel, hostel, apart otel, oberj, motel gibi küçük ölçekli konaklama yapılarını kapsamaktadır (Kısa Ovalı, 2006; 2007).

Şekil 2.4. Ekolojik turizm yerleşimine örnek bir otel, Dadia/ Yunanistan

Şekil 2.5. Yerel mimari ile uyumlu butik oteller, Santorini (www.discovery, 2017).

Ekolojik turizmin mimari karakteristiği, yapının içinde yer aldığı çevre koşullarının iyi saptanarak planlamaya, doğru ve yerinde aktarılmasına bağlıdır. Ekolojik turizmin mimari karakteristikleri, ihtiyaç programı, yer-mekan, biçim ve arazi parçası bakımından değerlendirildiğinde, ekolojik turizm mimarisini koruyarak kullanma önceliği içinde; kullanılmayan yapı stoklarının kullanımının öncelikli olduğu anlaşılmaktadır (Kısa Ovalı, 2007). Ekolojik turizmin mimari anlayışına turistin ve dönemin beklentileri eklendiğinde farklı konaklama tipolojilerinin öne çıktığı görülmektedir (Çizelge 2.5).

Çizelge 2.5. Ekolojik turizmin mimari karakteristikleri (Kısa Ovalı, 2007'den geliştirilerek).

	Ekolojik Turizmin Mimari Karakteristikleri	Konaklama Tipolojileri
İhtiyaç Programı	• Yüzlü ya da onlu kapasite • Yerel standartlar • Tüm çevre • Orta seviyede konfor • Doğal çevreye dönük sınırsız eylemler • Ekolojik turizm aktiviteleri	• Pansiyon, • Butik otel, • Hostel, • Ekolojik hotel • Oberj gibi küçük ölçekli tesisler
Yer-Mekân	• Ekolojik hassasiyeti olmayan yerlerde • Doğaya dengeli yayılmış • Düşük yoğunluk **• Atıl yapı stoklarının kullanımı öncelikli** • Atıl kalma riski yok	**• Kullanılmayan yapıların dönüştürüldüğü ekolojik nitelikleri yüksek konaklama yapıları**
Biçim ve Estetik	• Basit tasarım • Bölge mimarisi • Yerel yapım metotları • Doğru imaj aktarımına yönelen biçimleniş • Dokuyla uyumlu • Sınırlı yapılaşmayla araziye uyum • Kültürel kimliği yansıtan çağdaş yapılar • Yerel dekorasyon • Yerel mimariyle iç içe/ uyumlu • Yerel malzeme ağırlıklı • Kültürel kimliğe saygılı	• Yerel mimariye uyumlu konaklama yapıları
Arazi Parçası	• Doğal bitki örtüsü • Yerel doku içinde uyumlu görünüm • Çevre ekolojisini bozmayan yapılaşma	• Doğal arazi dokusuna uyumlu konaklama yapıları

Ekolojik turizmde, kullanılmayan mevcut yapıların yeniden işlevlendirilerek turizm sektörüne kazandırılması, ekolojik turistin beklentisini karşılayacak düzeyde görsel ve kültürel çeşitlilik yaratmakta, böylelikle arzın daha az yapılaşmasına ve tahribatın olmamasına neden olmaktadır (Kısa Ovalı, 2007). Santorini adası Oia yerleşkesinde eski bir döneme ait taş yapının turistik otel olarak ve Messaria köyü yakınlarında eski şarap fabrikasının da müze olarak işlevlendirilip, yeniden kullanımı ekolojik turizm için uygun örneklerdendir (Şekil 2.6, Şekil 2.7).

Ekolojik turizmde kullanılmayan yapıların konaklama birimi olarak yeniden kullanılması, yerele yeni bir boyut ve canlandırma etkisi kazandırmaktadır. Ekolojik turizm, konaklama gelişimi açısından mevcut olanı değerlendirmek, yeni gereksinimler ve standartlar doğrultusunda geleneksel oluşumu korumak, farklı ve daha geniş bir konaklama tipolojisi yaratılmasını sağlamaktadır. Ayrıca, yalnızca turistlerin deneyimlerini değil, aynı zamanda yerel halkın yaşam kalitesini de geliştirmeleri için bir

Şekil 2.6. Turistik otel, Oia (Stasinopoulos Thanos, 2006).

Şekil 2.7. Şarap müzesi, Messaria (Prativvi, 2000).

eğitim ve ekonomik kaynak sağlayacaktır (Gardner, 2001). Bu yolla yeni yapılaşmalar azalırken, bölge halkına katkı sağlayacak yerel ölçekli işletmeler artacaktır. Sürdürülebilirlik ve ekolojik turizmin makro hedefleri ile uyumlu bir yerel gelişim söz konusu olacaktır. Bu çalışmanın temel hedeflerinden biri de kıyı kentinin doğal sınır bölgesinde yer alan yerleşimdeki kullanılmayan yapıların yeniden değerlendirilerek ekolojik turizme kazandırılmasıdır.

Turizm endüstrisinin yapılı çevrede yarattığı problemler nedeni ile "konaklama yapıları", turizm-mimarlık ilişkisinde tez kapsamında sorgulanması gereken konulardan biri olarak belirlenmiştir. Mimarlığın sadece bina yapımı ile ilgili değil, geniş anlamda fiziksel ve sosyal çevrenin tümü ile ilgili olduğu kabulü, turizm yapılaşması kavramının kent ve yapı ölçeğinde ele alınmasını gerekli kılmaktadır (Wieser, 1991; Yener ve Öztürk, 1989). Bu çalışmada yapı ölçeğindeki turizm yapılaşmasının etkileri sorgulanmaktadır.

2.3. Konaklama Kavramı ve Güncel Durumu

Yolculuk, seyahat etme eylemi insanoğlunun bilme ve öğrenme tutkusu kadar eskidir. Yolculuk sırasında bir yerde durup geçici süre yatılı olarak kalma eylemi olan "konaklama", bu eyleme yönelik gelişen konaklama yapıları ile karşılanmaktadır. Konaklama yapıları, tarih boyunca dönemin ulaşım ve teknolojik koşullarına bağlı olarak gelişmiştir. 19. yüzyılda demiryollarının yaygınlaşması ile önceki yüzyılların konaklama yapıları olan han ve kervansaraylar, yerini kent otellerine bırakırken, 20. yüzyılda motel, yıldızlı oteller ve tatil köylerine dönüşmüştür (İnceoğlu ve İnceoğlu, 2013).

Günümüzde tüketimin ihtiyaçtan öte bir zevke dönüşmesi, insanların küresel dünya standartlarından yerele doğru yönelimi, hız ve haz döneminin yaşandığını göstermektedir (Ibeling, 2002). Yenidünya düzeni ile birlikte kişiler, yoğun tempoları sonucunda az zamanda, kaliteli ve özel hizmet taleplerinde bulunmakta, aynı zamanda farklı deneyimler ile tatmin olmayı beklemektedir. 21. yüzyıldaki bu yaşam biçiminden, turizm endüstrisi de etkilenmekte ve bu yeni değişim taleplerine cevap verebilecek konaklama ve eğlence sektörüne uygun anlayışlar aranmaktadır. 21. yüzyılda turizm olgusu ile daha da çeşitlenen konaklama yapıları turistin gereksinimleri doğrultusunda kendi düzenlemelerini yaratmıştır (Wieser, 1991). Özellikle konaklama yapıları, tipolojik olarak kendi alt türlerini oluşturmuştur (Blamey, 2001).

Turizm ve mimarlık disiplinlerinin kesişim noktasında yer alan konaklama yapıları, turizm türü ve turistin eğilimleri doğrultusunda tasarlanmaktadır. Turist eğilimlerinin kendi yüzyılının temel kavramları içinde geliştiği düşünüldüğünde (sürdürülebilirlik, küresel ısınma vb.), konaklama binalarındaki dönüşümün nedeni de netleşmektedir. Bu noktada konaklama yapılarındaki değişim otelin işlevinden çok, tüketicinin yaşam tarzı, boş zamanını nasıl geçirmek istediği ve buna bağlı olarak farklılaşan beklentilerin konaklama tasarımına yansımasıdır (Altun Doğaner, 2005). Turistin konaklama beklentisini ölçmeye yönelik çalışmalarda Külçür, (2001); Aykol ve Zengel, (2014); Hoyle ve Pinder, (1981); Husbands ve Harrison, (1996); Dey ve Sarma, (2006), turist profili ve konaklama eğilimleri üzerinde durulduğu görülmektedir. Coccossis ve Parpairis, (1991) çalışmalarında sürdürülebilir turizm için turist eğilimlerinin önemli olduğu kadar yerel halkın da turizme olan eğilimlerinin bilinmesi gerektiğini ifade etmektedirler. Ayrıca Arabulan, (2015) ve Öztürk, (1998) de, uyguladıkları anket çalışmaları ile turist ve yerel halkın turizme yönelik tutumlarına dikkat çekmektedirler.

Konaklama kavramının turizm ve çevre ilişkisindeki değişimi Çizelge 2.6.'da incelenmiştir. Sözü edilen değişimin kronolojik gelişimi kısaca tanımlanırken, konaklama tipolojileri de belirtilmektedir. Sonuçta her dönemin kendi konaklama türünü yarattığı (butik otel, ekolojik otel gibi) anlaşılmaktadır.

Çizelge 2.6. Konaklama kavramının turizm ve çevre ilişkisi bağlamında değişimi (Hudman, 1992'den geliştirilerek)

Dönem	Çevre	Turizm	Konaklama Tipolojileri
1950'ler	Faydalan ve kullan	Keşfetme ve ilgi dönemi kitle turizm başlangıcı	Otel
1960'lar	Bilinçlenme ve kamuoyunun ilgi ve protestoları	Gelişme, büyüme ve çevre unsurları çekicilik olarak	Tatil köyleri
1970'ler	Kurumsallaşma, A.B.D'. de çevre koruma dairesinin kurulması, hava ve su kirliliği gibi gözle görülür kirlilik ile kaygı	Çevresel etkiler konusunda akademisyenlerin araştırması	Butik otel
1980'ler	Çevredeki toksin maddeler ile ilgili kaygı, dünyanın ısınma ve ozon tabakasının yırtılma sorunu.	Genişleyen dünya pazarı ve teknolojik büyüme	Konfor, özel tasarım, özel hizmet, deneyim gibi daha genel nitelikleri barındıran konaklamalar (Konsept oteller)
1990'lar	Ormanların yok olması, iklim değişiklikleri çölleşme, küresel ısınma	Ekolojik turizmin ortaya çıkışı ve sürdürülebilir gelişme	Yerel ve kültürel özellikleri barındıran küçük ve orta ölçekli konaklama yapıları (Pansiyon, oberj vb.)
2000'ler	Doğa ve su kaynaklarımızın yok olması	Sürdürülebilir turizm planlamaları ile ekolojik yaklaşımlar	Konut sisteminin ölçek olarak da büyümesi konutları otelleştirmiş, kullanıcı ev sıcaklığını ve ev ölçeğini butik otellerde aramaya başlamıştır.
2010'lar ve sonrası	Çevre taşıma kapasitelerinin aşımı	Ekolojik turizm	**Ekolojik yapılaşma, ekolojik oteller (kullanılmayan yapıları değerlendirmek)**

21. yüzyıldaki sürdürülebilirlik anlayışının turizm sektöründeki en uygun yansıması; çevreyi biyolojik, kültürel ve psikolojik boyutlarıyla bir bütün olarak ele alan, binanın tasarımından yıkımına kadar, yapının tüm girdi ve çıktılarının ekolojik sistemle uyumunu sağlayabilen, mevcut malzeme ve enerjileri dönüştürerek kullanmayı hedefleyen, çevreye zararsız atık madde oluşumuna öncelik tanıyarak, doğal kaynakları gelecek nesillere bozulmadan aktarmayı amaçlayan, insanlığa saygılı mimari oluşumu hedefleyen ekolojik mimarlık (Kısa Ovalı, 2012) kapsamında tasarlanması beklenen "ekolojik otel" tipolojisi olacaktır.

Ekolojik mimaride enerji etkin ve çevreye katkı sağlayan binaların tasarımının yanında eski yapıların yeniden işlevlendirilerek değerlendirilmesi de önemlidir. Yeniden değerlendirme kapsamında mevcut yapıların yıkılması yerine, rehabilite edilmeleri verimsiz kullanılanların daha verimli kullanılarak (Manisa, 2007) döneminin gerektirdiği konaklama konfor koşullarını sağlayarak; çevre dostu, yerel katkı odaklı, orijinal kimliğini ve mimari karakterlerini koruyan, sürdürülebilir iyileştirmelerin yapılması ve yeniden kullanıma sunulması amaçlanmaktadır.

2.3.1. Kıyı Kenti ve Konaklama İlişkisi

Kitle turizmi olarak bilinen çok sayıda turistin seyahati ve kitlesel konaklama, ev sahibi ülke için önemli bir ekonomik kaynaktır. 1960'lı yıllar kıyı yerleşimlerinin turizm amaçlı gelişmeye başlandığı yıllardır ve A.B.D.'de Georgia ve Kaliforniya kıyıları, Brezilya'da Santos bölgesi, Belçika, Fransa, Yunanistan ve İtalya kıyı kentleri bu düzenlemelere örnek olarak verilebilir (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 1991). Bu dönemde turizm kalkınmanın önemli bir aracı olarak görülmüş ve temel amaç turist sayısını arttırmak olmuştur. Sadece turist sayısını öne çıkaran, çevreyi göz ardı eden kitle turizmi faaliyetleri sonucunda, yerleşimlerde fiziki ve sosyal sınırlar aşılmaya başlanmıştır (Öztürk, 1998). Oluşan negatif etkilerin yanı sıra bunların engellenmesi için alınması gerekli önlemlerde tartışılmaya başlanmıştır. Çevresel kayıplar turizm için en önemli sorunlardan biridir, çünkü turizmin var oluş sebebi arz öğesi olan çevredir. 1970'li yıllarda kıyı yerleşimlerinde yapılan turizm düzenlemelerinde kıyı kaynaklarının sürdürülebilirliğine yönelik yaklaşımlar benimsenmeye başlamıştır. İspanya'daki Costa Brava bölgesi ve Ontario'daki birçok tatil köyü, ekolojik turizm yaklaşımları ile planlanmış örneklerdendir (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 1991).

Turizm endüstrisinin önemli bir bileşeni olan konaklama yapıları, geniş istekler doğrultusunda tipolojik olarak kendi mekânlarını yaratmıştır. Kitlesel kullanımlara maruz kalan kıyılar, bu yeni düzenlemelerin (beş yıldızlı otel, tatil köyü gibi büyük ölçekli konaklama tesisleri) en çok görüldüğü yerlerin başında gelmektedir. Örneğin, yerli nüfusu 15.250 olan Yunanistan'ın Santorini adası, yaz aylarında 30.000 turisti ağırlamaktadır (Stasinopoulos Thanos, 2006). Yunanistan'ın ikinci büyük liman kenti olan 72.000 nüfuslu Dedeağaç, yıl içinde 350.000 turiste ev sahipliği yapmaktadır (Zambioglu, 2014). Kıyı kentleri, artan turist yoğunluğuna cevap verebilecek biçimde

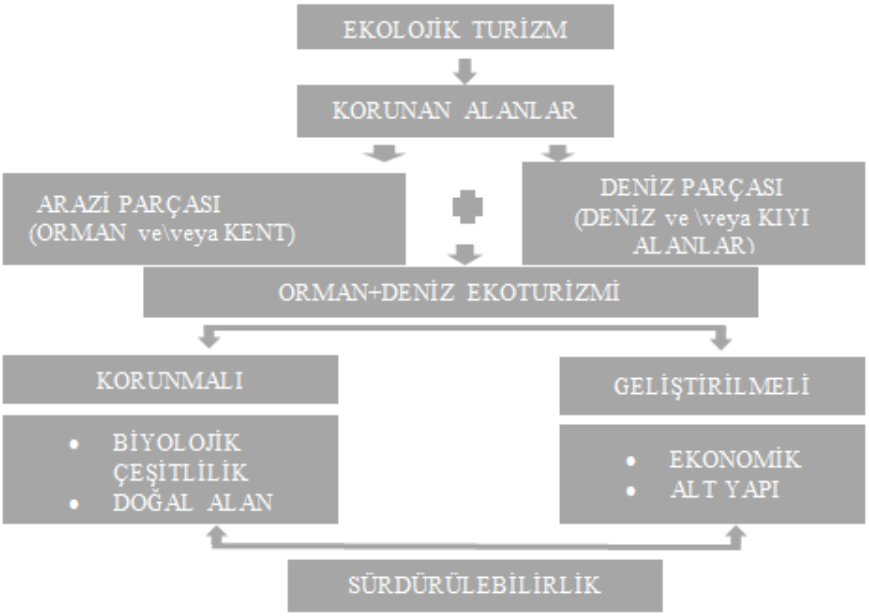
tasarlanan konaklama yapıları ile turizm endüstrisine hizmet etmektedir. Ancak oluşan konaklama baskısı, kentlerin taşıma kapasitelerini zorlamakta, kentsel büyüme fiziki sınırları aşmakta ve çevre değerleri değişime uğramaktadır. Kıyı kentlerinin kaynaklarının sürdürülebilirliğini sağlamak için turizm gelişiminin ekolojik turizm yapılaşma ölçütlerine göre geliştirilmesi sağlanmalıdır.

2.3.2. Kıyı Kentlerinde Ekolojik Turizmin Gelişimi ve Konaklama

Turizm faaliyetlerinin ekonomik açıdan dünyanın en büyük sektörlerinden biri haline gelmesi, kentleşme ile yakından ilişkilidir. Turizm endüstrisi kentleşmenin hem sonucu, hem de nedenidir. Yarattığı toplumsal hareketlilik ve ekonomik büyüklükle gittikçe daha fazla ilgi çekmekle birlikte özellikle yarattığı olumsuz sonuçların (Öztürk, 2001; Hamamcıoğlu ve Kerestecioğlu, 2007; Kerestecioğlu, 2006; Coccosis ve Parpairis,1991) detaylı analiz edilmesi gereklidir. Dünya turizm gelirlerinin artış göstermesi ve yakın gelecekte de gösterecek olması, gelişmekte olan ülkelerin yatırımlarını bu sektöre yönlendirmelerine yol açmakta ve turizm potansiyeli yüksek kıyı kentleri alınan teşvik kredilerinin de etkisiyle hızla değişime ve dönüşüme uğramaktadır. Kıyı kentleri öncelikle turizme özgü yapılanma içine girmekte ve mekânsal olarak genişlemektedir (Kerestecioğlu vd., 2008; Kerestecioğlu vd., 2009).

Kitle turizmine özgü yapılanma, kıyı kentlerinin çevre kaynaklarını olumsuz etkilemektedir. Bu durum kıyıların korunmasının önemine dikkat çekmektedir. Kıyı alanlarının, biyolojik çeşitliliğinin, doğal ve kültürel değerlerinin korunarak, sürdürebilirliğinin ekolojik turizm yaklaşımları ile ele alınmasının gerekliliği pek çok araştırmacı tarafından vurgulanmaktadır (Ceballos-lascurain, 1998; Weaver, 1999; Butler ve Boyd, 2000; Lawton, 2001; IUCN, 1994).

Kıyı kentinin ekolojik turizm planlaması, korunan alanların deniz ve ardılında yer alan doğal alanın özelliğini de kapsayacak biçimde (orman, dağ vb.) bütüncül bir yaklaşım çerçevesinde korunarak geliştirilmesidir. Kıyı kentlerinin korunarak geliştirilmesi ile kıyı ve doğal sınır bölgesinde yer alan yerleşimlerinin biyolojik çeşitliliği, doğal alanların korunması ve ekonomik alt yapının geliştirilmesi sürdürülebilir bir perspektifte sağlanabilecektir (Orams, 2001; Wight, 1994; Honey 1994; Williams ve Shaw, 1998), (Şekil 2.8).

Şekil 2.8. Ekolojik turizmin genel perspektifi (Wight, 1994; Honey, 1994; Williams ve Shaw, 1998; Orams, 2001'den geliştirilerek)

Kıyı kentlerinin turizm potansiyelleri, kentlerin sahip olduğu coğrafi, kültürel ve tarihi özellikleri o toplumun doğal yaşantısı içerisinde turistlere sunulmaktadır. Kendi aralarında rekabet içinde olan kentler farklılıklarını öne çıkararak turistleri çekmeye çalışmaktadırlar. Bu kentler kültür, tarih, kongre, spor, yeme içme, gece hayatı, alışveriş gibi farklı turistik potansiyeller barındırırken aynı zamanda kıyı alanının sunduğu turistik potansiyellere de sahiptirler. Genel bakış açısı içinde kıyı kentlerinin çevre değerlerine göre gelişen potansiyelleri doğal, yapılı ve sosyo-kültürel potansiyeller olarak sınıflandırılabilir (Şekil 2.9).

Son yıllarda değişen yaşam standartları ile birlikte kentlerin kıyı alanlarında farklı kullanım biçimlerinin geliştirilmesi gündeme gelmiştir. Dünyada gerçekleşen Sydney, Tokyo, Barcelona ve Baltimore vb. örneklerde, projelerden yerel halkın yararlanmasının yanı sıra gelen turiste de hitap eden konaklama yapıları dikkat çekicidir (Hoyle ve Pinder, 1981). Aslında birçok alanda rekabet içerisinde olan kentlerin, gelen turistleri çoğunlukla karşılama alanı olarak kabul edilebilecek kıyı alanlarını yeniden geliştirme projelerini, rekabette önemli bir araç olarak görmeleri beklenen bir durumdur. Bu rekabet çerçevesinde en belirleyici faktörlerden biri olarak, turizm fonksiyonu içerisinde konaklama yapıları ön plana çıkmaktadır (Erdoğan, 2006).

Şekil 2.9. Kıyı kentlerinin turizm potansiyelleri (Blamey, 1995, Büyükvelioglu, 1998, geliştirilerek).

Kıyı kentlerindeki konaklama yapılaşmasının, kitle turizminin etkisi ile yıldızlı konaklama yapı standartlarında konaklama yapılarına dönüştüğü görülmektedir. Bunlar sırasıyla 5, 4, 3, 2, 1 yıldızlı oteller ve tatil köyleri olarak sınıflandırılmaktadır. Sınıflandırma işleminde, tesisin sahip olduğu ekipmanlar ve donanımlar kriter olarak kabul edilmektedir. Her tesisin yıldız sayısına bağlı olarak bulundurması gereken donanım ve sunması gereken hizmetler kanun ve yönetmelikler ile belirlenmektedir (Önder, 1995). Turizmin oluşturduğu bu talebe yönelik hızlı gelişme, kıyı kentlerinin plansız yapılaşmasına ve kıyı alanlarında çevresel sorunlara sebep olmuştur. Bu sorunlar (Hunter ve Green, 1995); kentin kıyıya paralel gelişimi, kentin taşıma kapasitesinin aşımı, kentin yapılı alanlarının çoğalması nedeni ile kentin doğal eşiklere dayanması, turist ve turist trafiğinin kentte yarattığı yoğunluk vb. gibi görülmektedir. Değişen yaşam koşulları ile insanların istek ve ihtiyaçlarının mekânsal boyutunun genişlemesi, kıyı kentlerinde yaşanan bir sorun olarak ortaya çıkmaya başlamıştır. Kıyı kentlerinde mekânsal olarak genişleme sorununun giderilmesindeki örnekler incelendiğinde farklılaşabilen ve geçmişin değerlerini bugünkü ihtiyaçlarla bütünleştirebilen kıyı kenti planlamalarının başarılı olduğu görülmektedir (Erdoğan,

2006). Bunun gerçekleşmesinde yeniden geliştirme projelerinde rol alan plancı ve mimarların kenti bütüncül bakış açısı içinde ele almaları son derece önemlidir.

Kıyı kentlerinde gelişme; deniz kenarının iyileştirilmesi, deniz teknolojisi ve taşımacılığının bir yansıması olarak hız kazandırılması ve bu hızın 21. yüzyılda artarak devam etmesi beklenmektedir (Hoyle, 2000). "Bu gelişmelerde, kıyı kentlerinin sürdürülebilirliği üç etmene bağlı olacaktır: Entegrasyon, entegrasyon ve entegrasyon (bütünleşme). İlk olarak, geçmiş ve bugünün bütünleşmesi, ikincisi zıt amaç ve hedeflerin bütünleşmesi ve üçüncüsü dâhil olan toplulukların ve bölgelerin bütünleşmesi. Bütün bunlar bir ölçek duygusu, karşılıklı bağımlılığın takdirini ve her şeyden önce bir coğrafyanın bütüncül hissini gerektirir" (Hoyle, 2000, s. 417), açıklaması ile kıyı kentlerinin, bütüncül bir yaklaşımda küresel ortama aitliğini vurgulamaktadır.

Kıyı kentlerinin en temel özelliği kıyı ve orman kombinasyonunun yarattığı özel bir konumda yer almalarıdır. Bu özel durum kıyı kentlerinin iki yönlü gelişmesine olanak tanımaktadır. Birincisi kıyı bandında, kıyıya paralel (bu yatay gelişme olarak nitelendirilebilir) ikincisi ise kentin doğal sınırına doğru kıyıya dik gelişimdir (bu düşey gelişme olarak nitelendirilebilir). Doğal olarak bu iki farklı gelişimin kent için sunduğu potansiyeller de farklılaşmaktadır.

Kıyı kentinin ekolojik deneyim çerçevesinde kurgulanan bütünleşik konaklama yaklaşımında, kentin yatay büyümesinde etkili olan potansiyel araştırması yerine, kıyıyı var eden doğal sınır bölgesinde yer alan yerleşiminin değerlerine yoğunlaşılarak yatay ve dikey bütünleşmeyi (entegrasyonu) sağlayacak yapılı çevre potansiyel taraması yapılmaktadır. Bu noktada kıyı kentinin konaklama kapasitesi planlanırken, doğal sınır bölgesinde yer alan yerleşimdeki kullanılmayan mevcut yapı stoklarına odaklanılmaktadır (Şekil 2.10).

Şekil 2.10. Kıyı kentinin ekolojik turizme bağlı yapılı çevre potansiyelleri

Kıyı alanlarında artan kullanımlara yönelik taleplerin artışı nedeni ile konaklama yapılaşması da artmakta ve kıyı ekosistemi ile kıyıyı besleyen havza ve deltalar tahribata uğrayabilmekte, koruma ve kullanma dengesi bozulabilmektedir. Kıyı kentlerinin sürdürülebilir gelişiminde, kentlerin yatay ve dikey yapılı çevre potansiyellerinin, ekolojik turizm seçeneğinde bütünleşmesinin sağlanması beklenmektedir. Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi (BKAY), kıyı alanlarının kaynak sistemini koruyan ve tüm faaliyetlerin bütüncül bir yaklaşımla yönetilmesi ve planlanmasını organize eden yönetimdir (Özhan vd., 1993; Cicin-Sain ve Knetch, 1998). Bütünleşme kararı, Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetiminin amacı, uygulama alanlarını ve uygulama planlarını kapsayarak bütünleşik kıyı alanları yönetiminin içinde yer almalıdır.

2.4. Bütünleşik Kıyı Alan Yönetimi (BKAY) ve Gelişimi

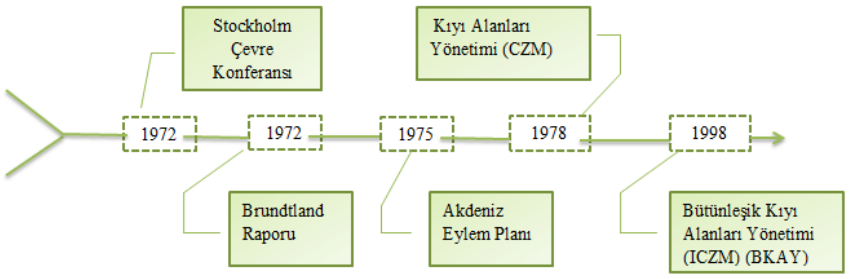
I. Dünya Çevre Konferansında (1972 Stockholm) özellikle Akdeniz kıyılarının yoğun kullanımlar sonucu kirlilik tehditi altında olduğu vurgulanmıştır. Bu konferans, çevre kirliliği konusunda dünya çapında etki uyandırmış ve 1973'te Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) kurulmuştur. 1974 yılında UNEP tarafından başlatılan "Bölgesel Denizler Programı", deniz kirliliğinin kontrolü ve kıyı kaynaklarının yönetimine ilişkin bölgesel eylem planları ile etkinleştirilmiştir. 1975 yılında UNEP tarafından Akdeniz Eylem Planı'nın (Mediterranean Action Planning-MAP) hazırlanmasını sağlayarak yürürlüğe koymuştur. Kıyı alanlarına yönelik küresel ölçekli

çalışmalar devam etmiş ve 1978'de ilk Kıyı Alanları Yönetimi (Coastal Zone Management-CZM) konferansı düzenlenmiştir (UNEP, 2005). Bu konferansta kıyı alanları yönetiminin önemi özellikle sürdürülebilirlik/sürdürülebilir kalkınma başlıklarında vurgulanmıştır. Bu rapor, Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı, Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) ve dünya genelindeki "Gündem 21" programları da dâhil olmak üzere çok çeşitli eylemlerin oluşmasına sebep olmuştur (Vallega, 1993).

Sürdürülebilir kalkınmaya yön veren bir tür yol haritası olarak hizmet etmeyi amaçlayan Gündem 21, CZM' nin oluşturulmasını hızlandırmıştır. Gündem 21'in 17. bölümünde, bütünleşik yönetime ulaşma ihtiyacı vurgulanmaktadır. Kıyı ülkelerinin "kendi kıyılarında, kıyı alanlarının ve deniz çevresinin sürdürülebilir kalkınması ve bütünleşik yönetimi" konusunda yaptırımları bulunmaktadır (Cicin-Sain ve Knecht, 1998). Metinde, "özellikle insan kaynaklı ve doğal afetler, kıyı insan yerleşimlerinin iyileştirilmesi (özellikle içme suyu ve kanalizasyon atıkları açısından), kritik habitatların korunması ve restorasyonu ve sektörel programlar (balıkçılık ve turizm gibi) bütünleşik bir planlama ele alınmalıdır" tavsiyesinde bulunulmaktadır (Çakır, 2010). Ayrıca, kıyı ve deniz fiziki sistemlerin kullanımlarında, hem doğa bilimi, hem de sosyal bilim değerleri hakkında bilgi verilmesini, bütünleşik kıyı ve deniz yönetimi ile ilgili kapasite geliştirme konularında bilgi ihtiyacı sağlanmasını ve bütünleşik kıyı ve deniz yönetimi alanlarındaki pilot çalışma programlarının desteklenmesini önermiş ve merkezlerin kurulmasının önemli bir adım olduğunu belirtmiştir (Güneş, 2005).

Kıyı alanları yönetiminin terminolojik evrimi Cicin-Sain ve Knecht (1998) tarafından açıklanmakta ve kıyı yönetimi kavramının, otuz yıl boyunca birçok ismi ve bunlara karşılık gelen kısaltmalara sahip olduğu belirtilmektedir. Kıyı Bölgesi Yönetimi (CZM) terimi ilk isim olmuştur. Gelişmekte olan ülkelerdeki, bütün kıyı bölgelerini kapsamayan bu terim geliştirilerek, belirli bir kıyı alanıyla sınırlı olması durumunda bütünleşik kıyı alanı yönetimi (ICAM) adı verilmiştir. Kıyı yönetimi kavramı uluslararası alanda daha fazla tanınmaya başladıkça, "Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi (Integration Coastal Zoon Management-ICZM)" ve "Bütünleşik Kıyı Yönetimi (Integration Coastal Management-ICM)" ifadeleri kullanılmaya başlanmıştır. Cicin-Sain ve Knetch'e göre, bu terimlerin hepsi aynı kavrama atıfta bulunmaktadır

(Şekil 2.11). Çalışmada ICZM kabul edilmiş ve Türkçe karşılığı olan "Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi " kısaltılarak BKAY olarak kullanılmıştır.

Şekil 2.11. BKAY'nin ortaya çıkış süreci (Aksu, 2011'den geliştirilerek)

Kıyı-insan etkileşimi genelde çeşitli çevresel sorunlara neden olmaktadır. Kıyı kentlerindeki farklı kullanım alanları, çevresel bozulmaya neden olabilmektedir. Kıyıya bağlı kaynaklar, kıyı alanları faaliyetlerinin baskısı altındadır. Bu nedenle kıyı bölgelerinde gerçekleşen eylemleri düzenleyen bir yönetim gereklidir. Ekolojik etkiler ve çoklu kullanım çatışmaları, yönetim gereksiniminin başlıca nedenidir. Kıyı alanlarının turizm amaçlı kullanım çekiciliği, kıyı alanlarında çelişkili çıkarlara ve baskılara neden olmaktadır. Bu nedenle BKAY'nin başlıca hedefleri; kıyı bölgelerinde meydana gelen farklı kullanım ve faaliyetler arasındaki çatışmaların çözümlenmesi ve kaynaklar üzerindeki olumsuz etkilerin azaltılmasıdır (Barale ve Özhan, 2010; Cicin-Sain, 1993).

Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi, özel yönetim ve planlama yaklaşımları gerektiren özel bir konuma sahip kıyı bölgesinin benzersiz bir kaynak sistemi olarak önemini vurgular ve bir faaliyetin başka bir faaliyeti durdurmasına izin vermeden kıyı alanlarında tüm faaliyetleri organize etmeye çalışır (Özhan vd., 1993). BKAY'de kıyı ve deniz kullanımlarının ortak planlanması ve yönetilmesi esastır ve "deniz kıyısı" kıyı yönetim programlarının odak noktasıdır. Bununla birlikte, etkili bir yönetim sağlamak için kıyı çevresini ve gelişim süreçlerini anlamak zorunludur; bu noktada konaklama yoğunluğu artışı bir risk olarak kıyı çevresinin maruz kaldığı temel sorunlardandır (Çakır, 2010).

BKAY, bir çeşit özel yönetim alanını tanımlamakta, yönetim hedefleri ve politikalar ile programları belirlemektedir. Bununla birlikte, kıyı yönetim planlamasının sınırlarını ve konularını düzenlemektedir. BKAY programı, farklı alanların özelliklerine göre değiştirilebilmekte ve yeniden tanımlanabilmektedir. BKAY Programı'nın hazırlanmasına ilişkin adımlar şunlardır (Cicin-Sain ve Knetch, 1998);

1. Öncelikle sorunların, konuların ve fırsatların belirlenmesi, önceliklerin belirlenmesi (kıyı profilinin geliştirilmesi ve analizi: konuların değerlendirilmesi, programlamaların kapsamı: bir konu veya birden fazla sorun, coğrafi kapsam: ulusal yaklaşım veya pilot proje),
2. Hedeflerin ve stratejilerin oluşturulması,
3. Yönetim alanı sınırlarının oluşturulması (karasal sınır ve deniz sınırı),
4. BKAY için mevcut kurumsal ve yasal kapasitenin değerlendirilmesi,
5. Sektörler, hükümetler arası koordinasyon mekanizmasının tasarımı ve BKAY ofisi (yeni yönetim tedbirleri ve sonuçta oluşan BKAY planı),
6. BKAY planının katılımcı devletler tarafından resmen onaylanması,
7. İşletme aşamasındaki yönetim araçlarının ve tekniklerinin belirlenmesi (imar planları, korunan alanlar ve özel alan planlaması, satın alma, kalkınma hakları, kıyı izinleri vs).

BKAY'nin önemli bir vurgusu da, ortak kaynakların korunmasıdır. Buna göre, BKAY programına; kıyıların korunarak sürdürülebilirliğinin sağlanması için kıyı ve kentin doğal kaynaklarının korunması ve bütünleşik olarak yönetilmesinin eklenmesi beklenmektedir. BKAY'nin içeriği, amaçları ve kapsamı kıyı şeridini sadece yatay gelişim potansiyellerini içermektedir. Bu durum kentin bütünü açısından yetersizdir. BKAY içerisine dikey gelişimde (doğal sınıra iç alanlara doğru) yer alan potansiyelleri de eklenmeli ve bu kapsamda özellikle kıyı alanlarının kullanılabilmesi için konaklama yapılarının gelişimi planlanmalıdır.

BKAY'a içine ilave edilecek konaklama planlaması ile kıyı kentinde görülebilecek riskler içinden yatak kapasitesi aşımı sorunu ortadan kaldırılabilecek veya oluşmuş risklerin azaltılmasında etkin rol oynayacaktır. Ancak bu şekilde kentlerin bütününü içerecek bir yönetim planlaması anlayışı sunabilecektir.

2.4.1. Yunanistan'da Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi

Barselona Sözleşmesi'nin Entegre Kıyı Alanları Yönetim Protokolü'nü 2008 yılında imzalayan Yunanistan, bütünleşik kıyı alanları yönetiminin ve Akdeniz çevresinin korunması için ekli protokollerin aktif bir tarafıdır. Akdeniz Eylem Planı'nın (MAP/ UNEP) genel merkezi Atina'da bulunmaktadır ve bölgede çok taraflı işbirliği 1975'ten beri devam etmektedir. Yunanistan, Akdeniz'de Özel Koruma Alanları ve Biyoçeşitliliğe İlişkin Protokol'ü 1995 yıllında imzalayarak, uygulamaları teşvik etmek ve kolaylaştırmak için faaliyetlere katılan Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimini (BKAY) desteklemektedir. Yunanistan, Adriyatik ülkeleriyle iyi ilişkiler kurabilmek için Adriyatik-İyon birliğine katılmıştır. Ayrıca, Yunanistan'ın İtalya ve Türkiye ile kıyıların korunması konusunda ikili anlaşmaları bulunmaktadır (Koutrakıs, vd., 2003).

Yunanistan, 17 400 km kıyı uzunluğuna sahiptir ve kıyılarının sürdürülebilirliğini sağlamak amacı ile 3497/2006 sayılı kanun çıkarılmıştır (Gov Gazetesi A 219). Çıkarılan kanun ile "Gemilerden Kaynaklanan Kirliliğin Önlenmesi İşbirliği Protokolü" ve "Acil Durumlarda Akdeniz'de (2002 Önleme ve Acil Durum Kapama Protokolü) Kirlilikle Mücadele Protokolü'nü" onaylamıştır. 27.12.2006 tarihinden bu yana, Alt Bölgesel Acil Durum Planları'nın desteklenmesi ve geliştirilmesini destekleyen deniz kirliliği ile mücadele ve Akdeniz'in deniz çevresinin korunması için çıkarılan kanunlar ile Akdeniz'i bir bütün olarak korumayı amaçlamaktadır (Mourmouris, 2006).

2.4.2. BKAY'nin Yunanistan'da Yasal ve Kurumsal Yapısı

Yunanistan da BKAY ile ilgili özel bir mevzuat bulunmamakla birlikte BKAY ile ilişkili önemli mevzuat "Çevre ve Planlama" mevzuatıdır. Bu mevzuat kapsamında aşağıda belirtilen hukuki düzenlemeler yapılmıştır (Yunanistan Anayasası 24. Madde: Danıştay kararı 251\1996);

- Çevre için 1650/1986 sayılı kanun "Deniz Parkları" için düzenlenmiştir ve 1993-1999 Başkanlık kararı ile deniz parkları kurulmuştur.
- "Mekânsal Planlama ve Sürdürülebilir Kalkınma" için 2742/1999 sayılı kanun düzenlenmiştir. "Ulusal Düzeyde Mekânsal Planlama Genel Çerçevesi", ortak bakanlar kararı ile 2008'de tamamlanmıştır. Kuzey Ege, Güney Ege, Girit ve İyon

adaları için "Bölgesel Mekânsal Planları Bakanlık Kararları" 2003 yılında çıkarılmıştır.

- Kıyı ve Plajlar için 2971/2001 sayılı kanun düzenlenmiştir. "Kıyı Alanları ve Adaların Mekânsal Planlaması İçin Ulusal Çerçeve" 2010 sonbaharından itibaren yürürlüğe girmiştir.
- Deniz Ortamının Korunması için 55/1998 sayılı kanun (Hükümet Gazetesi A, 58) düzenlenmiş ve 2008'de Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi Akdeniz Protokolü imzalanmıştır.

Ulusal ve bölgesel düzeyde mekânsal planlamanın temel sorumluluğu "Çevre, Enerji ve İklim Değişikliği Bakanlığı"na aittir. Mekânsal planlar hazırlanırken, bu bakanlık, belirli konuları ele alan diğer eş-yetkili Bakanlıklar ile yakın işbirliği içinde çalışmaktadır. Yunanistan'ın mekânsal planlaması 1976 yılında ilk defa mecliste onaylanarak yasallaşmıştır. Ülke ve bölge düzeyinde mekânsal planlar ve özel alanlar için hükümler daha sonraki yıllarda düzenlenerek yasallaştırılmaya devam edilmiştir.

2742/1999 sayılı Mekânsal Planlama ve Sürdürülebilir Kalkınma Kanunu, kıyı bölgeleri, adalar gibi hassas ekolojik alanların ve/veya özel ilgi alanlarının geliştirilmesi için ulusal düzeydeki yönelimlerin, "Mekânsal Planlama ve Sürdürülebilir Kalkınma İçin Özel Çerçeveler" yayınlanmasını öngörmüştür. Genellikle çevresel, kentleşme ve sosyal problemleri devam eden alanlar; kıyı alanları, adalar ve dağlık alanlar için çalışılmıştır (Kologiannis, 2006).

2002-2003 yılında Bakanlık Kararı ile Yunanistan'ın kıta ve adalar bölgeleri dâhil olmak üzere tüm kıyı alanı için ulusal bir strateji oluşturacak olan "Kıyı Alanlarının Mekânsal Planlaması ve Sürdürülebilir Kalkınma Özel Çerçevesi" için bir taslak hazırlanmıştır. Ancak, oluşturulan taslak çerçeveyi benimseme kararı o sırada alınmamıştır; bunun yerine kıyı bölgesi yönetimi ile ilgili hedeflerin farklı sektörel politika ve planlamaları daha çok tercih edilen bir seçenek olarak değerlendirilmiştir.

2005 yılında, mekânsal planlamanın genel ulusal çerçevesinin geliştirilme süreci üç alt çerçevede (Yenilenebilir Enerji, Sanayi ve Turizm) başlatılmıştır. Bu çerçevelerin BKAY hedeflerini içermesi beklenmiş, ancak BKAY'de sadece bu üç çerçevenin kapsamı ve gerekliliği tartışılmıştır. Sonuç olarak belirlenen çerçevelerin hedefleri, bütünleşik ve sürdürülebilir bölgesel kalkınma için temel öncelikleri ve stratejik yönleri olan on beş yıllık bir plan hazırlanması hedeflenmiştir.

2009 yılının Nisan ayında, ilk üç özel çerçevenin sonuncusu olan turizm; ülkenin organize kalkınması ve çevrenin korunması için gerekli görülen başlıca sektörlerden biri olarak kabul edilmiş ve kapsamlı bir mekânsal planlama çalışması yapılması için onaylanmıştır. Turizm çerçevesinde hazırlanan planların, hâlihazırda yasalaşmış olan "Genel Ulusal Plan" ve "Yenilenebilir Enerji Kaynakları Planlanmasına" eklenmesi beklenmektedir. Bu süreçte, kıyı ve dağların mekânsal planlamasının önemli olduğu vurgulanmış, bu iki alanın bütünleşik planlarının kapsadığı mekânsal planların tamamlanmasının hızlandırılması gerektiği ifade edilmiştir. Bu özel çerçevelerin ilerleyen dönemde hazırlanarak istişare için bakanlar kuruluna sunulması kararlaştırılmıştır.

2018 yılı itibari ile 2009 kararları doğrultusunda hazırlanan bir çalışma planı bulunmamaktadır. Bu tez çalışmasının bu beklentiye bir ön çalışma olarak altlık oluşturacağı düşünülmektedir.

2.4.3. Yunanistan Kıyıları ve BKAY Uygulamaları

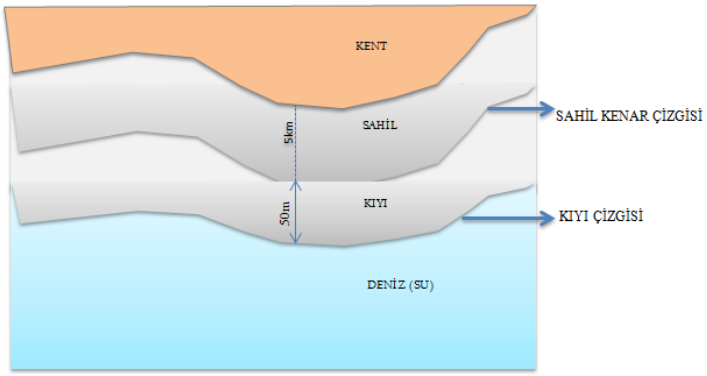
Güneydoğu Avrupa'da AB üyesi ülke olan Yunanistan, batıda İyon Denizi, kuzeybatıda Adriyatik Denizi, doğuda Ege Denizi ve güneydoğuda Akdeniz ile çevrili, 17.400 km kıyı uzunluğuna sahiptir. Diğer tüm Akdeniz ülkeleri arasında en uzun kıyı şeridi olan Yunanistan'ın, kıyı alanları ve kıyıları (Çizelge 2.7), Yunan Anayasası'nın 24. maddesi ile korunmaktadır. Yasa "kamu yararı"nı gözeten yasalar olarak karakterize edilmektedir (Council of State: 2993/1998).

Çizelge 2.7. Yunanistan kıyı özellikleri (FEK-GREECE- Kıyı kanunu, 2001)

Yunanistan	**Kıyı Özellikleri**	
Sahil bölgeleri	Doğu Makedonya - Trakya, Orta Makedonya, Epirus, Teselya, İyonya Adaları, Batı Yunanistan, Peloponez, Girit, Güney Ege, Kuzey Ege, Orta Yunanistan ve Attika (sadece Batı Makedonya'da bir sahil şeridi yoktur).	
Kıyı uzunluğu	17 400 km	
Su derinliği	Max. Derinlik Ege Denizi: 2 658 m Max. Derinlik İyon Denizi: 5 121 m	
Adalar ve kayalıklar	Yaklaşık 10. 000 ada ve kayalıklar ülkenin kıyı şerit uzunluğunun % 70'sini oluşturmaktadır.	
Deniz bölgeleri	**Derinlik:** 6 nm / meridyen çizgi	**Alan (km²):**114 507

Yunanistan'ın Kıyı Alanları Koruma Kanunu'na göre kıyı (L.2344\1940 ve L.2971\2001,FEK 285A), maksimum yükseklikte dalgaların ulaşabildiği su altı ve su

üstü kıyı alanı olarak tanımlanır. Bu alanlar bölgesel planlara dâhil edilemez ve kalıcı yapılara izin verilmez, aynı zamanda kıyılar kamuya açıktır. Sahil, (L 1337\1980, FEK 33A ve L 2971\, FEK 285A), kıyı çizgisinden 50 m sonra başlayan alandır. Genellikle kıyı yerleşmeleri ve kırsal alanların yer aldığı mekânlar, planlara dâhil edilir ve serbest/açık alan olarak kullanılmaktadır (yollar, yaya yolları, bisiklet yolları, yeşil alanlar vb.). Sahil şeridi (L.2971\2001), kıyı çizgisinden sonra 5 km olan alandır (Şekil 2.12).

Şekil 2.12. Yunanistan'ın kentsel kıyı şeması (L.2344\1940 ve L.2971\2001,FEK 285A, FEK-GREECE-Kıyı Koruma Kanunu)

Yunanistan, ağırladığı turisti yoğunluğu bakımından dünya çapında 15. sıradadır. Ülke ekonomisinin % 50'den fazlasını yerel kalkınma faaliyetlerine dayalı, su ile yürütülen turizm politikaları oluşturmaktadır. Turizm, ülke için ekonomik ve sosyal öneme sahiptir. Turizm, yıllık Gayri Safi Milli Hasıla'ya % 18'den fazla katkıda bulunmaktadır (Lalenis, 2014). Sürekli artış eğiliminde olan turizm, faaliyetleri beraberinde kontrolsüz yapılaşmayı da getirmektedir. Ayrıca kıyı alanlarında bulunan ulaşım altyapısı (limanlar, marina), balıkçılık, su ürünleri faaliyetleri ve kıyı kırsal alanlarda tarım, kıyı çevresi üzerinde sosyo ekonomik önemi olan sektörlerdir. Yunan sahil şeridi aynı zamanda ekonomik kalkınma potansiyeline sahip kıyı alanlarıdır ve kentsel kıyı alanlarının yürütülen yasalar ile korunarak, sürdürülebilirliğinin sağlanması gerekmektedir. Fakat "ekonomi" öncelikli yaklaşımlar, çoğunlukla rant arayan, politik ve finansal aktörlerin baskısı altındadır. 1980'lerden bu yana kıyı bölgelerinde hız kazanan kitle turizmi hedefli gelişmeler, kıyı bölgelerindeki nüfus baskısını ikiye katlayarak, birçok çevresel ve sosyo-ekonomik etkiye neden olmuştur. Bugün ülkedeki nüfusun (11.562.784) yarısı (5.781.392) kıyı kentlerinde yaşamaktadır (Strati vd., 2011).

Yunanistan'ın, kıyı alanlarını koruma ve geliştirme konusunda birçok kanun ve yönetmenlikleri geliştirerek düzenlediği görülmektedir. Bu kanunlar (Lioutas, Tsimopoulou, 2010);

• 1337/1983 sayılı kanun; Mekânsal ve Kentsel Planlama,
• 1650/1986 sayılı kanun; Çevrenin Korunması 16. Madde,
• 2242/1994 sayılı kanun; Kentsel Bölgelerde İkincil Konutların Kentsel Gelişimi Kontrol ve Çevre Koruma,
• 2508/1997 sayılı kanun; Kentlerin ve Yerleşimlerin Sürdürülebilir Kentsel Gelişimi,
• Ortak Bakanlar Kararı 33318/3028/1998 - Yönergenin Uyumlaştırılması 92/43 / EC, Doğal Ekosistemin, Yabani Hayvan ve Bitkilerin Korunması 43. Madde,
• 2742/1999 sayılı kanun; Mekânsal Planlama ve Sürdürülebilir Kalkınma,
• 2971/2001 sayılı kanun; Deniz Kıyısı, Kıyı ve diğer hükümler 29.Madde,
• 3028/2002 sayılı kanun; Geçmişin ve Kültürel Mirasın Genel Olarak Korunması
• 3201/2003 sayılı kanun; Ege Adalarının, Doğal ve Yapılı Çevresinin Korunması,
• 3199/2003 sayılı Kanun; Suların Korunması ve Yönetimi ile 2000/60 / EU sayılı Direktife (Avrupa Parlamentosu ve Konseyi, Ekim 2000) Uyulması,
• 1515/1985 ve 1561/1985 sayılı kanun; Atina ve Selanik Master Planı,
• Bakanlar Kurulu Kararı, "Kıyı Alanlarda Mekânsal Planlamalar", 2003.
• "Kıyı Alanlarının Sürdürülebilir Kalkınması İçin Özel Çerçeve " (2003),
• "Kıyı Alanları Yönetimi Özel Çerçevesi" 2005,
• "Ulusal sanayi alanları, yenilenebilir enerji kaynakları, turizm ve kıyı alanları-adalar planlamaları" (2008-2009).

Bu kanun ve yönetmelikler sürecinde, Yunanistan Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi (BKAY) konusundaki çalışmalara ilk olarak 1978 yılında katılmış ve son olarak Barselona 2008 sözleşmesinde, Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi Protokolü'nü imzalamıştır. Yunanistan'da Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi (BKAY) konusundaki çalışmalar Çizelge 2.8'de özetlenmiştir (Kalogiannis, 2006).

Çizelge 2.8. Yunanistan'ın BKAY ile ilgili projeleri (Policy Research Corporation based on PAP/RAC, the Mediterranean ICAM Clearing House, 2011)

Proje	Kuruluş	Zaman Aralığı
Strymonikos Kıyı Alanları Yönetimi için Uyumlu Eylem Bölgesi	TERRA[1]	1997 – 2000
Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi Programı, Kiklad-Takımadaları	LIFE[2]	1997 – 2000
Liman Sistemi ve Atina Sahili için Bölgesel Koordinasyon Şeması - "Posidonia Ağı"	TERRA	1997 – 2000
Bilgi, Konsantrasyon, Gereksinimlerin Sürdürülebilirliği için Magnesia'nın Kıyı Bölgesi'nin Gelişimi	LIFE	1997 – 2000
Epiros Kıyısının Bütünleşik Yönetimi	TERRA	1997 – 2001
Kavala Bölgesi için Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi	TERRA	1998 – 2001
Saronik Körfezi - Atina Metropolitan ve Peri-Kentsel Kıyı Bölgelerinde Yönetim ve İşbirliği Stratejileri	TERRA	1998-2003

Çizelgede de görüldüğü üzere Yunanistan'da bütünleşik kıyı alanları konusunda, yedi proje gerçekleştirilmiştir. 2000'li yıllardan sonra bu konuda proje yapılmamıştır. Söz konusu 7 projede; suların mevcut çevresel durumunun değerlendirilmesi ve suların yükselmesi ile insan faaliyetlerine etkileri, kıyı su yükselmelerinin kontrolü, çevresel etkilerin korunması ve önlenmesine yönelik göstergelerin oluşturulması ve sürekli değerlendirme ve kontrolünün düzenli olarak güncellenmesi için program oluşturulması ve uygulanması gibi konularda derinlemesine çalışma ve araştırmalar yapılmıştır (Lalenis, 2014). Yunanistan'da turizm, kitle turizmi de karakterize edilmektedir. Bu nedenle, 2007-2013 dönemi Ulusal Stratejik Gelişim Planında, turizm faaliyetlerinin bir kısmının, doğru dengeyi sağlamak amacıyla alternatif turizm türlerine odaklanması planlanmaktadır (Lioutas, Tsimopoulou, (2010). Ekolojik turizm deneyimi kapsamında bütünleşik konaklama yaklaşımı sunan bu tez, Yunanistan'ın ulusal stratejik gelişim planı beklentilerine de alternatif üretmektedir.

[1]TERRA, mekânsal planlama için yeni yaklaşımları ve metodolojileri test etmek için bir laboratuar olarak tasarlanmıştır (The Network of Managers of Marine Protected Areas in the Mediterranean, www.medpan.org)

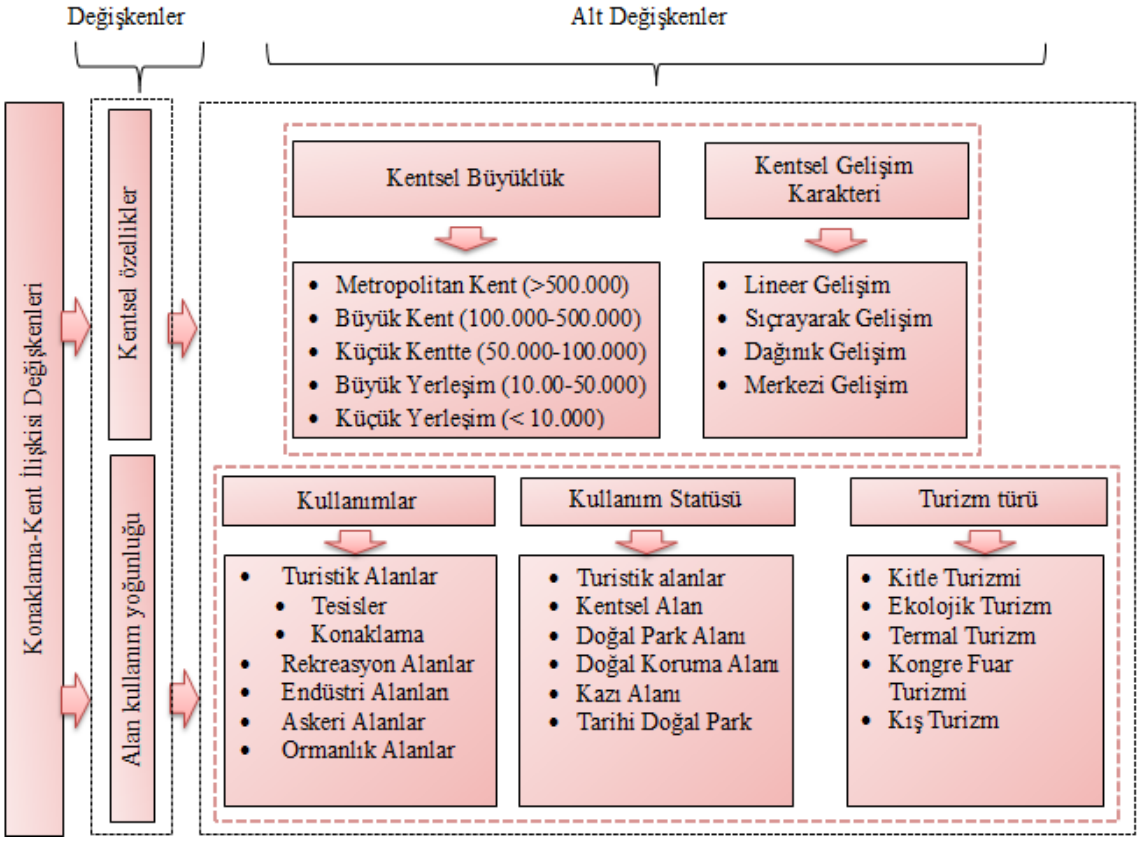
[2]LIFE, AB'deki çevre ve doğa koruma projelerini destekleyen bir kuruluştur (The Network of Managers of Marine Protected Areas in the Mediterranean, www.medpan.org).

2.5. Bölüm Sonucu

Temel tanım ve kavramlara ilişkin araştırmanın yapıldığı ikinci bölümde kıyı kenti, ekolojik turizm, konaklama ve bütünleşik kıyı alanları yönetimi kavramları ve bu kavramların güncel durumları üzerinde durulmuştur. Kıyı kentinin gelişimine ilişkin doğrultusunda genel bir değerlendirme yapıldığında, kıyı kentinin temel inleme alanları;

- Kentsel özellikler (kentsel büyüklük ve kentsel gelişim karakteri)
- Alan kullanım yoğunluğu (kullanımlar, kullanım statüsü, turizm türü)

kapsamında ele alınabilir ve bu alanlar tez çalışmasının değişkenleri olarak değerlendirilebilir. Çalışmanın konaklama-kent ilişkisi değişkenleri Şekil 2. 13'de sistematize edilmiştir.

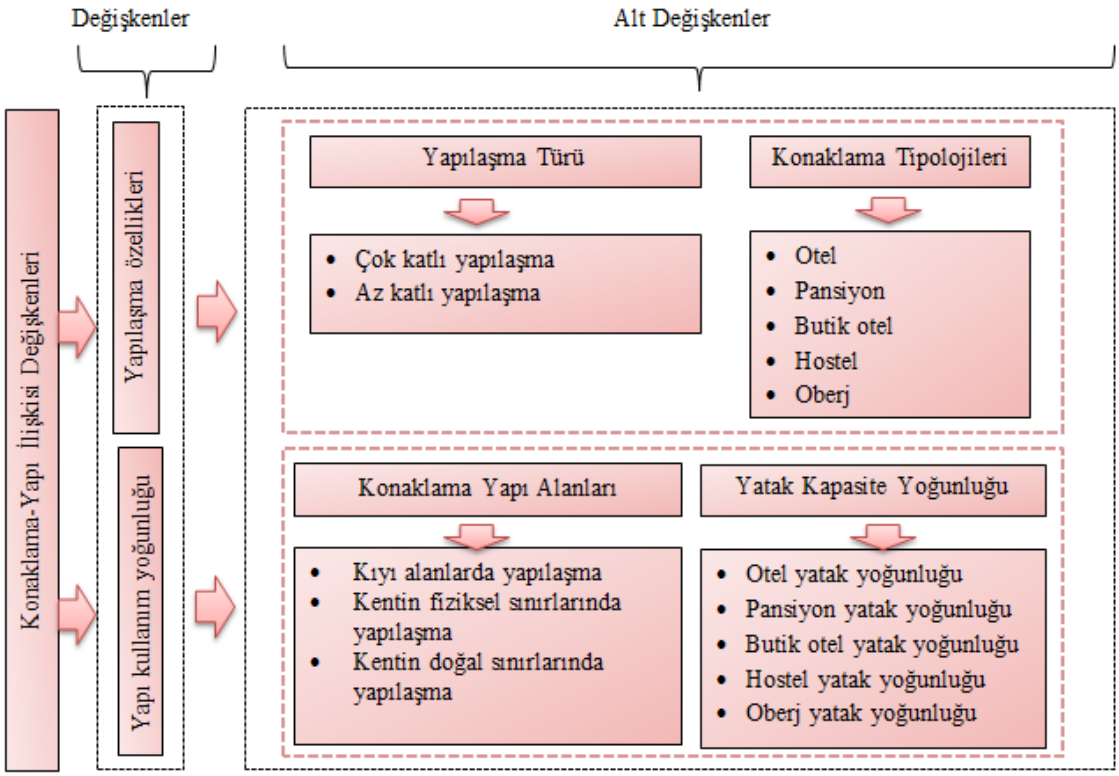

Şekil 2.13. Konaklama-kent ilişkisi değişkenleri

Kıyı kentinin kentsel özellikleri, gelişimi ve alan kullanımları içinde konaklama gelişimine yönelik yapılaşma ilişkisi araştırıldığında;

- Yapılaşma özellikleri (yapılaşma türü ve konaklama tipolojileri)
- Yapı kullanım yoğunluğu (konaklama yapı alanları, yatak kapasite yoğunluğu)

başlıklarında öne çıkmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın konaklama-yapı ilişkisine ait değişkenler Şekil 2.14'de sistematize edilmiştir.

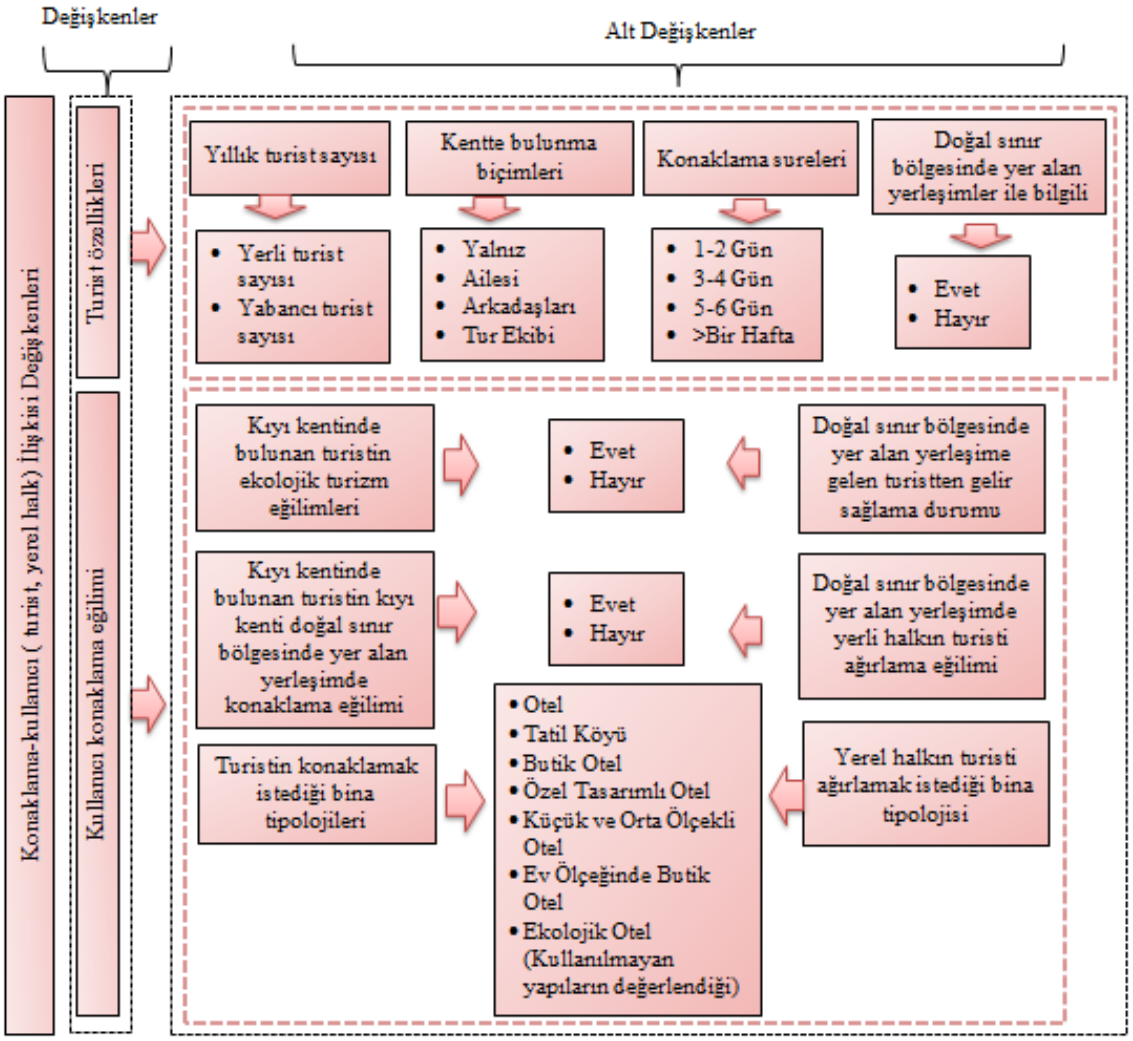

Şekil 2.14. Konaklama-yapı ilişkisi değişkenleri

Kıyı kentinin turist özellikleri ve kullanıcıların konaklama eğilimine yönelik konaklama ilişkisi araştırıldığında;

- Turist özellikleri (yıllık turist sayısı, kentte bulunma biçimi, konaklama süreleri, doğal sınır bölgesinde yer alan yerleşimler hakkında bilgileri)
- Turistin konaklama eğilimi (ekolojik turizm eğilimi, doğal sınır bölgesinde konaklama eğilimi, konaklamak istediği bina tipolojisi)
- Yerel halkın turistin ağırlama eğiliminin (turistten gelir sağlama eğilimi, turisti ağırlama eğilimi, turisti ağırlamak istediği bina tipolojisi) incelenmesi gerektiği belirlenmiştir. Şekil 2.15'de konaklama-kullanıcı ilişkisi değişkenleri görülmektedir.

Bütünleşik konaklama yaklaşımının temelini oluşturan tüm değişkenlerin her iki örneklem alan üzerinde de irdelenmesi amaçlanmaktadır.

Şekil 2.15. Konaklama-kullanıcı (turist, yerel halk) ilişkisi değişkenleri

Literatür analizi sonucunda konaklama kavramının diğer kavramlar (kıyı kenti, ekolojik turizm, konaklama ve bütünleşik kıyı alanları yönetimi) ile olan ilişkisinden şu yargılara ulaşılmıştır:

- Potansiyel turizm alanı olan kıyı kenti, turizme özgü yapılanma içine girmekte ve mekânsal olarak genişlemektedir. Kıyı kentinin mekânsal olarak genişlemesi sonucunda oluşan riskler şunlardır:
  - Kıyı kentinin büyümesi
  - Kıyı kentinde nüfus artması
  - Kitle turizmi baskısının artması

- Kıyı kentinde konaklama yapılaşmasının artması nedeni ile yapılı çevre değerleri değişime uğramaktadır. Konaklama yapılaşmasının artması sonucunda oluşan riskler şunlardır:

  - Kıyı alanlarında çok katlı yapılaşmanın artması
  - Yüksek yatak kapasiteli (5*-4* otel sayısı) konaklama yapılarının artması
  - Yatak kapasitesinin aşılması

- Kıyı kentinin turizmin olumsuz çevresel etkisinden korunması, ekolojik turizm planlamalarının iyi yapılması ile gerçekleşebilir. Turistik eğilim olarak var olan potansiyeller şunlardır:

  - Turistin ekolojik turizm eğiliminin olması
  - Turistin doğal alanlarda konaklama eğiliminin olması

- Ekolojik turizm, mevcut olanı değerlendirmeyi, yeni gereksiniminler ve standartlar doğrultusunda kullanılmayan yapıların konaklama birimi olarak yeniden kullanılmasını öngörmektedir. Kullanılmayan yapıların oluşturduğu potansiyeller şunlardır:

  - Kullanılmayan yapı stoklarının konaklama amaçlı değerlendirilmesi
  - Yerel halkın kullanılmayan yapı stoklarının değerlendirilmesi isteğinin olması

- Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi (BKAY), bütünleşik bir bakış açısıyla kenti planlamayı öngörmektedir. Bu planlama anlayışı var olan risk ve potansiyeli bir arada değerlendirmeyi gerektirmektedir. Doğal sınır yerleşimlerde kullanılmayan mevcut yapılarının oluşturduğu potansiyeller değerlendirilerek, kıyı kentlerinde konaklama yapılarının artmasının oluşturduğu riskler asgari düzeye indirilebilir. Kıyı kentinin planlanma sürecinde var olan riskler ve potansiyeller bir arada değerlendirildiğinde ekolojik turizm seçeneğinde bütünleşik konaklama kararı üretilebilir.

Genel değerlendirmeler doğrultusunda ikinci bölümün sonuçları şunlardır;

Konaklama kavramının kıyı kenti, ekolojik turizm, konaklama ve bütünleşik kıyı alanları yönetimi kavramları ile olan ilişkisinden varılan yargılardan kıyı kenti ve doğal sınır yerleşimler için bütünleşik konaklama yaklaşımı değişkenleri aşağıdaki gibi belirlenmiştir;

- Konaklama-kent,
- Konaklama-yapı
- Konaklama-kullanıcı

Bu çalışma kapsamında belirlenen değişkenlerin kıyı kenti ve doğal sınır yerleşimleri için irdelenme gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu neden ile bölüm 3'de bütünleşik konaklama yaklaşımı kurgulanmaktadır.

BÖLÜM 3

BÜTÜNLEŞİK KONAKLAMA YAKLAŞIMI (BKY)

Akdeniz ülkeleri için kıyılar en önemli turizm alanlarıdır. Kıyı kentlerinde turizmin sürdürülebilir gelişimi için turizm planlamasının çevresel kaynakların taşıma kapasitesi göz önünde bulundurularak yapılması gerekmektedir. Turizm planlamasında risk oluşturan etmenlerin belirlenerek, farklı planlama yaklaşımları içinde risklerin azaltılması veya engellenmesi önemlidir. Turizm amaçlı planlamalarda konaklama yapılarının (yatak kapasitesi) önemi düşünüldüğünde, kıyı kentlerinin taşıma kapasitelerini zorlayan "konaklama" taleplerindeki artışın kent için risk oluşturacağı anımsanmalıdır.

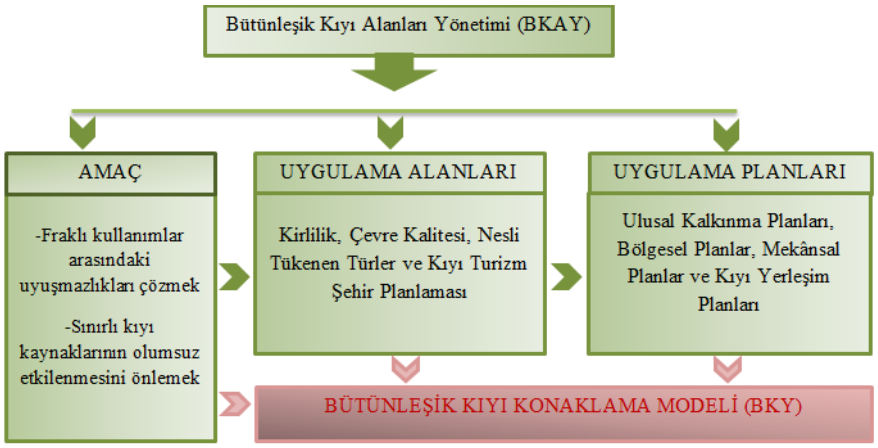
Konaklama kavramının, kıyı kenti, ekolojik turizm, ve bütünleşik kıyı alanları yönetimi kavramları ile olan ilişkisi ikinci bölümde belirlenen değişkenler yardımı ile kurulmaktadır. Kavramlar arasındaki ilişkilerin bu günkü durumuna bakıldığında, kıyı kentlerinin ekolojik turizm odaklı gelişiminin sağlanması, konaklama yapılarının ekolojik nitelikli planlanması ve kıyılar ile kıyı kaynaklarının etkileşim içinde olduğu diğer doğal oluşumlar arasında bütünleşik bir yönetim yaklaşımı oluşturulması gerekliliği anlaşılmaktadır. Çalışmada üretilen bütünleşik konaklama yaklaşımı ile risklerin azaltılması ve kullanılmayan olası potansiyellerin kullanılabilmesi amaçlanmaktadır.

Üçüncü bölümde; değişkenlerin artma veya azalma (çevre analizi ve anket çalışmaları) durumları arasındaki ilişkilere ölçütler getirilmesi ile bütünleşik konaklama kararı üreten yaklaşımın oluşturulması amaçlanmaktadır. Bu amaçla "Bütünleşik Konaklama Yaklaşımı" (BKY) matrisi üretilmektedir.

3.1. Bütünleşik Konaklama Yaklaşımı ve Bileşenleri

Kıyı kentleri için doğal felaketlerin (tayfun, tsunami, deprem vb.) yanında, insan kaynaklı aşırı kullanımlar da sorun oluşturmaktadır. Bunların başında kentin taşıma kapasitelerini aşan yapılaşma gelmektedir ve özellikle turizm amaçlı kullanımlar, kıyı kentlerinin yapılaşması üzerindeki baskıyı (özellikle kitlesel kullanımlar) arttırmaktadır.

Kıyı kentlerinin yapılı çevre taşıma kapasitesinin kontrolü için Bütünleşik Kıyı Alan Yönetimi (BKAY) prosedürleri ile etkileşimi etkin kılacak sistematik bir yaklaşım gerekmektedir. Bütünleşik kıyı alan yönetimi, özel yönetim ve planlama yaklaşımı gerektiren özel bir konuma sahiptir. BKAY, kıyı alanlarının benzersiz bir kaynak sistemine sahip olmasının önemini vurgulamaktadır. Kıyı kentlerinin çevre kaynaklarını korumayı hedefleyen "bütünleşik konaklama yaklaşımı" nın, bütünleşik kıyı alanları yönetiminin amacını, uygulama alanlarını ve uygulama planlarını kapsayarak, bütünleşik kıyı alan yönetiminin içinde yer alması öngörülmektedir (Şekil 3.1).

Şekil 3.1. Bütünleşik kıyı konaklama yaklaşımının bütünleşik kıyı alanları yönetimi içindeki yeri (Özhan vd., 1993; Cicin-Sain ve Knetch, 1998; Barale ve Özhan, 2010'dan geliştirilerek)

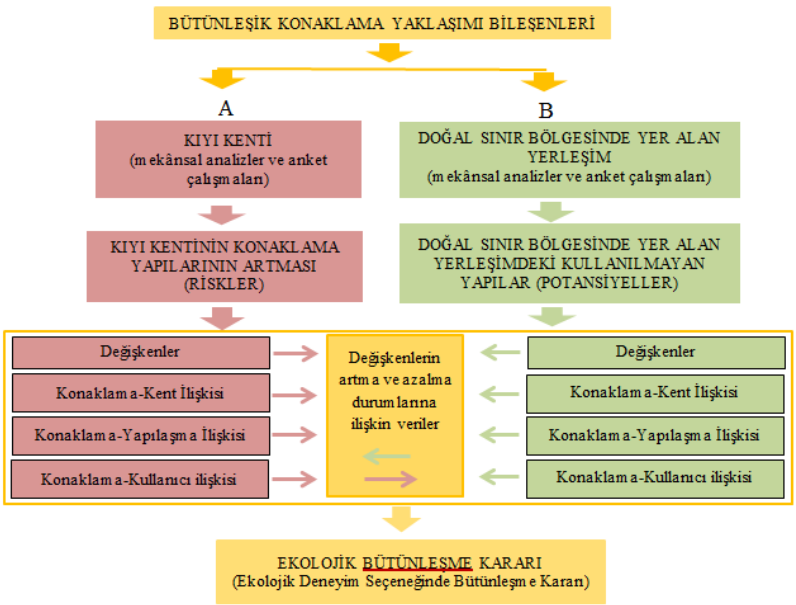
Bütünleşik Konaklama Yaklaşımı (BKY), yapılaşmanın doğal sınırlara dayandığı kıyı kentlerinde; konaklama yapılarının artmasının oluşturduğu riskleri, kıyı kentinin doğal sınır yerleşimlerindeki kullanılmayan mevcut yapı stoklarının oluşturduğu potansiyelleri kullanarak, yapılı çevre etkilerini en aza indirmeyi amaçlayan bir yaklaşımdır. BKY'da, kıyı kentinin konaklama kapasitesinin verimli kullanımına yönelik, belirlenen değişkenler arası ilişkilere ölçütler getirilerek bütünleşik konaklama

kararın üretilmektedir. Bütünleşik konaklama kararı ile kıyı kenti ekolojik deneyim seçeneğinde, doğal sınır yerleşimleri ile bütünleşebilecektir.

Kıyı kentlerindeki turist yoğunluğu ve buna bağlı olarak konaklama kapasitelerinin aşılması kentin çevre kaynaklarının değişmesine sebep olmaktadır. Kıyı kentinin yapılı çevresini değiştiren risklerin oluşumu durumunda;

1) Kıyı kentinin ve doğal sınır yerleşiminin, alan kullanımlarını ve turizm gelişimlerini tespit etmek (mekânsal analizler),
2) Kıyı kentindeki turistin doğal sınır yerleşimde konaklama eğilimlerini tespit etmek (anket uygulamaları) ve
3) Doğal sınır yerleşimde yaşayan yerel halkın, kullanılmayan yapı stoklarını değerlendirme isteğini ve turisti ağırlama eğilimlerini tespit etmek (anket uygulamaları) gerekmektedir.

Elde edilen bulgu ve veriler dikkate alınarak üretilecek bütünleşik konaklama yaklaşımı (BKY); kıyı kentindeki konaklama yapılarının artışına ilişkin risk oluşturan değişkenler ile (A matrisi), doğal sınır yerleşiminde konaklama potansiyeli oluşturan değişkenler (B matrisi) arasındaki ilişkiye getirilen ölçüt yardımıyla, bütünleşik konaklama kararını üreten bir yaklaşım olarak tanımlanabilir (Şekil 3.2).

Şekil 3.2. Bütünleşik konaklama yaklaşımı bileşenleri

3.1.1. Kıyı Kentinde Konaklama Yapılarının Artmasının Oluşturduğu Riskler (A Matrisi)

Kıyı kenti konaklama yapılarının artmasının oluşturacağı risklere ilişkin değişkenler; turistik eylemin gerçekleşeceği makro ölçek olarak kent, ara ölçek olarak kentin yapılaşma gelişimi ve alt ölçek olarak turizm faaliyetlerini gerçekleştiren turist diziliminde indirgemeci bir yaklaşım geliştirilmiştir. Bu kapsamda kıyı kenti, Konaklama-kent, Konaklama-yapı ve Konaklama-kullanıcı değişkenleri başlıklarında alt değişkenleri de içermek üzere aşağıdaki gibidir (Çizelge 3.1);

- Konaklama-Kent ilişkisi değişkenleri; kentsel büyüklük ve konaklamanın kentsel gelişim karakteri kapsamında kentsel özellikler ve kent kullanımları, kullanım statüsü, turizm türü özelliklerini içeren alan kullanım yoğunluğu alt başlıklarından,.
- Konaklama-Yapılaşma ilişkisi değişkenleri; yapılaşma türü ve konaklama tipolojisi kapsamında yapılaşma özellikleri ve konaklama yapılaşma alanı ve yatak kapasitesi bilgilerini içeren yapılaşma yoğunluğu alt başlıklarından,
- Konaklama-Kullanıcı ilişkisi değişkenleri ise; yıllık turist sayısı, kentte bulunma biçimleri ve konaklama süreleri kapsamında kullanıcı (turist) özellikleri ile kullanıcı (turist) konaklama eğilimi alt başlıklarından oluşturulmuştur.

Çizelge 3.1. Kıyı kentinde konaklama yapılarının artmasının oluşturduğu riskler (A Matrisi)

KIYI KENTİNDE KONAKLAMA YAPILARININ ARTMASININ OLUŞTURDUĞU RİSKLER			DEĞİŞKENLER	ALT DEĞİŞKENLER		DEĞİŞKEN DEĞERLERİ: Sabit veya Artıyor (≥)	DEĞİŞKEN DEĞERLERİ: Azalıyor (<)
	KONAKLAMA-KENT İLİŞKİSİ	*Kentsel Özellikler*	Konaklamanın Yer Aldığı Kentsel Büyüklük	Metropolitan Kent (>500.000)		≥ Riskli	< Riskli değil
				Büyük Kent (100.000-500.000			
				Küçük Kent (50.000-100.000)			
				Büyük Yerleşim (10.00-50.000)			
				Küçük Yerleşim (< 10.000)			
			Konaklamanın Kentte Gelişim Karakteri	Lineer Gelişim		≥ Riskli	< Riskli değil
				Sıçrayarak Gelişim			
				Dağınık Gelişim			
				Merkezi Gelişim			
		Alan Kullanım Yoğunluğu	Kullanımlar	Turizm Alanları	Turistik Tesisler	≥ Riskli	< Riskli değil
					Konaklama		
				Rekreasyon Alanları			
				Endüstri Alanları			
				Askeri Alanlar			
				Ormanlık Alanlar			
			Kullanım Statüsü	Turistik Alan		≥ Riskli	< Riskli değil
				Kentsel Alan			
				Doğal Park Alanı			
				Doğal Koruma Alanı			
				Kazı Alanı			
				Tarihi Doğal Alan			
			Turizm Türü	Kitle Turizmi		≥ Riskli	< Riskli değil
				Ekolojik Turizm			
				Termal Turizm			
				Kongre-Fuar Turizmi			
				Kış Turizmi			
	KONAKLAMA-YAPI İLİŞKİSİ	*Yapılaşma Özellikleri*	Yapılaşma Türü	Çok Katlı Yerleşim Yoğunluğu		≥ Riskli	< Riskli değil
				Az Katlı Yerleşim Yoğunluğu			
			Konaklama Tipolojisi	Otel		≥ Riskli	< Riskli değil
				Pansiyon			
				Butik Hotel			
				Hostel			
				Oberj			
		Yapılaşma Yoğunluğu	Konaklama Yapılaşma Alanları	Kıyı Alanlarında yapılaşma		≥ Riskli	< Riskli değil
				Kenttin Fiziksel Sınır Alanlarında Yapılaşma			
				Kentin Doğal Sınır Alanlarında Yapılaşma			
			Konaklama Yapılarında Yatak Kapasitesi	Otel		≥ Riskli	< Riskli değil
				Pansiyon			
				Butik Hotel			
				Hostel			
				Oberj			
	KONAKLAMA-KULLANICI İLİŞKİSİ	*Kullanıcı (Turist) Özellikleri*	Yıllık Turist Sayısı	Kentte Konaklamak İçin Gelen Turist Sayısı		≥ Riskli	< Riskli değil
			Kentte Bulunma Biçimleri	Yalnız		≥ Riskli	< Riskli değil
				Ailesi			
				Arkadaşları			
				Tur Şirketi			
			Konaklama Süreleri	1-2 Gün		≥ Riskli	< Riskli değil
				3-4 Gün			
				5-6 Gün			
				>Bir Hafta			
		Kullanıcı (Turist) Konaklama Eğilimi	Turistin Konaklama Eğilimi	Ekolojik Turizm Eğilimleri		≥ Eğilimi var	< Eğilimi yok
				Doğal Sınır Yerleşim Bilgileri			
				Doğal Sınır Yerleşimde Konaklama Eğilimleri			
				Konaklama Tipolojileri	Otel	≥ Eğilimi var	< Eğilimi yok
					Tatil Köyü		
					Butik Otel		
					Özel Tasarımlı Otel		
					Yıldızlı Otel		
					Yıldızsız Otel		
					Ekolojik Otel (Kullanılmayan yapıların değerlendiği)		

3.1.2. Kıyı Kentinin Doğal Sınır Yerleşimindeki Konaklama Potansiyelleri (B Matrisi)

Kıyı kentinin doğal sınır yerleşimlerinin konaklama potansiyeli ile ilgili değişkenleri; A matrisindeki gibi Konaklama-yerleşim, Konaklama-yapı ve Konaklama-kullanıcı ilişkisi başlıklarında belirlenmiştir. Bu kapsamda (Çizelge 3.2);

- Konaklama-Yerleşim ilişkisi değişkenleri; konaklamanın yer aldığı yerleşim büyüklüğü ve konaklamanın yerleşimde gelişim karakteri kapsamında yerleşim özellikleri ve kullanım türü, kullanım statüsü, turizm türü özelliklerini içeren alan kullanım yoğunluğu alt başlıklarından,
- Konaklama-Yapılaşma ilişkisi değişkenleri; yapılaşma türü ve konaklama tipolojilerini kapsayan yapılaşma özellikleri ile konaklama yapılaşma alanları ve konaklama yapılarında yatak kapasitesini içeren yapılaşma yoğunluğu alt başlıklarından,
- Konaklama-Kullanıcı ilişkisi değişkenleri ise; yıllık turist sayısı ve yerel halkın kullanılmayan yapıları değerlendirme eğilimini kapsayan kullanıcı (turist-çalışan-yerel halk) özellikleri ile yerel halkın turisti ağırlama eğilimini içeren alt başlıklarından oluşturulmuştur.

Çizelge 3.2.Kıyı kentinin doğal sınır yerleşimindeki konaklama potansiyelleri (B Matrisi)

			DEĞİŞKENLER	ALT DEĞİŞKENLER		DEĞİŞKEN DEĞERLERİ	
						Sabit veya Artıyor (≥)	Azalıyor (<)
KIYI KENTİNİN DOĞAL SINIR BÖLGESİNDE YER ALAN YERLEŞİMDE KONAKLAMA POTANSİYELLERİ	KONAKLAMA-YERLEŞİM İLİŞKİSİ	*Yerleşim Özellikler*	Konaklamanın Yer Aldığı Yerleşim Büyüklüğü	Metropolitan Kent (>500.000)		≥ Potansiyeli var	< Potansiyeli yok
				Büyük Kent (100.000-500.000			
				Küçük Kent (50.000-100.000)			
				Büyük Yerleşim (10.00-50.000)			
				Küçük Yerleşim (< 10.000)			
			Konaklamanın Yerleşimde Gelişim Karakteri	Lineer Gelişim		≥ Potansiyeli var	< Potansiyeli yok
				Sıçrayarak Gelişim			
				Dağınık Gelişim			
				Merkezi Gelişim			
		Alan Kullanım Yoğunluğu	Kullanımları	Turizm Alanları	Turistik Tesisler	≥ Potansiyeli var	< Potansiyeli yok
					Konaklama		
				Rekreasyon Alanları			
				Endüstri Alanları			
				Askeri Alanlar			
				Ormanlık Alanlar			
			Kullanım Statüsü	Turistik Alan		≥ Potansiyeli var	< Potansiyeli yok
				Kentsel Alan			
				Doğal Park Alanı			
				Doğal Koruma Alanı			
				Kazı Alanı			
				Tarihi Doğal Alan			
			Turizm Türü	Kitle Turizmi		≥ Potansiyeli var	< Potansiyeli yok
				Ekolojik Turizm			
				Termal Turizm			
				Kongre-Fuar Turizmi			
				Kış Turizmi			
	KONAKLAMA-YAPI İLİŞKİSİ	*Yapılaşma Özellikleri*	Yapılaşma Türü	Çok Katlı Yerleşim Yoğunluğu		≥ Potansiyeli var	< Potansiyeli yok
				Az Katlı Yerleşim Yoğunluğu			
			Konaklama Tipolojisi	Otel		≥ Potansiyeli var	< Potansiyeli yok
				Pansiyon			
				Butik Hotel			
				Hostel			
				Oberj			
		Yapılaşma Yoğunluğu	Konaklama Yapılaşma Alanları	Yerleşim Alanlarında Yapılaşma		≥ Potansiyeli var	< Potansiyeli yok
				Yerleşim Alanlarında Konaklama Yapılaşması			
				Yerleşimin Doğal Sınır Alanlarında Yapılaşma			
			Konaklama Yapılarında Yatak Kapasitesi	Otel		≥ Potansiyeli var	< Potansiyeli yok
				Pansiyon			
				Butik Hotel			
				Hostel			
				Oberj			
	KONAKLAMA-KULLANICI İLİŞKİSİ	*Kullanıcı (turist-çalışan-yerel halk) Özellikleri*	Yıllık Turist Sayısı			≥ Potansiyeli var	< Potansiyeli yok
			Yerelin Kullanılmayan Yapıları Değerlendirme Eğilimi	Gelen turistten gelir sağlama durumu		≥ Eğilimi var	< Eğilimi yok
				Konaklama eğilimi		≥ Eğilimi var	< Eğilimi yok
				Yapı Stoğu Değerlendirme eğilim	Kendi Projelendirse	≥ Eğilimi var	< Eğilimi yok
					Devlet projelendirirse		
				Konaklama Tipolojileri	Modern Hotel	≥ Eğilimi var	< Eğilimi yok
					Ekolojik Hotel		
					Yerleşke ile Uyumlu		
					Klasik Hotel		
					Konsept Hotel		
		Kullanıcının (turist-çalışan-yerel halk) Eğilimleri	Yerelin Turisti Ağırlama Eğilimi	Bölgeye Gelen Turistten Gelir Sağlama Durumu		≥ Eğilimi var	< Eğilimi yok
				Doğal Sınır Yerleşim Bilgileri		≥ Eğilimi var	< Eğilimi yok
				Turisti Ağırlama Eğilimi		≥ Eğilimi var	< Eğilimi yok
				Konaklama Tipolojileri	Otel	≥ Eğilimi var	< Eğilimi yok
					Tatil Köyü		
					Butik Otel		
					Özel Tasarımlı Otel		
					Yıldızlı Otel		
					Yıldızsız Otel		
					Ekolojik Otel (Kullanılmayan yapıların değerlendiği)		

3.2. Bütünleşik Konaklama Yaklaşımının Kurgusu ve İşleyişi

Bütünleşik konaklama yaklaşımı (BKY), kıyı kentlerinin konaklama kapasitesi aşımının doğal sınır yerleşimdeki kullanılmayan mevcut yapı stoklarının değerlendirilmesine yardımcı olan bir süreci içermektedir. Elde edilen bulgular sonucu üretilen kararlar kıyı kentlerinin konaklama gelişim planlarını ve kentlerin kalkınma planlarını yönlendirebilecektir. "BKY"nin işleyişi Şekil 3.3'de gösterilmektedir.

BKY'nın "Kıyı Kentinin Konaklama Kapasitesi Aşımı"na ilişkin denetleme girdileri (veriler):

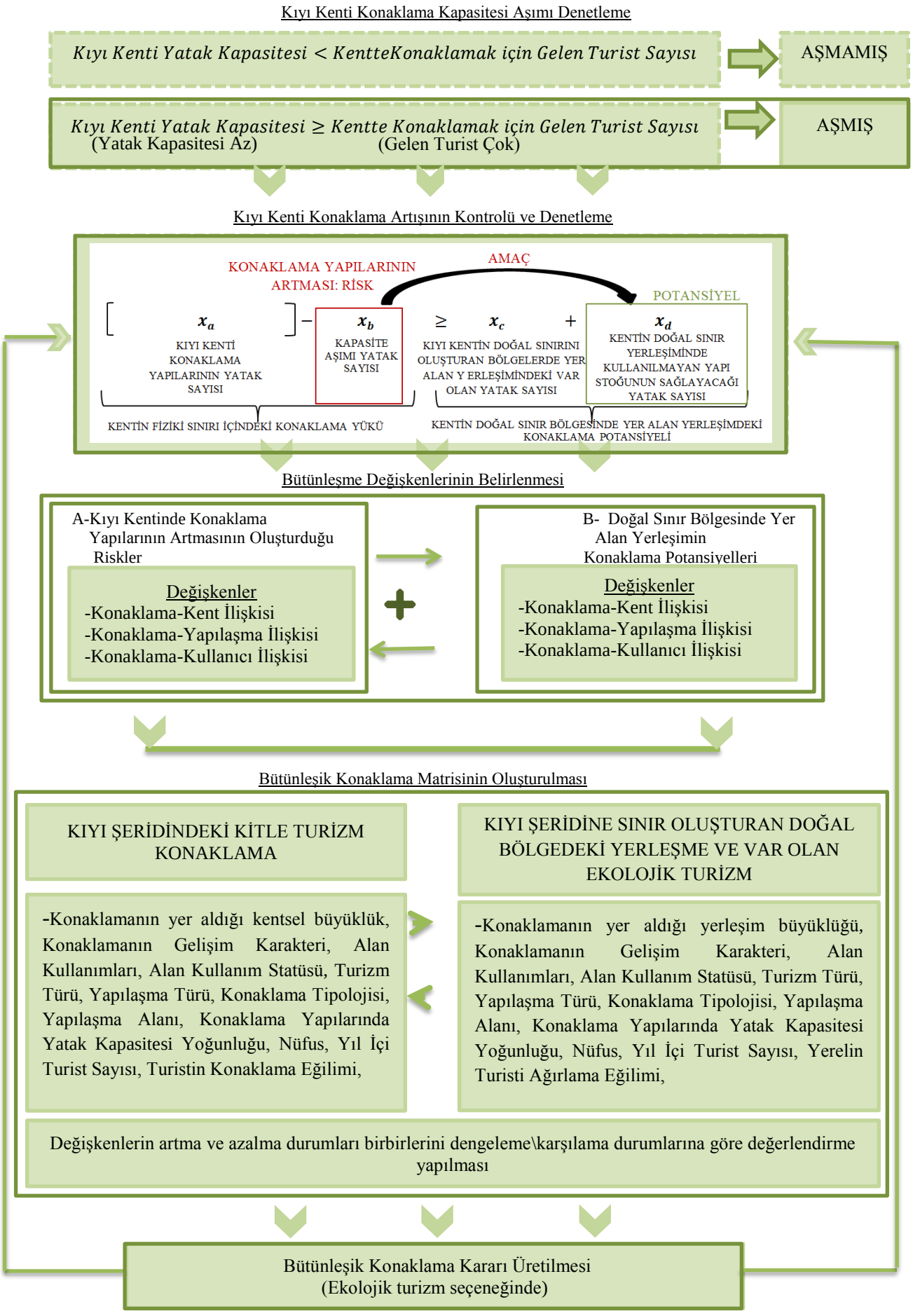
- Kıyı kentinin yatak kapasitesi (otel sayıları, otel yatak sayıları, otellerin yıldız kategorileri, günlük turist kapasiteleri),
- Günlük ziyaretçi sayısı (kente gelen turist sayısı, günlük turist sayısı, hangi ülkelerden geldikleri, turist organizasyonları),
- Kentin günlük ziyaretçi sayısının yatak kapasitesini aşması veya eşit olması durumlarının belirlenmesinden oluşmaktadır.

BKY'nın "Kıyı Kentinin Konaklama Kapasitesi Artışının Kontrolü"ne ilişkin denetleme girdileri:

- Kıyı kenti konaklama artışının kontrolü ve denetleme (kentin fiziki sınırları içinde konaklama yatak sayısının tespiti, konaklama yapılarının artmasının oluşturduğu risklerin tespiti, kentin doğal sınır yerleşiminde kullanılmayan mevcut yapı stoklarının oluşturduğu potansiyellerin tespiti),
- Kıyı kentindeki konaklama kapasitesi artışını kontrol edebilmek için geliştirilen formül önerisi (tespit edilen konaklama yapılarının yatak sayılarının formül denklemine işlenmesi),
- Kullanılmayan mevcut yapı stoklarındaki konaklama potansiyelini (yatak kapasitesi) kullanarak konaklama kapasite aşım riskinin azaltılmasıdır.

Yaklaşımda "Bütünleşme" ye ilişkin değişkenlerin belirlenmesi:

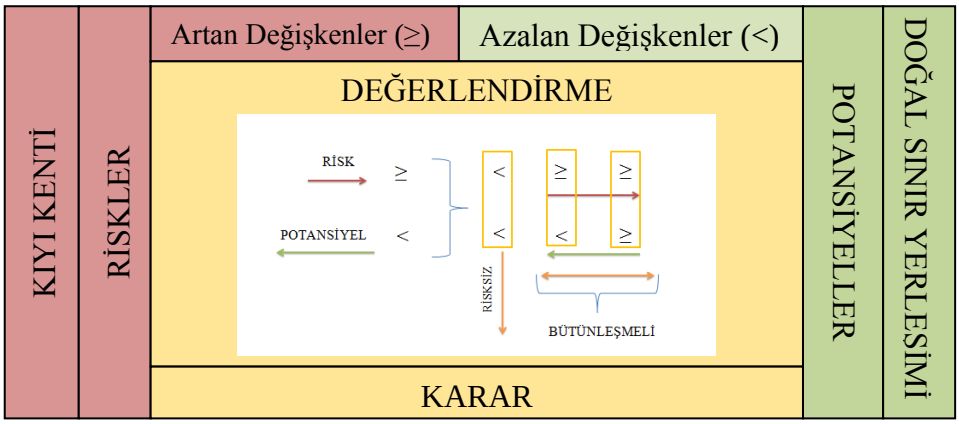
BKY'nın esas uygulama bölümü olup kıyı kenti ve doğal sınır yerleşimin değişkenlerine ait bulgu ve verilerin işlenmesinden oluşur.

Şekil 3.3. Bütünleşik Konaklama Yaklaşımı (BKY)

BKY da "Değişkenlerin Artma ve Azalmalarına İlişkin Verilerin" değerlendirilmesi (Ölçüt):

Satır ve sütunların oluşturduğu matris oluşumlar Şekil 3.4'te belirtilen işleyiş ile değerlendirilmektedir. Kıyı kentinin konaklama yapılarının artma riskleri ile doğal sınır yerleşimindeki konaklama potansiyelleri belirlenir. Risk ve potansiyel değişkenlerinin artma ve azalma durumlarına ilişkin olarak ölçüt getirilir. (Şekil 3.4).

Şekil 3.4. Risk ve potansiyel değişkenlerin değerlendirilme durumu

BKY'da "Bütünleşme Kararı" Üretme:

Bütünleşme kararının üretilmesi aşamasında risk ve potansiyellerin artma veya azalma durumları (çevre analizi ve anket çalışmaları) birbirleri ile ilişkilendirilerek yaklaşımın aşağıda belirtilen üç temel değişkeni için kararlar üretilmektedir (EK.1);

1. Konaklama-Kent ilişkisi değişkenleri için,

   Kıyı kentinde;

- Nüfusun artışı,
- Kentsel büyümenin doğal eşiklere dayanması,
- Kıyı kullanım statüsü,
- Turist sayısının artışı,

Doğal sınır yerleşiminde;

- Nüfusun azalışı,
- Yerleşimin büyümemesi/donması,

- Yerleşimde ekolojik turizm kullanım alanlarının olması,
- Kullanım statüsünün ekolojik turizm olması,
- Kullanılmayan mevcut yapı stokunun olması,

durumları var ise,

2. Konaklama-yapı ilişkisi değişkenleri için;

Kıyı kentinde;

- Çok katlı yapılaşmanın artması,
- Konaklama yapılaşmasının artması,
- Kıyı alanlarında konaklama yapılaşmasının artması,

Doğal sınır yerleşiminde;

- Yerleşimin göç vermesi,
- Yerleşimde yeni yapılaşmanın olmaması,
- Kullanılmayan yapı stoklarının olması/artması,

durumları var ise,

3. Konaklama-kullanıcı ilişkisi değişkenleri için;

Kıyı kentinde;

- Turistin ekolojik alanı ziyaret etme eğiliminin olması,
- Turistin doğal sınır yerleşimde konaklama eğiliminin olması,
- Turistin yeniden değerlendirilmiş yapıda konaklama eğiliminin olması

Doğal sınır yerleşiminde;

- Turist sayısında azalmanın olması,
- Konut sahiplerinin kullanılmayan yapı stoklarını değerlendirme isteğinin olması,
- Ekolojik turizm faaliyetinin olması,
- Konut sahiplerinin kullanılmayan yapı stoklarını yeniden kapasite sınırlarını zorlamadan ekolojik turizm kapsamında yenileme isteklerinin olması, durumları var ise, kıyı kenti ve onun doğal sınırlarında yer alan herhangi bir yerleşimi için ekolojik deneyim seçeneğinde "bütünleşik konaklama oluşturulabilir" kararı üretilmektedir.

3.3. Bölüm Sonucu

Kıyı kentleri ve ekolojik turizm ilişkisinde bütünleşik konaklama kararını üreten yaklaşımın kurgulanmasında aşağıdaki iki adım izlenerek matris oluşturulmuştur (EK.1);

1. Adım:

Bütünleşik konaklama yaklaşımının bileşenlerinin saptanması: literatür araştırması ile belirlenen değişkenler kıyı kenti ve doğal sınır yerleşimi için analiz edilmiştir.

✓ Kıyı kentinde konaklama yapılarının artmasının oluşturduğu riskler (A matrisi);

- Konaklama-kent ilişkisi:
  - Kıyı kenti nüfusunun artması,
  - Kıyı kentinin doğal eşiklere dayanması (kent büyüyor),
  - Kıyı kentinin turizm yapılaşmasının artması,
  - Kıyı kentinin turistik kullanım alanlarının artması,
  - Kıyı kentinde kitle turizminin artması,
- Konaklama-yapı ilişkisi:
  - Kıyı kentinde çok katlı yapılaşmanın artması,
  - Kıyı kentinde konaklama yapıları,
  - Kıyı kentinde kıyı alanları konaklama yapılaşması,
  - Kıyı kentinde yatak kapasitesinin aşılması,
- Konaklama-kullanıcı ilişkisi:
  - Kıyı kentinde turist sayısının artması,
  - Kıyı kentine gelen turistin konaklama sürelerinin artması,
  - Kıyı kentinde turistin doğal sınır yerleşimi hakkında bilgisinin olmaması,
  - Kıyı kentinde turistin ekolojik turizm eğiliminin olması
  - Kıyı kentinde turistin doğal sınır yerleşiminde konaklama eğiliminin olması

  olarak belirlenmiştir.

✓ Kıyı kentinin doğal sınır yerleşimindeki konaklama potansiyelleri (B matrisi);

- Konaklama-yerleşim ilişkisi:
  - Doğal sınır yerleşiminde nüfusun azalması
  - Doğal sınır yerleşiminin büyümemesi (yerleşim sabit).

- Doğal sınır yerleşiminde nüfusun azalması
- Doğal sınır yerleşiminde doğal park alanı kullanımlarının artması
- Doğal sınır yerleşiminde ekolojik turizm faaliyetlerinin olması

- Konaklama-yapı ilişkisi:
  - Doğal sınır yerleşiminde az katlı yapılaşmanın olması
  - Doğal sınır yerleşiminde kullanılmayan yapıların olması
  - Doğal sınır yerleşiminde konaklama yapılaşmasının olmaması
  - Doğal sınır yerleşiminde yatak kapasitesinin karşılanması
- Konaklama-kullanıcı ilişkisi:
  - Doğal sınır yerleşiminde turist sayısının az olması
  - Doğal sınır yerleşimine gelen turistin konaklama sürelerinin az olması.
  - Doğal sınır yerleşiminin tur programlarında yer almaması
  - Doğal sınır yerleşiminde yerel halkın turist ile etkileşiminin az olması
  - Doğal sınır yerleşiminde yerel halkın kullanılmayan yapı stoklarını konaklama hizmetinde değerlendirme eğilimlerinin olması olarak belirlenmiştir.

2.Adım:

Bütünleşik konaklama yaklaşımının (BKY) yöntem ve işleyişinin kurgusu aşağıdaki aşamaları içermektedir;

✓ Yöntem kurgusu:

- Mekânsal analizler ve durum tespitinin yapılması (bu kapsamda literatür desteği ile kurgulanan konaklama-kent ve konaklama- yapı ilişkileri değişkenleri)
- Anket yapılacak örneklem büyüklüğünün seçilmesi ve anket çalışmasının yapılması (konaklama-kullanıcı ilişkisi değişkenleri)
- Değişkenler arası ilişkiye ölçüt (artma veya azalma) getirilmesi (risk ve potansiyellerin birbirini dengeleme/karşılama durumları)
- Bütünleşik konaklama kararı üretilecek matriste bilgilerin yerine konması (bütünleşik konaklama kararı üretilmesi)

✓ İşleyiş kurgusu:

- Kıyı kentinin yatak kapasitesinin, kente konaklama amaçlı gelen turist sayısı nedeni ile aşıldığının tespit edilmesi

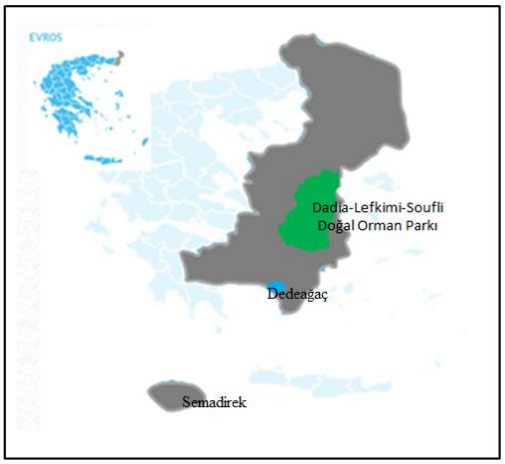
- Kıyı kentindeki konaklama kapasitesi artışının kontrolünün yapılması
- Kıyı kentinin konaklama yapılarının artmasının oluşturduğu riskler ile doğal sınır yerleşiminin konaklama potansiyellerinin belirlenmesi.
- Riskler ve potansiyeller arasındaki ilişkiye ölçüt (artma veya azalma) getirilmesi.
- Ekolojik deneyim seçeneğinde bütünleşme kararının üretilmesi.

BÖLÜM 4.

ÖRNEKLEM VE YÖNTEM

Dördüncü bölümde çalışmanın örneklem alanlarının incelenmesi amaçlanmaktadır. Örneklem alanlar olarak belirlenen Yunanistan'ın Kıyı Kenti Dedeağaç ve kıyı kentinin doğal sınır yerleşimi Dadia incelenmektedir (Şekil 4.1). Durum analizinden (mekânsal analizler, anket çalışmaları için pilot çalışma) elde edilen verilerin kullanıldığı Bütünleşik Konaklama Yaklaşımı kurgusunun konaklama-kent ve konaklama-yapı değişkenlerinin ölçütleri belirlenerek yaklaşım örneklem alanlara uygulanmaktadır.

Dedeağaç; Yunanistan, Türkiye, Bulgaristan ve Balkanlar arası güçlü bir geçiş aksında konumunda olup farklı kültürlerin temas noktasını ve aynı zamanda turistik pazar ekonomisi oluşturan bir kıyı kentidir. Kentte, özellikle kitle turizmi nedenli yoğun kullanımlar yapılı çevre gelişimini olumsuz etkilemektedir. Dedeağaç'ın doğal sınır yerleşimi Dadia ekolojik öneme sahip doğal sit alanıdır. Kıyı kentindeki konaklama yapılarının artışının Bütünleşik Konaklama Yaklaşımı (BKY) ile kontrol altına alınabileceği öngörülmektedir.

Şekil 4.1. Kıyı kenti Dedeağaç ve doğal sınır yerleşimi Dadia'nın konumu (www.greecemap.com'dan, düzenlenmiştir, 2018)

4.1. Mekânsal Analizler

Mekânsal analiz incelemelerinde Dedeağaç ve Dadia'da alan kullanımları ve turizm gelişimleri araştırılmıştır. Alan kullanımlarına yönelik olarak Dedeağaç'ın 1872-2015 tarihleri arasındaki kentsel gelişim analiz edilmiştir. Dadia için tescilli binalar, ulaşım, doluluk-boşluk, arazi kullanımı, kat adedi ve strüktür analizi yapılmıştır. Her iki alanın turizm açısından gelişimi araştırılmış ve örneklem alanların risk ve potansiyel değişkenlerine ait matematiksel verileri elde edilmiştir.

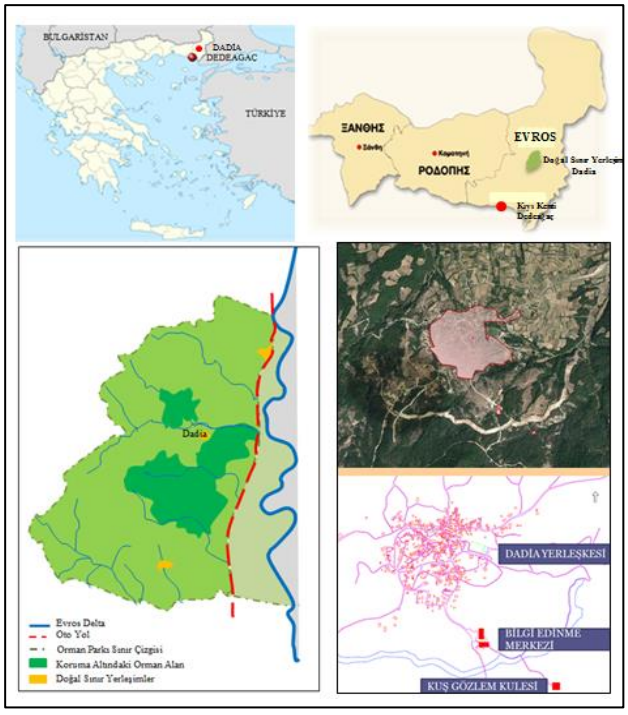
4.1.1. Alan Kullanımları; Kıyı Kenti Dedeağaç (Alexandropoli) ve Doğal Sınır Yerleşim Dadia

Kuzey Ege denizi kıyılarında 49° 50' 59' kuzey enlemi ile 25° 52' 26' doğu boylamı arasında yer alan Dedeağaç, Yunanistan'ın en önemli ikinci liman kentidir. Kıyı kenar uzunluğu 45 km olan Dedeağaç'ın rakımı 11m dir. Dedeağaç sınır yerleşimleri ile birlikte ekolojik öneme sahip Dadia ormanlarına ve sulak alan olarak Evros Deltasına yaslanarak, 642,2 km^{2} yüz ölçümüne sahiptir. Dedeağaç; havaalanı, limanı, demiryolu ve otoyol (egnatia) ağına sahiptir ve nüfusu 72.000'e (2014 nüfus sayımına göre) (Digital library EL.STAT) ulaşmış, Yunanistan'ın Evros bölgesinin bir kıyı kentidir (Şekil 4.2).

Şekil 4.2. Dedeağaç'ın coğrafi konumu (www.alexsandropoli.com'dan, geliştirilmiştir, 2018)

Dadia, Dedeağaç'a 67 km uzaklıkta yer alan, kıyı kenti için ekolojik deneyimler sunabilecek doğal sınır yerleşimlerinden biridir. Dadia ormanlarında (41° 7' 84' kuzey enlemi ile 26° 14' 70' doğu boylamı arasında) yer alan Dadia yerleşimi, Yunanistan'ın önemli ekolojik turizm alanlarındandır. Dadia ormanları birinci sınıf koruma (Doğa rezervi-vahşi alan tanımındadır) altındadır (IUCN, 1994). Toplam sit alanı 42.460 hektar olan Dadia ormanlarının, 7.290.000 m^2 alanı koruma altındadır. Yerleşim deniz seviyesinden 291 m (954 ft) yüksekliktedir. Ekolojik öneme sahip Dadia ormanlarına yaslanan Dadia yerleşimi, 49,890 km^2 yüz ölçümüne sahiptir (Şekil 4.3). Yerleşim doğal yapısı ve ekolojik turizm potansiyelleri ile özgün bir yerleşim alanı olup, Ekolojik Turizm Merkezine 500 m mesafededir. 200 hanelik yerleşimin, 2011 yılı nüfusu 824'tür.

Şekil 4.3. Dadia yerleşiminin coğrafi konumu (www.dadia.com'dan geliştirilmiştir, 2018)

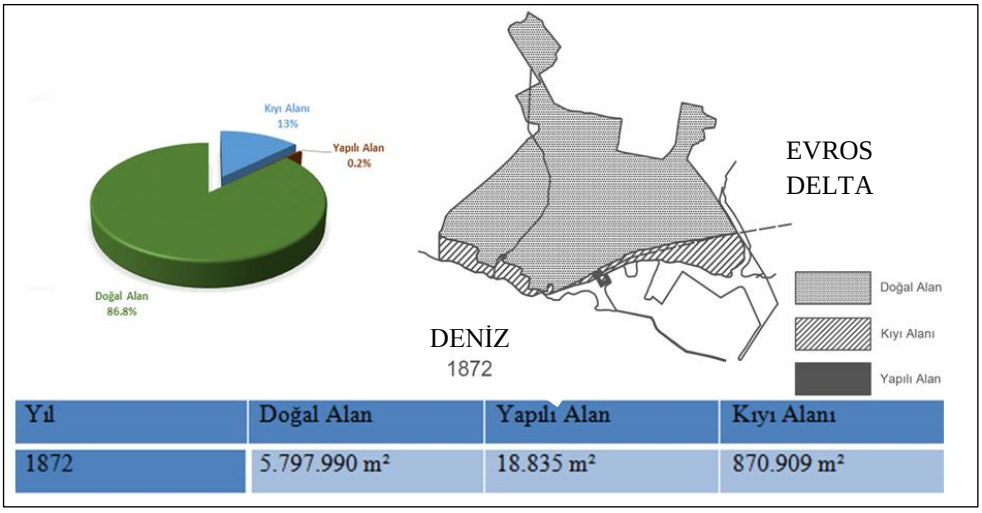
Dedeağaç 1872 yılında tren istasyonunun yapımı ile oluşmaya başlamıştır. 1960 yılında limanın açılışı ile kentsel gelişme ivme kazanmış ve yıllar içinde giderek artmıştır. 1940 ve 1960 yılları arasında kıyı 81.444 m² doldurulmuştur. 2015 yılına gelindiğinde, kent doğuda Evros nehrine, kuzeyde otoban sınırına ve kıyıda denize dayanmıştır.

Dedeağaç'ın 1872-2015 tarihleri arasında yapılı çevre gelişimi genel olarak değerlendirildiğinde; kıyı alanı kullanımı 1872 yılında 870.909 m² iken turizm amaçlı yoğun kullanımı ile 2015 yılında 1.642.212 m²'ye ulaşmıştır. Bu durum, Yunanistan'ın örnek verilen kıyı kentinin, doğal kullanım alanının hiç kalmadığını, kentin büyüyerek fiziksel sınırlarını tamamladığını, doğal ve yapay eşiklere (delta, orman, otoyol vb.) dayandığını göstermektedir (Çizelge 4.1). Bu noktada, kıyı bölgelerinin sınırlarıyla tanımlandığı ve sınırlı kaynaklara sahip sınırlı alanları olduğu ve kıyı alanlarının, özellikle de yapılı çevre gelişimlerinden dolayı savunmasız olduğu söylenebilir.

Çizelge 4.1. Kıyı kenti Dedeağaç'ta yıllara göre alan kullanımlar

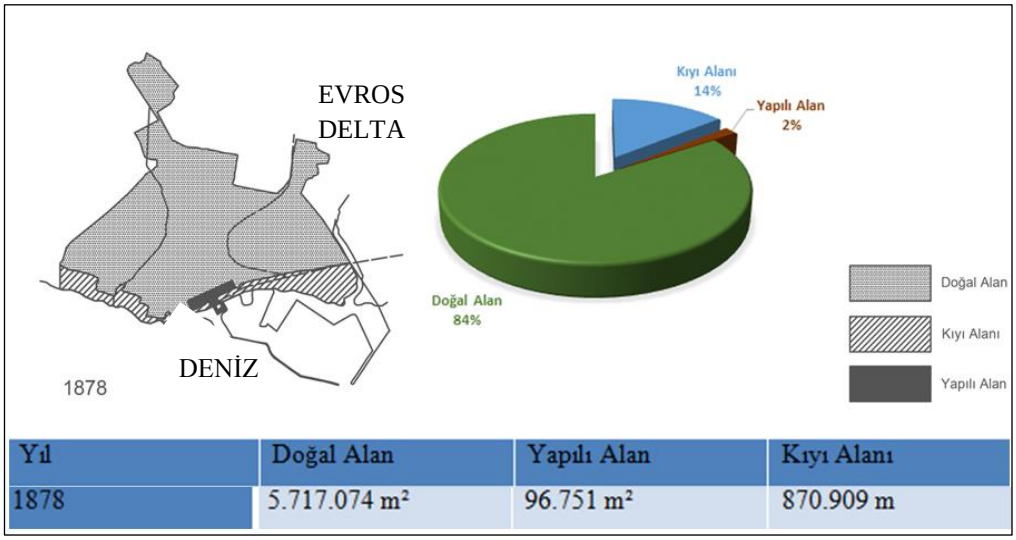
Yıl	Doğal Alan	Yapılı Alan	Kıyı Alanı
1872	5.797.990 m² (% 86,6)	18.845 m²(% 0,2)	870.909 m²(% 14)
1878	5.717.074 m² (% 84)	96.751 m² (% 2)	870.909 m (% 14)
1940	5.160.997 m² (% 76)	652.828 m²(% 10)	920.745 m² (% 14) yapılaşma artıyor
1960	4.419.112 m² (% 51)	1.494.714 m² (% 31)	849.401 m² (% 18)
1980	2.254.279 m² (% 22)	4.460.546 m² (% 60)	1.050.494 m² (% 18) yapılaşma artıyor
2000	1.285.684 m² (% 17)	5.528.142 m² (%61)	1.642.212 m² (% 22)
2015	0 (% 0)	5.814.825 m² (% 78)	1.642.212 m² (% 22)

Kıyı kenti Dedeağaç'ın yapılı çevre oluşumu, kentin tarihi süreç içindeki gelişimi değerlendirildiğinde; 1872 yılında tren istasyonunun yapımı ile yapılı alanı % 0,2 (18.845 m^2) olan kentin, doğal alanı % 86,6'dır (5.797.990 m^2). Kıyı alanı ise % 14'tür (870.909 m^2). Yapılı alan oluşumu neredeyse yok denecek kadar azdır ve kentin kıyı alanı doğal oluşumla şekillenmektedir (Şekil 4.4).

Şekil 4.4. Dedeağaç'ın 1872 yılı yapılı çevre gelişimi

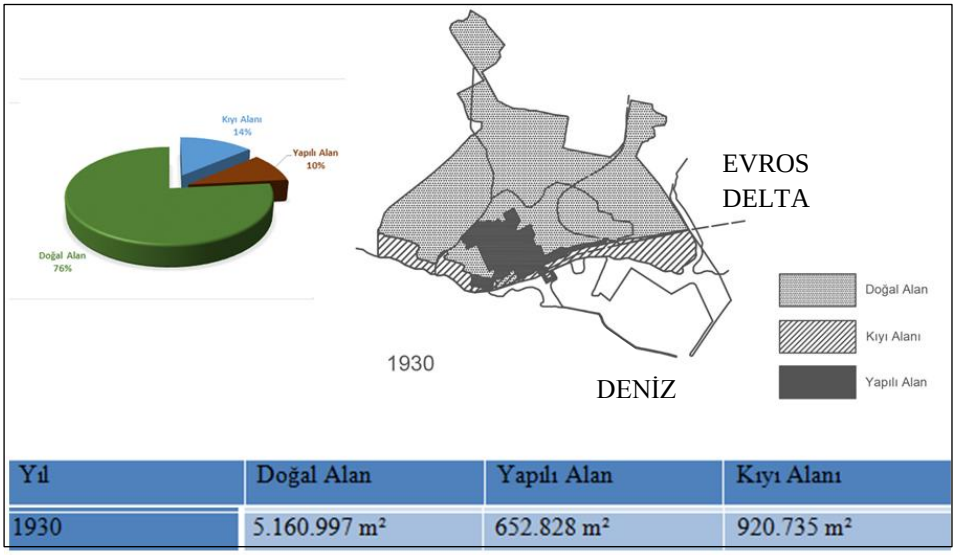
1878 yılında tren garının inşası ile kentin yapılı çevre alanı % 2'ye çıkmıştır (96.751 m^2). Yapılı çevre oranı aradaki altı yılda % 1,80 artarken, doğal alan % 84'e gerilemiştir (5.717.074 m^2). Kıyı alanı ise % 14 ile (870.909 m^2) sabit kalmıştır (Şekil 4.5).

Yıl	Doğal Alan	Yapılı Alan	Kıyı Alanı
1878	5.717.074 m²	96.751 m²	870.909 m

Şekil 4.5. Dedeağaç'ın 1878 yılı yapılı çevre gelişimi

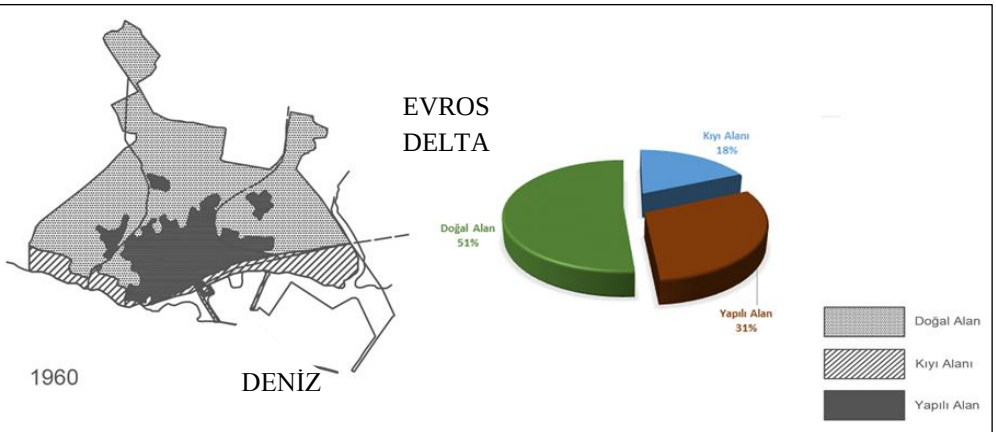
1930 yılında kıyı kentinin yapılı çevre alanı %10'a ulaşırken (652.828 m^2), doğal alanı % 76'ya düşmüştür (5.176.997 m^2). Kıyı alanı ise % 14 olmuştur (920.745 m^2). Doğal alan yavaş yavaş kentsel alana dönüşürken, kıyı alanı kullanımlarında gelişmelerin başladığı görülmektedir (Şekil 4.6).

Yıl	Doğal Alan	Yapılı Alan	Kıyı Alanı
1930	5.160.997 m²	652.828 m²	920.735 m²

Şekil 4.6. Dedeağaç'ın 1930 yılı yapılı çevre gelişimi

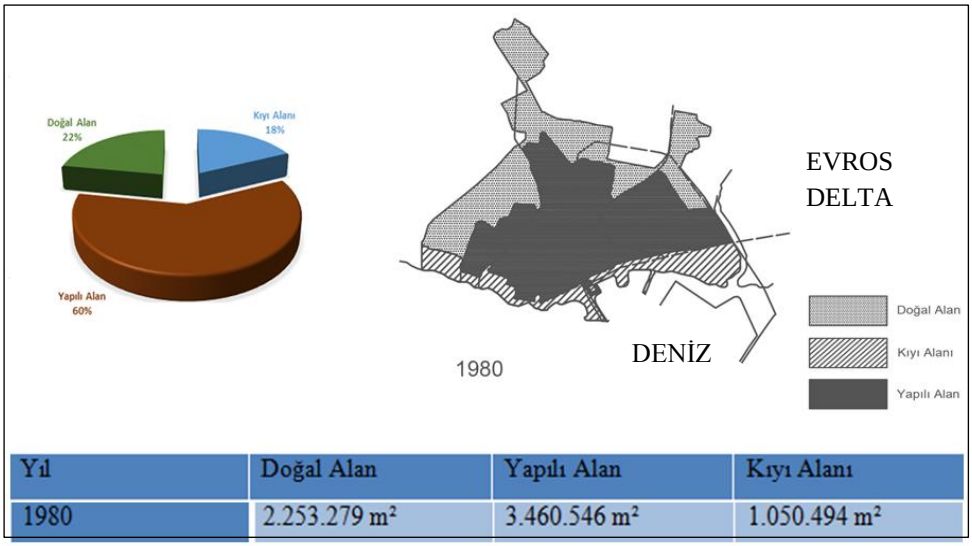
1960 yılında Dedeağaç'ın yapılı çevre alanı % 31'e yükselirken (1.494.714 m^2), doğal alan % 51'e gerilemiştir (4.419.112 m^2). Liman inşası ile kentin kıyı alanı % 18'e yükselmiştir (920.745 m^2 -870.909 m^2 = 49.826 m^2 yapılaşmış) (Şekil 4.7). 40 yıl içinde kıyı kentinde yapılı çevrenin ciddi oranda arttığı, doğal çevrede ise dikkat çekici bir azalma olduğu görülmektedir.

Yıl	Doğal Alan	Yapılı Alan	Kıyı Alanı
1960	4.419.112 m²	1.394.713 m²	839.401 m²

Şekil 4.7. Dedeağaç'ın 1960 yılı yapılı çevre gelişimi

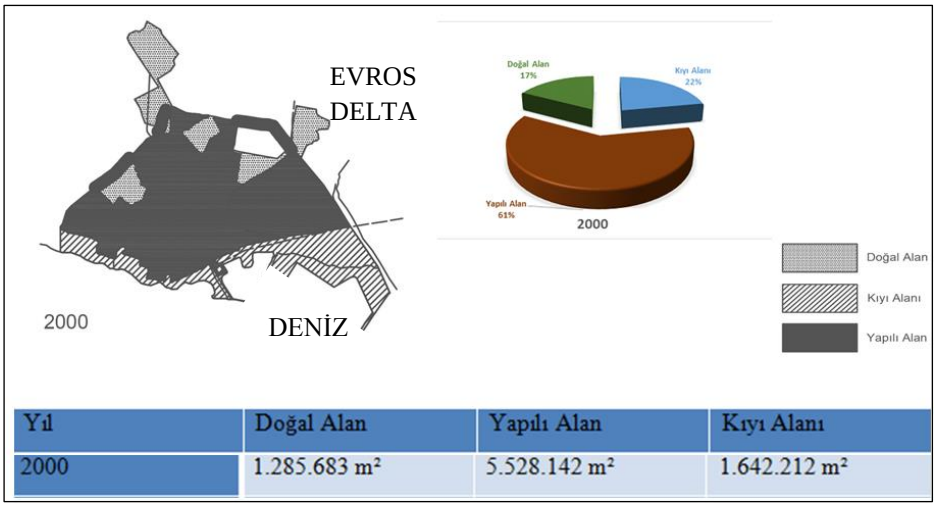
1980 yılında kıyı kenti Dedeağaç'ın yapılı çevre alanı % 60'a yükselirken (4.460.546 m^2), doğal alanı % 22'ye düşmüştür (2.254.279 m^2). Bu durum kentin % 50'den fazlasının yapılaştığını göstermektedir. Kıyı alanının ise % 18 olarak değişmediği, ancak kıyı yapılaşmasının (1.050.494 m^2-849.401 m^2 = 2.110.94 m^2) artmış olduğu tespit edilmiştir (Şekil 4.8). Bunun nedenleri arasında turizm faaliyetleri başta gelmektedir. Dünyadaki turizm faaliyetlerinden doğrudan etkilenen Yunanistan'ın önemli kıyı kenti Dedeağaç 1980'li yılların popüler turizm türü olan kitle turizmi nedeni ile hızlı bir gelişim göstermiştir (Mkrisian, 2011).

Yıl	Doğal Alan	Yapılı Alan	Kıyı Alanı
1980	2.253.279 m²	3.460.546 m²	1.050.494 m²

Şekil 4.8. Dedeağaç'ın 1980 yılı çevre gelişimi

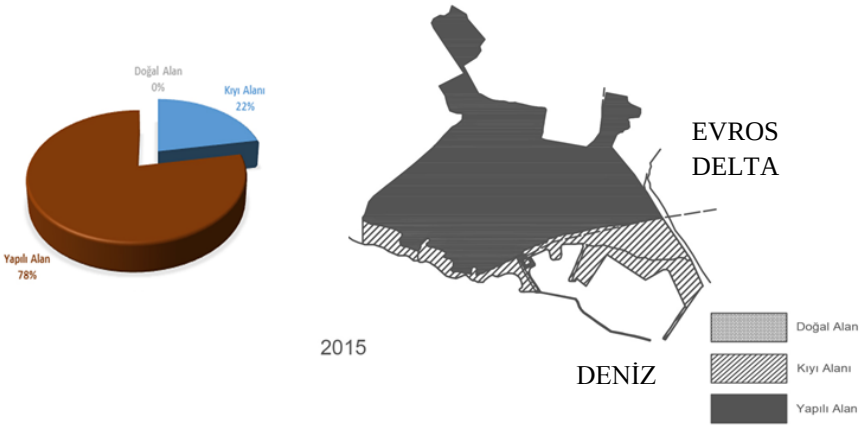
2000 yılında kentin yapılı çevre alanı % 61'e yükselirken (5.528.142 m^2), doğal alanı % 17'ye düşerek iyice azalmıştır (1.285.684 m^2). Kentin kıyı alanı % 22'ye yükselerek (1.642.212 m^2) artmıştır ve kentsel gelişim kentin doğal eşiği Evros Nehir deltasına dayanmıştır (Şekil 4.9).

Yıl	Doğal Alan	Yapılı Alan	Kıyı Alanı
2000	1.285.683 m²	5.528.142 m²	1.642.212 m²

Şekil 4.9. Dedeağaç'ın 2000 yılı yapılı çevre gelişimi

2015 yılında kıyı kenti Dedeağaç'ın yapılı çevre alanı % 78 olmuş (5.814.825 m^2), doğal alan ise tükenmiştir (% 0). Kentin kıyı alanı % 22 ile (1.642.212 m^2) sabit kalmıştır. Kıyı kenti fiziksel sınırına ulaşmıştır (Şekil 4.10).

Yıl	Doğal Alan	Yapılı Alan	Kıyı Alanı
2015	0	5.813.825 m²	1.642.212 m²

Şekil 4.10. Dedeağaç'ın 2015 yılı yapılı çevre gelişimi

Kıyı kenti Dedeağaç'ın bundan sonraki gelişiminin batıya doğru yatayda olması beklenmekle birlikte kıyıya paralel gelişmenin aksine düşey gelişme ile bütünleşme eğilimi gösterecek biçimde gelişimi kent için sürdürülebilir olacaktır. Kıyı kenti Dedeağaç için tespit edilen bu durum, kıyı kentlerinin sürdürülebilirliği konularındaki çalışmalar ile de desteklenmektedir (Karabey, 1978; Kılıç, 1998; Demirel, 2006).

Kıyı kenti Dedeağaç'ın doğal sınır yerleşimlerinden biri olan Dadia'nın yapılı çevre analizleri; tescilli binalar, ulaşım, doluluk-boşluk, arazi kullanımı, kat adedi ve strüktür analizi başlıklarında yapılmıştır.

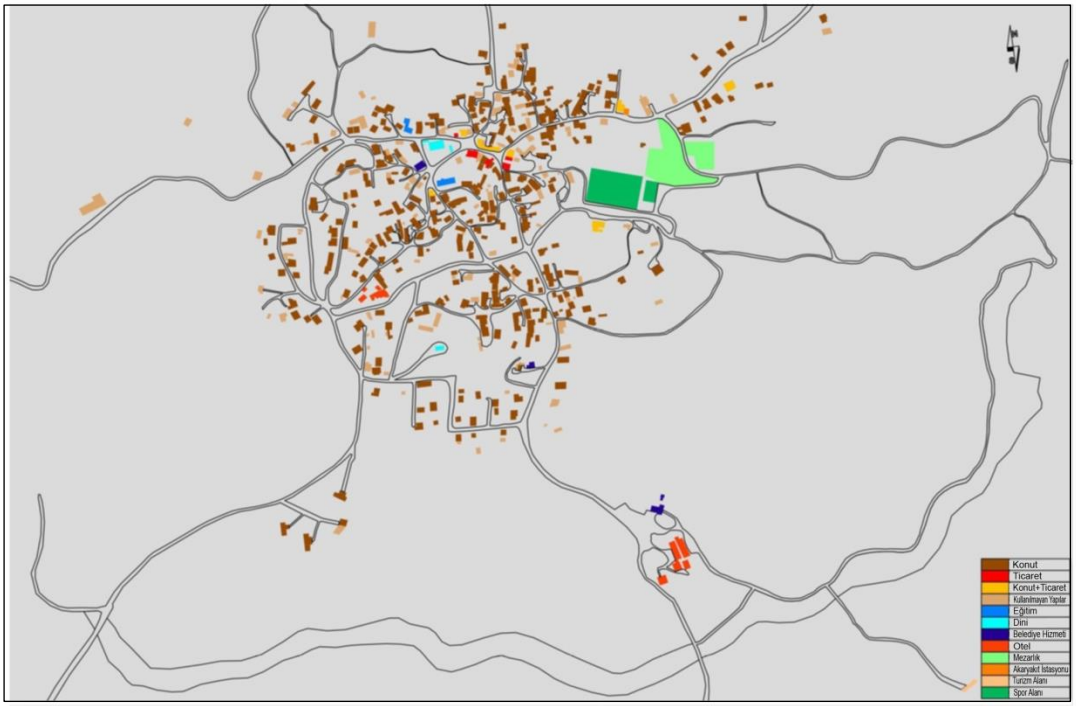
Dadia yerleşimi kuzey-güney-doğu yönlerinde Dadia ormanlarına komşu olup, batı yönünde Dedeağaç Egnatia'ya Odos otobanına açılmaktadır. Yerleşim alanının en önemli aksı, yerleşimi Dedeağaç Egnatia Odos otobanına bağlayan yerleşke içinden geçerek ekolojik turizm merkezine ulaşan ana akstır. Bu önemli aks üzerinde yerel halkın toplanma alanları olan kahvehaneler ve hem yerli halkın hem de turistin alışveriş yaptığı yeme-içme gereksinimlerini karşılaştığı ticaret yapıları bulunmaktadır. Yerleşimin merkezinde bulunan meydanda ise yerleşimin bütün kültürel etkinlikleri ve kutlamaları yapılmaktadır. Yerleşimin dini yapısı olan kilise binası da bu meydanda yer almaktadır. Dağınık bir yerleşim planına sahip olan Dadia yerleşiminde binalar sokaklara paralel ve ayrık nizamda konumlanmaktadır. Yerleşim alanında dört adet tescilli yapı bulunmaktadır. Bunlar; meydan kilisesi, belediye hizmet binası, ilkokul

binası ve şapel binasıdır. 4200 ha.'lık geniş sınırlara sahip Dadia yerleşiminin, imarlı alanı ise yaklaşık 500 ha.'dır. Yerleşimde 5 mahalle ve 200 hane bulunmaktadır. Yerleşimde yapıların dağınık yerleştiği ve merkezi alanda yoğunluğun arttığı görülmektedir. Ekolojik turizm merkezi ile yerleşim arasında 500 m mesafe bulunmaktadır (Şekil 4.11- Ek. 2.1).

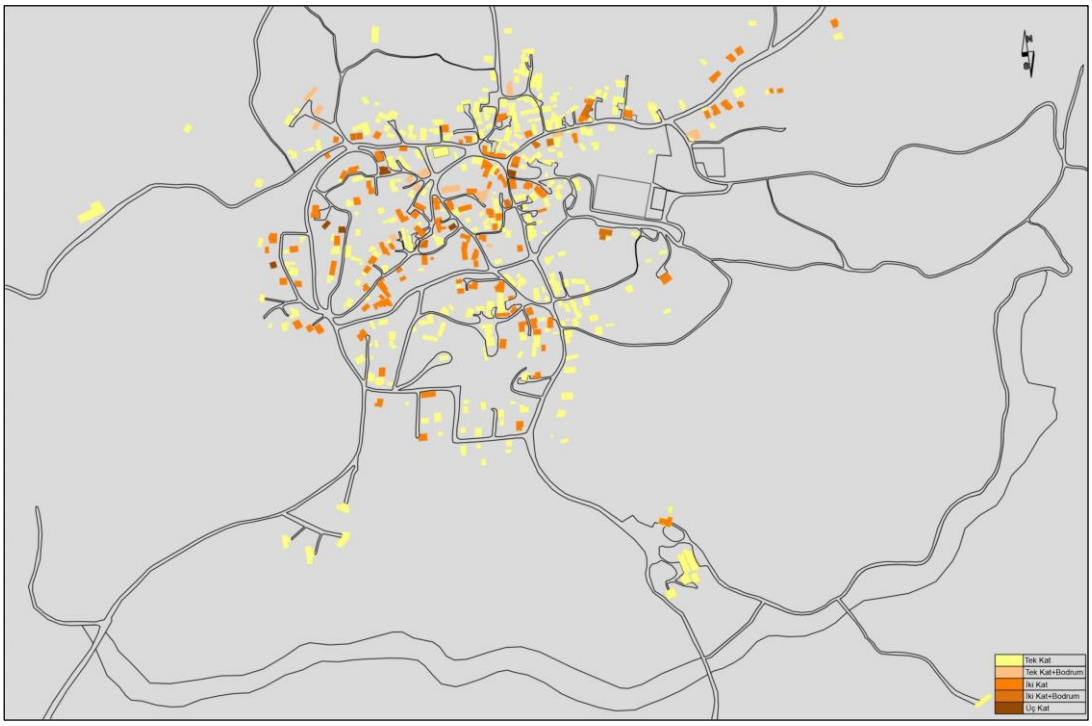
Şekil 4.11. Dadia yerleşiminde kentsel doku ve ulaşım aksları

Dadia yerleşiminde 2 kahvehane, 2 market, 2 butik hotel, 1 akaryakıt istasyonu, 122 konut ve 80 adet kullanılmayan yapı bulunmaktadır. Kullanılmayan yapıların oranı % 46.5'tır. Yerleşimde donatı olarak 1 ilkokul, 1 anaokulu, 1 kilise ve 1 şapel, 1 belediye yapısı, 1 mezarlık, 1 futbol sahası ve 1 ekolojik turizm merkezi bulunmaktadır (Şekil 4.12.-Ek.2.2).

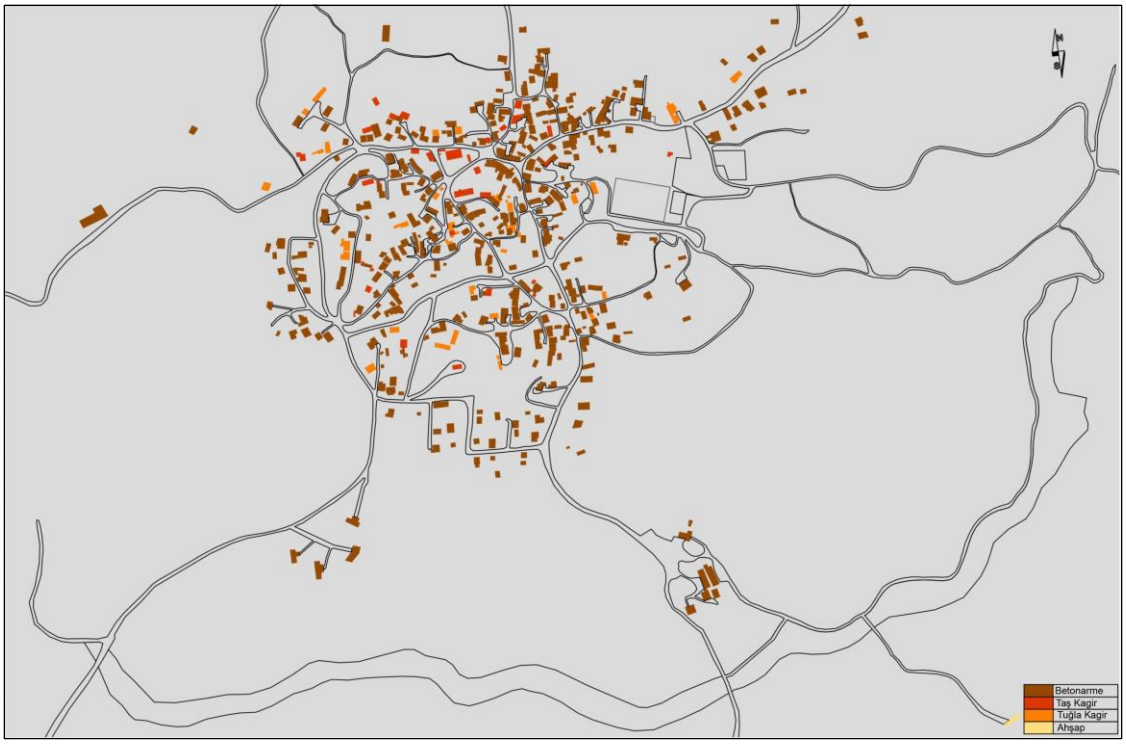
Şekil 4.12. Dadia yerleşimi işlev analizi

Yerleşimdeki binaların kat analizi yapıldığında çoğunlukla tek katlı olduğu görülmektedir (118). 84 yapı iki katlı, 11 yapı tek kat+ bodrum ve 6 yapı üç katlıdır. Sadece 2 yapı iki kat+bodrumlu olduğu görülmektedir (Şekil 4.13-Ek 2.3).

Şekil 4.13. Dadia yerleşimi kat adedi analizi

Dadia yerleşimindeki binaların strüktürel özelliklerine bakıldığında, betonarme yapıların çoğunlukta olduğu görülmüştür (105 yapı). 29 yapıda taş ve 48 yapıda tuğla kâgir yapı sistemi kullanılmış olup, sadece 1 yapı ahşap strüktürdedir (Şekil 4.14-Ek 2.4). Sonuç olarak Dadia özgün karakterini koruyan az katlı yapılaşmanın hakim olduğu sakin bir kırsal yerleşimdir.

Şekil 4.14. Dadia yerleşimi strüktür analizi

4.1.2. Dedeağaç ve Dadia'da Turizm Gelişimi

Kıyı kentinin doğal arz ögeleri dağ, nehir ve denizdir. Dedeağaç'ın doğal oluşumlarla şekillenmiş kıyısı, korunan Dadia ormanları, vahşi yaşam, zengin flora ve faunası, biyolojik çeşitliliği ve göller-lagünlerden oluşan Evros Nehri bu bölgede bulunmaktadır. Bölge doğal oluşumları ve zengin kültürel geçmişi ile bilinmektedir. Kıyı uzunluğu 25 km olan kent, doğal oluşumlar ile şekillenmiş plajları ile yoğun kitle turizmine maruz kalmaktadır. Kıyı alanlarının sunduğu turistik faaliyetlerden yararlanmak isteyen kitle turistleri çoğunlukta olmakla birlikte, doğal alanları ve kültürel çevrelere seyahati seven, yerel kültürleri anlama ve öğrenme isteğinde olan eko turistler de kente gelmektedir (Mkrtsian, 2011).

2017 yılı istatistiklerine göre Dedeağaç'a bir yılda 462.544 turist gelmiştir. Bunların % 91'ini yerli turist ve % 9'unu yabancı turist oluşturmaktadır (Çizelge 4.2). Hem iç hem de dış turizm etkinliğinde bulunan turistlerin % 49'u kıyı kentinde konaklamaktadır ve ortalama konaklama süreleri üç gündür (Statistics, 2017).

Çizelge 4.2. Dedeağaç'a bir yılda gelen turist sayısı (Statistics, 2017)

	2016	**2017**
Yerli	414.919	414.681
Yabancı	44.856	47.864
Toplam	448.247	462.544

Kentin konaklama kapasitesini belirlemek için çalışmalar yapılmıştır. Kentte yıldız sayıları, standartları ve konaklama biçimleri farklılık gösteren toplam 24 otel (887 yatak kapasitesi) ve 4 kamp alanı bulunduğu tespit edilmiştir (Çizelge 4.4).

Çizelge 4.4. Dedeağaç'da otel ve yatak kapasiteleri

Otel Sayıları		%	**Yatak Kapasiteleri**		%
Beş Yıldızlı Otel	4	% 14	Beş Yıldızı Otel	264	% 40
Dört Yıldızlı Otel	4	% 17	Dört Yıldızı Otel	142	%16
Üç Yıldızlı Otel	4	% 14	Üç Yıldızı Otel	64	% 7
Diğer	14	% 57	Diğer	418	% 28
Toplam	**24**	% 100	**Toplam**	**887**	%100
Kamp Alanı	4	%14	Kamp Alanı	216	% 19
Toplam	**4**	%100	**Toplam**	**216**	%100

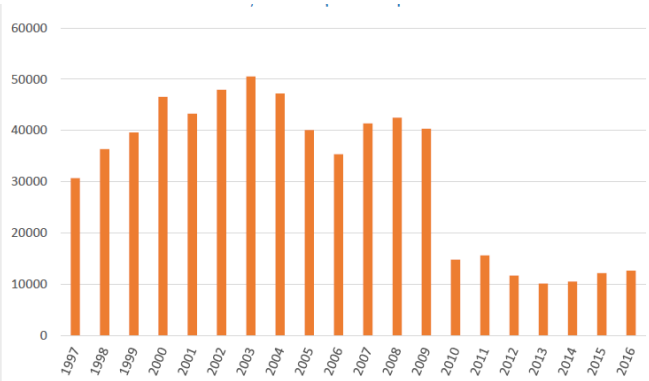
Kıyı kentindeki yatak kapasitesine bakıldığında; ortalama üç gün konaklama süresi kapsamında, özellikle turist sayısının aşırı yoğun olduğu yaz aylarında yatak kapasitesinin aşılmış olduğu görülmektedir. Turistin az olduğu dönemlerde (kış dönemi) ise tesisler doluluk yaşamamaktadır. Turizm aktivitelerini tüm yıla yayan ekolojik turizm kentin sürdürülebilir turizm gelişimini destekleyecektir.

Kıyı kenti Dedeağaç, limanı, tren istasyonu ve hava alanı ile hızlı büyüyen ve gelişen bir turizm merkezi haline gelmiştir. Kent, deniz ve orman ortamının sunduğu turistik faaliyetleri ekolojik turizm kapsamında birleştirme potansiyeli barındırmaktadır. Dedeağaç'ın yapılı çevre değerlerini koruyarak turizm aracılığıyla kalkınmasında ekolojik turizm itici bir güç oluşturacaktır (Alexpolis, 2010). Kentin turist sayısının aşırı olduğu dönemler ve çevre koşullarının sunduğu arz öğeleri düşünüldüğünde, Dedeağaç

için "Bütünleşik Konaklama Yaklaşımı" uygulanabilir niteliktedir. Bütünleşik konaklama yaklaşımı; kentin doğal sınırında yer almak koşuluyla ekolojik deneyim seçeneğinde bir yerleşim ile bütünleşme arayışı Dedeağaç için Dadia yerleşimini öne çıkarmaktadır. Bütünleşme hem kıyı kaynakları üzerindeki baskıyı azaltacak hem de geleneksel yapı ve doğayı koruma konusunda turistin bilincini arttıracaktır.

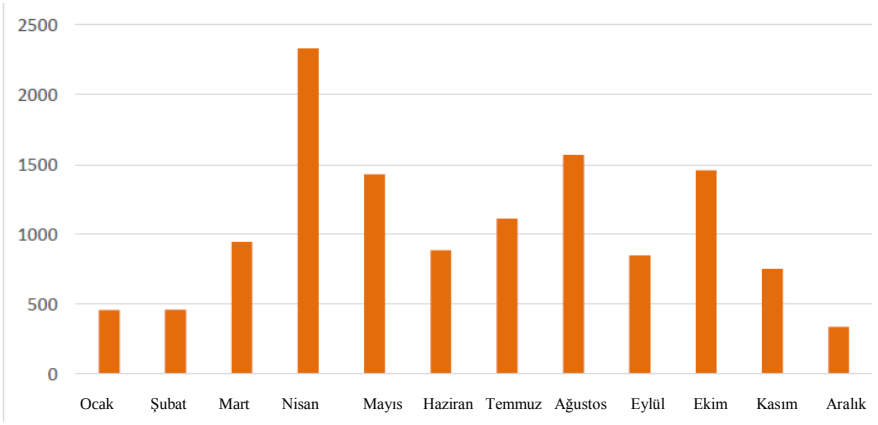
1980 yılında Dadia'da, alanın korunarak geliştirilmesi için dünya yaban hayatı koruma vakfının ofisi (WWF) kurulmuştur. Dadia bölgesinin sürdürülebilirliğini ve ekonomik refahını sağlamayı amaçlayan vakıf, turistler için odak noktası olacak "Dadia Ekolojik Turizm Merkezi" yapımına karar vermiştir. Merkez 1988 yılında tamamlanmıştır (IUCN, 1994).

Kuş gözlem ve doğa yürüyüşü faaliyetleri kapsamında geliştirilen Dadia'da turizm ilk olarak doğa koruma amaçlı kurumlar çerçevesinde, az sayıda turist kapsamında değerlendirilmiş ve 1990'lı yılların başında ekolojik turizm destinasyonu olarak gelişmeye başlamıştır. Dadia'ya gelen turist sayısı; 1995 yılında 10.244 iken, 2004 yılında bu sayı 50.592'ye yükselmiştir. Sekiz yıllık dönemde turist sayısında % 494 artış olduğu görülmektedir (Svoronou ve Holden, 2005). Yıllara göre turist sayılarına bakıldığında, 1997 yılından 2009'a kadar turist sayısında düzenli bir artış olduğu, 2010 yılında turist sayısında büyük bir düşüş yaşandığı ve düşüşün 2016 yılına kadar devam ettiği görülmektedir. BM tarafından 2002 yılının ekolojik turizm yılı ilan edilmesinin Yunanistan'daki bir etkisi olarak Dadia'ya en çok turistin 2004 yılında (yaklaşık 50.000 turist) geldiği görülmektedir. 2016 yılı içinde alanı ziyaret eden turist sayısı 12.598 dir (Papaleksandis, 2017), (Şekil 4.15.).

Şekil 4.15. Dadia'da yıllara göre turist sayısı (Papaleksandis, 2017)

Ekolojik turizm merkezine gelen turist sayılarının aylara dağılımına bakıldığında en yoğun dönemin nisan ayında yaşandığı görülmektedir. Bunun nedeni alanda bulunan akbabaların doğumunun izlenmesidir. Sonrasında ağustos ayı yoğun olmakla birlikte, en düşük turist sayısının aralık, ocak ve şubat aylarında olduğu görülmektedir. Ekolojik turizm alanındaki turist ziyaretlerinin dünya turizm hareketliliğine paralellik gösterdiği görülmektedir. (Şekil 4.16).

Şekil 4.16. Dadia'da aylara göre alana gelen turist sayısı (Papaleksandis, 2017).

Bilgi Edinme Merkezi ekolojik turizm alanının girişinde yer almaktadır. Bina; turistlerin alana ilişkin bilgi edinebilmesi için müze, sinevizyon salonu ve hediyelik eşya satış bölümlerinden oluşan; iki katlı, galerili, betonarme bir yapıdır (Şekil 4.17).

Şekil 4.17. Dadia ekolojik turizm merkezi (Tachir, 2016)

1990 yılında tamamlanarak hizmete giren Ekolojik Turizm Oteli, ekolojik bilgi edinme merkezinin yanında yer almaktadır. Otel 20 odalı (40 kişi konaklama kapasiteli), kafeteryası olan, tek katlı ve betonarme bir yapıdır (Şekil 4.18).

Otelde ağırlıklı olarak yabancı turistler konaklamaktadır. Konaklama talebi nisan, mayıs, haziran, temmuz ve ağustos aylarında yoğun olmaktadır. Yılın diğer aylarında ise konaklama talebi düşüktür. Ekolojik turizm oteli yıl genelinde beş ay yoğun kullanılmaktadır. Bu durumun nedenlerinden biri de bölgenin tanıtım eksikliğinin yanı sıra alanın kıyı kenti ile bütünleşik bir planlamada yer almamış olmasıdır (Geofgrci, 2017).

Şekil 4.18. Dadia ekolojik turizm oteli (Tachir, 2016)

Ekolojik turizm faaliyetleri kapsamında 1994 yılında kurulan Kuş Gözlem Evi; Bilgi Edinme Merkezi'nden 4,5 km uzaklıkta, tek katlı, sundurma çatılı ahşap bir yapıdır. Haftanın yedi günü, merkezden 20 dakikada bir hareket eden 14 kişi kapasiteli araçlarla, Kuş Gözlemevi'ne servis düzenlenmektedir. Gözlem evine günde ortalama 14 tur yapılmakta ve alanı maksimum 182 kişi ziyaret etmektedir. Gözlem evinde turistlere önce akbabalar hakkında bilgi verilmekte, gözlem yapabilmeleri için dürbünler hizmetlerine sunulmaktadır. Kuş gözlem evinden yırtıcı kuşlardan akbabaları gözlemlemek mümkündür (Şekil 4.19).

Şekil 4.19. Kuş gözlem evi (Tachir, 2016)

Bir başka ekolojik turizm faaliyeti olarak doğa yürüyüşü kapsamında ise organize edilen yaya parkurları, zorlukları ve uzunlukları farklı dört doğal yürüme hattı olarak düzenlenmiştir (Şekil 4.20).

Şekil 4.20. Dadia'da doğa yürüyüşü parkurları, (www.dadia-np.gr, 2016).

Dadia ormanları, doğal oluşumlarla şekillenen eşsiz doğası ile ekosistem zincirinde doğal bir yuvadır. Günümüzde kuş gözlem ve doğa yürüyüşü gerçekleştirilen, doğal çevre yönelimli, nitelikli bir ekolojik turizm alanı olan Dadia'nın mevcut potansiyelleri kıyı kenti Dedeağaç ile bütünleşmesi için yeterlidir. Özellikle alandaki kullanılmayan yapıların konaklama için yeniden değerlendirilmesi önemlidir. Çünkü dünya genelinde gerek sürdürebilir yenileme yaklaşımlarında, gerek ekolojik turizmin mimari kabullerinde kullanılmayan alanların veya yapı gruplarının (ikincil konutlar, eski fabrika yapıları, tersaneler v.b.) ekolojik deneyim ile yeniden değerlendirilmesinde bu yapıların turizme, kültüre ve dolayısıyla ekonomiye katkı sağlar hale getirilmesi gerekmektedir (Manisa, 2007). Bütünleşme, hem kıyı kaynakları üzerindeki baskıyı azaltacak, hem de doğal sınır bölgesinde yer alan yerleşimlerdeki doğanın korunması ve nitelikli ekolojik konaklama konusunda turist bilincini arttıracaktır.

4.2. Araştırmanın Tasarımı ve Örneklem Büyüklüğü

Alan çalışmasında bilgi toplama aracı olarak, nicel araştırma yöntemlerinden derinlemesine görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu tekniğin seçilme nedeni, turistin ekolojik turizme katılma ve doğal bir yerleşimde konaklama isteğinin ölçülmesinin yanı sıra, kıyı kentinin doğal sınırında yer alan yerleşimde yaşayanların, konutlarını turizm

amaçlı kullanma niyetlerinin ölçülmesidir. Bunun yanı sıra turizm işletmecisinin Dadia ormanlarından ve orada gelişen ekolojik turizmden haberdar olma durumu ve turisti bu konuda bilgilendirme eğiliminin de ölçülmesi, birbirini destekleyen yönler olarak bütünleşik konaklama matrisi açısından gerekli görülmüştür.

Derinlemesine görüşme tekniği, önceden hazırlanmış bir soru formuna bağlı kalınarak, sayısal yorum ve genelleme yapılabilen bir araştırma türüdür. Niceliksel araştırma yönteminde, araştırılan konuya ilişkin, evreni temsil edecek örneklemden sayısal sonuçlar elde edilmektedir. Elde edilen sonuçlar üzerinde gerekli istatistiki ve matematiksel analizler yapılabilmektedir (Altunışık, vd., 2012).

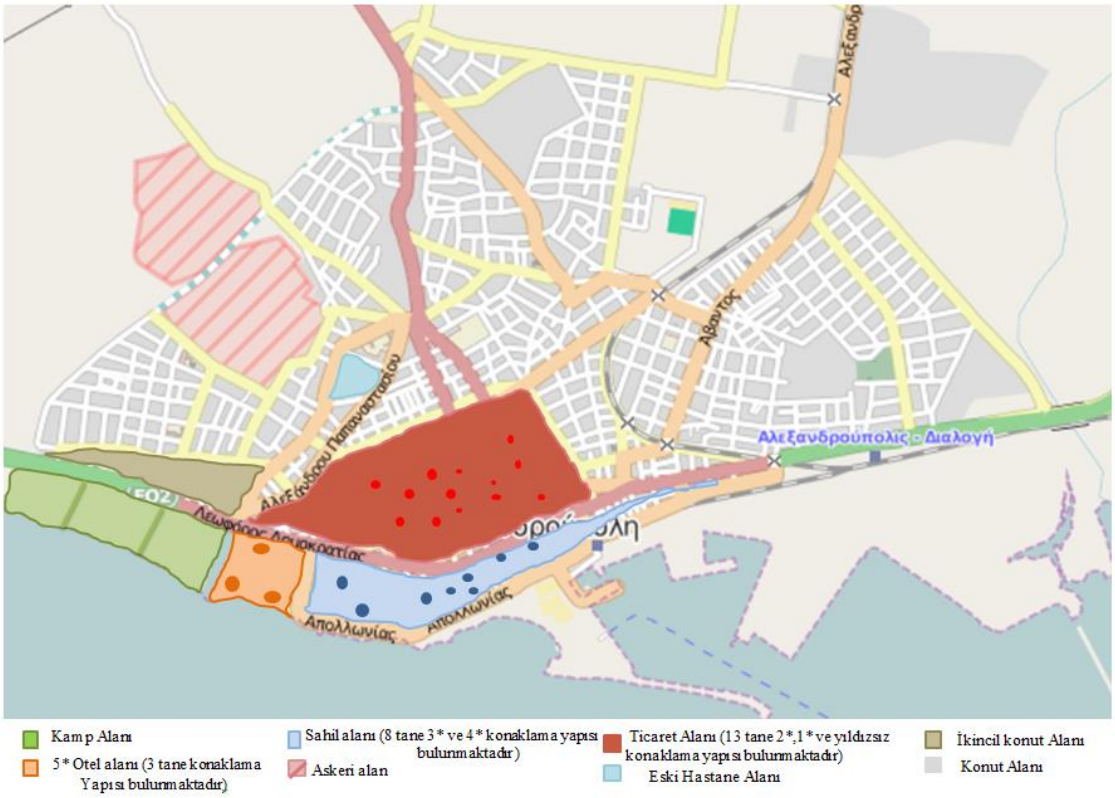
Evren, araştırmacının çalışma alanını oluşturan, örneğini seçtiği ve edindiği sonuçları genelleştireceği gruptur. Belli sınırlamalar getirerek her türlü grubu evrene dönüştürmek mümkündür. Tanımlanmış bir evren, kendisini diğer gruplardan ayıran en az bir özelliğe sahiptir. Ayrıca, evren çok geniş bir coğrafi alanı kapsayabileceği gibi istenildiği kadar da daraltılabilir (Altunışık, vd., 2012). Araştırma evrenine tamamen ulaşmanın mümkün olmadığı durumlarda belirli yöntemle, evreni temsil etme özelliğine sahip belirli sayıda, daha az bir kitle –örneklem- olarak seçilebilmektedir. Ancak burada örneklemin, hatasız tespit edilmesi ve onlara doğru soruların sorulması önemlidir.

Örneklem, bir çalışma için seçildikleri büyük grubu (evren) temsil edebilecek şekilde, grup içerisinden belli sayıda elemandan (katılımcı) oluşan, bir alt elemanlar grubu oluşturulması sürecidir. Örneklemin amacı, araştırmacıya evren hakkında genellemeler yapabileceği (tümevarım) bilgiyi, evrenin bütününü tek tek araştırmasına gerek kalmadan sağlamaktadır (Arabulan, 2015).

Bu araştırmanın evreni, kıyı kenti Dedeağaç'ı ziyaret eden turistler ile Dedeağaç'ın doğal sınırında yer alan Dadia'da yaşayan hane fertleri, çalışanlar ve turistlerdir.

Dedeağaç için örneklem büyüklüğü belirlenirken, öncelikle kıyı kentinde konaklamaya ayrılmış bölgeler belirlenmiştir (Şekil 4.21). Yıldız kategorileri beş yıldızlı otel (5*); dört yıldızlı otel (4*); üç yıldızlı otel (3*); iki, bir ve yıldızsız konaklama yapıları (diğer) şeklinde ifade edilmiştir. Kentin konaklama yatak kapasitesi mevcut tüm otel işletmeleri ile bire bir görüşülerek hesaplanmıştır. Evren büyüklüğü, konaklama yapılarını yıldız kategorilerine göre sınıflandırarak, katılımcı yüzdesi

belirlenerek bulunmuştur. Dedeağaç'ın çalışma evreni olarak, kentte bulunan 24 konaklama yapısı ve 4 kamp alanı olmak üzere toplam 26 turizm tesisi yer almaktadır. Çalışma evreni %100 kabul edilip, buradan % 10 örneklem alınması amaçlanmıştır. Her bir konaklama yapısından 5 ve kamp alanından 9 turist ile görüşülerek, kıyı kentinde toplam 142 turiste anket ve derinlemesine görüşme yapılmıştır (Çizelge 4.4).

Şekil 4.21. Dedeağaç kentinin konaklama ile ilgili bölgelere ayrımı

Çizelge 4.4. Dedeağaç için örneklem belirleme ölçütleri ve örnekleme giren turist sayısı

	Konaklama Yapısı Tesis Sayı	**Yatak Kapasitesi**	**Yatak Kapasite Ortalaması**	**%10 Görüşülmesi Gereken**		**Görüşülen**	**Konaklama Tesislerinde Görüşülen Turist Sayısı**
Konaklama Yapıları	24	887	887\24=48	4.8 =	4	5	24x5=115
Kamp Alanları	4	216	216\4=76	7.6 =	8	9	9x4=27
TOPLAM	26	1104	114	12		14	**142 Turist ile Görüşülmüştür**

Dedeağaç'ın doğal sınır bölgesinde yer alan Dadia için çalışma evrenini; 47 hanenin 18 yaşından büyük tüm fertleri (118 kişi), Dadia ekolojik turizm alanında

çalışan tüm personel (22 kişi) ve bölgeyi günü birlik ziyaret eden turistler (11.09.2017 tarihinde 08.00-16.00 saatleri aralığındaki turistler) 81 kişi oluşturmaktadır. Bu kapsamda yerleşimde toplam 221 kişi ile görüşülmüş ve evreni oluşturanların tümüne (örneklem %100 olmuştur) ulaşılmıştır (Çizelge 4.5).

Çizelge 4.5. Dadia için örneklem belirleme ölçütleri ve örnekleme giren turist sayısı

	Konaklama Sayı	**Yatak Kapasitesi**	**Yıllık Bölgeyi Ziyaret Eden Turist Sayısı (2016 verilerine göre)**	**Ortalama Günlük Turist Sayısı**		**Görüşülen**
Konaklama Yapıları	1	40	15.000	12.598/465	44,5	81
TOPLAM	**81 Turist ile Görüşülmüştür**					

4.2.1. Veri Toplama; Pilot Çalışma, Anket Sorularının Belirlenmesi ve Uygulama Süreci

Verilerin toplanmasında kullanılan anket soruları, araştırmanın amaçları ve varsayımları doğrultusunda bu konuda yapılmış araştırmalardan (Öztürk Keresteçioğlu, 2001; Korkmaz, 2007; Arabulan, 2015) yararlanılarak hazırlanmıştır. Anket sorularının, anketör (Quest A.Ş) tarafından sorulması ve katılımcıların bu soruları objektif olarak yorumlayıp cevaplandırması şeklinde, anlaşma sağlanarak yapılandırılmıştır (EK 4). Profesyonel Şirketin üstlendiği anket çalışmasına, araştırmacı bizzat katılarak, anket uygulanan kişilere anket soruları ve sorulma nedenleri ile ilgili detaylı bilgi vermiş ve ankete cevap verecek katılımcıların olası tereddütlerini gidererek tüm soruların uygun şekilde cevaplandırılmasını sağlanmıştır.

Pilot uygulama, ankette yer alması muhtemel hataları (kapsam, örnekleme, ölçek veya cevaplama gibi) en aza indirmek için anketin katılımcılara dağıtılmadan önce, belli sayıda kişiye uygulanmasıdır. Böylece, araştırmacının ankette doğabilecek hataları önceden düzeltme şansı bulunmaktadır (Altunışık, vd, 2012).

Anketin ilgili gruba uygulanmasından önce, ankette yer alan her bir ifadenin araştırma amacına uygunluğu, anlaşılırlığı ve yeterliliği konusunda gerekli değerlendirmeler yapılarak, sorular kolay anlaşılabilecek hale getirilmiştir. Sorular kadar anketin basım formatında da düzenlemeye gidilmiştir. Anket soruları oluşturulduktan sonra, Dedeağaç'ta 26 otelden birer katılımcı (turist) ve Dadia'dan 18 katılımcı (10 yerli halktan, 5 turist ve 5 çalışan) ile bir ön araştırma yapılmış ve alınan

cevaplar doğrultusunda, anketin anlaşılırlığı açısından sorular tekrar gözden geçirilerek, yeniden düzenlenmiştir. Kıyı kenti Dedeağaç ve Dadia yerleşimi için ayrı anketler oluşturulmuştur. Dedeağaç için; turistin ekolojik turizme katılma ve doğal bir yerleşimde konaklama isteği ile turizm işletmecisinin Dadia ormanlarından ve oradaki ekolojik turizm gelişiminden haberdar olma durumu yanında, turisti Dadia'ya yönlendirme eğilimini ölçmek amaçlanmıştır. Dadia'da ise; yerel halkın konutlarını turizm amaçlı (konaklama) kullanma niyetlerinin yanı sıra, yerleşimdeki kullanılmayan yapıların yeniden değerlendirilmesine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda her iki alanda uygulanan anket soruları açık uçlu sorular, kategori sıralama soruları ve likert sorularını (5'li likert içermektedir.

Dedeağaç'ta uygulanan anket, toplam 19 sorudan oluşmaktadır. Turistlerin kişisel bilgilerini öğrenmek üzere sorulan ilk iki soru kategori biçiminde, kentte bulunma biçimlerini öğrenmek üzere sorulan üçüncü soru liste biçiminde 4 alt sorudan oluşmaktadır. Kent ve tatil süreçleri ile ilgili bilgi toplamak üzere sorulan 4-7.'inci sorular kategori biçimindedir. Ekolojik turizm eğilimlerini ve doğal sınır yerleşimi Dadia ile ilgili bilgilerini öğrenmek üzere sorulan 8-12'inci sorular açık uçlu ve kategori biçimindedir ve iki alt soru içermektedir. Dadia yerleşiminde konaklama eğilimlerini ölçmeye yönelik 14-15.'inci sorular açık uçlu kategori biçiminde ve konaklama eğilimlerini ölçmeye yönelik 16-19.'uncu sorular kategori (evet-hayır) ve sıralama biçimindedir.

Dadia'da uygulanan anket, toplam 52 sorudan ve üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde yerel halkın, çalışanın ve turistin, kişisel bilgilerini öğrenmek üzere sorulan ilk 6 soru kategori biçimindedir. İkinci bölüm üç gruba ayrılmıştır. Birinci grupta; yerleşimde bulunan turistin yerleşimde bulunma biçimleri, yerleşim alanı ile ilgili bilgi kaynağı, konaklama eğilimleri ve konaklama beklentilerini ölçmeye yönelik açık uçlu soru, kategori (evet-hayır) ve sıralama biçimlerini içeren toplam 15 soru içermektedir. İkinci grupta; yerleşimde bulunan çalışanın, çalışma alanlarını, konaklama eğilimlerini, konaklama alanında çalışma eğilimlerini ve turist ile ilişkilerini ölçmeye yönelik açık-uçlu soru, kategori (evet-hayır) ve sıralama biçimlerini içeren toplam 5 soru içermektedir. Üçüncü grupta; yerleşimde yaşayan fertlerin bölgeye gelen turistten gelir sağlama durumunu, turisti ağırlama eğilimlerini, kullanılmayan yapıların değerlendirilmesini, konaklama tipolojilerini ve turistler ile ilgili ilişkilerini ölçmeye

yönelik açık uçlu soru (evet-hayır), kategori ve sıralama biçimlerinde toplam 21 sorudan oluşmaktadır. Son bölüm, üç grupta yer alan katılımcıların bölgenin ilerideki perspektifini ve bölge hakkındaki düşüncelerini ölçmeye yönelik 5'li likert ölçeğinde hazırlanmış toplam 7 soru ve bir açık uçlu sorudan oluşmaktadır.

Kıyı kenti Dedeağaç ve Dadia yerleşiminde belirlenen sayılara göre anket uygulanacak kişi sayısı 464 olarak hesaplanmıştır (Çizelge 4.6). Çalışma 04 Eylül 2017-02 Aralık 2017 tarihleri arasında gerçekleşmiş ve üç ay sürmüştür. Öncelikle 04.09.2017-15.10.2017 tarihlerinde hazırlanan görüşme kılavuzları çoğaltılarak sahada uygulanmıştır. Sonrasında 20.10.2017-02.12.2017 tarihlerinde derinlemesine görüşme tekniği ile elde edilen anketler bilgisayar ortamına aktarılarak, matematiksel veriler grafik ve çizelgelere dönüştürülmüştür.

Çizelge 4.6. Dedeağaç ve Dadia'da anket uygulanan kişi sayısı

	Turist Sayısı	Yerel Halk	Çalışan	Toplam
Dedeaağaç Kenti	142	-	-	142
Dadia Yerleşimi	81	118	22	221
Toplam	224	118	22	**464**

4.2.2. Veri Analizi ve Araştırma Güvenirliliği

Ankette sorulan tüm sorular, içerik, amaç, cevap seçenekleri ve niteliksel değerleri ve analizini içerecek biçimde çizelgeleştirilmiştir (Çizelge 4.7). Matematiksel veriler renkli grafik aktarımlarla desteklenerek sonuçların görsel algılanabilirliği sağlanmıştır.

Çizelge 4.7. Soruların yorumlanması

Soru No:	1			
Soru:	……?			
Sorunun Amacı:				
Cevap Seçenekleri:				
Cevap Oranları:				

Verilerin değerlendirilmesi; SPSS Statistics 17,0 paket programı ile yapılmıştır. SPSS Statistics programı alfa (α) değeri 0 ile 1 arasında değerler almakta ve kabul

edilebilir bir alfa değerinin en az 0,7 olması beklenmektedir. Ancak inceleme türü araştırmalarda bu değer 0,5'e kadar çekilebilmektedir (Altunışık, vd, 2012).

Anket sorularının güvenilirliği test edilmiş ve anketin güvenirlik katsayısı Dedeağaç için Cronbach α= 0,755 (Çizelge 4.10), Dadia için ise Cronbach α= 0,975 bulunmuştur (Çizelge 4.8). Anlamlılık düzeyi α= 0,5 olarak kabul edilmiştir. Toplanan veriler için veri tipine bağlı olarak frekans, yüzde, standart sapma, aritmetik ortalama ve karşılaştırmalı Çizelgelar gibi betimleyici istatistikler kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlar grafik haline dönüştürülmüş ve bulgular olarak yorumlanmıştır.

Çizelge 4.8. Güvenilirlik katsayısı (Dedeağaç)

Cronbach Alfa Değeri	Öğe Sayısı
,755	87

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
,755	87

Çizelge 4.9. Güvenilirlik katsayısı (Dadia)

Cronbach Alfa Değeri	Öğe Sayısı
,975	152

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
,975	152

4.3. Bölüm Sonucu

Kıyı kenti Dedeağaç ve sınır yerleşimi Dadia'da yapılan mekânsal analiz ve durum tespiti çalışmalarından değişkenlere (artma-azalma durumları) ait ölçütler için elde edilen veriler kapsamında şu sonuçlara ulaşılmıştır;

- Konaklama-kent ilişkisi;
  - Dedeağaç'ta nüfus artmakta iken, Dadia'da nüfus azalmaktadır.
  - Dedeağaç'ta kentsel büyüme doğal eşiklere dayanmıştır (kent büyüyor), Dadia ise büyümemektedir.
  - Dedeağaç'ta turizm yapılaşması (konaklama, kıyı tesisleri, kafeterya vb.) artmakta, Dadia'da azalmaktadır.
  - Dedeağaç'ta turistik kullanım alanları (plajlar, dinlenme alanları vb.) artmakta iken, Dadia'da doğal park alanı kullanımları artmaktadır,

- Dedeağaç'ta kitle turizmi baskısı artmakta iken, Dadia'da ekolojik turizm gelişimi görülmektedir.

- Konaklama-yapı ilişkisi;
  - Dedeağaç'ta çok katlı yapılaşma artmakta iken, Dadia'da az katlı yapılaşma görülmektedir.
  - Dedeağaç'ta konaklama yapıları artmakta iken, Dadia'da kullanılmayan yapılar artmaktadır.
  - Dedeağaç'ta kıyı alanlarındaki konaklama yapılaşması artmakta iken, Dadia'da bir tane konaklama yapısı vardır.
  - Dedeağaç'ta yatak kapasitesinin aşıldığı, Dadia'da ise mevcut yatak kapasitesinin özellikle pik dönemlerde yetersiz kaldığı görülmektedir.

Alan çalışmalarına ek olarak, Dadia'nın mekânsal analizleri kapsamında çizilen yerleşime ait haritalardan Ek 2.2 (Dadia'nın işlev analizi) - ahşap, ayna ve metal malzemelere baskısı yapılarak, ekolojik turizm merkezinde bulunan satış ofisinde hediyelik eşya olarak satışa sunulmuştur. Bu girişim çalışmanın örneklem alana katkısını ortaya koymaktadır.

BÖLÜM 5.

BULGULAR VE BÜTÜNLEŞİK KONAKLAMA YAKLAŞIMININ DEĞERLENDİRİLMESİ

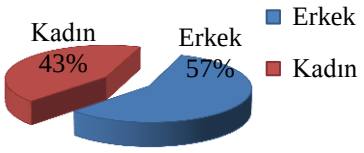
Kıyı kentlerinin konaklama kapasitesi planlanırken, kentin doğal sınır yerleşimlerindeki kullanılmayan yapı stokunun değerlendirilebilmesi için kıyı kentinde turistin doğal sınır yerleşiminde ise turistin, çalışanın ve yerel halkın konuya ilişkin eğilimlerinin belirlenmesine gereksinim vardır. Bu sebeple, örneklem alanlardaki eğilimleri belirlenerek için kapsamlı anket çalışmaları yapılmaktadır. Anket çalışmalarından elde edilen bulguların BKY'nin konaklama-kullanıcı değişkenlerine ait ölçütler kapsamında bütünleşik konaklama kararı üretilen matriste yer alması amaçlanmaktadır.

Kıyı kentlerinde çoğunlukla, iyi planlanmayan kitle turizmi kaynaklı konaklama kapasitesi aşımı (bu bir yük ve risktir), doğal sınır yerleşimlerdeki olası konaklama potansiyeli ile karşılanabilir. Bu noktada turistlerin beklenti ve eğilimleri ile yerel halkın beklenti ve eğilimlerinin belirlenmesi bölgede bütünleşik bir konaklama yaklaşımının oluşumuna olanak sağlayacaktır. Beşinci bölümde kıyı kenti Dedeağaç ve kıyı kentinin doğal sınır yerleşimi Dadia'da yapılan anket sonuçları değerlendirilmektedir.

5.1. Kıyı Kenti Dedeağaç'ın Turist Profili ve Eğilimleri

Dedeağaç'ta uygulanan anket çalışmasına 142 turist katılmıştır. Katılımcıların % 43'ü (61 kişi) kadın, % 57'si (81 kişi) erkektir (Çizelge 5.1).

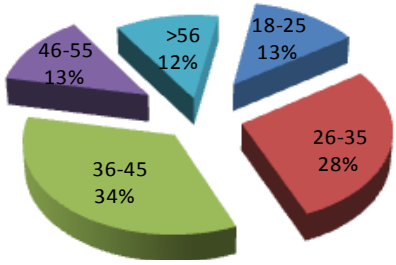
Çizelge 5.1. Turistin cinsiyet dağılımı

Soru No:	A1		
Soru:	Cinsiyetiniz?		
Sorunun Amacı:	Katılımcıların (turist) cinsiyet profilini saptamak.		
Cevap Seçenekleri:	Kadın	Erkek	Diğer
Cevap Oranları:			

Cinsiyet			
Erkek	Kadın	Diğer	**Toplam**
81	61	0	**142**
57%	43%	0	**100%**

Katılımcıların yaş grubu dağılımına bakıldığında en yüksek orana sahip grubun % 34 ile 36-45 yaş arasında olduğu görülmektedir. Bunu 26-35 yaş arasındaki (% 28) katılımcılar takip etmektedir. 46-55 yaş arası katılımcılar ile 18-25 arası katılımcıların oranı aynıdır (% 13). En düşük 56 yaş ve üzeri katılımcılardır (% 12). Bu sonuçlara bakıldığında ankete orta yaş nüfusun daha çok ilgi gösterdiği söylenebilir (Çizelge 5.2).

Çizelge 5.2. Turistin yaş dağılımı

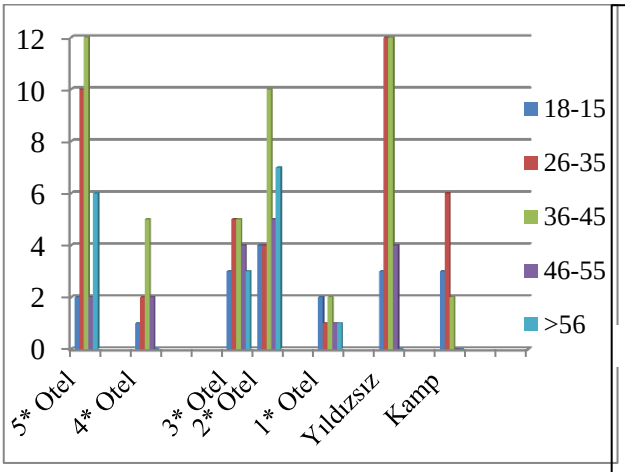
Soru No:	A2				
Soru:	Yaşınız?				
Sorunun Amacı:	Kullanıcıların yaş profilini tespit etmek amaçlanmaktadır.				
Cevap Seçenekleri:	18-25	26-35	36-45	46-55	>56
Cevap Oranları:					

	Sayı	%
18-25	18	13%
26-35	40	28%
36-45	49	34 %
46-55	18	13%
>56	17	12%
Toplam	**142**	**100%**

Katılımcıların konaklama türü tercihleri ile yaş grupları sorgulandığında, 36-45 yaş arasındaki grubun % 37,4'ü 5 yıldızlı otelleri % 38,7'si yıldızsız otelleri tercih

etmektedir. Diğer yaş gruplarındaki turistlerin % 20'si 4 ve 3 yıldızlı otelleri, % 23,3'ü ise 2 yıldızlı otelleri tercih etmektedir (Çizelge 5.3).

Çizelge 5.3. Dedeağaç konaklama yapılarında bulunma biçimine göre yaş dağılımı

	Yaş					
	18-15	26-35	36-45	46-55	>56	Toplam
5* Otel	2	10	12	2	6	32
	6,2%	31,2%	37,5%	6,2%	18,7%	100,0%
	11,1%	3%	24,4%	11,1%	35,2%	22,5%
4* Otel	1	2	5	2	0	10
	10%	20%	50%	20%	0	100,0%
	5,5%	5%	10,2%	11,1%	0	7%
3* Otel	3	5	5	4	3	20
	15%	25%	25%	20%	15%	100,0%
	16,6%	12,5%	10,2%	22,2%	17,6%	14%
2* Otel	4	4	10	5	7	30
	13,3%	13,3%	33,3%	16,6%	23,3%	100,0%
	22,2%	10%	20,4%	27,7%	41,1%	21,1%
1* Otel	2	1	2	1	1	7
	28,5%	14,2%	28,5%	14,2%	14,2%	100,0%
	11,1%	2,5%	5%	5,5%	5,5%	4,9%
Yıldızsız	3	12	12	4	0	31
	9,6%	38,7%	38,7%	12,9%	0	100,0%
	16,6%	30%	24,4%	22,2%	0	21,8%
Kamp	3	6	2	0	0	11
	27,2%	54,5%	18,1%	0	0	100,0%
	16,6%	15%	4%	0	0	7,7%
Toplam	18	40	49	18	17	142
	12,6%	28,1%	34,5%	12,6%	11,9%	100%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

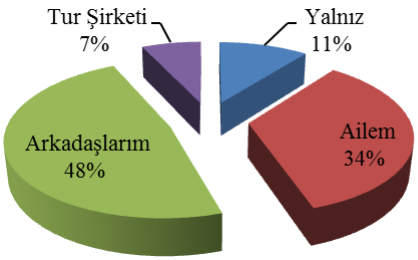
Bu tespitler turistin konfor beklentisi yanında, kentin potansiyellerini kullanmak istediğini göstermektedir. Bu durum kıyı kentinin konaklama yapılaşmasının artacağının da göstergesi sayılabilir.

5.1.1. Turistlerin Kıyı Kentinde Bulunma Biçimleri

Katılımcıların turistik amaçla kentte bulunma biçimleri sorgulandığında; arkadaşları ile kıyı kentine gelen grubun çoğunlukta olduğu görülmektedir(% 48, 68 kişi). Bunu ailesi ile kentte bulunanlar takip etmektedir (% 35, 49 kişi). Yalnız gelenler % 11'lik oranda olup (15 kişi), tur şirketi ile gelenler ise sadece % 7'dir (10 kişi) (Çizelge 5.4).

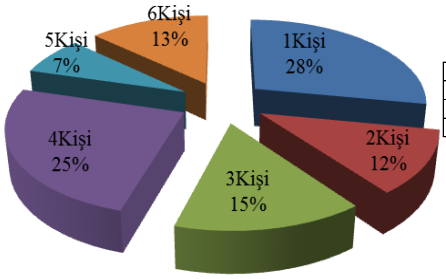
Arkadaşları ile kente gelen katılımcıların kaç kişi geldikleri sorgulandığında; bölgeyi 1 arkadaşları ile ziyaret amaçlı kullananların çoğunlukta olduğu görülmektedir (% 28, 19 kişi). Bu oranı 4 arkadaşı ile gelenler (% 25, 17 kişi) takip etmektedir. Sonra sırasıyla, 3 arkadaşı ile gelenler (% 15, 10 kişi), 6 arkadaşı ile gelenler (% 13, 9 kişi) ve 2 arkadaşı ile gelenler (% 12, 8 kişi) takip etmektedir (Çizelge 5.5). Turistlerin kente kalabalık arkadaş grupları ile gelmesi (3-4 arkadaş, % 40), kentin konaklama kapasitesinin aşılacağına işaret etmektedir.

Çizelge 5.4. Turistler kentte kimler ile bulunurlar

Soru No:	A3			
Soru:	Kente kimlerle geldiniz?			
Sorunun Amacı:	Turistlerin kente kimlerle ve kaç kişi geldiklerini belirlemektir.			
Soru Seçenekleri:	a. Yalnız	b. Ailem	c. Arkadaşlarım	d. Tur Şirketi
		1. Kaç kişi?	1. Kaç Kişi?	1.Kaç Kişi?
		2. Çocukların yaşları <17 | >18		
Cevap Oranları:				

Kente kimlerle geldi				
Yalnız	Ailem	Arkadaşlarım	Tur	**Toplam**
15	49	68	10	**142**
11%	35%	48%	7%	**100%**

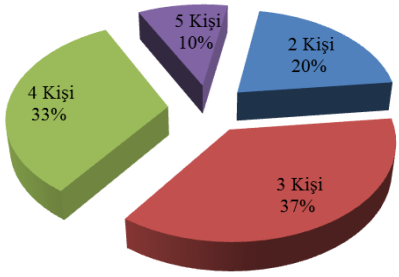
Çizelge 5.5. Arkadaşları ile gelen turistler

Soru No:	A3-c1					
Soru:	Arkadaşlarınız ile kaç kişi geldiniz?					
Sorunun Amacı:	Kente arkadaşları ile gelen turistlerin sayısını belirlemektir.					
Soru Seçenekleri:	1 Kişi	2 Kişi	3 Kişi	4 Kişi	5Kişi	6 Kişi
Cevap Oranları:						

Arkadaşları ile gelen kişi sayısı						
1Kişi	2Kişi	3Kişi	4Kişi	5Kişi	6Kişi	**Toplam**
19	8	10	17	5	9	**68**
28%	12%	15%	25%	7%	13%	**100%**

Kente ailesi ile gelen turistlerin aile sayısına bakıldığında; 3 kişilik aile grubunun % 37 (18 kişi) ile en yüksek oranda olduğu görülmektedir. Bunu, 4 kişilik aile grubu (% 33, 16 kişi), 2 kişilik aile grubu (% 20, 10 kişi) ve 5 kişilik aile grubu (% 10, 5 kişi) takip etmektedir (Çizelge 5.6).

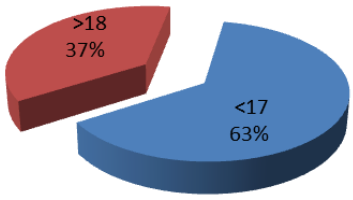
Çizelge 5.6. Ailesi ile gelen turistler

Soru No:	A3-b1
Soru:	Aile ile kaç kişi geldiniz?
Sorunun Amacı:	Ailesi ile gelen turistlerin kaç kişi geldiklerini belirlemek.
Soru Seçenekleri:	2 kişi | 3 kişi | 4 kişi | 5 kişi
Cevap Oranları:	

Aile ile gelen kişi sayısı				
2 Kişi	3 Kişi	4 Kişi	5 Kişi	**Toplam**
10	18	16	5	**49**
20%	37%	33%	10%	**100%**

Ailesi ile gelen turistlerin çocuklarının yaş dağılımlarına bakıldığında; 18 yaş altında çocukları ile gelen turistlerin % 63 (31 kişi) oranında, 18 yaş üstünde çocukları ile gelenlerin ise % 37 (18 kişi) oranında olduğu tespit edilmiştir (Çizelge 5.7).

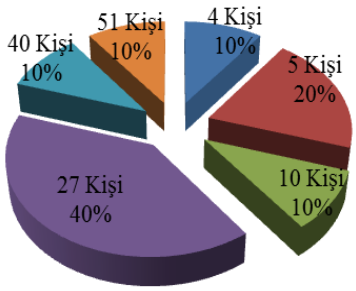
Çizelge 5.7. Ailesi ile gelen turistlerin çocuklarının yaş dağılımı

Soru No:	A3-b2
Soru:	Çocukların yaşları?
Sorunun Amacı:	Kentte ailesi ile gelen turistlerin çocuklarının yaşlarını belirlemektir.
Soru Seçenekleri	<17 | >18
Cevap Oranları:	

Çocukların yaşları		
<17	>18	**Toplam**
31	18	**49**
63%	37%	**100%**

Kıyı kentine tur şirketi ile gelen turistlerin grup sayılarına bakıldığında; 27 kişilik tur grubu ile gelenlerin % 40 (4 kişi) olduğu, 5 kişilik tur ile gelenlerin % 20 (2 kişi) ve 4 kişi, 10 kişi, 40 kişi ve 51 kişi tur grupları ile gelenlerin % 10 (1 kişi) oranda olduğu görülmektedir (Çizelge 5.8).

Çizelge 5.8. Tur şirketi ile gelen turistler

Soru No:	A3-d1					
Soru:	Tur şirketi ile kaç kişi geldiniz?					
Sorunun Amacı:	Kente tur şirketi ile gelen turistlerin grup sayılarını belirlemek.					
Soru Seçenekleri:	4 Kişi	5 Kişi	10 Kişi	27 Kişi	40 Kişi	51 Kişi
Cevap Oranları:						

Tur şirketi ile gelen kişi sayısı						
4 Kişi	5 Kişi	10 Kişi	27 Kişi	40 Kişi	51 Kişi	**Toplam**
1	2	1	4	1	1	**10**
10%	20%	10%	40%	10%	10%	**100%**

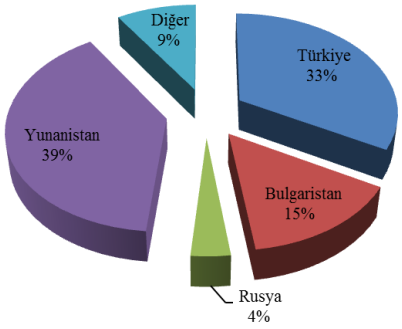
Tüm katılımcıların kentte bulunma biçimlerine göre bir değerlendirme yapıldığında, kıyı kentine gelen turistlerin arkadaşları veya aileleri ile geldikleri belirlenmiştir. Aileleri ile gelen turistlerin çocuklarının çoğunlukla 18 yaş altında olduğu görülmektedir. Bu oranlar bir ziyaretin en az 3 kişi ile başladığını göstermektedir.

5.1.2. Turistlerin Geldikleri Ülke ve Kalma Süreleri

Turistlerin geldikleri ülke ve kalma süreleri sorgulandığında; kıyı kentinde % 61 (86 kişi) oranda dış turizm, % 39 (56 kişi) oranda iç turizm faaliyetlerinin gerçekleştiği saptanmıştır. İç turizm faaliyetlerinin % 40'lara yaklaşmasının sebebinin anketin yapıldığı dönem (eylül-ekim) olduğu düşünülmektedir.

Kıyı kentine en çok yabancı turist % 33 (47 kişi) ile Türkiye'den gelmektedir. Bunu % 15 (21 kişi) ile Bulgaristan izlemektedir. Rus turistlerin kenti tercihleri % 4 (5 kişi) olup, Almanya-İtalya-Kıbrıs-Arnavutluk-İspanya-ABD'den gelen turistlerin sayısı % 9'dur (13 kişi). Bu değerler kıyı kenti Dedeağaç'ın Yunanistan'ın komşu ülkeleri tarafından öncelikle tercih edildiğini göstermektedir (Çizelge 5.9).

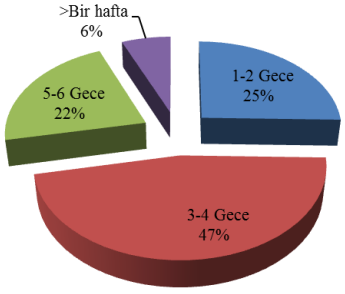
Çizelge 5.9. Turistlerin geldikleri ülke

Soru No:	A4
Soru:	Hangi ülkeden geldiniz?
Sorunun Amacı:	Turistlerin hangi ülkeden geldiklerini tespit etmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Türkiye | Bulgaristan | Rusya | Yunanistan | Diğer
Cevap Oranları:	

Ülkeler					
Türkiye	Bulgaristan	Rusya	Yunanista	Diğer	**Toplam**
47	21	5	56	13	**142**
33%	15%	4%	39%	9%	**100%**

Turistlerin kentte konaklama süreleri değerlendirildiğinde; 3-4 gün kalanların % 47 (66 kişi) olduğu görülmektedir. 1-2 gün kalanların % 25 (36 kişi), 5-6 gün kalanların ise % 22 (31 kişi) oranındadır. Bu verilere göre kıyı kentinde konaklama süresi 3-4 gün olmaktadır (Çizelge 5.10). Bu sonuç Dedeağaç kıyı kenti turizm verileri ile de örtüşmektedir (Statistics, 2017).

Çizelge 5.10. Turistlerin kentte konaklama süreleri

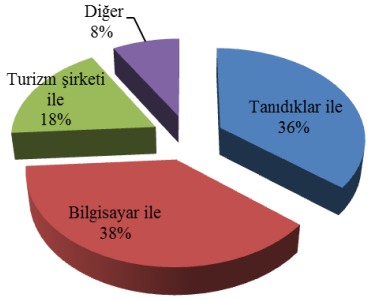
Soru No:	A4
Soru:	Kaç gece konakladınız?
Sorunun Amacı:	Turistlerin kaldıkları gün sayısını tespit etmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	1-2 Gece | 3-4 Gece | 5-6 Gece | >Bir hafta
Cevap Oranları:	

Kaldıkları Gece				
1-2 Gece	3-4 Gece	5-6 Gece	>Bir hafta	Toplam
36	66	31	9	**142**
25%	47%	22%	6%	**100%**

5.1.3. Turistin Ekolojik Turizm Eğilimleri

Turistlerin ekolojik turizm eğilimlerini belirlemeye yönelik sorgulamada; katılımcıların % 38'i (54 kişi) tatil organizasyonlarını bilgisayar yardımı ile ,% 36'sı (51 kişi) tanıdık yardımı ile, % 18'i (25 kişi) tur şirketi yardımı ile, ve % 8'i (12 kişi) geçerken kalmaya karar vererek söyleyerek (diğer seçeneğinin baskın cevabı) gerçekleştirdikleri tespit edilmiştir (Çizelge 5.11).

Çizelge 5.11. Turistlerin tatillerini organize etme biçimleri

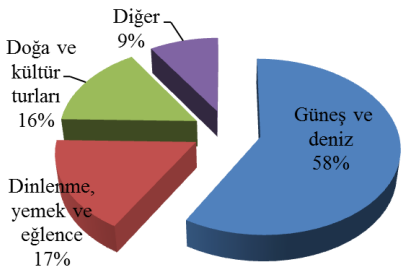
Soru No:	A5			
Soru:	Tatilinizi nasıl organize edersiniz?			
Sorunun Amacı:	Turistlerin tatillerini nasıl organize ettiklerini saptamaktadır.			
Soru Seçenekler:	Tanıdık ile	Bilgisayar ile	Turizm şirketi ile	Diğer
Cevap Oranları:				

Tatil organizsyonları				
Tanıdıklar ile	Bilgisayar ile	Turizm şirketi ile	Diğer	**Toplam**
51	54	25	12	**142**
36%	38%	18%	8%	**100%**

Katılımcıların tatillerini değerlendirme biçimleri sorgulandığında; tatilleri süresince güneşlenip denize girenler % 58 (83 kişi), dinlenerek, yemek keyfi yaparak ve eğlenerek tatil yapanlar % 17 (24 kişi), doğa ve kültürel turlara katılanlar % 15 (22 kişi) ve kenti tanımaya gelenler (diğer seçeneğine verilen baskın cevap) % 9 (13 kişi) oranındadır (Çizelge 5.12).

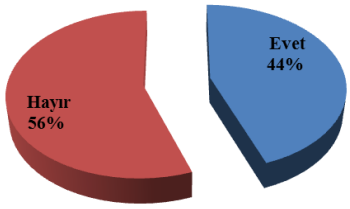
Katılımcıların doğal sınır yerleşimi Dadia alanına ilişkin bilgi düzeyleri ve Dadia'da bulunup bulunmadıkları sorulduğunda; % 56'sının Dadia alanını duymadıkları ve gitmedikleri, % 44'ünün duydukları ve gittikleri belirlenmiştir (Çizelge 5.13-5.14).

Çizelge 5.12. Turistlerin tatillerini değerlendirme biçimleri

Soru No:	A6			
Soru:	Tatilinizi Dedeağaç'ta nasıl geçirirsiniz?			
Sorunun Amacı:	Turistlerin tatillerini nasıl geçirdiklerini saptamaktır.			
Soru Seçenekleri:	Güneş ve deniz	Dinlenme, yemek ve eğlence	Doğa ve kültür turları	Diğer
Cevap Oranları:				

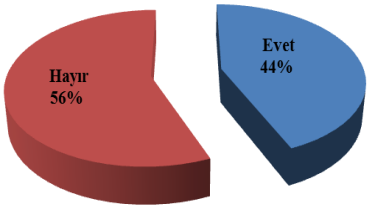
Dedeağaçta değerlendirilen zaman				
Güneş ve deniz	Dinlenme ,yemek ve eğlence	Doğa ve kültür turları	Diğer	**Toplam**
83	24	22	13	**142**
58%	17%	15%	9%	**100%**

Çizelge 5.13. Turistin doğal sınır yerleşimi Dadia alanına ilişkin bilgi düzeyi

Soru No:	A7	
Soru:	Dedeağaç kentine 67 km uzaklıktaki Dadia yerleşimini duydunuz mu?	
Sorunun Amacı:	Kente gelen turistlerin kentin doğal sınırında kalan Dadia yerleşimini duyup duymadıklarını saptamaktır.	
Soru Seçenekleri:	Evet	Hayır
Cevap Oranları:		

Dadia alanını duyup-duymayanlar		
Evet	Hayır	**Toplam**
63	79	**142**
44%	56%	**100%**

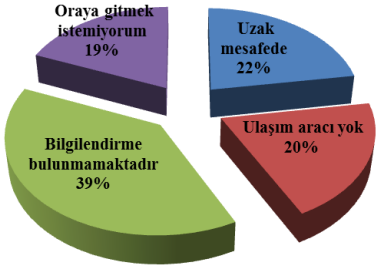
Çizelge 5.14. Turistin doğal sınır yerleşimi Dadia alanında bulunup bulunmadıkları

Soru No:	A8	
Soru:	Dedeağaç kentine 67 km uzaklıktaki Dadia yerleşimine gittiniz mi?	
Sorunun amacı:	Kente gelen turistlerin kentin doğal sınırında kalan Dadia yerleşimine gidip gitmediklerini saptamaktır.	
Soru seçenekleri:	Evet	Hayır
Cevap oranları:		

Dadia alanına gidip-gitmeyenler		
Evet	Hayır	**Toplam**
62	80	**142**
44%	56%	**100%**

Turistlerin Dadia alanında bulunmama sebepleri sorulduğunda, % 39'u (31 kişi) bilgilendirme olmadığını, % 23'ü (18 kişi) uzak mesafede yer aldığını, % 20'si (16 kişi) ulaşım olmadığını ve % 19'u (15 kişi) gitmek istemediğini belirtmiştir (Çizelge 5.15).

Çizelge 5.15. Turistin doğal sınır yerleşimi Dadia alanına gidememe nedenleri

Soru No:	A9			
Soru:	Dadia alanına neden gitmediniz?			
Sorunun Amacı:	Turistlerin Dadia alanına neden gitmediklerini saptamaktır.			
Soru Seçenekleri:	Uzak mesafede	Ulaşım aracı yok	Bilgilendirme bulunmamaktadır	Oraya gitmek istemiyorum
Cevap Oranları:				

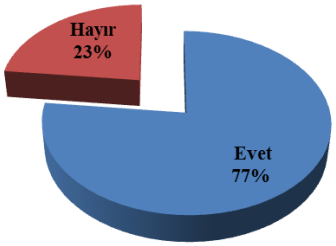
Dadia yerleşimine gidememeleri				
Uzak mesafede	Ulaşım aracı yok	Bilgilendirme bulunmamaktadır	Oraya gitmek istemiyorum	**Toplam**
18	16	31	15	**80**
23%	20%	39%	19%	**100%**

Anketler sırasında turistlerle yüz yüze yapılan görüşmelerde Dedeağaç'a gelen turistlerin ekolojik turizm ile ilgili bilgilerinin olduğu fakat Dadia yerleşimi hakkında bilgilendirme bulunmadığından ekolojik turizm alanı Dadia yerleşimine gidemedikleri öğrenilmiştir.

Bunun yanı sıra turistlerin doğal sınır yerleşimin tanıtılmasına ilişkin görüşlerine bakıldığında; katılımcıların % 77'si (109 kişi) Dedeağaç kentinde bir tanıtım ofisi olması gerektiğini ve doğal sınır yerleşimi tanımaya yönelik etkinliklerin yapılmasını da istedikleri belirlenmiştir. Buna karşın katılımcıların % 23'ü (33 kişi) tanıtım ofisi ve etkinlik organizasyonunu gerekli bulmamışlardır (Çizelge 5.16-5.17).

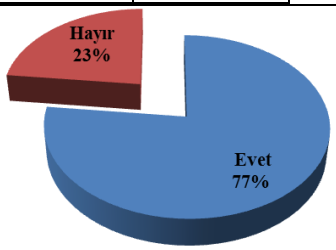
Doğal sınır yerleşimin tanıtımında hangi turistik araçların etkin olacağı sorulduğunda; katılımcıların % 35'i (58 kişi) tur programlarını öncelikli önermiştir. Sonrasında katılımcıların % 23'ü (39 kişi) bilgi edinme merkezini etkin görürken, % 22'si (37 kişi) otel tanıtımlarında (diğer seçeneğine verilen baskın cevap) yer alması gerektiğini söylemişlerdir. Katılımcıların % 20'si (33 kişi) ise tanıtım etkinliklerinin artması gerektiğini belirtmişlerdir (Çizelge 5.18). Bu sonuçlar bize Dedeağaç'ta etkin çalışan bir tanıtım ofisi yanında tur organizasyonlarının işleyişe dâhil edilmesi gerektiğini göstermiştir.

Çizelge 5.16. Tanıtım ofisi bulunması

Soru No:	A10
Soru:	Dedeağaç'ta Dadia bilgilendirme ofisi bulunmasını ister misiniz?
Sorunun Amacı:	Turistlerin Dedeağaç'ta Dadia yerleşimi ile ilgili bilgi edinme ofisinin olmasını istediklerini saptamaktır.
Soru Seçenekleri	Evet / Hayır
Cevap Oranları:	

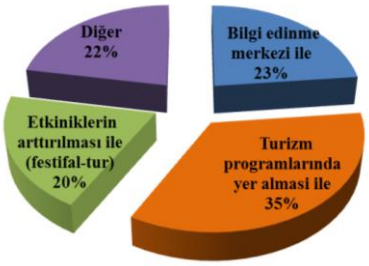
Ofis isteme oranları		
Evet	Hayır	**Toplam**
109	33	**142**
77%	23%	**100%**

Çizelge 5.17. Etkinliklerin olması

Soru No:	A11
Soru:	Dadia yerleşiminin tanıtımına yönelik etkinliklerin olmasını ister misiniz?
Sorunun Amacı:	Turistlerin Dadia yerleşiminin tanıtımına yönelik etkinliklerin olmasını isteyip istemediklerini saptamaktır.
Soru Seçenekleri:	Evet / Hayır
Cevap Oranları:	

Dadia yerleşiminde etkinlik isteme oranları		
Evet	Hayır	**Toplam**
109	33	**142**
77%	23%	**100%**

Çizelge 5.18. Turist açısından doğal sınır yerleşiminin tanıtım gereksinimleri

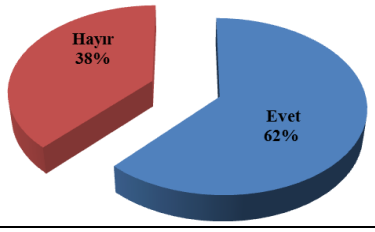
Soru No:	A12
Soru:	Dadia yerleşiminin nasıl tanınacağını düşünüyorsunuz?
Sorunun amacı:	Turistlerin Dadia yerleşiminin nasıl tanıtılacağı yönündeki düşündükleri ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru seçenekleri:	Bilgi edinme merkezi ile / Turizim programlarında yer alması ile / Etkinliklerin artırılması ile (festival-tur) / Diğer
Cevap oranları:	

Dadia alanı tanıtımları				
Bilgi edinme merkezi ile	Turizm programlarında yer almasi ile	Etkiniklerin arttırılması ile (festifal-tur)	Diğer	**Toplam**
39	58	33	37	**142**
27%	41%	23%	26%	**100%**

5.1.4. Turistlerin Doğal Sınır Yerleşimde Konaklama Eğilimleri

Turistlerin doğal sınır bölgesinde yer alan yerleşimde konaklama isteklerine ilişkin sorgulamada; katılımcıların % 62'si (88 kişi) doğal sınır yerleşimde konaklamak istediğini, % 38'i (54 kişi) konaklamak istemediğini belirtmişlerdir (Çizelge 5.19). Konaklamak istememe sebepleri sorulduğunda; katılımcıların % 35'i (19 kişi) yerleşim ile ilgili bilgisi olmadığını (diğer seçeneğine verilen baskın cevap), % 32'si (12 kişi) konaklama yerinin olmadığını, % 20'si (11 kişi) sosyal yaşamı yeterli bulmadığını, % 13'ü (7 kişi) konaklamasını gerektirecek faaliyet olmadığını ve % 9'u (5 kişi) ise konaklama yapılarının eski olduğunu belirtmişlerdir (Çizelge 5.20). Bu noktada sınır yerleşime ilişkin bilgilendirme eksikliği olduğu belirlenmiştir.

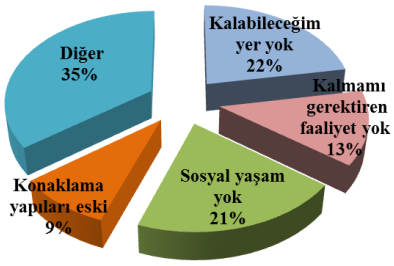
Çizelge 5.19. Turistin doğal sınır yerleşimde konaklama isteği

Soru No:	A13
Soru:	Dadia yerleşiminde konaklar mısınız?
Sorunun Amacı:	Turistlerin Dadia yerleşiminde konaklama isteklerini ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Evet / Hayır
Cevap Oranları:	

Dadia alanında konaklama istekleri		
Evet	Hayır	**Toplam**
88	54	**142**
62%	38%	**100%**

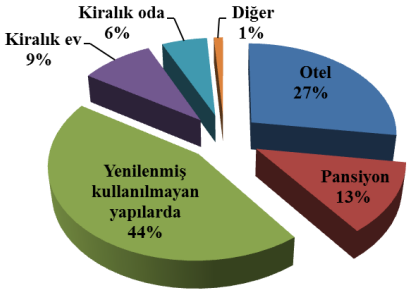
Doğal sınır yerleşiminde konaklamak isteyen turistlerin konaklama yapısı tercihlerine bakıldığında; katılımcıların % 44'ü (39 kişi) yenilenmiş kullanılmayan yapılarda, % 27'si (24 kişi) otel yapılarında, % 13'ü (11 kişi) pansiyonda, % 9'u (8 kişi) kiralık evde, % 6'sı (5 kişi) kiralık odada ve % 1'i (1 kişi) (diğer) karavanda kalmak istediklerini belirtmişlerdir (Çizelge 5.21). Tercihlerde öne çıkan kullanılmayan yapıların değerlendirilmesi önceliği bu tezin genel kabulleri ile uyumludur.

Çizelge 5.20. Turistlerin doğal sınır yerleşimde konaklamak istememe nedeni

Soru No:	A16
Soru:	Dadia yerleşiminde neden konaklamak istemezsiniz?
Sorunun Amacı:	Turistlerin Dadia yerleşiminde neden konaklamak istemediklerini ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Kalabileceğim yer yok / Kalmamı gerektiren faaliyet yok / Sosyal yaşam yok / Konaklama yapıları eski / Diğer
Cevap Oranları:	

Dadia alanında konaklamama sebepleri					
Kalabileceğim yer yok	Kalmamı gerektiren faaliyet yok	Sosyal yaşam yok	Konaklama yapıları eski	Diğer	**Toplam**
12	7	11	5	19	**54**
32%	13%	20%	9%	35%	**100%**

Çizelge 5.21. Turistlerin doğal sınır yerleşimde konaklama yapısı tercihi

Soru No:	A14
Soru:	Nasıl bir konaklama yapısında konaklamak istersiniz
Sorunun Amacı:	Turistlerin Dadia yerleşiminde nasıl bir konaklama yapısında konaklamak istediklerini ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Otel / Pansiyon / Yenilenmiş kullanılmayan yapılarda / Kiralık ev / Kiralık oda / Diğer
Cevap Oranları:	

Konaklamak istedikleri konaklama yapıları						
Otel	Pansiyon	Yenilenmiş kullanılmayan yapılarda	Kiralık ev	Kiralık oda	Diğer	**Toplam**
24	11	39	8	5	1	**88**
27%	13%	44%	9%	6%	1%	**100%**

Katılımcıların konaklama amaçlı yeniden değerlendirilecek kullanılmayan yapıların konaklama stiline ilişkin için tercih öncelikleri sorulduğunda; 1. tercihin modern yapılar, 2. tercihin klasik yapılar, 3. tercihin ekolojik yaklaşımlı yapılar, 4. tercihin yerleşke ile uyumlu yapılar, 5. tercihin konaklama türü fark etmeyen açılımda ve son tercihin ise konsept oteller kapsamında olduğu belirlenmiştir (Çizelge 5.22). Kullanılmayan yapıların yenilenmesinde modern ve klasik konaklama tercihlerinin baskın olma sebebi turistlerin bu tür yapılarda daha önce konaklama deneyimlerinin

olmasına bağlanabilir. Ekolojik yaklaşımlı ve yerleşimle uyumlu yenileme tercihlerinin 3. ve 4. sıralarda yer alma sebebi ise turistlerin bu tür konaklama yapılarında konaklama olasılıklarının düşüklüğüne bağlanmaktadır. Çünkü katılımcılara ekolojik yenilemeye ilişkin bilgilendirme yapıldığında, katılımcıların %100'ü (142 kişi) Dadia yerleşiminde kullanılmayan yapıların ekolojik yaklaşımlı yenilenmesi görüşüne katıldıkları görülmüştür (Çizelge 5.23).

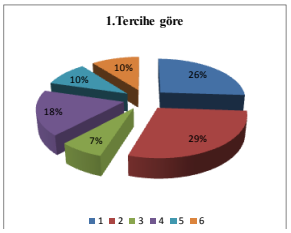
Çizelge 5.22. Turistlerin yeniden değerlendirilecek kullanılmayan yapılar için görüşleri

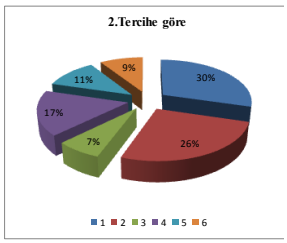
Soru No:	A15
Soru:	Yenilenmiş kullanılmayan yapıların nasıl olmasını istersiniz (1-6 numaralandırın)
Sorunun Amacı:	Turistlerin kalmak istedikleri kullanılmayan yapıların öncelikli olarak nasıl bir tipolojide olmasını istediklerini ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	1.Tip Klasik otel; 2.Tip Modern; 3.Tip Konsept Otel; 4.Tip Ekolojik Otel; 5.Tip Yerleşke dokusuna uyumlu; 6. Tip Fark etmez

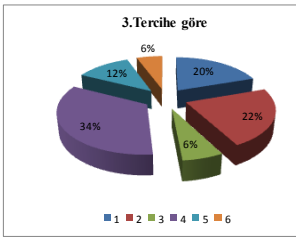
Cevap Oranları:

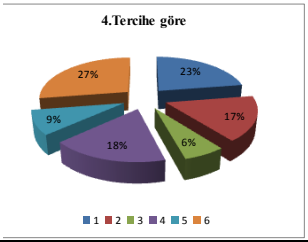
Konaklama tipolojilerin değerlendirilmesi

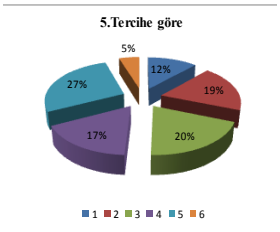
	1. Tercih	100%	2.Tercih	100%	3.Tercih	100%	4.Tercih	100%	5.Tercih	100%	6.Tercih	100%
1.Tipoloji	21	26%	27	29%	17	19%	20	22,50%	10	12%	17	19%
2.Tipoloji	26	29%	23	26%	19	22,50%	15	17%	16	19%	15	17%
3.Tipoloji	9	7%	6	7%	6	6%	6	7%	17	19%	25	26%
4.Tipoloji	14	18%	14	17%	31	34%	15	17%	14	24%	17	19%
5.Tipoloji	8	10%	10	10%	10	12%	8	9%	24	27%	8	9%
6.Tipoloji	10	10%	8	9%	5	6%	24	27%	7	5%	6	8%
Toplam	88	100%	88	100%	88	100%	88	100%	88	100%	88	100%

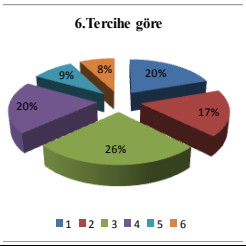

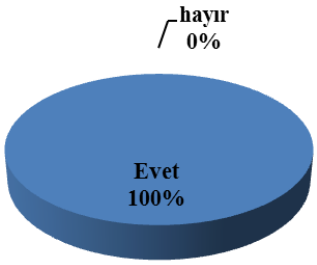

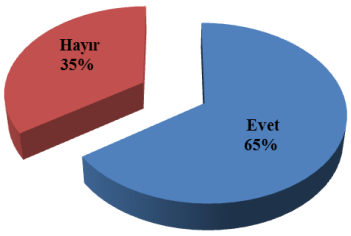
Çizelge 5.23. Turistlerin kullanılmayan yapıların ekolojik yaklaşımla değerlendirilmesine yönelik görüşleri

Soru No:	A17
Soru:	Dadia yerleşiminde kullanılmayan yapılar ekolojik yaklaşımlı yenilense kalmak ister misiniz?
Sorunun Amacı:	Turistlerin Dadia yerleşiminde ekolojik yaklaşımlı konaklamalarda kalma isteklerini ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Evet / Hayır
Cevap Oranları:	

Ekolojik yaklaşımlı konaklamalarda kalma isteği		
Evet	hayır	Toplam
142	0	142
100%	0%	100%

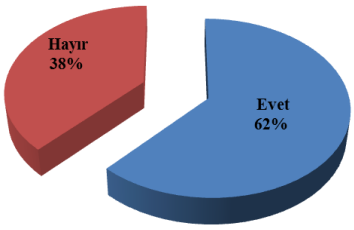
Turistlerin ekolojik turizm ile ilgili bilgi düzeyleri sorgulandığında; Katılımcıların % 65'nin (93 kişi) ekolojik turizmi duyduğu, %35'nin (49 kişi) ise ekolojik turizmi duymadığı belirlenmekle birlikte (Çizelge 5.24), katılımcıların % 62'sinin (88 kişi) ileride tatil seçimlerinde ekolojik turizmin etkili olabileceği görüşüne sahip oldukları görülmüştür (Çizelge 5.25). Bütünleşik konaklama yaklaşımının ekolojik deneyim seçeneğinde geliştiriliyor olması turistlerin ilerideki beklentilerine cevap verebilecek niteliktedir.

Çizelge 5.24. Turistlerin ekolojik turizme ilişkin bilgileri

Soru No:	A18
Soru:	Ekolojik turizm duydunuz mu?
Sorunun Amacı:	Turistlerin ekolojik turizm duyup-duymadıklarını ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Evet / Hayır
Cevap Oranları:	

Ekoturizmi duyup-duymadıkları oran		
Evet	Hayır	**Toplam**
93	49	**142**
65%	35%	**100%**

Çizelge 5.25. Turistin ileride tatil seçimlerinde ekolojik turizmin etkisi

Soru No:	A19
Soru:	Ekolojik turizm ileride tatil seçiminizde önemli olabilir mi?
Sorunun amacı:	Turistlerin ilerideki tatil planlarında ekolojik turizmin önemini ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru seçenekleri:	Evet / Hayır
Cevap oranları:	

İleride tatil plalarında ekoturizm seçimleri		
Evet	Hayır	**Toplam**
88	54	**142**
62%	38%	**100%**

5.2. Dedeağaç'ın Doğal Sınır Yerleşimdeki (Dadia) Turist, Çalışan ve Yerel Halkın Alandaki Kullanılmayan Yapıların Değerlendirilmesine İlişkin Anket Bulguları

Dadia yerleşiminde bulunan turistlere (81 kişi); kişisel bilgileri, yerleşimde bulunma biçimleri, yerleşime ilişkin bilgi kaynağı, konaklama eğilimleri, konaklama beklentileri, bölgenin ilerideki perspektifi ve bölge hakkındaki düşüncelerini ölçmeye yönelik 27 adet soru yöneltilmiştir (B1 kodlu sorular).

Dadia yerleşiminde çalışanlara (22 kişi); kişisel bilgileri, çalışma alanları, konaklama eğilimleri, konaklama alanında çalışma eğilimleri, ziyaretçi ile ilişkileri, bölgenin ilerideki perspektifi ve bölge hakkındaki düşüncelerini ölçmeye yönelik 12 adet soru yöneltilmiştir (B2 kodlu sorular).

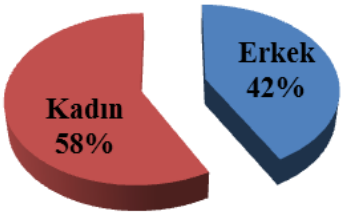
Dadia yerleşiminde yaşayan yerel halka (118 kişi) ise; kişisel bilgileri, bölgeye gelen turistten gelir sağlama durumu, turisti ağırlama eğilimleri, kullanılmayan yapıların değerlendirilmesi, konaklama tipoloji tercihleri, turistler ile ilişkileri, bölgenin ilerideki perspektifi ve bölge hakkındaki düşüncelerini ölçmeye yönelik 33 adet soru yöneltilmiştir (B3 kodlu sorular).

5.2.1. Dadia'da Turist Profili ve Eğilimleri

Anketin yapıldığı sürede Dadia yerleşiminde bulunan 81 turistin genel profiline bakıldığında; katılımcıların % 42'si (34 kişi) erkek, % 58'i (47 kişi) kadındır (Çizelge

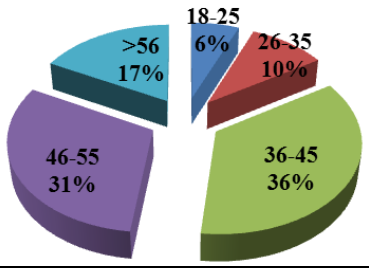
5.26). Katılımcıların % 36'sı (29 kişi) 36-45 yaş aralığındadır. Bunu % 31 (25 kişi) ile 46-55 yaş aralığı takip etmektedir. Sonrasında % 17 (14 kişi) ile 56 -üzeri yaş, % 10 (8 kişi) ile 26-35 yaş aralığı, % 6 (5 kişi) ile 18-25 yaş aralığı gelmektedir (Çizelge 5.27).

Çizelge 5.26. Turistin cinsiyet dağılımı

Soru No:	B1-1
Soru:	Cinsiyetiniz?
Sorunun Amacı:	Turistlerin cinsiyetini öğrenmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Erkek | Kadın | Diğer
Cevap Oranları:	

Cinsiyet			
Erkek	Kadın	Diğer	**Toplam**
34	47	0	**81**
42%	58%	0%	**100%**

Çizelge 5.27. Turistin yaş dağılımı

Soru No:	B1-2
Soru:	Yaşınız?
Sorunun Amacı:	Turistlerin yaşını öğrenmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	18-25 | 26-35 | 36-45 | 46-55 | >56
Cevap Oranları:	

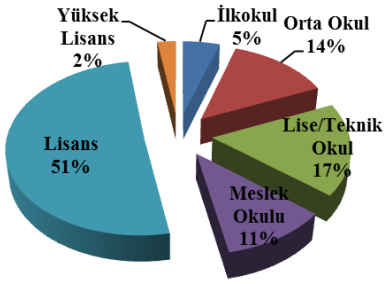
Yaş					
18-25	26-35	36-45	46-55	>56	**Toplam**
5	8	29	25	14	**81**
6%	10%	36%	31%	17%	**100%**

Turistlerin % 6'sının (4 kişi) ilkokul, % 14'nün (11 kişi) ortaokul, % 17'sinin (14 kişi) lise\teknik okul, % 11'nin (9 kişi) meslek yüksekokul, % 51'nin (41 kişi) lisans ve % 2'sinin (2 kişi) yüksek lisans eğitimini tamamlamış olduğu görülmektedir (Çizelge 5.28). Katılımcıların meslekleri değerlendirildiğinde; % 35'inin (28 kişi) memur, % 28'inin (23 kişi) işveren, % 16'sının (13 kişi) işçi, % 9'unun (7 kişi) emekli, % 6'sının (5 kişi) öğrenci, % 4'ünün (3 kişi) ev hanımı, % 1'nin (1 kişi) işsiz ve % 1'inin (1 kişi) sosyal hizmetlerin himayesinde olduğu (diğer cevabı) belirlenmiştir

(Çizelge 5.29). Turistlerin ortalama gelir düzeyleri sorgulandığında; % 14'ünün (11 kişi) 5.001-10.000 €, % 31'inin (25 kişi) 10.001-15.000 €, % 41'inin (33 kişi) 15.001-20.000 €, % 11'inin (9 kişi) 20.001-25.000 €, % 4'ünün (3 kişi) 25.001-30.000 € aralığında geliri bulunmaktadır (Çizelge 5. 30).

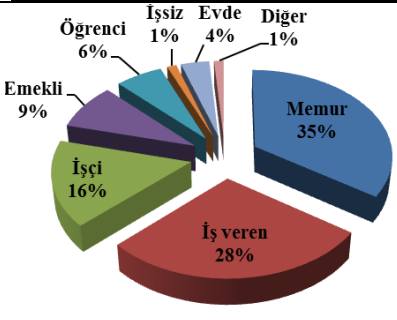
Dadia'da bulunan turistlerin çoğunluğunun, orta yaş grubunda olduğu ve lisans eğitimini tamamladığı görülmektedir. Yıllık ortalama gelirleri 15.001-20.000 € aralığında olup, memur veya iş veren pozisyonundadırlar. Yerleşime gelen turistlerin bilinçli ve eğitimli oldukları düşünülmekle birlikte, gelir düzeylerinin ekolojik turizm faaliyetlerine katılım açısından olumlu olduğu anlaşılmaktadır.

Çizelge 5.28. Turistin eğitim düzeyi

Soru No:	B1-3
Soru:	Eğitiminiz?
Sorunun Amacı:	Turistlerin eğitimini öğrenmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	İlkokul / Orta Okul / Lise/Teknik Okul / Meslek Okulu / Lisans / Yüksek Lisans
Cevap Oranları:	

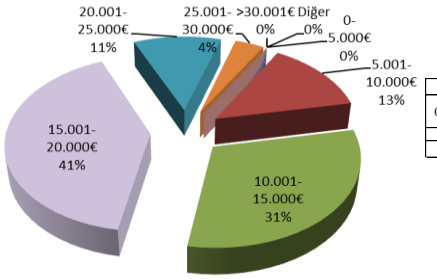
Eğitim						
İlkokul	Orta Okul	Lise/Teknik Okul	Meslek Okulu	Lisans	Yüksek Lisans	Toplam
4	11	14	9	41	2	**81**
5%	14%	17%	11%	51%	2%	**100%**

Çizelge 5.29. Turistin meslek türleri

Soru No:	B1-4
Soru:	Mesleğiniz?
Sorunun Amacı:	Turistlerin mesleğini öğrenmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Memur / İş veren / İşçi / Emekli / Öğrenci / İşsiz / Evde / Diğer
Cevap Oranları:	

Meslek								
Memur	İş veren	İşçi	Emekli	Öğrenci	İşsiz	Evde	Diğer	Toplam
28	23	13	7	5	1	3	1	**81**
35%	28%	16%	9%	6%	1%	4%	1%	**100%**

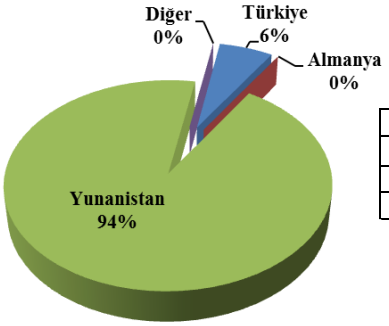
Çizelge 5.30. Turistin yıllık ortalama geliri

Soru No:	B1-5							
Soru:	Yıllık ortala geliriniz?							
Sorunun Amacı:	Turistlerin yıllık gelirini öğrenmek amaçlanmaktadır.							
Soru Seçenekleri:	0-5.000€	5.001-10.000€	10.001-15.000€	15.001-20.000€	20.001-25.000€	25.001-30.000€	>30.001€	Diğer
Cevap Oranları:								

Yıllık ortalama geliriniz								
0-5.000€	5.001-10.000€	10.001-15.000€	15.001-20.000€	20.001-25.000€	25.001-30.000€	>30.001€	Diğer	Toplam
0	11	25	33	9	3	0	0	81
0%	14%	31%	41%	11%	4%	0%	0%	100%

Ankete katılan turistlerin; % 94'ünün (76 kişi) Yunanistan'dan (iç turizm), % 6'sının (5 kişi) Türkiye'den (dış turizm) geldikleri belirlenmiştir (Çizelge 5.31). Bu sonuçlar Dedeağaç kıyı kentine gelen turist profili ile uyumlu olup, gerek kıyı kentinin gerek doğal sınır yerleşimin turist profilinin ekolojik deneyim seçeneğinde yerel girişimi destekler nitelikte dış turizme yönlendirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Çizelge 5.31. Turistlerin geldikleri ülke

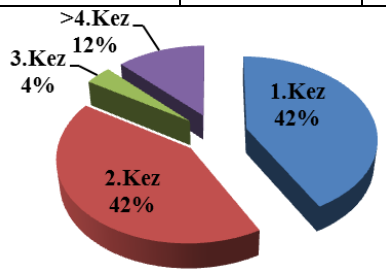
Soru No:	B1-6			
Soru:	Hangi ülkeden Dadia'ya geldiniz?			
Sorunun Amacı:	Turistlerin Dadia'ya hangi ülkeden geldiklerini öğrenmek amaçlanmaktadır.			
Soru Seçenekleri:	Türkiye	Almanya	Yunanistan	Diğer
Cevap Oranları:				

Hangi ülkeden geliyorsunuz				
Türkiye	Almanya	Yunanistan	Diğer	Toplam
5	0	76	0	81
6%	0%	94%	0%	100%

Turistlerin doğal sınır yerleşimine kaç kez geldikleri araştırıldığında; alana ilk kez gelenler ile ikinci kez ziyaret edenlerin % 42'şer orana sahip oldukları

belirlenmiştir. Alana 3 kez gelenlerin oranı % 4 olmakla birlikte, 4 ve daha fazla kez gelenlerin oranı % 12'dir (Çizelge 5.32). Bu kapsamda alana gelen turistin alanı tekrar tekrar ziyaret ettiği anlaşılırken, uygulanacak bütünleşik konaklama yaklaşımı ile alana olan cazibenin artacağı öngörülmektedir.

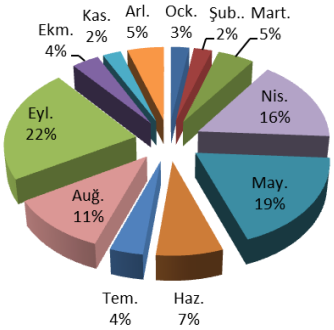
Çizelge 5.32. Turistlerin alanda bulunma durumları

Soru No:	B1-7				
Soru:	Dadia'ya kaçıncı kez geliyorsunuz?				
Amacı:	Turistlerin Dadia'ya kaçıncı kez geldiklerini öğrenmek amaçlanmaktadır.				
Soru Seçenekleri:	1.Kez	2.Kez	3.Kez	>4.Kez	
Cevap Oranları:					

Dadia'ya kaçıncı kez geliyorlar				
1.Kez	2.Kez	3.Kez	>4.Kez	**Toplam**
34	34	3	10	**81**
42%	42%	4%	12%	**100%**

Turistlerin Dadia'da bulundukları aylara bakıldığında; katılımcıların % 22'si (18 kişi) Eylül, % 19'u (15 kişi) Mayıs, % 13'ü (13 kişi) Nisan, % 9'u (11 kişi) Ağustos, % 7'si (6 kişi) Haziran, % 5'i (4 kişi) Mart-Ekim-Aralık, % 4'ü (3 kişi) Temmuz, % 3'ü (2 kişi) Ocak ve Şubat ve % 2'si (2 kişi) Kasım aylarında alanda bulunmaktadırlar (Çizelge 5.33). Veriler turistlerin çoğunlukla ilkbahar ve sonbahar aylarında Dadia'da bulunmayı tercih ettiklerini göstermektedir.

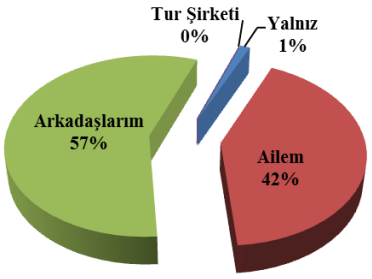
Çizelge 5.33. Turistin aylara göre Dadia'da bulunmaları

Soru No:	B1-8											
Soru:	Hangi aylarda Dadia'da bulundunuz ?											
Sorunun Amacı:	Turistlerin Dadia'ya da bulundukları ayları öğrenmek amaçlanmaktadır.											
Soru Seçenekleri:	Ock.	Şub.	Mart	Nis.	May	Haz.	Tem	Auğ.	Eyl.	Ekm	Kas.	Arl.
Cevap Oranları:												

Hangi aylarda Dadia'da bulundunuz												
Ock.	Şub.	Mart.	Nis.	May.	Haz.	Tem.	Auğ.	Eyl.	Ekm.	Kas.	Arl.	**Toplam**
2	2	4	13	15	6	3	9	18	3	2	4	**81**
2%	2%	5%	16%	19%	7%	4%	11%	22%	4%	2%	5%	**100%**

Turistlerin Dadia'ya kimlerle geldikleri araştırıldığında; % 57'si (46 kişi) arkadaşları ile, % 42'si (34 kişi) ailesi ve % 1'i (1 kişi) yalnız gelmeyi tercih etmiştir. Tur şirketi ile alana gelen bulunmamaktadır (Çizelge 5.34). Bu sonuç bize alanın tur programlarına dâhil edilmediğini göstermekte olup turizm gelişimi acısından önemli bir eksiklik olarak belirlenmiştir.

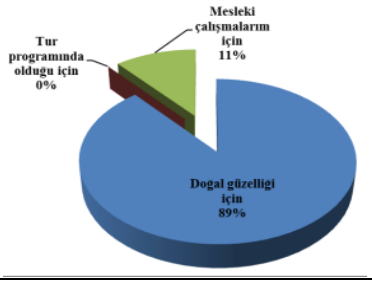
Çizelge 5.34. Turistlerin alanda bulunma biçimleri

Soru No:	B1-9
Soru:	Dadia 'ya kimlerle geldiniz?
Sorunun Amacı:	Turistlerin Dadia'ya kimlerle geldiklerini öğrenmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Yalnız / Ailem / Arkadaşlarım / Tur Şirketi
Cevap Oranları:	

Dadia 'ya kimlerle geldiniz?				
Yalnız	Ailem	Arkadaşlarım	Tur Şirketi	**Toplam**
1	34	46	0	**81**
1%	42%	57%	0%	100%

Turistlerin alanda bulunma amaçları sorgulandığında; katılımcıların % 89'u (72 kişi), alanı doğal güzellikler için, % 11'i (9 kişi) mesleki çalışmaları için ziyarette bulunmaktadır. Tur programında olduğu için alanı ziyaret eden bulunmamaktadır (Çizelge 5.35). Alanın ekolojik turizm faaliyetleri kapsamında tur programlarına dahil edilmesi gerekliliği saptanmıştır.

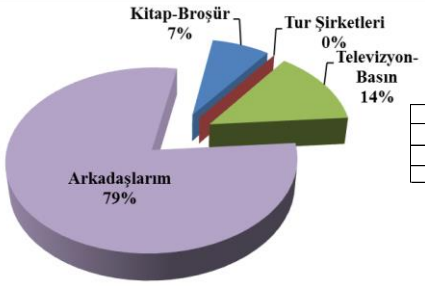
Çizelge 5.35. Turistlerin alanda bulunma sebepleri

Soru No:	B1-10
Soru:	Dadia'ya gelme sebebiniz?
Sorunun Amacı:	Turistlerin Dadia'ya gelme sebeplerini öğrenmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Doğal güzelliği için / Tur programında olduğu için / Mesleki çalışmalarım için / Diğer
Cevap Oranları:	

Dadia'ya gelme sebebiniz?				
Doğal güzelliği için	Tur programında	Mesleki çalışmalarım	Diğer	**Toplam**
72	3	6	0	**81**
89%	4%	7%	0	**100%**

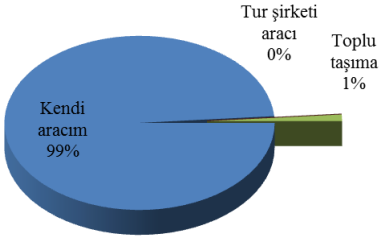
Turistlerin Dadia'ya ilişkin bilgi kaynakları sorulduğunda; % 91'i (64 kişi) arkadaşından, % 14'ü (11 kişi) televizyon-basından ve % 7'si (6 kişi) kitap-broşürden öğrendiğini belirtmiştir (Çizelge 5.36). Aynı turistlerin alana genelde kendi araçları ile geldikleri (% 99-80 kişi) ve toplu taşımayı tercih etmedikleri (% 1-1 kişi-toplu taşıma kullanan) görülmüştür (Çizelge 5.37).Ulaşım sonuçları ülke genelinde bir toplu taşıma eksikliği oluşuna bağlanmaktadır.

Çizelge 5.36. Turistlerin alanla ilgili bilgi kaynağı

Soru No:	B1-11
Soru:	Dadia alanı hakkında bilgi edinme kaynağınız?
Sorunun Amacı:	Turistlerin Dadia alanı hakkında bilgi öğrenme kaynaklarını ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Kitap-Broşür | Tur Şirketleri | Televizyon-Basın | Arkadaşlarım
Cevap Oranları:	

Dadia alanı hakkında bilgi edinme kaynağınız?				
Broşür	Tur Şirketleri	Televizyon-Basın	Arkadaşlarım	**Toplam**
6	0	11	64	**81**
7%	0%	14%	79%	**100%**

Çizelge 5.37. Turistlerin alana ulaşım biçimleri

Soru No:	B1-12
Soru:	Dadia alanına gelme aracınız?
Sorunun Amacı:	Turistlerin Dadia alanına ne ile geldiklerini öğrenmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Kendi aracım | Tur şirketi aracı | Toplu taşıma
Cevap Oranları:	

Dadia alanına gelme aracınız?			
Kendi aracım	Tur şirketi aracı	Toplu taşıma	**Toplam**
80	0	1	**81**
99%	0%	1%	**100%**

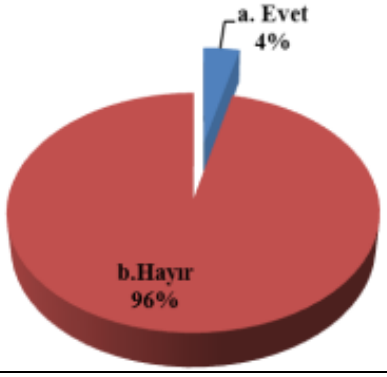
Genel bir değerlendirmede Dadia, turistlerin 1 veya 2 kez, Eylül aylarında, tanıdıklarının tavsiyesi üzerine, kendi araçları ile, arkadaşlarıyla birlikte, alanın doğal güzelliklerini görmeye geldikleri bir yerleşimdir. Bu saptamalar alana ilişkin şu bulguları desteklemektedir;

- Alanın turistik amaçlı tanıtımı yetersizdir. Reklam artışı bir çözüm olabilir, bunun için kıyı kenti ile doğrudan iletişim kurabilecek tanıtım ofisi düşünülmelidir.
- Alana toplu ulaşım yetersizdir. Toplu ulaşımın desteklenmesi hem ekonomik açıdan, hem de çevreye getirdiği yükler açısından olumludur. Bölgenin ekolojik turizm kapsamında gelişim önceliğine göre (elektrikli araçlar gibi) toplu ulaşım önemsenmelidir (Kısa Ovalı, Tachir 2018).

5.2.1.1. Turistin Dadia'da Konaklama Eğilimleri

Turistlerin Dadia alanında konaklama eğilimleri incelendiğinde; katılımcıların % 96'sının (78 kişi) alanda konaklamadığı, % 3'ünün (3 kişi) alanda konaklamayı tercih ettiği belirlenmiştir (Çizelge 5.38). Alanda konaklama tercihinin düşüklüğü düşündürücü olmakla birlikte bu tezin temel sorununu oluşturmaktadır.

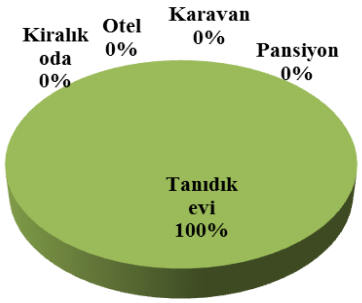
Çizelge 5.38. Turistin konaklama eğilimleri

Soru No:	B1-13
Soru:	Dadia alanında konakladınız mı?
Sorunun Amacı:	Turistlerin Dadia alanında konaklama oranlarını ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	a. Evet | b. Hayır
Cevap Oranları:	

Dadia alanında konaklama		
a. Evet	b.Hayır	**Toplam**
3	78	**81**
4%	96%	**100%**

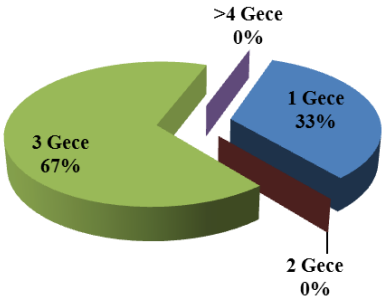
Konaklayan turistlerin konakladıkları yer ve süreleri araştırıldığında; tümünün (% 100-3 kişi) tanıdık evinde, çoğunlukla üç gece (% 67-2 kişi) ve en az 1 gece (% 33-1 kişi) konakladığı belirlenmiştir (Çizelge 5.39 ve Çizelge 5.40).

Çizelge 5.39. Turistlerin konakladıkları yer

Soru No:	B1-14
Soru:	Dadia alanında nerede konakladınız?
Sorunun Amacı:	Turistlerin Dadia alanında nerede konakladıklarını ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Otel | Kiralık oda | Tanıdık evi | Karavan | Pansiyon
Cevap Oranları:	

Dadia alanında nerede konakladınız?					
Otel	oda	evi	Karavan	n	**Toplam**
0	0	3	0	0	**3**
0%	0%	100%	0%	0%	**100%**

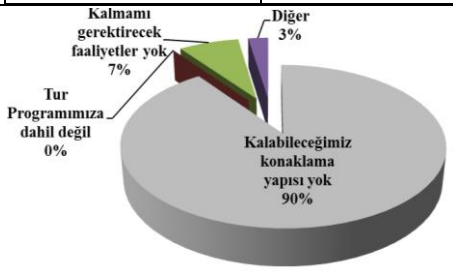
Çizelge 5.40. Turistlerin konakladıkları süre

Soru No:	B1-15
Soru:	Dadia alanında kaç gece konakladınız?
Sorunun Amacı:	Turistlerin Dadia alanında konakladıkları gece sayısını öğrenmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	1 Gece | 2 Gece | 3 Gece | >4 Gece
Cevap Oranları:	

Dadia alanında kaç gece konakladınız?				
1 Gece	2 Gece	3 Gece	>4 Gece	**Toplam**
1	0	2	0	**3**
33%	0%	67%	0%	**100%**

Turistlerin alanda konaklamama nedenleri sorulduğunda; katılımcıların % 90'ı (73 kişi) alanda kalınabilecek konaklama yapısı olmadığını belirtmiştir. % 7'si (6 kişi) kalınması gerekli bir faaliyetin olmadığını, % 3'ü (2 kişi) alanı kullanım ile ilgili bir kolaylığın olmadığını (diğer) söylemişlerdir (Çizelge 5.41). Bu noktada alandaki kullanılmayan yapıların ekolojik seçenekte yeniden değerlendirilerek konaklama amaçlı kullanımı turistin konaklama eğiliminde bir tercih unsuru oluşturacaktır.

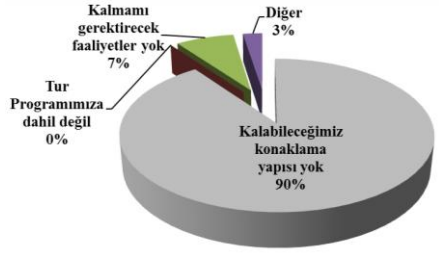
Çizelge 5.41. Turistlerin konaklamama sebepleri

Soru No:	B1-16
Soru:	Dadia alanında konaklamama nedeniniz?
Sorunun Amacı:	Turistlerin Dadia alanında neden konaklamadıklarını saptamaktır.
Soru Seçenekleri:	Kalabileceğimiz konaklama yapısı yok / Tur Programımıza dâhil değil / Kalmamı gerektirecek faaliyetler yok / Diğer
Cevap Oranları:	

Dadia alanında konaklamama nedenleri				
Kalabileceğimiz konaklama yapısı yok	Tur Programımı za dahil	Kalmamı gerektirecek faaliyetler yok	Diğer	**Toplam**
73	0	6	2	**81**
90%	0%	7%	3%	**100%**

Turistlerin konaklamak istedikleri konaklama mekânı/bina tercihlerine bakıldığında; katılımcıların % 57'si (46 kişi) kullanılmayan yapıların dönüştürüldüğü mekânlarda, % 37'si (30 kişi) otelde % 6'sı (5 kişi) ise kiralık odalarda konaklamak istediklerini belirtmişlerdir (Çizelge 5.42). Ekolojik turizm ve alana ilişkin konaklama yapılarında (küçük ölçek, yerel işletme, pansiyon vb.) gerçekleşecek hizmet türü ile turist beklentisi arasında bir denge bulunmaktadır.

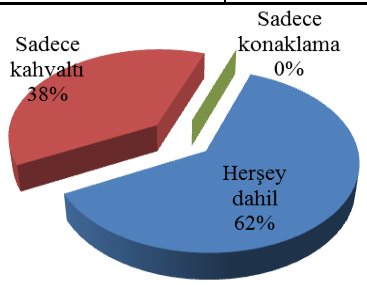
Çizelge 5.42. Turistlerin konaklamak istediği konaklama yapı türü

Soru No:	B1-17
Soru:	Dadia alanında nasıl bir konaklama yapısında konaklamak istersiniz?
Sorunun Amacı:	Turistlerin Dadia alanında nasıl bir konaklama yapısında konaklama isteklerini ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Kullanılmayan yapıların dönüştürüldüğü konaklama / Kiralık oda / Otel / Diğer
Cevap Oranları:	

Dadia alanında nasıl bir konaklama yapısında konaklamak istersiniz?				
Kullanılmayan yapıların dönüştürüldüğü konaklama	Kiralık oda	Otel	Diğer	**Toplam**
46	5	30	0	**81**
57%	6%	37%	0%	**100%**

Turistlerin konaklama sistemi içinde beklediği hizmet şekli araştırıldığında; katılımcıların % 62'si (49 kişi) her şey dâhil sistemi tercih ettiği belirlenmiştir. % 38'i (30 kişi) ise sadece kahvaltı hizmeti beklemektedir (Çizelge 5.43).

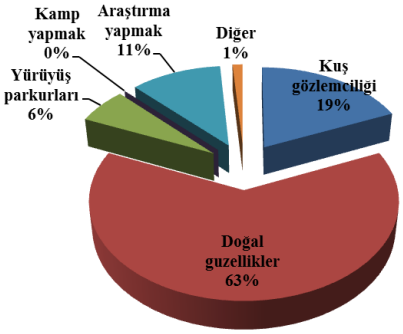
Çizelge 5.43. Turistlerin konaklamada hizmet beklentileri

Soru No:	B1-18
Soru:	Dadia da konakladığınız konaklama yapısından nasıl bir hizmet beklersiniz?
Sorunun Amacı:	Turistlerin konaklama yapılarından nasıl bir hizmet beklediklerini ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Herşey dâhil / Sadece kahvaltı / Sadece konaklama
Cevap Oranları:	

Konaklama yapısından beklenen hizmet			
Herşey dahil	Sadece kahvaltı	Sadece konaklama	**Toplam**
49	30	0	**79**
62%	38%	0%	**100%**

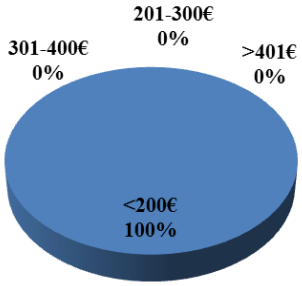
Turistin alanda bulunma amaçları yanında harcama miktarları araştırıldığında; katılımcıların % 63'ü (51 kişi) doğal güzellikleri, % 19'u (15 kişi) kuş gözlemi, % 11'ü (5 kişi) yürüyüş yapmak, % 6'sı (5 kişi) kamp yapmak ve % 1'i (1 kişi) mesleki çalışmalar için (diğer cevabı) alanda bulunduklarını belirtmişlerdir. Bu eylemler için sadece 200 €'dan az harcadıkları (%100-81 kişi) belirlenmiştir (Çizelge 5.44-5.45).

Çizelge 5.44. Turistlerin doğal sınır yerleşime gelme amaçları

Soru No:	B1-19
Soru	Dadia alanına gelme amacınız nedir?
Sorunun Amacı:	Turistlerin Dadia alanına gelme amaçlarını ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri	Kuş gözlemciliği / Doğal güzellikler / Yürüyüş parkurları / Kamp yapmak / Araştırma yapmak / Diğer
Cevap Oranları	

Dadia alanına gelme amacınız?						
Kuş gözlemciliği	Doğal guzellikler	Yürüyüş parkurları	Kamp yapmak	Araştırma yapmak	Diğer	**Toplam**
15	51	5	0	9	1	**81**
19%	63%	6%	0%	11%	1%	**100%**

Çizelge 5.45. Turistlerin doğal sınır yerleşimde harcama miktarları

<table>
<tr><td>Soru No:</td><td>B1-20</td></tr>
<tr><td>Soru</td><td>Dadia alanında harcama miktarınız nedir?</td></tr>
<tr><td>Sorunun Amacı:</td><td>Turistlerin Dadia alanında harcadıkları miktarı saptamaktır.</td></tr>
<tr><td>Soru Seçenekleri</td><td>
<table>
<tr><td><200€</td><td>201-300€</td><td>301-400€</td><td>>401€</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Cevap Oranları</td><td>

<table>
<tr><td colspan="4">Dadia da harcadığınız miktar nedir</td><td></td></tr>
<tr><td><200€</td><td>201-300€</td><td>301-400€</td><td>>401€</td><td>Toplam</td></tr>
<tr><td>81</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>81</td></tr>
<tr><td>100%</td><td>0%</td><td>0%</td><td>0%</td><td>100%</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

Turistin doğal sınır yerleşimde konaklama eğilimine ilişkin veriler şu bulgulara ulaşmayı sağlamıştır;

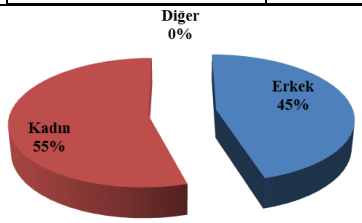
- Alandaki konaklama yapıları yetersizdir ve konaklama talebi oluşturacak yeniliklere gereksinim vardır. Bu anlamda kullanılmayan (atıl yapılar) yapı stoklarının konaklama amaçlı değerlendirilmesi turist için önemlidir.
- Turistin yerel halka ekonomik katkısı yetersizdir. Yerel halka doğrudan katkı sağlayacak potansiyeller olarak yerelin kullanmadığı yapı stoklarının değerlendirilmesi veya kiralık oda (pansiyon) anlayışının geliştirilmesi gereklidir.

5.2.2. Dadia'da Çalışan Profili ve Eğitimleri

Dadia yerleşiminde 22 çalışana uygulanan anket sonuçlarına göre; % 45'i (10 kişi) erkek, % 55'i (12 kişi) kadın olan katılımcıların (Çizelge 5.46), % 41'i (9 kişi) 46-55 yaş, % 27'si (6 kişi) 36-45 yaş, % 18'i (4 kişi) 26-35 yaş ve % 14'ü (3 kişi) 18-25 yaş aralığındadır (Çizelge 5.47).

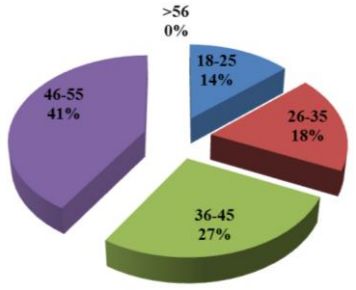
Çalışanların eğitim durumlarına bakıldığında; katılımcıların % 59'u (13 kişi) lise\teknik okul, % 14'ü (3 kişi) lisans, % 9'u (2 kişi) ortaokul ve % 5'i (1 kişi) yüksek lisans eğitimini tamamlamıştır (Çizelge 5.48).

Çizelge 5.46. Çalışanın cinsiyet dağılımı

Soru No:	B2-1
Soru:	Cinsiyetiniz?
Sorunun Amacı:	Çalışanların cinsiyet dağılımı ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Erkek / Kadın / Diğer
Cevap Oranları:	

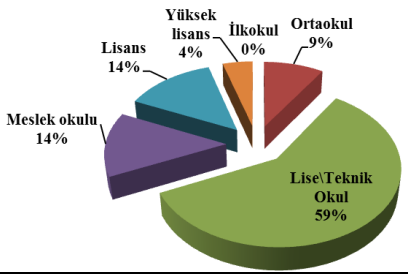
Cinsiyetiniz			
Erkek	Kadın	Diğer	**Toplam**
10	12	0	**22**
45%	55%	0%	**100%**

Çizelge 5.47. Çalışanın yaş dağılımı

Soru No:	B2-2
Soru:	Yaşınız?
Sorunun Amacı:	Çalışanların yaş aralığını belirlemek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	18-25 / 26-35 / 36-45 / 46-55 / >56
Cevap Oranları:	

Yaşınız					
18-25	26-35	36-45	46-55	>56	**Toplam**
3	4	6	9	0	**22**
14%	18%	27%	41%	0%	**100%**

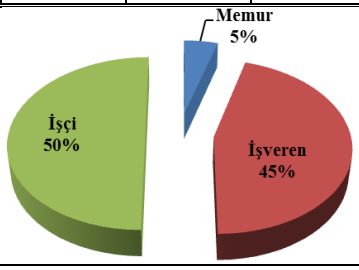
Çizelge 5.48. Çalışanın eğitim düzeyi

Soru No:	B2-3
Soru:	Eğitiminiz?
Sorunun Amacı:	Çalışanların Eğitim düzeyini ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	İlkokul / Ortaokul / Lise\Teknik Okul / Meslek okulu / Lisans / Yüksek lisans
Cevap Oranları:	

Eğitiminiz						
İlkokul	Ortaokul	Lise\Teknik Okul	Meslek okulu	Lisans	Yüksek lisans	**Toplam**
0	2	13	3	3	1	**22**
0%	9%	59%	14%	14%	5%	**100%**

Çalışanların meslek dağılımı sorgulandığında; % 5'i (1 kişi) memur, % 49'u (10 kişi) işveren ve % 50'sinin (11 kişi) işçi olduğu anlaşılmaktadır (Çizelge 5.49).

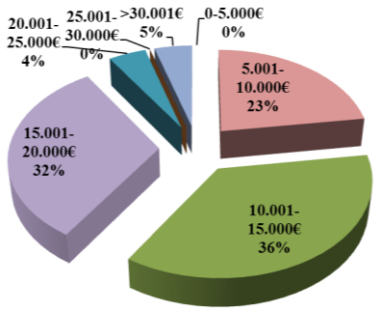
Çizelge 5.49. Çalışanın meslek türleri

Soru No:	B2-4
Soru:	Mesleğiniz?
Sorunun Amacı:	Çalışanların mesleğini öğrenmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Memur | İşveren | İşçi | Emekli | Öğrenci | İşsiz | Evde | Diğer
Cevap Oranları:	

Mesleğiniz								
Memur	İşveren	İşçi	Emekli	Öğrenci	İşsiz	Evde	Diğer	**Toplam**
1	10	11	0	0	0	0	0	**22**
5%	45%	50%	0%	0%	0%	0%	0%	**100%**

Çalışanların yıllık ortalama gelir düzeyleri sorgulandığında; katılımcıların % 23'ü (5 kişi) 5.001-10.000 €, % 36'sı (8 kişi) 10.001-15.000 €, % 32'si (7 kişi) 15.001-20.000 € ve % 5'i (1 kişi) 20.001-25.000 € aralığında gelire sahiptir. 25.001-30.000 € aralığında ve 30.001-üzeri geliri olan bulunmamaktadır (Çizelge 5.50). Çalışanların gelir düzeyleri dar gelirli duruma karşılık gelmektedir (Hunjo ve Chua, 2008). Ekonomik durumun alanda yeni çalışma alanlarının geliştirilmesi ile iyileştirilmesi gerektiği belirlenmiş olup, kullanılmayan yapıların konaklama amaçlı kullanımı, yerel halka yeni istihdam sağlayacaktır.

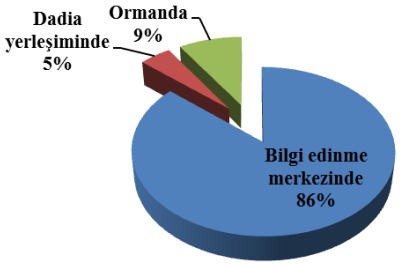
Çizelge 5.50. Çalışanın yıllık ortalama geliri

Soru No:	B2-5
Soru	Yıllık Ortalama geliriniz?
Sorunun Amacı:	Çalışanların yıllık gelirini ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri	0-5.000€ | 5.001-10.000€ | 10.001-15.000€ | 15.001-20.000€ | 20.001-25.000€ | 25.001-30.000€ | >30.001 € | Diğer
Cevap Oranları	

Yıllık ortalama geliriniz								
0-5.000€	5.001-10.000 €	10.001-15.000€	15.001-20.000€	20.001-25.000€	25.001-30.000€	>30.001€	Diğer	**Toplam**
0	5	8	7	1	0	1	0	**22**
0%	23%	36%	32%	5%	0%	5%	0%	**100%**

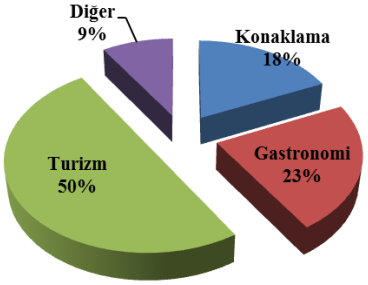
Çalışanların % 86'sı (19 kişi) bilgi edinme merkezinde, % 10'u (2 kişi) orman alanında ve % 5'i (1 kişi) yerleşim içinde çalışmaktadır (Çizelge 5.51). Yerel ekonominin kalkınması için yerleşimde iş olanaklarının artırılması gereklidir. Bu bağlamda çalışanların olası iş alanı görüşü sorulduğunda; katılımcıların % 50'si (11 kişi) turizm, % 23'ü (5 kişi) gastronomi ve % 18'i (4 kişi) konaklama alanlarında öncelikli iş olanağı yaratılabilineceğini belirtmişlerdir (Çizelge 5.52).

Çizelge 5.51. Çalışanların çalışma alanları

Soru No:	B2-21
Soru:	Dadia alanında nerede çalışıyorsunuz
Sorunun Amacı:	Çalışanların alanda nerede çalıştıklarını ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Bilgi edinme merkezinde / Dadia yerleşiminde / Ormanda
Cevap Oranları:	

Dadia alanında nerede çalışıyorsunuz			
Bilgi edinme merkezinde	Dadia yerleşiminde	Ormanda	**Toplam**
19	1	2	**22**
86%	5%	9%	**100%**

Çizelge 5.52. Çalışanların yeni çalışma alanı beklentileri

Soru No:	B2-22
Soru:	Dadia alanında hangi iş alanları artırılmalı?
Sorunun Amacı:	Çalışanların alanda hangi iş alanları arttırılmalı konusundaki eğilimlerini ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Konaklama / Gastronomi / Turizm / Diğer
Cevap Oranları:	

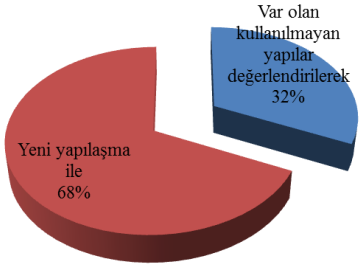
Dadia alanında hangi iş alanları artırılmalı				
Konaklama	Gastronomi	Turizm	Diğer	**Toplam**
4	5	11	2	**22**
18%	23%	50%	9%	**100%**

Dadia'da çalışanların çoğunlukla genç, lise\teknik lise mezunu işçilerden oluştuğu, gelirlerinin 10.001-15.000 € aralığında olduğu ve % 86 oranında bilgi edinme merkezinde çalıştıkları anlaşılırken, olası iş alanı beklentilerinin turizm alanı olduğu (% 50) belirlenmiştir. Sonuçlar tezin ana hedefi ile uyumludur.

5.2.2.1. Çalışanların Yerleşimdeki Konaklama Gelişimine İlişkin Görüşleri

Çalışanlara Dadia alanındaki konaklama yapılaşmasının değerlendirilmesi halindeki görüşleri sorulduğunda; katılımcıların % 68'i (15 kişi) yeni yapılaşma ile alanda konaklama yapılaşması değerlendirilsin % 32'i (7 kişi) ise var olan atıl yapılar değerlendirilsin cevabını vermişlerdir (Çizelge 5.53).

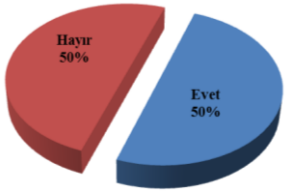
Çizelge 5.53. Çalışanların konaklama yapılaşmasına ilişkin eğilimleri

Soru No:	B2-23
Soru:	Dadia alanı konaklama yapılaşmasında nasıl değerlendirilmelidir?
Sorunun Amacı:	Çalışanların alanda konaklama yapılaşmasının değerlendirilme eğilimlerini ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Var olan kullanılmayan yapılar değerlendirilerek / Yeni yapılaşma ile
Cevap Oranları:	

Dadia alanı konaklama yapılaşmasında nasıl değerlendirilmelidir		
Var olan kullanılmayan yapılar değerlendirilerek	Yeni yapılaşma ile	**Toplam**
7	15	**22**
32%	68%	**100%**

Çalışanların konaklama alanında çalışma isteklerine bakıldığında; katılımcıların % 50'si (11 kişi) çalışmak istediklerini % 50'si (11 kişi) çalışmak istemediklerini belirtmişlerdir (Çizelge 5.54).

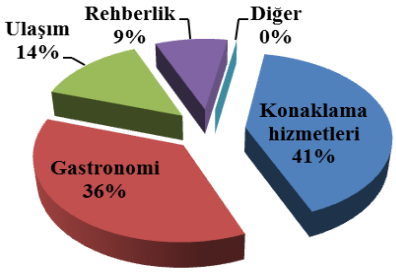
Çizelge 5.54. Çalışanların konaklama alanında çalışma istekleri

Soru No:	B2-24
Soru:	Dadia alanındaki konaklama yapılarında çalışır mısınız?
Sorunun Amacı:	Çalışanların alanda konaklama yapılarında çalışma eğilimlerini ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Evet / Hayır
Cevap Oranları:	

Dadia alanındaki konaklama yapılarında		
Evet	Hayır	**Toplam**
11	11	**22**
50%	50%	**100%**

Çalışanlara kullanılmayan yapıların konaklama amaçlı değerlendirilmesi ile gelişecek iş alanlarına ilişkin görüşleri sorulduğunda; katılımcıların % 41'i (9 kişi) konaklama hizmetlerinde, % 39'u (8 kişi) gastronomi alanında, % 14'ü (3 kişi) ulaşımda ve % 9'u (2 kişi) rehberlik alanlarında iş alanlarının artacağı öngörüsünde bulunmuşlardır (Çizelge 5.55).

Çizelge 5.55. Çalışanların kullanılmayan yapıların konaklama amaçlı değerlendirilmesi ile artacak iş alanları görüşleri

Soru No:	B2-25
Soru:	Kullanılmayan yapılar konaklamada değerlendirildiğinde hangi iş alanları açılır?
Sorunun Amacı:	Çalışanların alanda kullanılmayan yapılar değerlendirildiğinde hangi iş alanlarının açılacağı konusundaki düşüncelerini öğrenmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Konaklama hizmetleri / Gastronomi / Ulaşım / Rehberlik / Diğer
Cevap Oranları:	

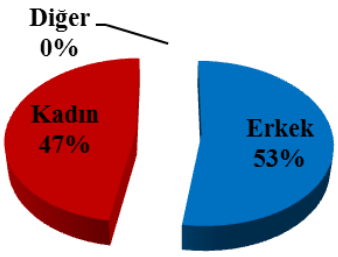
Kullanılmayan yapılar konaklama değerlendirildiğinde hangi iş alalnları açılır					
Konaklama hizmetleri	Gastronomi	Ulaşım	Rehberlik	Diğer	**Toplam**
9	8	3	2	0	**22**
41%	36%	14%	9%	0%	**100%**

Sonuç olarak çalışanların % 50'sinin konaklama hizmetinde çalışmak istedikleri ve % 41'inin kullanılmayan yapıların değerlendirilmesi ile konaklama hizmetinde çalışma alanlarının artacağını düşündükleri anlaşılmaktadır.

5.2.3. Dadia'da Yerel Halk Profili ve Eğilimleri

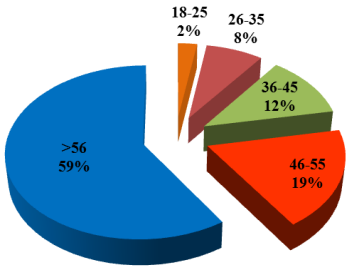
Dadia'da ikamet eden yerel halkın (118 kişi-47 hane); % 53'ü (62 kişi) erkek, % 47'i (56 kişi) kadın olup (Çizelge 5.56), katılımcıların % 3'ü (3 kişi) 18-25, % 8'i (9 kişi) 26-35 , % 12'si (14 kişi) 36-45, % 19'u (22 kişi) 46-55 ve % 59'u 56 ve üzeri (70 kişi) yaş aralığındadır (Çizelge 5.57). Yerleşimdeki mevcut iş olanakların kısıtlılığı genç yerel halkın göç etmesine neden olmaktadır.

Çizelge 5.56. Yerel halkın cinsiyet dağılımı

Soru No:	B3-1
Soru:	Cinsiyetiniz?
Sorunun Amacı:	Yerli halkın cinsiyet dağılımı belirlemek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Erkek | Kadın | Diğer
Cevap Oranları:	

Cinsiyet			
Erkek	Kadın	Diğer	**Toplam**
62	56	0	**118**
53%	47%	0%	**100%**

Çizelge 5.57. Yerel halkın yaş dağılımı

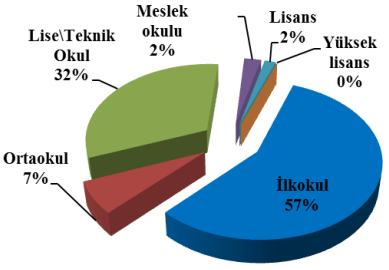
Soru No:	B3-2
Soru:	Yaşınız?
Sorunun Amacı:	Yerel halkın yaş dağılımını belirlemek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	18-25 | 26-35 | 36-45 | 46-55 | >56
Cevap Oranları:	

Yaşınız					
18-25	26-35	36-45	46-55	>56	**Toplam**
3	9	14	22	70	**118**
3%	8%	12%	19%	59%	**100%**

Yerel halkın eğitim durumlarına bakıldığında; katılımcıların % 57'si (67 kişi) ilkokul mezunu, % 7'si (8 kişi) ortaokul, % 32'si (38 kişi) lise\teknik okul, % 3'ü (3 kişi) meslek okulu, % 2'si (2 kişi) lisans eğitimini tamamlamıştır. Yerel halk içinde yüksek lisans eğitimini tamamlayan bulunmamaktadır (Çizelge 5.58)

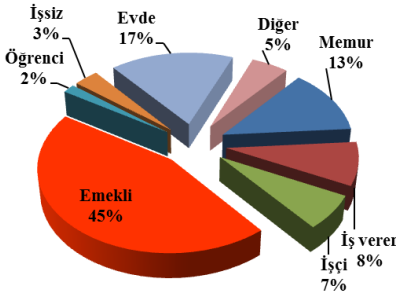
Yerel halkın meslek dağılımına bakıldığında; katılımcıların % 13'ü (15 kişi) memur, % 8'i (10 kişi) işveren, % 7'si (8 kişi) işçi, % 45'i (53 kişi) emekli, % 2'si (2 kişi) öğrenci, % 3'ü (4 kişi) işsiz, % 17'si (20 kişi) evde ve % 5'i (6 kişi) tarımla uğraşmaktadır (diğer) (Çizelge 5.59). Dadia yerleşimi göç vermesi nedeni ile çoğunluğu emeklilerden oluşan geleneksel dokusunu koruyan sakin bir yerleşimdir.

Çizelge 5.58. Yerel halkın eğitim düzeyi

Soru No:	B3-3
Soru:	Eğitiminiz?
Sorunun Amacı:	Yerel halkın eğitimin düzeyini saptamak amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	İlkokul / Ortaokul / Lise\Teknik Okul / Meslek okulu / Lisans / Yüksek lisans
Cevap Oranları:	

Eğitiminiz						
İlkokul	Ortaokul	Lise\Teknik Okul	Meslek okulu	Lisans	Yüksek lisans	**Toplam**
67	8	38	3	2	0	**118**
57%	7%	32%	3%	2%	0%	**100%**

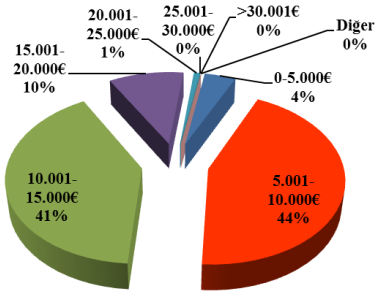
Çizelge 5.59. Yerel halkın meslek türleri

Soru No:	B3-4
Soru:	Mesleğiniz?
Sorunun Amacı:	Yerel halkın meslek dağılımını belirlemek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Memur / İş veren / İşçi / Emekli / Öğrenci / İşsiz / Evde / Diğer
Cevap Oranları:	

Mesleğiniz								
Memur	İş veren	İşçi	i	Öğrenci	İşsiz	Evde	Diğer	**Toplam**
15	10	8	53	2	4	20	6	**118**
13%	8%	7%	45%	2%	3%	17%	5%	**100%**

Yerel halkın yıllık ortalama gelir düzeylerine bakıldığında; katılımcıların % 44'ü (52 kişi) 0-5.000 €, % 41'i (48 kişi) 10.001-15.000 €, % 10'u (12 kişi) 15.001-20.000 €, % 1'i (1 kişi) 20.001-25.000 € aralığında gelire sahiptir. 25.001-30.000 € aralığında ve 30.001-üzeri geliri olan bulunmamaktadır (Çizelge 5.60). Yerel halkın da çalışan gibi dar gelirli olduğu (Hunjo ve Chua, 2008)ve ek gelire gereksinim duyduğu belirlenmiştir.

Çizelge 5.60. Yerel halkın yıllık ortama gelir düzeyi

Soru No:	B3-5
Soru:	Yıllık ortalama geliriniz nedir?
Sorunun Amacı:	Yerel halkın yıllık gelirini belirlemek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	0-5.000€ | 5.001-10.000€ | 10.001-15.000€ | 15.001-20.000€ | 20.001-25.000€ | 25.001-30.000€ | >30.001€ | Diğer
Cevap Oranları:	

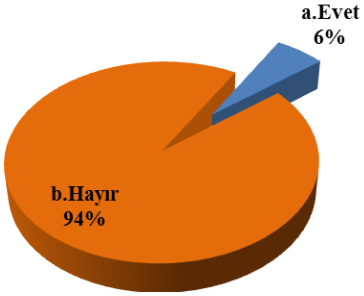
Yıllık ortalama geliriniz								
0-5.000€	5.001-10.000€	10.001-15.000€	15.001-20.000€	20.001-25.000€	25.001-30.000€	>30.001€	Diğer	**Toplam**
5	52	48	12	1	0	0	0	**118**
4%	44%	41%	10%	1%	0%	0%	0%	**100%**

Dadia'da yaşayan yerel halkın % 59'u 56 yaş ve üzeri, % 32'si teknik lise mezunu, % 45'i emekli ve dar gelirlidir. Alanın ekolojik turizm amaçlı gelişimi yerel halka ekonomik katkı sağlayacaktır.

5.2.3.1. Yerel Halkın Turizm ve Turistten Beklentisi

Alan çalışmasında öncelikle yerel halkın bölgeye gelen turistten gelir elde edip-etmedikleri araştırılmıştı. Katılımcıların % 6'sı (7 kişi) turizmden gelir elde ettiklerini beyan ederken % 94'ü (111 kişi) gelir elde etmediklerini söylemiştir (Çizelge 5.61).

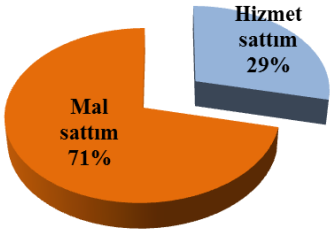
Çizelge 5.61. Yerel halkın bölgeye gelen turistten gelir elde etme durumu

Soru No:	B3-26
Soru:	Bölgeye gelen ziyaretçiden şimdiye kadar gelir elde ettiniz mi?
Sorunun Amacı:	Yerel halkın bölgeye gelen ziyaretçiden gelir elde edip-etmediklerini ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	a. Evet | b. Hayır
Cevap Oranları:	

Bölgeye gelen ziyaretçiden şimdiye kadar gelir elde ettinizmi?		
a.Evet	b.Hayır	**Toplam**
7	111	**118**
6%	94%	**100%**

Yerel halkın bölgeye gelen turistten gelir elde etme biçimleri sorulduğunda; katılımcıların % 29'u (2 kişi) hizmet sattığını, % 71'i (5 kişi) mal sattığını belirtmiştir (Çizelge 5.62). Turiste satılan hizmet türü sorgulandığında; konaklama hizmeti sağlanmadığı, % 57'si (4 kişi) gastronomi, % 29'u (2 kişi) rehberlik ve % 14'ü (1 kişi) bal satarak (diğer) hizmet sağladığını belirtmiştir (Çizelge 5.63).

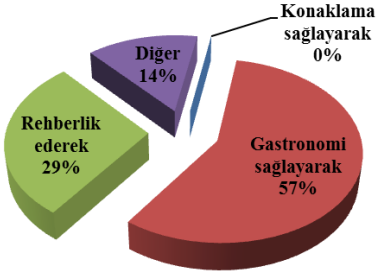
Çizelge 5.62. Yerel halkın gelir elde etme biçimi

Soru No:	B3-26a
Soru:	Nasıl gelir elde ediyorsunuz?
Sorunun Amacı:	Bölgeye gelen ziyaretçiden nasıl gelir ettiklerini öğrenmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Hizmet sattım | Mal sattım
Cevap Oranları:	

Nasıl gelir elde ettiniz

Hizmet sattım	Mal sattım	**Toplam**
2	5	**7**
29%	71%	**100%**

Çizelge 5.63. Yerel halkın gelir elde ettiği türler

Soru No:	B3-26b			
Soru:	Turiste ne satıyorsunuz?			
Sorunun Amacı:	Bölgeye gelen turiste hangi hizmetin satıldığını belirlemek amaçlanmaktadır.			
Soru Seçenekleri:	Konaklama sağlayarak	Gastronomi sağlayarak	Rehberlik ederek	Diğer
Cevap Oranları:				

Ziyaretçiye ne satarak gelir elde ettiniz

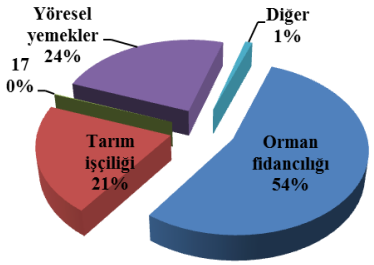
Konaklama sağlayarak	Gastronomi sağlayarak	Rehberlik ederek	Diğer	**Toplam**
0	**4**	**2**	**1**	**7**
0%	57%	29%	14%	**100%**

Yerel halkın turistten gelir elde etme oranın düşüklüğü alanın ekolojik turizm kapsamında gelişimiyle artırılabilir. Çünkü ekolojik turizm yerel girişimci ağırlıklı gelişen ve yerel ekonomiyi destekleyen bir turizm türüdür. Halkın ekonomik gelirinin

artışı ekolojik turizm kapsamında geliştirilecek konaklama ile sağlanabilir. Yerel halkın gelir düzeyi göstergeleri de böyle bir gelişime ihtiyaç duyulduğunu ispatlar niteliktedir.

Yerel halkın yerleşkeye gelen turiste ekolojik faaliyetler kapsamında yerel ölçekte ne öğretebilecekleri sorulduğunda; katılımcıların % 58'i (55 kişi) orman fidancılığı, % 18'i (21 kişi) tarım işçiliği, %14'ü (17 kişi) arıcılık, % 20'si (24 kişi) yöresel yemekler ve % 1'i (1 kişi) hayvancılık (diğer) öğretebileceklerini belirtmiştir (Çizelge 5.64).

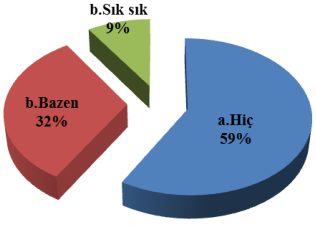
Çizelge 5.64. Yerel halkın turiste öğretebileceği faaliyetler

Soru No:	B3-27
Soru:	Yerleşkeye gelen turiste gelir elde etmek için neler öğretebilirsiniz?
Sorunun Amacı:	Yerel halkın gelen turistten gelir elde etmek için onlara neler öğretebileceklerini belirlemek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Orman fidancılığı | Tarım işçiliği | Arıcılık | Yöresel yemekler | Diğer
Cevap Oranları:	

Yerleşkeye gelen ziyaretçiden gelir elde etmek için neler öğretebilirsiniz					
Orman fidancılığı	Tarım işçiliği	Arıcılık	Yöresel yemekler	Diğer	**Toplam**
55	21	17	24	1	**118**
47%	18%	14%	20%	1%	**100%**

Yerel halkın alana gelen turist ile etkileşim düzeyine bakıldığında; katılımcıların % 58'i (69 kişi) hiç, % 32'si (38 kişi) bazen ve % 9'u (11 kişi) sık sık turistle etkileşim içinde olduklarını söylemişlerdir (Çizelge 5.65).

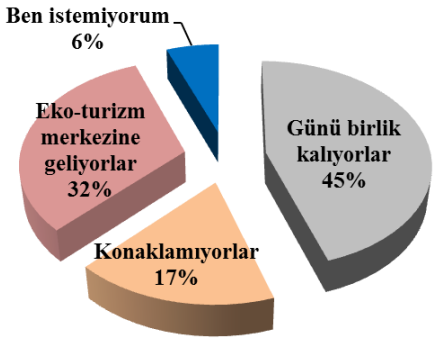
Çizelge 5.65. Yerel halkın turist ile etkileşim düzeyi

Soru No:	B3-28
Soru:	Dadia alanına gelen turist ile bir etkileşiminiz oluyor mu?
Sorunun Amacı:	Yerel halkın turist ile etkileşimini belirlemek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	a.Hiç | b.Bazen | b.Sık sık
Cevap Oranları:	

Dadia alanına gelen ziyaretçiler ile bir ilişkiniz oluyormu			
a.Hiç	b.Bazen	b.Sık sık	**Toplam**
69	38	11	**118**
58%	32%	9%	**100%**

Turist ile hiç etkileşimde bulunmayan yerel halkın (%68-69 kişi) gerekçeleri sorulduğunda; katılımcıların % 45'i (31 kişi) turistlerin günü birlik geldiklerini, % 17'si (12 kişi) konaklamadıklarını, % 32'i (22 kişi) ekolojik turizm merkezine geldiklerini ve % 6'sı (4 kişi) ise nedenini bilemediklerini söylemişlerdir (Çizelge 5.66).

Çizelge 5.66. Yerel halkın turist ile etkileşim kuramama sebepleri

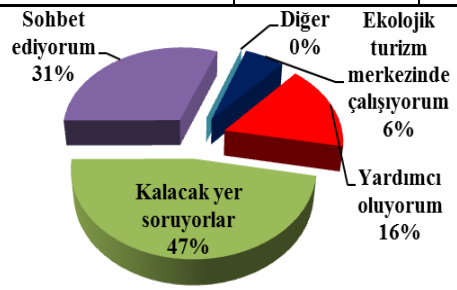
Soru No:	B3-29
Soru:	Turistler ile etkileşim kuramama nedeniniz?
Sorunun Amacı:	Yerel halkın turist ile etkileşim kuramama nedenlerini öğrenmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Günü birlik kalıyorlar / Konaklamıyorlar / Eko-turizm merkezine geliyorlar / Ben istemiyorum
Cevap Oranları:	

Turistler ile etkileşim kuramama nedeniniz				
Günü birlik kalıyorlar	Konaklamıyorlar	Eko-turizm merkezine geliyorlar	Ben istemiyorum	Toplam
31	12	22	4	69
45%	17%	32%	6%	100%

Turist ile etkileşimde bulunan yerel halkın (% 44-49 kişi) % 6'sı (3 kişi) ekolojik turizm merkezinde çalışıyor olmasından, % 16'sı (8 kişi) yardımcı olarak, % 47'si (23 kişi) kalacak yer soruyor olmaları ve % 31'i (15 kişi) sohbet ederek etkileşim kurdukları görülmektedir (Çizelge 5.67). Etkileşimin çoğu konaklama yeri arama üzerine yoğunlaşmaktadır. Bu da alan içinde konaklama gereksinimini açıkça ortaya koymaktadır.

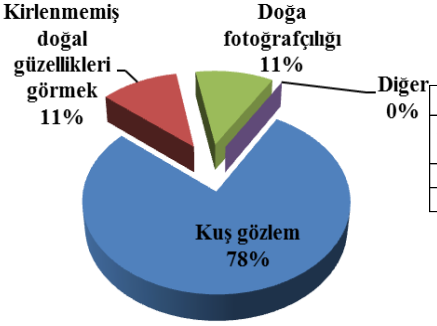
Yerel halka turistin alanda bulunma sebepleri sorulduğunda; katılımcıların % 78'i (92 kişi) kuş gözlem, % 11'i (13 kişi) kirlenmemiş doğal güzellikleri görmek ve % 11'i (13 kişi) doğa fotoğrafçılığı için alana geldiklerini düşündüklerini belirtmişlerdir (Çizelge 5.68).

Çizelge 5.67. Yerel halkın turist ile etkileşim biçimi

Soru No:	B3-30
Soru:	Alana gelen turistlerle ne tür bir ilişkiniz oluyor?
Sorunun amacı:	Yerel halkın gelen ziyaretçiler ile ne tür bir ilişkisinin olduğunu ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru seçenekleri:	Ekolojik turizm merkezinde çalışıyorum / Yardımcı oluyorum / Kalacak yer soruyorlar / Sohbet ediyorum / Diğer
Cevap oranları:	

Alana gelen ziyaretçiler ile ne tür bir ilişkiniz oluyor					
Ekolojik turizm merkezinde	Yardımcı oluyorum	Kalacak yer soruyorla	Sohbet ediyorum	Diğer	**Toplam**
3	8	23	15	0	**49**
6%	16%	47%	31%	0%	**100%**

Çizelge 5.68. Yerel halkın turistin alanda bulunma sebeplerine ilişkin görüşü

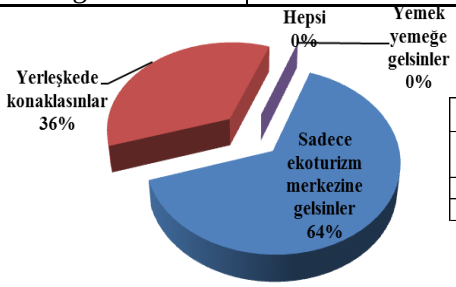
Soru No:	B3-31
Soru:	Alana gelen turistler ne için geliyorlar?
Sorunun Amacı:	Yerel halkın gelen ziyaretçilerin ne için geldiklerini düşündüklerini ölçmek amaçlanmaktadır
Soru Seçenekler:	Kuş gözlem / Kirlenmemiş doğal güzellikleri görmek / Doğa fotoğrafçılığı / Diğer
Cevap Oranları:	

Alana gelen turisler ne için geliyorlar				
Kuş gözlem	Kirlenmemiş doğal güzellikleri	Doğa fotoğrafçılı	Diğer	**Toplam**
92	13	13	0	**118**
78%	11%	11%	0%	**100%**

Yerel halk yaşadığı yerin doğal potansiyellerinin turist için bir çekicilik oluşturduğunun farkındadır. Bu farkındalık ekolojik deneyim seçeneğinde alanın konaklama içerikli geliştirilmesi için gerekli ve önemlidir.

Yerel halka alana gelen turistlerden beklentisi sorulduğunda; katılımcıların % 58'i (69 kişi) sadece ekolojik turizm merkezine gelmelerini, % 32'si (38 kişi) yerleşkede konaklamalarını ve % 9'u (11 kişi) yemek yemeğe gelmelerini istediklerini belirtmişlerdir (Çizelge 5. 69).

Çizelge 5.69. Yerel halkın alana gelen turistten beklentisi

<table>
<tr><td>Soru No:</td><td colspan="4">B3-32</td></tr>
<tr><td>Soru:</td><td colspan="4">Alana gelen turistin neler yapmasını istersiniz?</td></tr>
<tr><td>Sorunun Amacı:</td><td colspan="4">Yerel halkın turistin yapmasını istediği turistik faaliyetleri belirlemek amaçlanmaktadır</td></tr>
<tr><td>Soru Seçenekleri:</td><td>Sadece ekoturizm merkezine gelsinler</td><td>Yerleşkede konaklasınlar</td><td>Yemek yemeğe gelsinler</td><td>Hepsi</td></tr>
<tr><td>Cevap Oranları:</td><td colspan="4">

<table>
<tr><td colspan="5">Alana gelen ziyaretçilerin neler yapmasını istersiniz</td></tr>
<tr><td>Sadece ekoturizm</td><td>Yerleşkede konaklasınlar</td><td>yemeğe gelsinler</td><td>Hepsi</td><td>Toplam</td></tr>
<tr><td>69</td><td>38</td><td></td><td>0</td><td>107</td></tr>
<tr><td>64%</td><td>36%</td><td>9%</td><td>0%</td><td>100%</td></tr>
</table></td></tr>
</table>

Genel bir değerlendirmede yerel halkın % 94'ünün turistten herhangi bir gelir sağlamadığı tespit edilmiştir. Buna karşın yerleşim alanında konaklama hizmeti sağlanmasını istemektedirler. Yerleşimde turisti ağırlamak isteyen yerel halk % 32'dir. Yerel halkın % 58'i turist ile hiç bir etkileşimde bulunmazken % 92'si turistlerin alana sadece kuş gözlem için geldiklerini düşünmektedir. Bu saptamalar alana ilişkin şu değerlendirmeleri desteklemektedir;

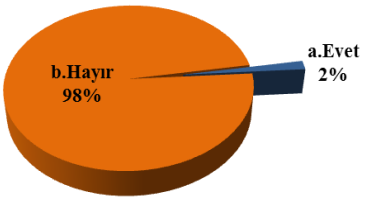
- Alanda ekolojik turizm faaliyetlerini artıracak potansiyeller vardır ve halk bunun farkındadır.
- Alanda kullanılmayan yapılar konaklama için değerlendirilmemektedir, ancak halk konaklama hizmeti vermek istemektedir.
- Dadia yerleşiminin, bütünleşik turizm planlamasında ele alınması turizm faaliyetlerindeki tüm aktörler için (halk, turist, çalışan vb.) tatmin edici sonuçlar oluşturacaktır.

5.2.3.2. Yerel Halkın Yerleşimdeki Konaklama Yapılarının Gelişimine İlişkin Görüşleri

Yerel halkın evlerini veya bir odasını mevcut haliyle turist ağırlamak için kiralamak isteyip istemedikleri(konaklama amaçlı-pansiyon veya apart kapsamında) sorgulandığında; katılımcıların % 98'i (116 kişi) istemediklerini, % 2'i (2 kişi) ise istediklerini belirtmiştir (Çizelge 5.70). İstemeyen oranının yüksek oluşu evlerin mevcut

haliyle kiralanamayacağı görüşüdür. Bu kapsamda yerel halkın evlerinin turizm amaçlı konaklamada değerlendirilebilmesi için yeniden projelendirilmesi gerekmektedir. Ayrıca alanın çevre analizi çalışmalarında (şekil 4.13-sy.81) mevcut evlerin çoğunda kullanılmayan bölümler tespit edilmiştir.

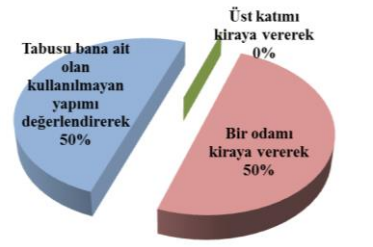
Çizelge 5.70. Yerel halkın mevcut halleri ile evlerini konaklamada değerlendirme istekleri

Soru No:	B3-33
Soru:	Mevcut hali ile evinize turist kabul eder misiniz?
Sorunun Amacı:	Yerel halkın turisti evinde ağırlama konusundaki eğilimini ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	a. Evet / b. Hayır
Cevap Oranları:	

Bu hali ile evinize ziyaterçi kabul edermisiniz		
a.Evet	b.Hayır	**Toplam**
2	116	**118**
2%	98%	**100%**

Mevcut halleri ile evlerini konaklama amaçlı değerlendirmeyi düşünen 2 katılımcının, evlerini değerlendirme durumlarına bakıldığında; katılımcıların % 50'si (1 kişi) "bir odamı kiraya vererek" ve % 50'si (1 kişi) "tapusu bana ait olan atıl yapımı konaklamada değerlendiririm" demiştir. Katılımcılardan "üst katımı kiraya veririm" ve "diğer" cevabı veren olmamıştır (Çizelge 5.71).

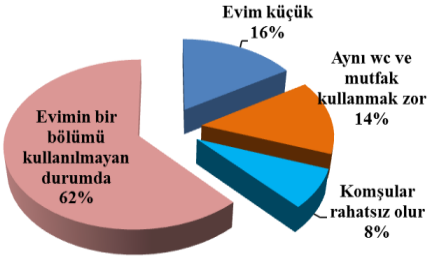
Çizelge 5.71. Yerel halkın mevcut halleri ile evlerini konaklamada değerlendirme durumları

Soru No:	B3-34
Soru:	Konaklama hizmetinde evinizi nasıl değerlendirirsiniz?
Sorunun Amacı:	Yerel halkın evini konaklama hizmetinde değerlendirme biçimlerini öğrenmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Bir odamı kiraya vererek / Tabusu bana ait olan kullanılmayan yapımı değerlendirerek / Üst katımı kiraya vererek / Diğer
Cevap Oranları:	

Konaklama hizmetinde evinizi nasıl değerlendirirsiniz				
Bir odamı kiraya vererek	Tabusu bana ait olan kullanılmayan yapımı	Üst katımı kiraya	Diğer	**Toplam**
1	1	0	0	**2**
50%	50%	0%	0%	**100%**

Mevcut halleri ile evlerini konaklama alanında değerlendirmeyi düşünmeyen katılımcılara (% 98-116 kişi) nedeni sorulduğunda; katılımcıların % 62'si (73 kişi) evimin bir bölümü atıl durumda, % 16'sı (19 kişi) evim küçük, % 14'ü (17 kişi) aynı wc ve mutfağı kullanmak zor, % 8'i (9 kişi) ise komşular rahatsız olur cevabını vermiştir (Çizelge 5.72).

Çizelge 5.72. Yerel halkın evlerini konaklamada değerlendirmeme sebepleri

Soru No:	B3-35
Soru:	Evinizi ziyaretçiye kiralamama sebebiniz nedir?
Sorunun Amacı:	Yerel halkın evinini konaklamada hizmetinde değerlendirmeme sebebini ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Evim küçük / Aynı wc ve mutfak kullanmak zor / Komşular rahatsız olur / Evimin bir bölümü kullanılmayan durumda
Cevap Oranları:	

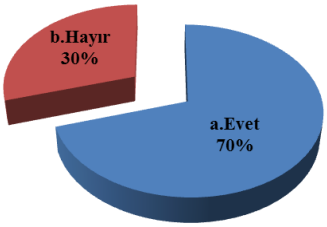
Evinizi ziyaretçiye kiralama sebebiniz				
Evim küçük	Aynı wc ve mutfak kullanmak zor	Komşular rahatsız olur	Evimin bir bölümü kullanılmayan durumda	**Toplam**
19	17	9	73	**116**
16%	15%	8%	63%	**100%**

Yerel halkın evlerinin bir bölümünün kullanılmıyor olmasına karşın (% 67) konaklama amaçlı değerlendirmek istememesi (% 98-mevcut hali ile) birbirine tezat oluşturmaktadır. Tezin temel çözüm noktasından biri de bütünleşik kıyı alan yönetimi içinde doğal sınır bölgesinde yer alan yerleşime çekilecek turistin yerel konutlarda konaklatılarak yerele olan desteğin (ekonomik-sosyal) artırılmasıdır. Ekolojik deneyim seçeneği yereli desteklediği için tezin de çıkış noktasını oluşturmaktadır.

Yerel halkın kullanılmayan yapılarını konaklama amaçlı değerlendirmesine ilişkin görüşleri sorgulandığında; % 70'i (83 kişi) "evet değerlendirilsin" ve % 30'u (35 kişi) "hayır değerlendirilmesin" demiştir (Çizelge 5.73). Kullanılmayan yapılarının konaklama amaçlı değerlendirilmesini isteyen yerel halka (% 70-83 kişi), bu projenin gerçekleşmesi için sermayelerinin olup-olmadığı sorulduğunda; katılımcıların % 20'si (17 kişi) "evet", yerleşimdeki % 80'i (66 kişi) ise "hayır" cevabını vermişlerdir (Çizelge 5.74). Yerel halk ile yapılan birebir görüşmelerde evin kullanılmayan kısımlarının

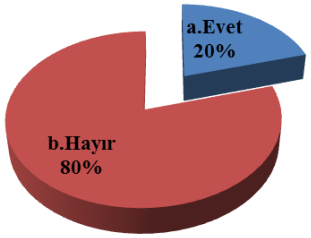
yenilenme gereksinimi olduğu ve mevcut gelirle bunları yenilemenin söz konusu olamayacağı için konaklama amaçlı değerlendirilmek istemediği belirlenmiştir. Bu noktada temel saptama, turizm amaçlı yapılaşma için halkın maddi desteğe gereksinim duyduğudur. Planlama için devlet desteği önemli görülmektedir.

Çizelge 5.73. Yerel halkın kullanılmayan yapılarını konaklama amaçlı değerlendirilme eğilimi

Soru No:	B3-36
Soru:	Bölgedeki kullanılmayan yapıların turizm konaklamasında değerlendirilmesini düşünür müsünüz?
Sorunun Amacı:	Yerel halkın kullanılmayan yapılarını konaklama amaçlı değerlendirilmesinde eğilimlerini öğrenmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	a.Evet | b.Hayır
Cevap Oranları:	

Bölgedeki kullanılmayan yapıların turizm konaklamasında değerlendirilmesini düşünürmüsünüz?		
a.Evet	b.Hayır	**Toplam**
83	35	**118**
70%	30%	**100%**

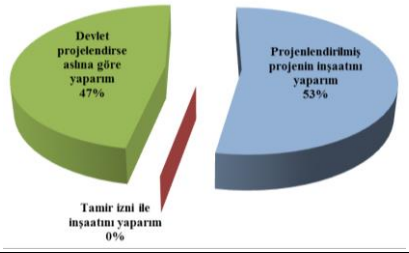
Çizelge 5.74. Yerel halkın kullanılmayan yapılarını konaklama amaçlı değerlendirilmesi için sermaye durumları

Soru No:	B3-37
Soru:	Bu projenin gerçekleşmesi için sermayeniz var mı?
Sorunun Amacı:	Yerel halkın kullanılmayan yapılarını konaklama amaçlı değerlendirilmesinde sermayesinin olup olmadığını saptamak.
Soru Seçenekleri:	a.Evet | b.Hayır
Cevap Oranları:	

Bu projenin gerçekleşmesi için sermayeniz varmı		
a.Evet	b.Hayır	**Toplam**
17	66	**83**
20%	80%	**100%**

Sermayesi olan yerel halka (% 20-17 kişi) sermayelerini değerlendirme biçimleri sorulduğunda; katılımcıların % 53'ü (9 kişi) "projelendirilmiş projenin inşaatını yaparım" ve % 47'si (8 kişi) "devlet projelendirirse aslına göre yaparım" demişlerdir. "Tamir izni ile yaparım" ve "diğer" cevabını veren olmamıştır (Çizelge 5.75).

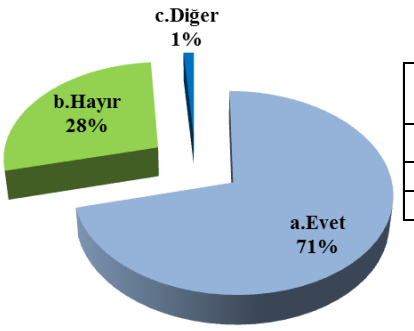
Çizelge 5.75. Sermaye sahibi yerel halkın kullanılmayan yapılarını projelendirme ve inşaat durumları

Soru No:	B3-38
Soru:	Sermayenizi değerlendirirken proje ve inşaat işlerini nasıl yaparsınız?
Sorunun Amacı:	Yerel halkın kullanılmayan yapılarını değerlendirirken proje ve inşaat işlerini nasıl yapmak istediklerini ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Projelendirilmiş projenin inşaatını yaparım / Tamir izni ile inşaatını yaparım / Devlet projelendirse aslına göre yaparım / Diğer
Cevap Oranları:	

Sermayenizi değerlendirirken proje ve inşaat işlerini nasıl yaparsınız				
Projenlendirilmiş projenin inşaatını yaparım	Tamir izni ile inşaatını yaparım	Devlet projelendirse aslına göre yaparım	Diğer	**Toplam**
9	0	8	0	**17**
53%	0%	47%	0%	**100%**

Yerel halkın kullanılmayan yapılarını değerlendirmesinde devletin danışman hizmeti vermesini isteme durumları sorgulandığında; katılımcıların %71'i (59 kişi) evet, % 28'i (23 kişi) hayır ve % 1'i (1 kişi) diğer (danışman gelse) demektedir (Çizelge 5.76).

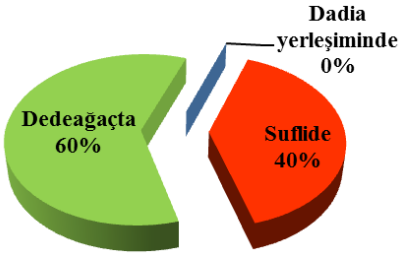
Çizelge 5.76. Yerel halkın devlet danışmanı değerlendirilme isteği

Soru No:	B3-39
Soru:	Kullanılmayan yapılarını değerlendirmesinde devletin danışman hizmeti vermesini istemisiniz?
Sorunun Amacı:	Yerel halkın kullanılmayan yapıların değerlendirilmesinde devlet danışman hizmeti isteklerini belirlemek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	a.Evet / b.Hayır / c.Diğer
Cevap Oranları:	

Proje ve inşaat işlerinde devlet danışman verse gidermisiniz			
a.Evet	b.Hayır	c.Diğer	**Toplam**
59	23	1	**83**
71%	28%	1%	**100%**

Yerel halka (%72-60 kişi) kullanılmayan yapılarını değerlendirmesinde devlet tarafından sağlanan danışmanın olmasını istedikleri yer sorgulandığında; katılımcıların % 60'ı (36 kişi) Dedeağaç kentini, % 40'ı (24 kişi) Sufli kentini belirtmişlerdir (Çizelge 5.77).

Çizelge 5.77. Yerel halkın devlet tarafından sağlanan danışmanın bulunmasını istediği yer

Soru No:	B3-40
Soru:	Bu danışman nerede olmalı?
Sorunun Amacı:	Yerel halkın kullanılmayan durumdaki yapıların değerlendirilmesinde devlet danışmanın nerede olmasını istediklerini ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Dadia yerleşiminde / Suflide / Dedeağaçta
Cevap Oranları:	

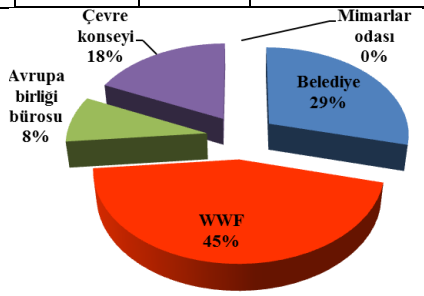
Bu danışman nerede olmalı			
Dadia yerleşimind	Suflide	Dedeağaçta	**Toplam**
0	24	36	**60**
0%	40%	60%	**100%**

Sonuç olarak yerel halkın % 73'ünün kullanılmayan yapıları bulunmaktadır ve % 70'i kullanılmayan yapıları konaklama amaçlı değerlendirmek istemektedir, fakat % 80 'inin sermayesinin olmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca yerel halkın % 71'i devlet tarafından bir danışman atanmasını ve danışmanın Dedeağaç kentinde olmasını istemektedir. Bu saptamalar alana ilişkin şu değerlendirmeleri desteklemektedir;

- Yerel halkın kullanılmayan yapılarını konaklama amaçlı değerlendirmesi için destek sağlanmalıdır.
- Devlet tarafından sağlanacak danışman Dedeağaç kentinde olmalıdır.
- Dadia yerleşimi ile Dedeağaç kenti arasında paralel ve dikey bütünleşmeyi sağlayacak (Şekil 1.1, sy.4) bağ turizm ile kurulabilecektir.

Kullanılmayan yapıların konaklama amaçlı değerlendirilmesini düşünen yerel halka (% 70-83 kişi) çalışacakları kuruluşlar sorulduğunda; % 29'u (24 kişi) belediye, % 45'i (37 kişi) WWF, % 8'i (7 kişi) Avrupa Birliği ve % 18'i (15 kişi) çevre konseyi kuruluşları ile çalışmak istediklerini belirtmişlerdir. Mimarlar Odası ile çalışmak istediğini söyleyen bulunmamaktadır (Çizelge 5.78).

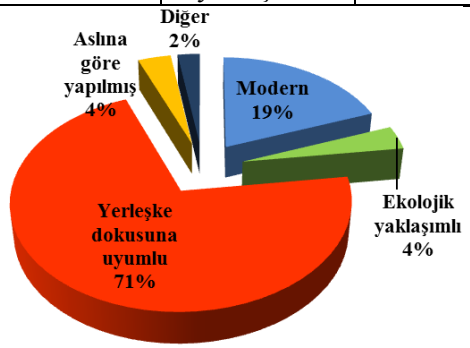
Çizelge 5.78. Yerel halkın çalışmak istediği kuruluşlar

Soru No:	B3-41
Soru:	Yerleşimde kullanılmayan yapılar değerlendirilirken hangi kuruluşlar ile çalışılmalı?
Sorunun Amacı:	Yerel halkın kullanılmayan yapıların değerlendirilmesinde hangi kuruluşlar ile çalışmak istediklerini ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Belediye | WWF | Avrupa Birliği | Çevre Konseyi | Mimarlar Odası
Cevap Oranları:	

Yerleşimde kullanılmayan yapılar değerlendirilirken hangi kuruluşlar ile çalışılmalı					
Belediye	WWF	Avrupa birliği bürosu	Çevre konseyi	Mimarlar odası	**Toplam**
24	37	7	15	0	**83**
29%	45%	8%	18%	0%	**100%**

Yerel halka (% 70-83 kişi) konaklama amaçlı değerlendirilecek kullanılmayan yapıların hangi tipolojiler içinde yenilenebileceği sorulduğunda; katılımcıların % 19'u (16 kişi) modern, % 4'ü (3 kişi) ekolojik yaklaşımlı, % 59'u (59 kişi) yerleşke dokusuna uyumlu ve % 4'ü (3 kişi) aslına göre yapılmış konaklama binaları istediklerini belirtmişlerdir. Katılımcıların % 2'si (2 kişi) ise binalar yapılsın (diğer) demişlerdir (Çizelge 5.79).

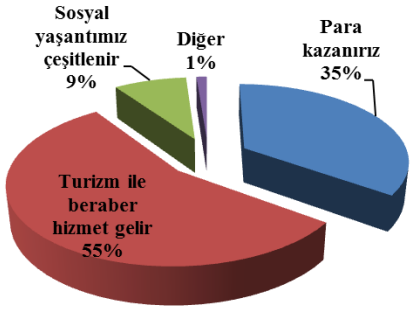
Çizelge 5.79. Yerel halkın konaklama binası tipoloji beklentisi

Soru No:	B3-42
Soru:	Turizm konaklaması için değerlendirilen kullanılmayan yapılar nasıl olmalıdır?
Sorunun Amacı:	Yerel halkın kullanılmayan yapıların değerlendirilmesinde yapılar nasıl olmasını istediğini ölçmek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Modern | Ekolojik yaklaşımlı | Yerleşke dokusuna uyumlu | Aslına göre yapılmış | Diğer
Cevap Oranları:	

Turizm konaklaması için değerlendirilen kullanılmayan yapılar nasıl olmalıdır					
Modern	Ekolojik yaklaşımlı	Yerleşke dokusuna uyumlu	Aslına göre yapılmış	Diğer	**Toplam**
16	3	59	3	2	**83**
19%	4%	71%	4%	2%	**100%**

Yerel halka kullanılmayan yapıların değerlendirilmesi durumunda yerleşime ne kazandıracağı sorulduğunda; katılımcıların % 35'i (29 kişi) "para kazanırız", % 55'i (46 kişi) "turizm ile beraber hizmet gelir", % 8'i (7 kişi) "sosyal yaşantımız çeşitlenerek kazanımlarımız artar", % 1'i (1 kişi) "çevremiz düzenlenir" (diğer) demiştir (Çizelge 5.80).

Çizelge 5.80. Yerel halkın kullanılmayan yapıların değerlendirilmesi ile yerleşime kazandıracaklarına ilişkin görüşleri

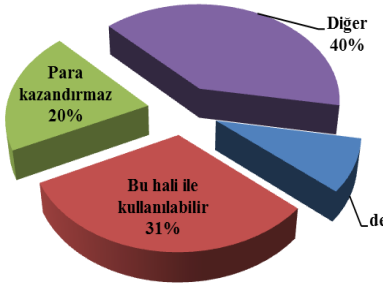
Soru No:	B3-43
Soru:	Turizm konaklamada değerlendirilen kullanılmayan yapılar sizlere neler sağlayabilir?
Sorunun Amacı:	Yerel kullanılmayan yapıların değerlendirilmesi sonucunda yerleşimin neler kazandıracağına ilişkin görüşlerini belirlemek amaçlanmaktadır.
Soru Seçenekleri:	Para kazanırız / Turizm ile beraber hizmet gelir / Sosyal yaşantımız çeşitlenir / Diğer
Cevap Oranları:	

Turizm konaklamada değerlendirilen atıl yapılar sizlere neler sağlayabilir

Para kazanırız	Turizm ile beraber hizmet gelir	Sosyal yaşantımız çeşitlenir	Diğer	**Toplam**
29	46	7	1	**83**
35%	55%	8%	1%	**100%**

Kullanılmayan yapıların konaklama amaçlı değerlendirilmesini istemeyen yerel halka (% 30-35 kişi), istememe sebepleri sorulduğunda; % 9'u (3 kişi) "nasıl değerlendirileceğini bilmediğini", % 31'i (11 kişi) "bu hali ile kullanılabildiğini", % 20'si (7 kişi) "para kazandıramayacağını", % 40'ı (14 kişi)" parasının olmadığını" (diğer) belirtmiştir (Çizelge 5.81). Anket sonucunda yerel halkın % 45'inin WWF kuruluşu ile çalışarak kullanılmayan yapıların değerlendirilmesini istediklerini söyleyebiliriz. % 59 oranında katılımcı kullanılmayan yapıların yerleşke dokusuna uyumlu değerlendirilmesini istemekte olup, % 55 katılımcı turizm ile hizmet geleceğini düşünmektedir. Bu saptamalar alanda yer alan kullanılmayan yapıların ekolojik tasarım yaklaşımları kapsamında konaklama amaçlı yenilenebileceğini göstermektedir.

Çizelge 5.81. Yerel halkın kullanılmayan yapıların değerlendirilmesini istememe sebepleri

Soru No:	B3-44			
Soru:	Bölgedeki kullanılmayan yapıların konaklamada değerlendirilmesini neden düşünmüyorsunuz?			
Sorunun Amacı:	Yerel halkın kullanılmayan yapıların konaklamada değerlendirilmesini neden düşünmediğini öğrenmek amaçlanmaktadır			
Soru Seçenekleri:	Nasıl değerlendireceğimi bilmiyorum	Bu hali ile kullanılabilir	Para kazandırmaz	Diğer
Cevap Oranları:				

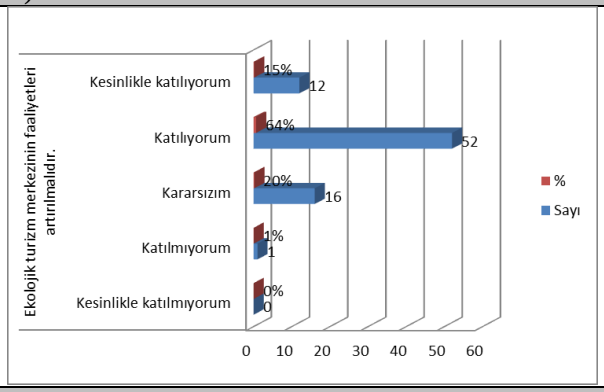
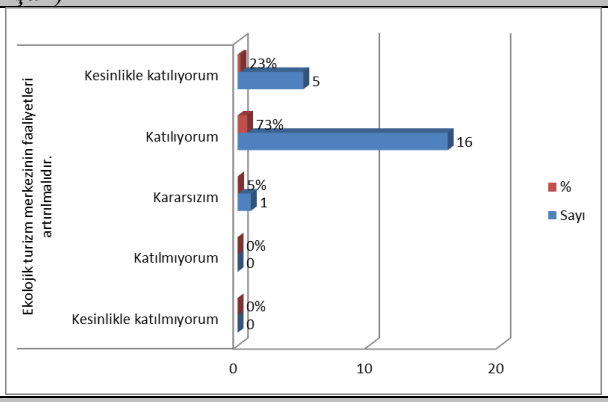
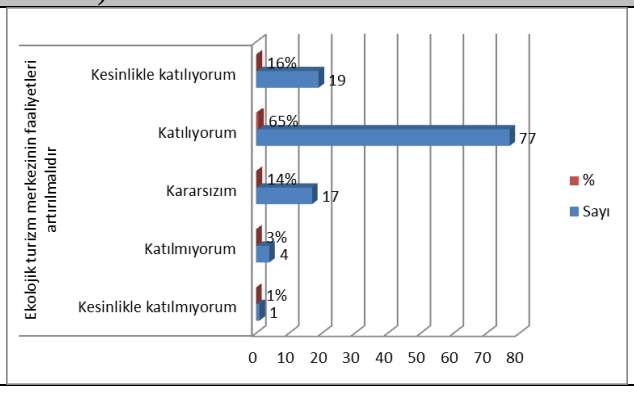
Bölgedeki kullanılmayan yapıların konaklamada değerlendirilmesini neden düşünmüyorsunuz				
Nasıl değerlendireceği	Bu hali ile kullanılabilir	Para kazandırmaz	Diğer	Toplam
3	11	7	14	35
9%	31%	20%	40%	100%

5.2.4. Dadia'nın Geleceğine İlişkin Vizyon Belirleme (Turist, Çalışan, Yerel Halk)

Bu bölüm içinde turistlere, çalışanlara ve yerel halka (% 37-81 kişi turist, % 10-22 kişi çalışan ve % 53-118 kişi yerel halk) Dadia yerleşiminin geleceğine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla geliştirilen yargılara ilişkin 5'li likert ölçekli sorular sorulmuştur. Bu kapsamda; Turistlerin, "ekolojik turizm merkezinin faaliyetleri arttırılmalı" görüşü sorgulandığında; % 64'ü (52 kişi) "katılıyorum", % 20'si (16 kişi) "kararsızım", % 15'i (12 kişi) "kesinlikle katılıyorum" ve % 1'i (1 kişi) "katılmıyorum" cevabını vermişlerdir. Turistlerin alan için beklentisi ekolojik turizm gelişimi ve onunla ilişkisi artırılmalı yönündedir. Çalışanların, "ekolojik turizm merkezinin faaliyetleri artırılmalı" görüşü sorulduğunda; "kesinlikle katılmıyorum" ve "katılmıyorum" cevabı veren olmamıştır. % 5'i (1 kişi) "kararsızım", % 73'ü (16 kişi) "katılıyorum" ve % 23'ü (5 kişi) "kesinlikle katılıyorum" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların % 96'sı ("kesinlikle katılıyorum" ve "katılıyorum") cevapları ile alanda ekolojik turizm faaliyetlerinin artmasını istedikleri görülmektedir. Yerel halkın, "ekolojik turizm merkezinin faaliyetleri arttırılmalı" görüşü sorgulandığında; % 1'i (1 kişi) "kesinlikle katılmıyorum", % 3'ü (4 kişi) "katılmıyorum", % 14'ü (17 kişi) "kararsızım", % 65'i (77 kişi) "katılıyorum" ve % 16'sı (19 kişi) "kesinlikle katılıyorum" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların % 81'i ("kesinlikle katılıyorum" ve

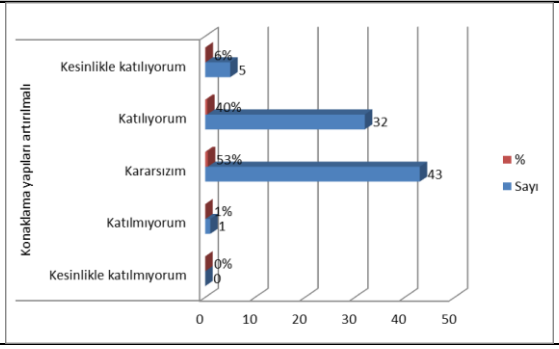
"katılıyorum" cevapları) alanda ekolojik turizm faaliyetlerinin artmasını istemektedir. Dadia yerleşimindeki turist, çalışan ve yerel halkın çoğunluğu ekolojik turizm alanının etkinliklerinin artmasını istediği görülmektedir (Çizelge 5.82).

Çizelge 5.82. Turist, çalışan ve yerel halkın ekolojik turizm faaliyetleri artırılmalı görüşüne katılım durumu

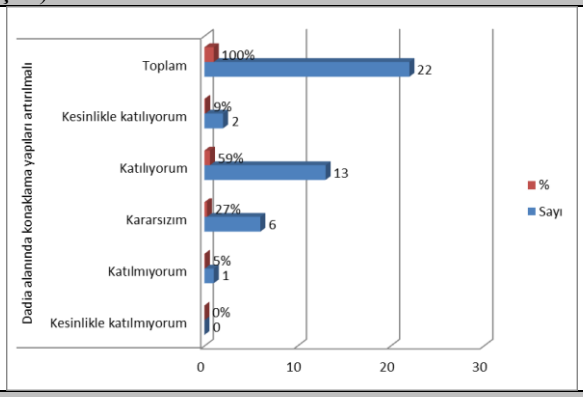
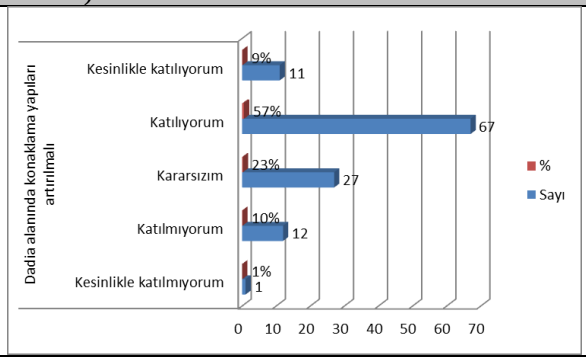
<table>
<tr><td>Soru:</td><td colspan="5">Ekolojik turizm merkezinin faaliyetleri arttırılmalıdır.</td></tr>
<tr><td>Sorunun Amacı:</td><td colspan="5">Katılımcıların ekolojik turizm merkezinin faaliyetlerinin arttırılması konusundaki tutumlarını ölçmek amaçlanmaktadır.</td></tr>
<tr><td>Soru Seçenekler:</td><td>Kesinlikle katılmıyorum</td><td>Katılmıyorum</td><td>Kararsızım</td><td>Katılıyorum</td><td>Kesinlikle katılıyorum</td></tr>
<tr><td>Soru No:</td><td colspan="5">B1-45 (Turist)</td></tr>
<tr><td>Cevap Oranları:</td><td colspan="5">
</td></tr>
<tr><td>Soru No:</td><td colspan="5">B2-45 (Çalışan)</td></tr>
<tr><td>Cevap Oranları:</td><td colspan="5">
</td></tr>
<tr><td>Soru No:</td><td colspan="5">B3-45 (Yerel Halk)</td></tr>
<tr><td>Cevap oranları:</td><td colspan="5">
</td></tr>
</table>

Turistlerin, alanda "konaklama yapılarının artması konusundaki tutumları" sorgulandığında; % 53'ü (43 kişi) "kararsızım, % 40'ı (32 kişi) "katılıyorum", % 6'sı (5 kişi) "kesinlikle katılıyorum" ve % 1'i (1 kişi) ise "katılmıyorum" cevabını vermişlerdir. Turistlerin % 40'ı ("kesinlikle katılıyorum" ve "katılıyorum" cevapları) konaklama yapılarının artmasını istemektedir. Çalışanların, "konaklama yapılarının artması" konusundaki tutumları sorgulandığında; "kesinlikle katılmıyorum" cevabı veren olmamıştır. % 5'i (1 kişi) "katılmıyorum", % 27'si (6 kişi) "kararsızım", % 59'u (13 kişi) "katılıyorum" ve % 9'u (2 kişi) "kesinlikle katılıyorum" cevabını vermişlerdir. Çalışanların % 68'i ("kesinlikle katılıyorum" ve "katılıyorum" cevapları) konaklama yapılarının artmasını istemektedir. Yerel halkın "konaklama yapılarının artırılması" konusundaki tutumlarına bakıldığında; % 1'i (1 kişi) "kesinlikle katılmıyorum", % 10'u (12 kişi) "katılmıyorum", % 23'ü (27 kişi) "kararsızım", % 57'si (67 kişi) "katılıyorum" ve % 9'u (11 kişi) "kesinlikle katılıyorum" cevabını vermişlerdir (Çizelge 5.83). Yerel halkın % 66'si ("kesinlikle katılıyorum" ve "katılıyorum") cevapları yerleşimdeki konaklama yapılarının artmasını istemektedir. Bu verilere göre turist, çalışan ve yerel halkın tutumları alanda ekolojik turizm faaliyetinin gelişimi konusunda ortaktır. Bu sonuç kullanılmayan yapı stoklarının öncelikli değerlendirilmesi gerekliliği kabulü ile uyumludur. Doğal sınır yerleşimdeki turizm faaliyetleri ekolojik turizm kapsamında ve alanın potansiyelleri değerlendirilerek geliştirilmelidir.

Çizelge 5.83. Turist, çalışan ve yerel halkın konaklama yapıları artırılmalı görüşüne katılım durumu

<table>
<tr><td>Soru:</td><td colspan="5">Dadia alanında konaklama yapıları artırılmalı</td></tr>
<tr><td>Sorunun Amacı:</td><td colspan="5">Katılımcıların konaklama yapılarının artırılması konusundaki tutumlarını ölçmek amaçlanmaktadır.</td></tr>
<tr><td>Soru Seçenekleri:</td><td>Kesinlikle katılmıyorum</td><td>Katılmıyorum</td><td>Kararsızım</td><td>Katılıyorum</td><td>Kesinlikle katılıyorum</td></tr>
<tr><td>Soru No:</td><td colspan="5">B1-46 (Turist)</td></tr>
<tr><td>Cevap Oranları:</td><td colspan="5">
</td></tr>
</table>

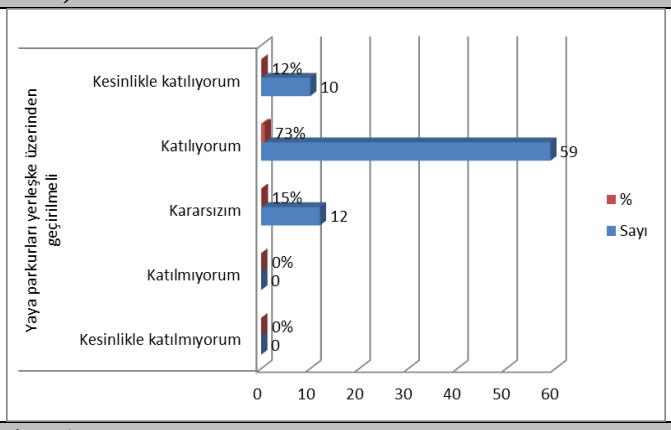
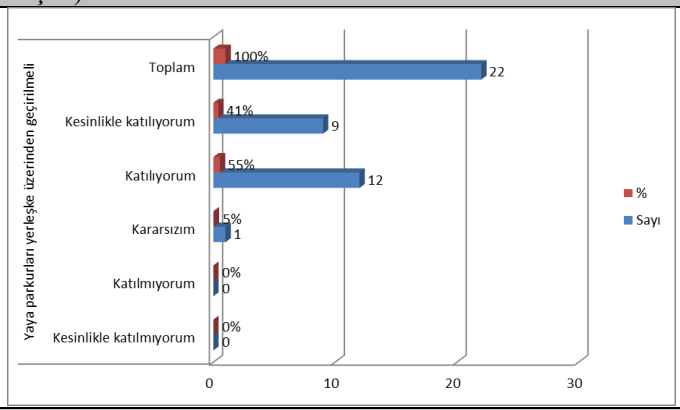
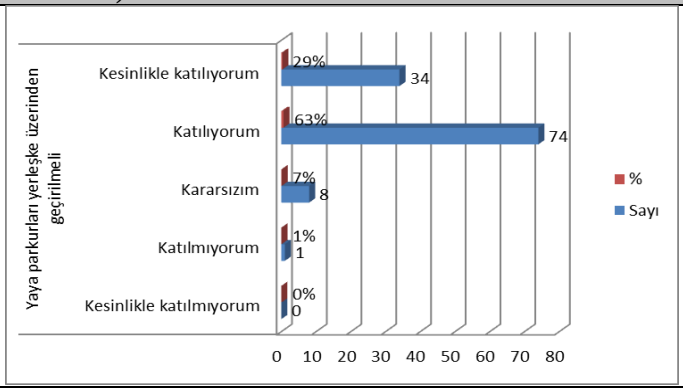
Çizelge 5.83. Turist, çalışan ve yerel halkın konaklama yapıları artırılmalı görüşüne katılım durumu (Çizelgenin devamı)

Soru No:	B2-46 (Çalışan)
Cevap Oranları:	
Soru No:	B3-46 (Yerel Halk)
Cevap oranları	

Turistlerin, "yaya parkurları yerleşke içerisinden geçirilmeli" görüşüne katılım durumları sorgulandığında; % 73'ü (59 kişi) "katılıyorum", % 15'si (12 kişi) "kararsızım" ve % 12'u (10 kişi) "kesinlikle katılıyorum" cevabını vermişlerdir. Turistlerin % 85'i ("kesinlikle katılıyorum" ve "katılıyorum" cevapları) yaya parkurlarının yerleşke içinden geçmesi konusunda olumlu görüşe sahiptir. Çalışanların, "yaya parkurları yerleşke içerisinden geçirilmeli" görüşüne katılım durumları sorulduğunda; "kesinlikle katılmıyorum" ve "katılmıyorum" cevabı veren olmamıştır, % 5'i (1 kişi) "kararsızım", % 55'i (12 kişi) "katılıyorum" ve % 41'i (9 kişi) "kesinlikle katılıyorum" cevabını vermişlerdir. Çalışanların % 96'sı ("kesinlikle katılıyorum" ve "katılıyorum" cevapları) alanda yaya parkurlarının yerleşke içinden geçirilmesini istemektedir. Yerel halkın, "yaya parkurları yerleşke içerisinden geçirilmeli" görüşüne katılım durumları sorgulandığında; "kesinlikle katılmıyorum" cevabı veren olmamıştır. %1 (1 kişi) "katılmıyorum" % 7'si (8 kişi) "kararsızım", % 63'u (74 kişi) "katılıyorum" ve % 29'u (34 kişi) "kesinlikle katılıyorum" cevabını

vermişlerdir (Çizelge 5.84). Katılımcıların % 92'si ("kesinlikle katılıyorum" ve "katılıyorum" cevapları) alanda yaya parkurlarının yerleşke içinden geçmesini istemektedirler.

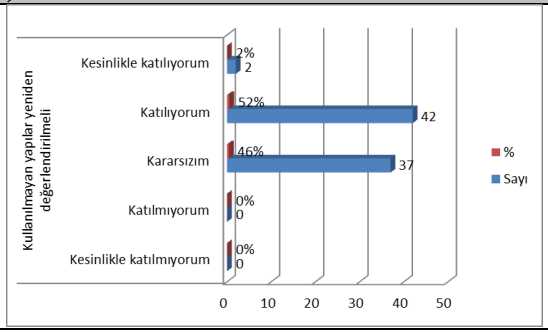
Çizelge 5.84. Turist, çalışan ve yerel halkın yaya parkurları yerleşkeden geçirilmeli görüşüne katılım durumu

Soru:	Yaya parkurları yerleşke üzerinden geçirilmeli
Sorunun Amacı:	Katılımcıların yaya parkurları yerleşke üzerinden geçirilmeli konusundaki tutumlarını saptamaktır.
Soru Seçenekler:	Kesinlikle katılmıyorum / Katılmıyorum / Kararsızım / Katılıyorum / Kesinlikle katılıyorum
Soru No:	B1-47 (Turist)
Cevap Oranları:	
Soru No:	B2-47(Çalışan)
Cevap Oranları:	
Soru No:	B3-47 (Yerel halk)
Cevap oranları:	

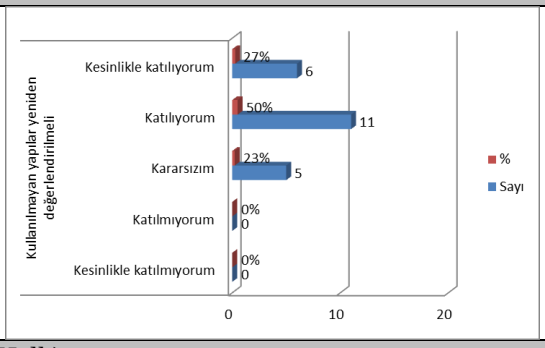
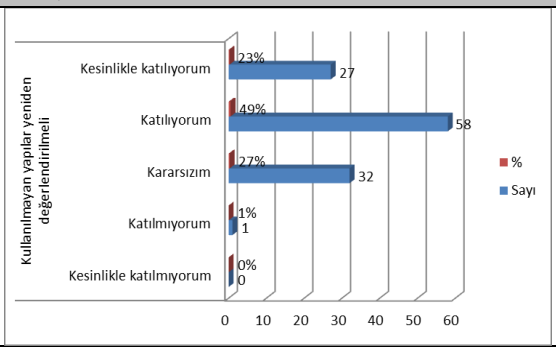
Sonuçta, ekolojik turizm alanı yaya parkurlarının yerleşim içinden geçmesi turist ile yerel halkın etkileşimini arttıracak böylelikle sosyal ve ekonomik döngü hareketlendirilecektir.

Turistlerin "kullanılmayan yapılar yeniden değerlendirilmeli" görüşüne katılım durumları sorulduğunda, % 52'si (42 kişi) "katılıyorum", % 46'sı (37 kişi) "kararsızım" ve % 2'si (2 kişi) "kesinlikle katılıyorum" cevabını vermişlerdir. % 54'ü bulan kullanılmayan yapıların yeniden değerlendirilmesi görüşü ekolojik turizm konaklama yapılaşması için istenen ve alanda yapılaşmayı artırmayacak bir gelişim yönü olarak önemli görülmektedir. Çalışanların, "kullanılmayan yapılar yeniden değerlendirilmeli" görüşüne katılım durumları sorulduğunda; "kesinlikle katılmıyorum" ve "katılmıyorum" cevabı veren olmamıştır. % 23'ü (5 kişi) "kararsızım", % 50'i (11 kişi) "katılıyorum" ve % 27 (6 kişi) "kesinlikle katılıyorum" cevabını vermişlerdir (Çizelge 5.84). Çalışanların % 77'si ("kesinlikle katılıyorum" ve "katılıyorum" cevapları) kullanılmayan yapıların yeniden değerlendirilmesini istemektedir. Yerel halkın, "kullanılmayan yapılar yeniden değerlendirilmeli" görüşüne katılım durumları sorgulandığında; "kesinlikle katılmıyorum" cevabı veren olmamıştır. % 1'i (1 kişi) "katılmıyorum" % 27'si (32 kişi) "kararsızım", % 49'u (58 kişi) "katılıyorum" ve % 23'ü (27 kişi) "kesinlikle katılıyorum" cevabını vermişlerdir (Çizelge 5.85). Yerel halkın % 72'si ("kesinlikle katılıyorum" ve "katılıyorum" cevapları) kullanılmayan yapıların yeniden değerlendirilmesini istemektedir.

Çizelge 5.85. Turist, çalışan ve yerel halkın kullanılmayan yapı stoklarının yeniden değerlendirilmesi görüşüne katılım durumu

Soru:	Kullanılmayan yapı stokları yeniden değerlendirilmeli				
Sorunun Amacı:	Katılımcıların kullanılmayan yapı stoklarını yeniden değerlendirilmeli konusundaki tutumlarını ölçmek amaçlanmaktadır.				
Soru Seçenekleri:	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
Soru No:	B1-48 (Turist)				
Cevap Oranları:					

Çizelge 5.85. Turist, çalışan ve yerel halkın kullanılmayan yapı stoklarının yeniden değerlendirilmesi görüşüne katılım durumu (Çizelgenin devamı)

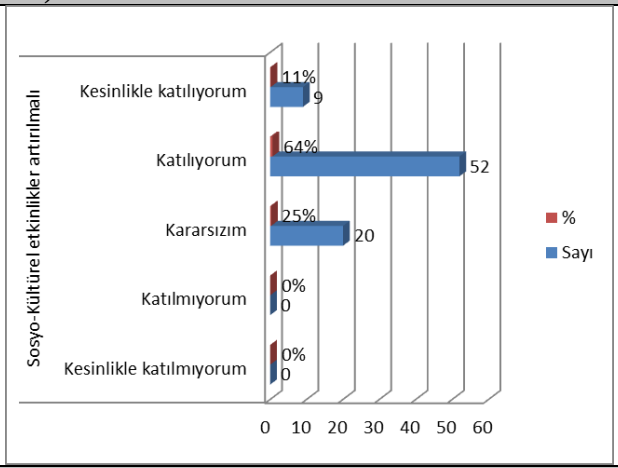
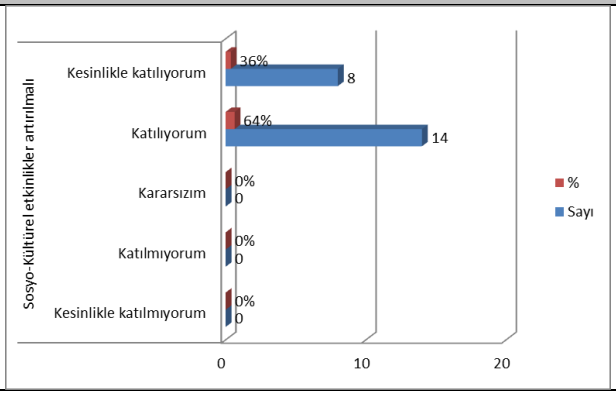
Soru No:	B2-48 (Çalışan)
Cevap Oranları:	
Soru No:	B3-48 (Yerli Halk)
Cevap oranları	

Tezin savunduğu, kullanılmayan yapı stoklarının ekolojik deneyim seçeneğinde konaklama amaçlı değerlendirilmesi turist, çalışan ve yerel halkın beklentisini karşılamaktadır.

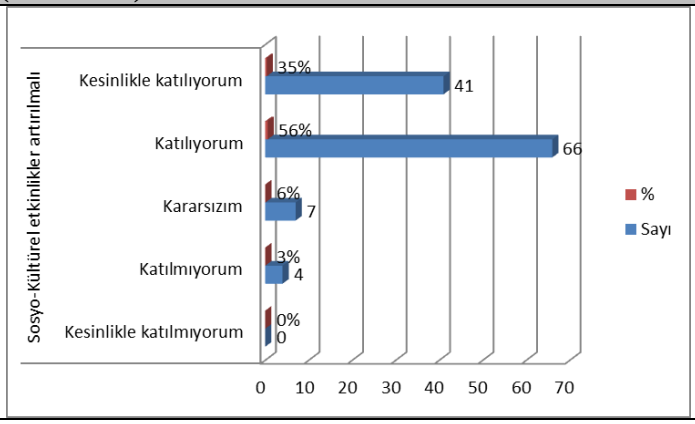
Turistlere, "sosyo-kültürel etkinlikler arttırılmalı" görüşüne katılım durumları sorulduğunda; % 64'ü (52 kişi) "katılıyorum", % 25'i (20 kişi) "kararsızım" ve % 11'i ise (9 kişi) "kesinlikle katılıyorum" cevabını vermişlerdir. Turistlerin %75'i ("kesinlikle katılıyorum" ve "katılıyorum" cevapları) alandaki etkinlikleri yetersiz görmektedir. Çalışanların, "sosyo-kültürel etkinlikler artırılmalı" görüşüne katılım durumları sorgulandığında; "kesinlikle katılmıyorum" ,"katılmıyorum" ve "kararsızım" cevabı veren olmamıştır, % 64'ü (14 kişi) "katılıyorum" ve % 35'şi (8 kişi) "kesinlikle katılıyorum" cevabını vermişlerdir. Çalışanların % 99' unun "kesinlikle katılıyorum" ve "katılıyorum" cevapları ile sosyo-kültürel etkinliklerin artırılmasını istemektedir. Yerel halka, sosyo-kültürel etkinlikler artırılmalı görüşüne katılım durumları sorgulandığında; "kesinlikle katılmıyorum" cevabı veren olmamıştır, % 3'ü (4 kişi) "katılmıyorum", % 6'sı (7 kişi) "kararsızım" % 56'sı (66 kişi) "katılıyorum" ve % 35'i (41 kişi)

"kesinlikle katılıyorum" cevabını vermişlerdir. Yerel halkın % 91'inin ("kesinlikle katılıyorum" ve "katılıyorum" cevapları) sosyo-kültürel etkinliklerin artırılmasını istedikleri anlaşılmaktadır (Çizelge 5.86). Bölgedeki mantar toplama, müzik festivali vb. gibi etkinliklerin yanı sıra oluşturulacak yeni etkinliklerin tanıtılması veya etkin olarak yaşatılması amacıyla reklam yapılmalıdır. Turist, çalışan ve yerel halk bu konudaki beklentilerini açıkça ortaya koymaktadır.

Çizelge 5.86. Turist, çalışan ve yerel halkın sosyo-kültürel etkinlikler arttırılmalı görüşüne katılım durumu

<table>
<tr><td>Soru:</td><td colspan="5">Sosyo-Kültürel etkinlikler artırılmalı</td></tr>
<tr><td>Sorunun Amacı:</td><td colspan="5">Katılımcıların sosyo-kültürel etkinlikler artırılmalı konusundaki tutumlarını ölçmek amaçlanmaktadır.</td></tr>
<tr><td>Soru Seçenekleri:</td><td>Kesinlikle katılmıyorum</td><td>Katılmıyorum</td><td>Kararsızım</td><td>Katılıyorum</td><td>Kesinlikle katılıyorum</td></tr>
<tr><td>Soru No:</td><td colspan="5">B1-49 (Turist)</td></tr>
<tr><td>Cevap Oranları:</td><td colspan="5">
</td></tr>
<tr><td>Soru No:</td><td colspan="5">B2-49 (Çalışan)</td></tr>
<tr><td>Cevap Oranları:</td><td colspan="5">
</td></tr>
</table>

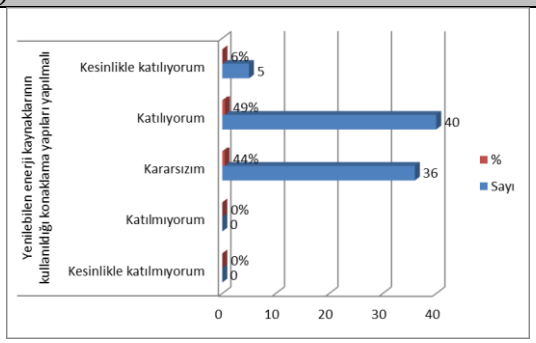
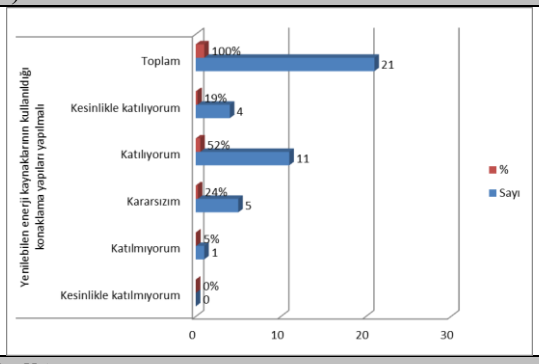
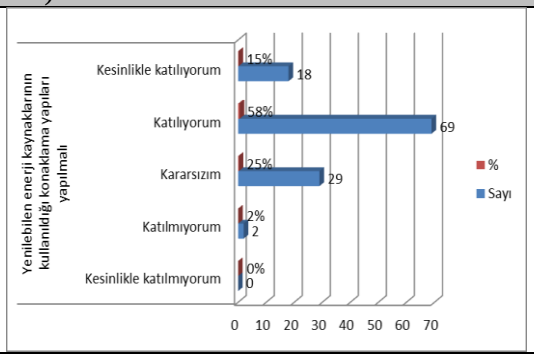
Çizelge 5.86. Turist, çalışan ve yerel halkın sosyo-kültürel etkinlikler arttırılmalı görüşüne katılım durumu (Çizelgenin devamı)

Soru No:	B3-49 (Yerli Halk)
Cevap oranları	

Turistlerin, "yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanıldığı konaklama yapıları yapılmalı" görüşüne katılım durumları sorulduğunda, % 44'ü (36 kişi) "kararsızım", % 49'u (40 kişi) "katılıyorum" ve % 6'sı (5 kişi) "kesinlikle katılıyorum" cevabını vermişlerdir. Turistlerin % 55'i ("kesinlikle katılıyorum" ve "katılıyorum" cevapları) yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanıldığı konaklama yapıları yapılmasını istemektedir. Çalışanların, "yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanıldığı konaklama yapıları yapılmalı" görüşüne katılım durumları sorulduğunda; "kesinlikle katılmıyorum" cevabı veren olmamıştır. % 5'i (1 kişi) "katılmıyorum", % 24'ü (5 kişi) "kararsızım", % 52'sı (11 kişi) "katılıyorum" ve % 19'u (4 kişi) "kesinlikle katılıyorum" cevabını vermişlerdir. Çalışanların % 81'i ("kesinlikle katılıyorum" ve "katılıyorum" cevapları) yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanıldığı konaklama yapıları yapılmasını istemektedir. Yerel halkın, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanıldığı konaklama yapıları yapılmalı görüşüne katılım durumları sorgulandığında; "kesinlikle katılmıyorum" cevabı veren olmamıştır. % 2'i (2 kişi) "katılmıyorum" % 25'i (29 kişi) "kararsızım", % 58'i (69 kişi) "katılıyorum" ve % 15'i (18 kişi) "kesinlikle katılıyorum" cevabını vermişlerdir (Çizelge 5.87). Yerel halkın % 73'ü ("kesinlikle katılıyorum" ve "katılıyorum" cevapları) yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanıldığı konaklama yapıları yapılmasını istemektedir.

Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanıldığı konaklama yapılarının yapılması beklentisi, katılımcıların kullanılmayan yapı stoklarının ekolojik deneyim seçeneğinde değerlendirilmesi görüşüne olumlu baktığının göstergesidir.

Çizelge 5.87. Turist, çalışan ve yerel halkın yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanıldığı konaklama yapılmalı görüşüne katılım durumu

Soru:	Yenilebilen enerji kaynaklarının kullanıldığı konaklama yapıları yapılmalı				
Sorunun Amacı:	Katılımcıların yenilebilen enerji kaynaklarının kullanıldığı konaklama yapıları yapılmalı konusundaki tutumlarını ölçmek amaçlanmaktadır.				
Soru Seçenekleri:	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
Soru No:	B1-50 (Turist)				
Cevap Oranları:					
Soru No:	B2-50 (Çalışan)				
Cevap Oranları:					
Soru No:	B3-50 (Yerel halk)				
Cevap Oranları:					

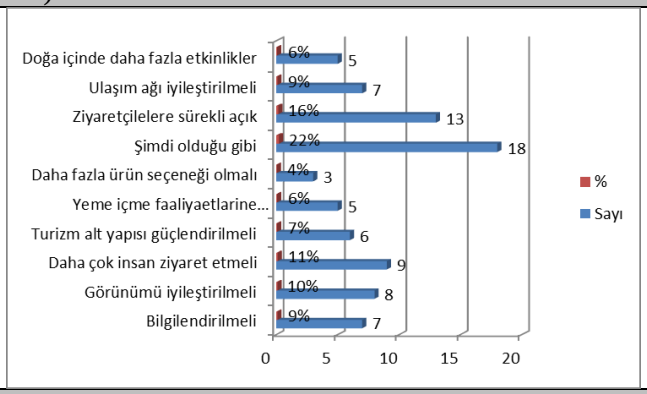
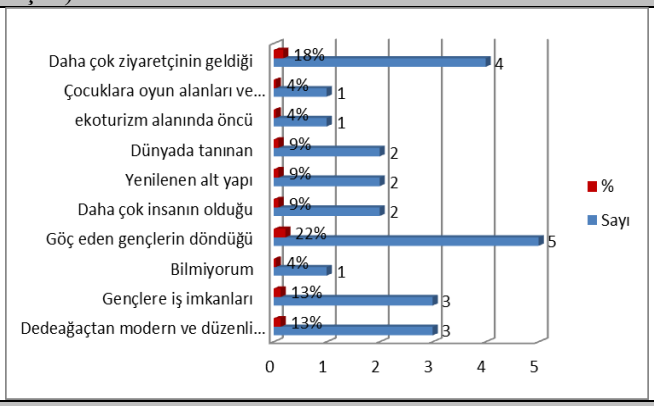
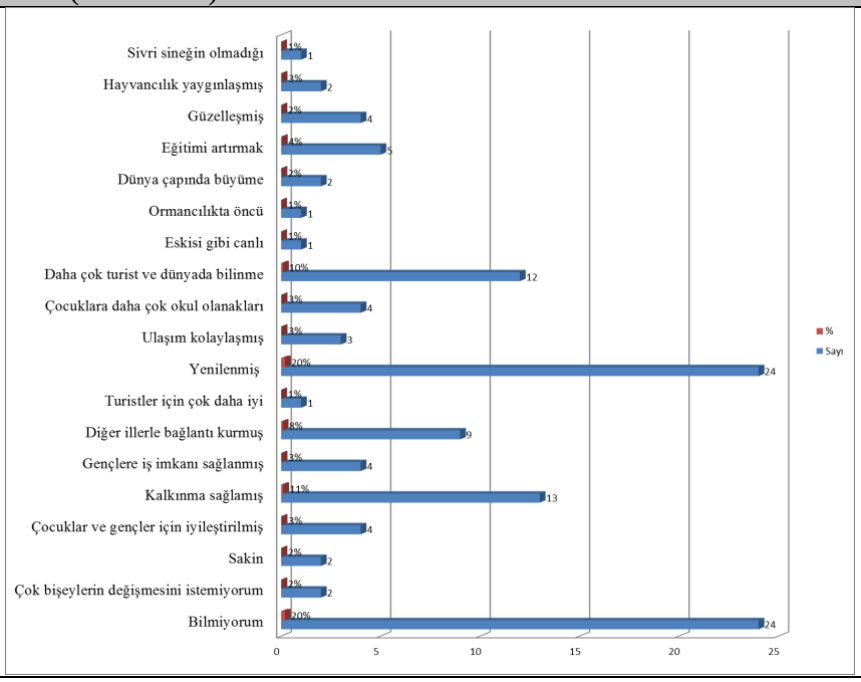
Turistlerin, "Dadia yerleşiminin yakın gelecekteki durumuna ilişkin ön görüleri" sorulduğunda; % 9'u (7 kişi) bilgilendirilmeli, % 10'u (8 kişi) görünümü iyileştirilmeli, % 1'i (9 kişi) daha çok insan ziyaret edebilmeli, % 7'i (6 kişi) turizm alt yapısı güçlendirilmeli, % 6'ı (5 kişi) yeme içme faaliyetlerine hizmet verilmeli, % 4'ü (3 kişi)

daha fazla ürün seçeneği olmalı, % 22'si (18 kişi) şimdiki gibi kalmalı, % 16'sı (13 kişi) ziyaretçilere sürekli açık olmalı, %9'u (7 kişi) ulaşım ağı iyileştirilmeli ve % 6'sı (5 kişi) doğa içinde daha fazla etkinlik olmalı şeklinde cevaplamışlardır (Çizelge 5.88).

Çalışanların, "Dadia yerleşiminin yakın gelecekteki durumuna ilişkin ön görüleri" sorulduğunda; % 13'ü (3 kişi) "kıyı kentten düzenli bir ulaşım ağının olması", % 13'ü (3 kişi) "gençlere iş imkanın olması", % 22'si (5 kişi) "göç eden gençlerin dönmesi", % 9'u (2 kişi) "daha çok insanın olması", % 9'u (2 kişi) "yenilenen alt yapısının olması", % 9'u (2 kişi) "dünyada tanınması", % 4'ü (1 kişi) "ekolojik turizm alanında öncü olması", % 4'ü (1 kişi) "çocuklara oyun alanları ve gençlere sosyal alanların olması" ve % 18'i (4 kişi) "daha çok ziyaretçinin gelmesi" yönünde cevaplandırmışlardır (Çizelge 5.88). 1 kişi ise bilmiyorum olarak ifade etmiştir.

Yerel halkın, "Dadia yerleşiminin yakın gelecekteki durumuna ilişkin ön görüleri" sorgulandığında; % 20'si (24 kişi) bilmiyorum, % 2'si (2 kişi) bir şeylerin değişmesini istemiyor, % 2'i (2 kişi) sakin, % 3'ü (4 kişi) çocuklar ve gençler için iyileştirilmiş, % 11'i (13 kişi) kalkınma sağlamış, % 8'i (9 kişi) diğer iller ile bağlantı kurulmuş, % 9'u (1 kişi) turistler için çok daha iyi, % 20'si (24 kişi) yenilenmiş, % 3'ü (3 kişi) çocuklara oyun alanları ve gençlere sosyal alanlar olduğu, % 10'u (12 kişi) daha çok turistin geldiği ve dünyada bilinen, %1'i (1 kişi) eskisi gibi canlı, %1'i (1 kişi) ormancılıkta öncü, % 4'ü (5 kişi) eğitimin arttığı, % 2'si (4 kişi) güzelleşmiş, % 3'ü (2 kişi) hayvancılık yaygınlaşmış ve %1'i (1 kişi) sivrisineğin olmadığı şeklinde cevaplandırmışlardır (Çizelge 5.88).

Çizelge 5.88. Turist, çalışan ve yerel halkın Dadia alanının ilerideki gelişimine yönelik beklentisi

Soru:	Dadia alanının nasıl olmasını istersiniz?
Sorunun Amacı:	Turist, çalışan ve yerel halkın Dadia alanının nasıl olmasını istediklerini öğrenmek amaçlanmaktadır.
Soru No:	B1-52 (Turist)
Soru Seçenekleri ve Cevap Oranları:	
Soru No:	B2-52 (Çalışan)
Soru Seçenekleri ve Cevap Oranları:	
Soru No:	B3-52 (Yerel Halk)
Soru Seçenekleri ve Cevap Oranları:	

Dadia'nın geleceğine ilişkin vizyon oluşturacak bulgular şunlardır;

- Yerleşimdeki konaklama yapıları yetersizdir.
- Yerleşimdeki kullanılmayan yapılar yeniden değerlendirilmelidir.
- Yerleşimdeki sosyo-kültürel etkinlikler artırılmalıdır.
- Konaklama yapılarında yenilenebilir enerji kaynakları kullanılmadır.
- Ekolojik tasarım yaklaşımları doğrultusunda alan yeniden düzenlenmelidir.
- Ekolojik turizm faaliyeti olan yürüyüş parkurları yerleşmenin içerisinden geçirilmelidir.
- Alanın doğal görünümü korunmalıdır.
- Turist ile yerel halkın teması artırılmalıdır
- Bütünleşik konaklama yaklaşımı tüm bu beklentileri kapsamakta olup, nitelikli bir çözüm aracı olabilir.

5.3. Bütünleşik Konaklama Yaklaşımının Örneklem Alanlar Üzerinde Değerlendirilmesi

Bu bölümde kıyı kenti ve ekolojik turizm ilişkisinin bütünleşik konaklama yaklaşımına yansımaları olarak; kıyı kentinin konaklama yapılarının artma riskleri ve doğal sınır yerleşimindeki konaklama potansiyelleri ortaya konularak, ekolojik turizm seçeneğinde bütünleşik konaklama kararı üretecek değişkenlere ilişkin ölçütler (artama veya azalma) belirlenmektedir.

Çalışma alanlarının çevre analizleri ve anket çalışmaları ile tespit edilen veriler Matrise işlenerek üç bölümde irdelenmektedir;

1. Kıyı kenti Dedeağaç'ta konaklama yapılarının artma riskleri (A Matrisi)
2. Kıyı kentinin doğal sınır bölgesinde yer alan yerleşim Dadia'daki konaklama potansiyelleri (B Matrisi)
3. Dedeağaç ve Dadia için bütünleşik konaklama kararının üretimi

5.3.1. Kıyı Kenti Dedeağaç'ta Konaklama Yapılarının Artmasının Oluşturduğu Riskler (A Matrisi)

Dedeağaç kentinde konaklama yapılarının artmasının oluşturduğu riskler konaklama-kent ilişkisi, konaklama-yapı ilişkisi ve konaklama-kullanıcı ilişkisi

değişkenlerinden oluşmaktadır. Çalışmanın 3. bölümünde detaylı açıklanan değişkenler (Çizelge 3.1) örneklem alan olan Dedeağaç'a uygulanmıştır (Çizelge 5. 89).

Dedeağaç'taki konaklama yapılarının artması sunucu oluşan riskler şunlardır;

- Kent nüfusunun artması,
- Kentsel büyümenin doğal eşiklere dayanması,
- Kıyı kullanım statüsünün kitle turizmi olması,
- Çok katlı yapılaşmanın artması,
- Konaklama yapılaşmasının artması,
- Konaklama yapılaşmasının kentsel kıyıyı doldurması,

Dedeağaç'ta konaklama yapılarının artmasının oluşturduğu risklerin azaltılması için konaklama yapılarının kıyı kentinin yapılı çevre kaynakları üzerinde oluşturduğu baskının azaltılması gerekmektedir. Dedeağaç'a gelen turistin Dadia yerleşiminde var olan kullanılmayan yapı stoklarında konaklatılması ekonomi ve ekoloji arasındaki dengeyi sağlayacaktır. Bu noktada kıyı kenti turistinin beklentisi değerlendirildiğinde;

- Turistin ekolojik alanı ziyaret etme eğiliminin olması
- Turistin doğal sınır yerleşimde konaklama eğiliminin olması,
- Turistin yeniden değerlendirilmiş yapıda konaklama eğiliminin olması gerekmektedir.

Tezin savunduğu kıyı kenti ve kentin doğal sınır yerleşimlerinde kullanılmayan mevcut yapı stoklarının değerlendirilmesi, kıyı kenti bütünleşik konaklama yaklaşımında bütünleşme kararını ekolojik deneyim seçeneğinde üretmektedir. Bütünleşme kararı hem Dedeağaç'ın kıyı kaynakları üzerindeki baskıyı azaltacak hem de mevcut yapı ve doğa koruma konusunda turist bilincini arttıracaktır.

Tablo 5.89. Kıyı kenti Dedeağaç'ta konaklama yapılarının artmasının oluşturduğu riskler (A Matrisi)

		DEĞİŞKENLER		ALT DEĞİŞKENLER		DEĞİŞKEN DEĞERLERİ	
						Sabit veya Artıyor (≥)	Azalıyor (<)
KIYI KENTİ KONAKLAMA İLİŞKİSİ	KONAKLAMA-KENT İLİŞKİSİ	*Kentsel Özellikleri*	Konaklamanın Yer Aldığı Kentsel Büyüklük	Metropolitan Kent (>500.000)		Kent Nüfusu Artmaktadır	
				Büyük Kent (100.000-500.000			
				Küçük Kent (50.000-100.000) →			
				Büyük Yerleşim (10.00-50.000)			
				Küçük Yerleşim (< 10.000)			
			Konaklamanın Kentte Gelişim Karakteri	lineer (Paralel) Gelişim →		Kıyıya Paralel Gelişim \Kent fiziki sınıra dayanmıştır	
				Sıçrayarak Gelişim			
				Dağınık Gelişim			
				Merkezi Gelişim			
		Alan Kullanım Yoğunluğu	Kullanımlar	Turizm Alanları	Turistik Tesisler	Turizm Yapılaşması Artmaktadır	
					Konaklama →		
				Rekreasyon Alanları			
				Endüstri Alanları			
				Askeri Alanlar			
				Ormanlık Alanlar			
			Kullanım Statüsü	Turistik Alan →		Turizm Kullanımları Artmaktadır.	
				Kentsel Alan			
				Doğal Park Alanı			
				Doğal Koruma Alanı			
				Kazı Alanı			
				Tarihi Doğal Alan			
			Turizm Türü	Kitle Turizmi →		Kitle Turizmi Artmaktadır	
				Ekolojik Turizm			
				Termal Turizm			
				Kongre-Fuar Turizmi			
				Kış Turizmi			
	KONAKLAMA-YAPI İLİŞKİSİ	*Yapılaşma Özellikleri*	Yapılaşma Türü	Çok Katlı Yerleşim Yoğunluğu →		Çok Katlı Yapılaşma Artmaktadır	
				Az Katlı Yerleşim Yoğunluğu			
			Konaklama Tipolojileri	Otel →		Otel Yapıları Artmaktadır	
				Pansiyon			
				Butik Hotel			
				Hostel			
				Oberj			
		Yapılaşma Yoğunluğu	Konaklama Yapılaşma Alanları	Kıyı Alanlarında yapılaşma →		Kıyı Alan Yapılaşması Artmaktadır	
				Kenttin Fiziksel Sınır Alanlarında Yapılaşma			
				Kentin Doğal Sınır Alanlarında Yapılaşma			
			Konaklama Yapılarında Yatak Kapasite Yoğunluğu	Otel →		Konaklama Yapılarında Yatak Kapasite Sayısının Aşılması	
				Pansiyon →			
				Butik Hotel →			
				Hostel			
				Oberj			
	KONAKLAM-KULLANICI İLİŞKİSİ	*Kullanıcı (Turist) Özellikleri*	Yıllık Turist Sayısı	Kentte Konaklamak için Gelen Turist Sayısı →		Turist Sayısı Artmaktadır	
			Kentte Bulunma Biçimleri	Yalnız		Turistler Kente Aileleri ile Gelmektedir	
				Ailesi →			
				Arkadaşları			
				Tur Şirketi			
			Konaklama Süreleri	1-2 Gün		Konaklama Süresi Ortalama 3-4 Gündür.	
				3-4 Gün			
				5-6 Gün			
				>Bir Hafta			
		Kullanıcı (Turist) Konaklama Eğilimleri	Turistin Konaklama Eğilimi	Ekolojik Turizm Eğilimleri →		Turistlerin Ekolojik Turizm Eğilimleri Vardır ve Doğal Sınır Yerleşimde Konaklamak İstemektir.	
				Doğal Sınır Yerleşim Bilgileri →			
				Doğal Sınır Yerleşimde Konaklama Eğilimleri →			
				Konaklama Tipolojileri	Otel	Turistin kullanılmayan yapı stoklarının değerlendirildiği konaklama yapılarında konaklamak istemektedir.	
					Tatil Köyü		
					Butik Otel		
					Özel Tasarımlı Otel		
					Yıldızlı Otel		
					Yıldızsız Otel		
					Ekolojik Otel (Kullanılmayan yapıların değerlendiği) →		

5.3.2. Kıyı Kentinin Doğal Sınır Yerleşimi Dadia'da Konaklama Potansiyelleri (B Matrisi)

Dadia'nın değişkenleri, konaklama-yerleşim ilişkisi, konaklama-yapı ilişkisi ve konaklama-kullanıcı ilişkisinde ele alınmıştır. Detayları 3. bölümde anlatılan değişkenler (Çizelge 3.2) örneklem alan olan Dadia için uygulanmıştır. (Çizelge 5.90).

Dadia'da konaklama potansiyeli oluşturan koşullar şunlardır;

- Nüfusun azalması,
- Yerleşimin büyümemesi,
- Yerleşimde ekolojik turizm kullanım alanlarının olması,
- Kullanım statüsünün ekolojik turizm olması,
- Kullanılmayan mevcut yapı stokunun olması,
- Yerleşimin göç vermesi,
- Yerleşimde yeni yapılaşmanın olmaması,
- Kullanılmayan yapı stoklarının artması,
- Turist sayısında azalmanın olması.
- Ekolojik turizm faaliyetinin olması

Doğal sınır yerleşimindeki kullanılmayan yapı stoklarının değerlendirilmesi, yerel halkın gelir düzeyini arttırırken, alanın ekolojik tasarımlar kapsamında gelişimine destek olacaktır. Göç azalacak, yerleşim ekonomik dinamiklerini aktif kullanabilecektir. Bu noktada yerel halk, çalışan ve turistin Dadia'da bulunma ve turisti ağırlama istekleri değerlendirildiğinde;

- Yerel halkın turisti ağırlama isteğinin olması,
- Yerel halkın ekonomik gelişime istekli olması
- Yerel halkın yapılarını konaklama amaçlı değerlendirme isteklerinin olması

Tezin savunduğu bütünleşme kararı, yerel halka katkı sağlama yanında çevreyle uyumlu turizm konusunda bilinci de arttıracaktır.

Tablo 5.90. Kıyı kentinin doğal sınır yerleşimi Dadia'da konaklama potansiyelleri (B Matrisi)

			DEĞİŞKENLER	ALT DEĞİŞKENLER		DEĞİŞKEN DEĞERLERİ: Sabit veya Artıyor (≥)	DEĞİŞKEN DEĞERLERİ: Azalıyor (<)
KIYI KENTİ DOĞAL SINIR BÖLGESİNDE YER ALAN YERLEŞİM KONAKLAMA İLİŞKİSİ	KONAKLAMA-YERLEŞİM İLİŞKİSİ	*Yerleşim Özellikleri*	Konaklamanın Yer Aldığı Yerleşim Büyüklüğü	Metropolitan Kent (>500.000)			Nüfus azalıyor
				Büyük Kent (100.000-500.000			
				Küçük Kent (50.000-100.000)			
				Büyük Yerleşim (10.00-50.000)			
				Küçük Yerleşim (< 10.000) →			
			Konaklamanın Yerleşimde Gelişim Karakteri	Paralel Gelişim			Büyümeyen Bir Gelişim Görülüyor
				Derinlemesine Gelişim			
				Yaygın Gelişim			
				Merkezi Gelişim →			
		Alan Kullanım Yoğunluğu	Kullanımları	Turizm Alanları	Turistik Tesisler		Konaklama yapılaşmasına gereksinim var
					Konaklama →		
				Rekreasyon Alanları			
				Endüstri Alanları			
				Askeri Alanlar			
				Ormanlık Alanlar			
			Kullanım Statüsü	Turistik Alan		Doğal Park Alanı Olarak Kullanılıyor	
				Kentsel Alan			
				Doğal Park Alanı			
				Doğal Koruma Alanı →			
				Kazı Alanı			
				Tarihi Doğal Alan			
			Turizm Türü	Kitle Turizmi		Ekolojik Turizm Artmakta	
				Ekolojik Turizm →			
				Termal Turizm			
				Kongre-Fuar Turizmi			
				Kış Turizmi			
	KONAKLAMA-YAPI İLİŞKİSİ	*Yapılaşma Özellikleri*	Yapılaşma Türü	Çok Katlı Yerleşim Yoğunluğu		Az katlı yapılaşma	
				Az Katlı Yerleşim Yoğunluğu →			
			Konaklama Tipolojileri	Otel			
				Pansiyon			
				Butik Hotel →			
				Hostel			
				Oberj			
		Yapılaşma Yoğunluğu	Konaklama Yapılaşma Alanları	Yerleşim alanlarında yapılaşma →			Konaklama yapılaşması azalmakta
				Yerleşim Alanında Konaklama Yapılaşması →			
				Yerleşiminin Yanında Yapılaşma →			
			Konaklama Yapılarında Yatak Kapasite Yoğunluğu	Otel			Ek yatak kapasiteye gereksinim vardır
				Pansiyon			
				Butik Hotel			
				Hostel			
				Oberj			
	KONAKLAMA-KULLANICI İLİŞKİSİ	*Kullanıcı (Turist) Özellikleri*	Yıllık Turist Sayısı	→			Turist Sayısının Azalması
				Yapı Stoğu Değerlendirme eğilim	Kendi Projelendirse	Kullanılmayan yapı stoğunu projelendirme eğiliminin olması	
					Devlet projelendirirse		
				Konaklama Tipolojileri	Modern Hotel	Ekolojik yaklaşımlı konaklama yapısı isteğinin olması	
					Ekolojik Hotel →		
					Yerleşke ile Uyumlu		
					Klasik Hotel		
					Konsept Hotel		
		Kullanıcı (Turist) Eğilimleri	Yerel halkın Turisti Ağırlama Eğilimi	Bölgeye Gelen Turistten Gelir Sağlama Durumu →		Yerel halkın turisti ağırlama eğiliminin olması	
				Doğal Sınır Yerleşim Bilgileri			
				Turisti Ağırlama Eğilimi			
				Konaklama Tipolojileri	otel	Yerel halkın kullanılmayan yapı stoklarını ekolojik yaklaşımlı değerlendirme eğilimin olması	
					tatil köyü		
					Butik Otel		
					Özel Tasarımlı Otel		
					Yıldızlı Otel		
					Yıldızsız Otel		
					Ekolojik Otel (Kullanılmayan yapıların değerlendiği) →		

5.4. Dedeağaç ve Dadia için Bütünleşik Konaklama Kararı

Kıyı kenti Dedeağaç'a gelen turist sayısının, kentin yatak kapasitesinden fazla olduğu, buna karşın doğal sınır yerleşiminde konaklama potansiyeli bulunduğu tespit edilmiştir (Şekil 5.1).

Yaklaşımın "Bütünleşme" ye ilişkin kararları şunlardır (EK-3);

1. Konaklama-kent ilişkisi;

   Kıyı kentinde;

- Nüfusun artması,
- Kentsel büyümenin doğal eşiklere dayanması,
- Kıyı kullanım alanları doğal eşiklere dayanmış
- Kıyı kullanım statüsünün kitle turizm olması,
- Gelen turist sayısının artması,

  Doğal sınır yerleşimde;

- Nüfusun azalması,
- Yerleşimin büyümemesi\donması,
- Yerleşimde ekolojik turizm kullanım alanlarının olması,
- Kullanım statüsünün ekolojik turizm olması,
- Geleneksel kullanılmayan yapı stokunun olması,

durumlarının birbirini dengeleme noktasında bütünleşme kararı üretilmiştir.

2. Konaklama-yapı ilişkisi;

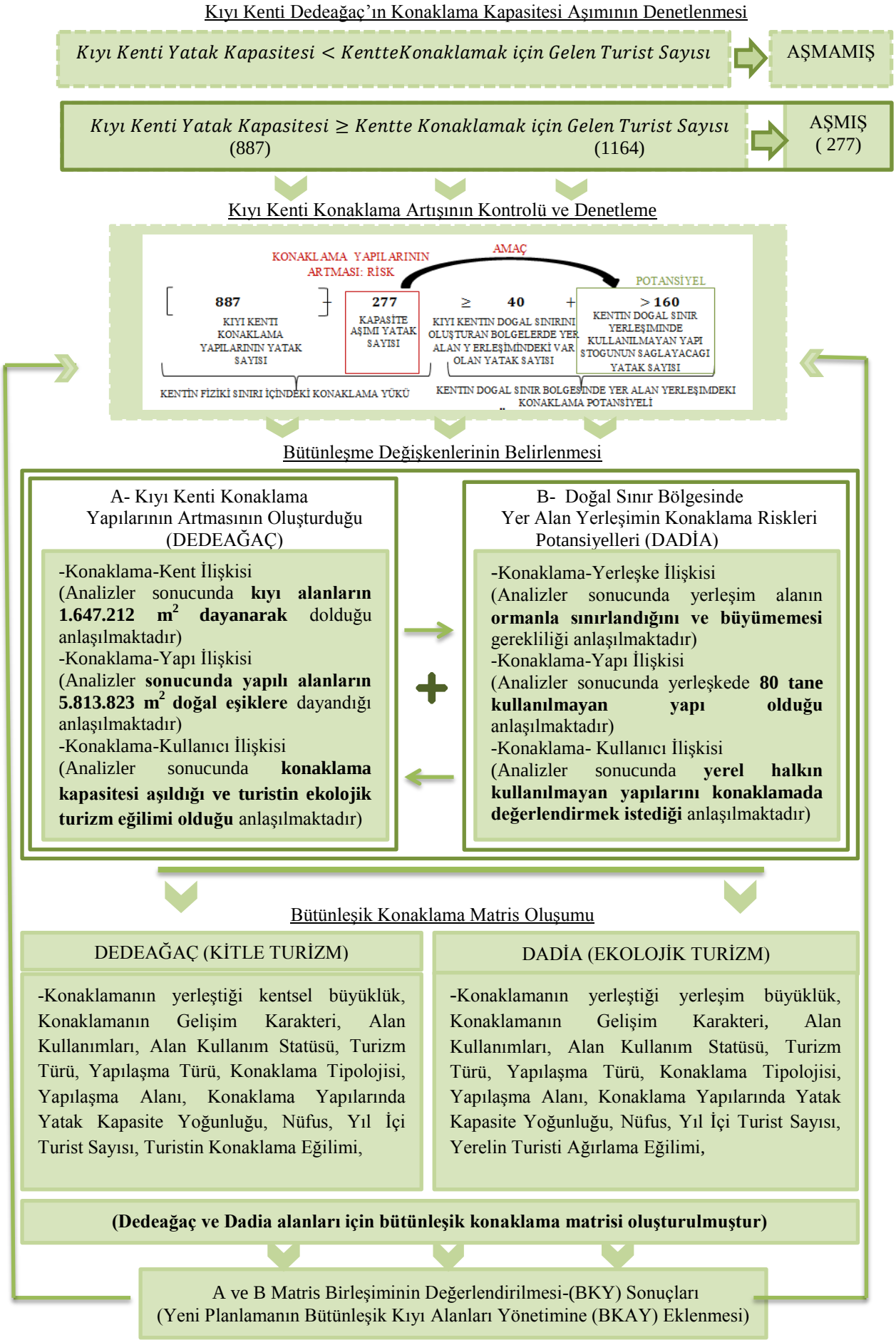
   Kıyı kentinde;

- Çok katlı yapılaşmanın artması,
- Konaklama yapılaşmasının artması,
- Kıyı alanlarında konaklama yapılaşmasının artması,

  Doğal sınır yerleşiminde;

- Yerleşimin göç vermesi,
- Yerleşimde yeni yapılaşmanın olmaması,
- Kullanılmayan yapı stoklarının artması,

durumlarının birbirini dengeleme noktasında bütünleşme kararı üretilmiştir.

Şekil 5.1. Dedeağaç ve Dadia'nın Bütünleşik Konaklama Yaklaşımı (BKY)

3. Konaklama-kullanıcı ilişkisi;

Kıyı kentinde;

- Turist sayısının artması
- Turistin ekolojik alanı ziyaret etme eğiliminin olması,
- Turistin doğal sınır yerleşiminde konaklama eğiliminin olması,
- Turistin yeniden değerlendirilmiş yapıda konaklama eğiliminin olması,

Doğal sınır yerleşiminde;

- Turist sayısında azalmanın olması,
- Konut sahiplerinin kullanılmayan yapı stoklarını değerlendirme isteğinin olması,
- Ekolojik turizm faaliyetinin olması,
- Konut sahiplerinin kullanılmayan yapı stoklarını yeniden kapasite sınırlarını zorlamadan ekolojik turizm formatında yenileme isteklerinin olması,

durumlarının birbirini dengeleme noktasında bütünleşme kararı üretilmiştir.

Dedeağaç ve Dadia arasında ekolojik deneyim seçeneğinde "bütünleşik konaklama yaklaşımı (BKY) oluşturularak" belirlenen değişkenler kapsamında bütünleşme kararları üretilmiştir.

5.5. **Bölüm Sonucu**

Tez kapsamında üretilen Bütünleşik Konaklama Yaklaşımı, örneklem alanlar olarak belirlenen Yunanistan'ın kıyı kenti Dedeağaç (Alexsandropolis) ve kentin doğal sınır yerleşimi Dadia'da; konaklama-kent, konaklama-yapı ve konaklama-kullanıcı değişkenleri için irdelenmiştir.

BKY'nın konaklama-kent değişkenlerine ait ölçütlerine göre (mekânsal analizler ve durum tespitleri); kıyı kenti Dedeağaç 5.813.823 m^2 büyüyerek kent doğal eşiklere dayanmıştır (Batıda Evros Deltası, Güneyde Egnatia Otobanı), kente gelen turistin % 49'u, 2-3 gün süre ile konaklamaktadır, özellikle kentsel kıyı alanları kitle turizmi baskısı altındadır. Buna karşın doğal sınır yerleşimi Dadia'da göç verilmesine bağlı olarak kentsel büyüme durmuştur. Yerleşimdeki ekolojik turizm merkezi (EK.2.1) kıyı kentine gelen turistin ekolojik turizme yönlendirilmesi için bir çekicilik unsurudur. Konaklama-kent değişkenlerine ait ölçütler kapsamında üretilen kararlar şunlardır;

- Kıyı kentinde kapasite aşımına neden olan turist fazlası, doğal sınır bölgesinde yer alan yerleşimde konaklatılmalıdır.
- Kıyı kentinin konaklama artışının kontrolü sağlanmalıdır.
- Doğal sınır bölgesinde yer alan yerleşimdeki kullanılmayan yapı stokları konaklama hizmetinde kullanılmalıdır.
- Turizm kullanımları doğal sınır bölgesinde yer alan yerleşimde olmalıdır.

BKY'nın konaklama-yapı değişkenlerine ait ölçütlerine göre (mekânsal analizler ve durum tespitleri); kıyı kenti Dedeağaç'ta çok katlı yapılaşma artmakta olup, kıyı alanlarında yıldızlı otel sayısı 12 adet bulunmakta ve yatak kapasite yoğunluğu artmaktadır. Buna karşın Dadia yerleşiminde tek katlı ekolojik otel yapısı 1 adet olup, 80 adet kullanılmayan mevcut yapı stoğu bulunmaktadır. Konaklama-yapı değişkenlerine ait ölçütler kapsamında üretilen kararlar şunlardır;

- Kullanılmayan yapı stokları konaklama hizmetinde değerlendirilmelidir.
- Kullanılmayan yapı stokları ekolojik yaklaşımla yenilenmelidir.
- Kullanılmayan yapılar değerlendirilmelidir.
- Yatak kapasite aşımında kullanılmayan yapı stokları değerlendirilmelidir.

BKY'nın konaklama-kullanıcı değişkenlerine ait eğilim ve beklenti ölçütlerine göre (anket çalışmaları); kıyı kenti Dedeağaç'ta bulunan turistin % 56'sının doğal sınır yerleşimi ile bilgisinin olmadığı, ancak turistlerin % 62'sinin ekolojik turizm eğilimlerinin ve doğal sınır yerleşiminde kullanılmayan yapılarda konaklama isteklerin olduğu tespit edilmiştir. Buna karşın Dadia yerleşiminde bulunan turistten yerel halkın % 94'ü gelir sağlamadığı ancak yerel halkın % 70'inin kullanılmayan yapıların konaklama amaçlı olarak değerlendirilmesi ile turisti ağırlama isteklerinin olduğu belirlenmiştir. Konaklama-kullanıcı değişkenlerine ait ölçütler kapsamında üretilen kararlar şunlardır;

- Kıyı kentinin turist fazlası, doğal sınır yerleşimindeki kullanılmayan yapı stoklarında konaklatılmalıdır.
- Turistlerin yerleşimde konaklama sürelerinin uzatılması sağlanmalıdır.
- Doğal sınır yerleşiminin turizm programına dâhil edilmelidir.
- Turist doğal sınır bölgesinde yer alan yerleşimde konaklatılarak yerel halka gelir sağlanmalıdır.

- Kullanılmayan yapılar ekolojik yaklaşımla yeniden değerlendirilmelidir (konaklama işlevli).

Yukarıda belirlenen kararlar doğrultusunda Dedeağaç ve Dadia yerleşimleri için turizm planlamasının bütüncül olarak ekolojik deneyim seçeneğinde ele alınması gerektiği saptanmıştır.

BÖLÜM 6.

SONUÇ

Kıyı kentleri, kritik ve stratejik açıdan önemli yerleşim alanlarından biri olup, kara-deniz etkileşiminin en yüksek olduğu "kıyılara" sahiptir. Doğal eşik olan kıyılar, sürdürülebilir planlama ile çeşitli kullanımlara sahip olabilirler. Ancak yanlış planlama, aşırı yapılaşma gibi olumsuz kullanımlar nedeni ile azalan bir kaynak durumuna gelmeleri söz konusudur. Kıyı kaynaklarının korunması ve sürdürülebilmesi için ülke ölçeğinden bölge ölçeğine birbirini destekleyen politikaların geliştirilmesi gerekmektedir. Özellikle kıyı kentlerinin kentsel gelişimi, kıyının sürdürülebilirliğini sağlayacak ve doğal oluşumların kullanım kapasitesini aşmayacak şekilde planlanmalıdır.

1950'den sonra başlayan ve günümüzde ağırlıklı olarak kıyı kentlerinde görülen kitle turizm hareketi, çoğunlukla kontrolsüz bir şekilde gelişen ve deniz-kum-güneş üçlüsüne eğilimin ağırlık kazandığı bir turizm türüdür. Bu durum kıyı kentlerinde kentsel gelişimin kıyıya paralel oluşmasına sebep olmaktadır. Kıyıya paralel gelişme yoğunluğunun artması daha uzun bir kıyı şeridinin kentsel donatıların yükü altında kalması sonucunu doğurmaktadır ki, bu durum kıyı kaynakları üzerinde baskı oluşturmaktadır. Gerek oluşan baskının azalması gerekse kıyı alanlarının korunması için kıyı kentlerinin kıyıya dik gelişiminin sağlanması gereklidir. Bu noktada kıyı-kent ilişkisinin bütüncül ele alınması için kentsel gelişimin kitle turizmi yerine ekolojik turizm seçeneğinde değerlendirilmesi daha olumlu olacaktır.

Ekolojik turizm ile kapasite ve kaynak arasındaki dengenin sürdürülebilir gelişmesi sağlanabilir. Aynı zamanda ekolojik turizm, kıyı kentinin taşıma kapasitenin kontrolü ve kıyı kaynaklarının korunması noktasında bağlayıcı olarak kullanılabilir. Çünkü ekolojik turizm kitle turizminin aksine, doğal alanları ve kaynakları korumayı

destekleyen, yerel halka sosyal ve ekonomik fayda sağlayan, doğa-insan-çevre etkileşimlerini yararlı kılmayı amaçlayan ekolojik deneyim sunan bir turizm türüdür.

Ekolojik turizm mimarisi, kullanılmayan yapıların yeniden işlevlendirilerek değerlendirilmesini ve yeniden kullanıma sunulmasını amaçlamaktadır. Böylelikle geçmişin değerlerinin bugünkü ihtiyaçlarla bütünleşmesi sağlanabilecektir. Bu anlayış çevreye uyumlu bir yaşam için ekolojik ve ekonomik kararların bir arada değerlendirildiği bütünleşik konaklama planlamasını gerektirmektedir.

Kıyı kentleri ve ekolojik turizm ilişkisinde bütünleşik konaklama anlayışında, kıyı kentinin konaklama kapasitesi planlamasında kentin doğal sınırındaki yerleşimlerdeki kullanılmayan yapı stokunun ekolojik deneyim seçeneğinde değerlendirilmesi, bütünleşik konaklama yaklaşımının ana konusunu oluşturmaktadır.

Çalışmada, Yunanistan'ın kıyı kenti Dedeağaç ve Dedeağaç'ın doğal sınır bölgesinde yer alan ekolojik turizm destinasyonu Dadia yerleşiminin durum analizinden (mekânsal analizler ve anket çalışmaları) yola çıkılarak kıyı kentleri için bütünleşik konaklama yaklaşımı önerilmektedir. Bütünleşik konaklama yaklaşımı (BKY), bütünleşik kıyı alan yönetimi (BKAY) çerçevesinde oluşturulan bütünleşik kıyı alan yönetim planlaması kapsamında, bütünleşik konaklama kapasite planlamasını sağlayacaktır. Kıyı kentlerinin bütünleşik konaklama planlaması, bütünleşik kıyı alan yönetimi (BKAY) prosedürleri arasındaki etkileşimi etkin kılacak sistematik bir yaklaşım gerektirmektedir. Bu gereklilik bütünleşik kıyı alan yönetim planlamasının amacını, uygulama alanlarını ve uygulama planlarını kapsayarak, bütünleşik konaklama planlamasını oluşturmaktadır. Bütünleşik konaklama planlaması, farkı kullanım alanlarının bütüncül olarak ele alındığı bütünleşik konaklama yaklaşımını (BKY) gerektirmektedir.

Bütünleşik konaklama yaklaşımında; ekolojik turizmin amaçları, stratejileri, ilkeleri ve yapılaşma ölçütleri doğrultusunda, kıyı kentinin doğal sınır yerleşimindeki kullanılmayan mevcut yapı stoğu değerlendirilmektedir. BKY, literatür desteği ile belirlenen konaklama kavramının kent, yapı ve kullanıcı kavramları ile olan ilişkisini açıklayan değişkenlerden oluşmaktadır. Konaklama-kent ilişkisini açıklayan değişkenler, kentsel büyüme, nüfus artışı, kıyı kullanım statüsü, turizm türü, turist sayısı; konaklama-yapı ilişkisini açıklayan değişkenler, çok katlı yapılaşma artışı, kıyı

alanlarda yapılaşma artışı, konaklama yapılaşma artışı; yatak kapasite aşımı; konaklama-kullanıcı ilişkisini açıklayan değişkenler, turistin ekolojik turizm eğilimi, turistin doğal sınır yerleşimlerde konaklama eğilimi, yerel halkın kullanılmayan yapılarda turisti ağırlama eğilimi olarak tespit edilmiştir. Değişkenlerin rasyonel ifadeleri durum tespiti, mekânsal analizler ve anket çalışmaları ile belirlenmektedir. Mekânsal analizler, anket yapılacak örneklem büyüklüğünün seçilmesi, anket çalışmalarının yapılması ve bütünleşik konaklama kararı üretilecek matriste bilgilerin yerine konması adımları ile BKY oluşturulmaktadır. BKY matrisinde değişkenler arası ilişkiye ölçüt (artma/azalma) getirilmesi ile ekolojik bütünleşme kararı verilmektedir.

Yapılı çevre etkilerini ve ekolojik turizm gelişimini dikkate alan bütünleşik konaklama yaklaşımı, "ekonomi ve ekoloji arasındaki dengeyi kuran" yönü ile turistik eylemlerin kıyı kentinde oluşturduğu baskıyı en aza indirgeyecektir. Konaklama yapılaşmasının artışının kıyı kentinde oluşturduğu baskı, kıyı kentlerinin doğal sınır yerleşimdeki mevcut olan kullanılmayan yapıların konaklama planlamasında değerlendirilmesi ile azaltılabilir. Kullanılmayan yapıların konaklama amaçlı değerlendirilmesi kıyı kentinin doğal sınır bölgesindeki yerleşimleri ile bütünleşmesini sağlayacaktır. Bütünleşme hem kıyı kaynakları üzerindeki baskıyı azaltmakta hem de mevcut (geleneksel) yapı ve doğayı koruma konusunda turist bilincini arttırmaktadır

Önerilen yaklaşım, aynı zamanda kıyı kentlerinin sürdürülebilir konaklama planlamasının kontrolünü de sağlamaktadır. Matrisle tümleştiren değişkenlerin (olası risk ve potansiyelleri) artma ve azalma durumları bütünleşme kararını üretmektedir. Üretilen bütünleşme kararları ile doğal sınır yerleşimlerindeki kullanılmayan yapı stokları konaklama amaçlı değerlendirilerek, ekolojik turizmin mimari gereksinimi karşılanabilecek, kıyı kentlerinin konaklama taşıma kapasitesi korunarak doğal sınır yerleşimlerinin cazibesi artırılacak, kıyı kentlerinin turizm ile ilişkili büyüme olgusu kontrol altına alınarak sürdürülebilirliğine katkı sağlanacak ve doğal sınır yerleşimler ekolojik deneyim seçeneğinde sosyal ve ekonomik gelişim gösterebilecektir.

BKY'nın konaklama-kent değişkenlerine ait ölçütleri değerlendirildiğinde (mekânsal analizler ve durum tespitleri) şu sonuçlara ulaşılmıştır; kıyı kentinde kentsel büyüme doğal eşiklere dayanmış ve kentin nüfusu artmakta ise, özellikle kentte sezonluk kullanımlarda turist sayısı kentin konaklama kapasite sayısını aşıyorsa,

buradaki turist fazlasının doğal sınır yerleşime aktırılması gereklidir ve doğal sınır yerleşimin kıyı kentine entegrasyonun önemlidir.

BKY'nın konaklama-yapı değişkenlerine ait ölçütleri değerlendirildiğinde (mekânsal analizler ve durum tespitleri) şu sonuçlara ulaşılmıştır: kıyı kentlerinde yapılaşma artmakta ise, özellikle kıyı alanlarında otel, motel vb. ağır kütleli yapılar ağırlık kazanıyorsa buralardaki yapı yoğunluğunu azaltmak için kıyı kentinin konaklama amaçlı yapılaşma yükünün doğal sınır yerleşimlerine aktarılması ve yerleşimlerdeki mevcut yapıların konaklama amaçlı kullanılmasının uygun olduğu görülmektedir

BKY'nın konaklama-kullanıcı değişkenlerine ait ölçütleri değerlendirildiğinde (anket çalışmaları) şu sonuçlara ulaşılmıştır; kıyı kentinde bulunan turistlerin doğal sınır yerleşimi ile ilgili bilgisinin olmaması, ancak turistlerin ekolojik turizm eğilimlerinin ve doğal sınır yerleşiminde kullanılmayan yapılarda konaklama isteklerin olması, buna karşın doğal sınır yerleşimde bulunan turistten yerel halkın gelir sağlamaması, ancak kullanılmayan yapıların konaklama amaçlı değerlendirilmesi eğilimlerinin olması kıyı kenti ve doğal sınır yerleşiminin bütüncül olarak değerlendirilmesi için bir gereklilik oluşturmaktadır.

Turist davranış ve beklentileri turizmin temel yönlendiricisidir. Kıyı kentleri ve ekolojik turizm ilişkisinde bütünleşik konaklama yaklaşımı öneren bu tez çalışmasında turistlerin tutum ve beklentisi ile yerel halkın tutum ve beklentisi uyum göstermektedir. Yaklaşımın etkin sonuçlar üretebilmesi için BKY oluşumunda bu uyum önemlidir. Yaklaşım, kıyı kenti turistinin tutum ve beklentisi ile doğal sınır yerleşimlerdeki yerel halkın tutum ve beklentisinin uyum gösterdiği benzer kıyı kentler için örnek oluşturmaktadır. Ancak beklentide uyumsuzluğun söz konusu olduğu alanlarda değişkenler yeniden analiz edilerek belirlenecek başka değişkenler doğrultusunda yeni yaklaşımlar üretilebilir.

Çalışmada ile iki sonuca ulaşılmıştır; hem bütünleşik konaklama yaklaşımı oluşturulmakta, hem de bütünleşik konaklama kararı üretecek matriste bilgiler yerine konarak, örneklem alanlar için yaklaşım sınanmaktadır.

Bu kapsamda "Bütünleşik konaklama Yaklaşımı" yerleşik nüfusu 500.000'i aşmamış (metropolitan ölçeğine ulaşmamış) kıyı kenti ve mevcut kullanılmayan yapı stoklarının olduğu kentin doğal sınır yerleşimlerde uygulanabilir. Dünya genelinde

benzer teşkil edecek birçok kıyı kenti bulunmaktadır. Türkiye'den, Güre ve Kaz Dağları, Finike ve Alacadaköyü, Yunanistan'dan Neairakliça ve Leftereelefteres vb. gibi alanlar örnek olarak verilebilir.

Tez çalışması ile kıyı kentlerinin çevresel kaynaklarının korunmasında kentin konaklama taşıma kapasitesinin önemli olduğu anlaşılmıştır. Eylem planı ile oluşturulacak yapısal dönüşüm, işletme eğitimleri ve doğal sınır yerleşiminin kıyı kenti için bir ekolojik seçenek olarak görünür hale gelmesi, çalışmanın daha sonra beklenen adımlarıdır.

KAYNAKLAR

Agardy, M.T. (1993). Accommodating Ecotourism in Multiple Use Planning of Coastal and Marine Protected Areas. *Ocean and Coastal Management*. 20(3), 219-239.

Alcock, D. ve Woodley, S. (2000). Collaborative Marine Tourism Research. In: McArthur, S. and Dowling, R. (eds) Australia - *The World's Natural Theme Park*, Proceedings of the Ecotourism, Association of Australia, National Conference 1999, Fraser Island, Queensland. Ecotourism Association of Australia, Brisbane, 165-170 Erişim:https://www.academia.edu/16936830/Ecotourism_a_research_bibliography.

Aksu, C. (2011). *Sürdürülebilir Kalkınma ve Çevre*, Güney Ege Kalkınma Ajansı.

Altun Doğaner, S. (2005). Turizm Mimarlığında Değişim ve Temalı Oteller, *Mimarist Dergisi*,17, 60-67.

Altunışık R., Coşkun R., Bayraktaroğlu S., ve Yıldırım E. (2012). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*, Sakarya Kitabevi, Sakarya.

Alexpolis, (2010). Dedeağaç Belediyesi, 11 Temmuz 2018 tarihinde http://www.alexpolis.gr/.adresinden erişildi.

Arabulan S. (2015). *Kentsel Dönüşüm Kapsamında Kimliğin Yeniden Kazanımı: Edirne-Karaağaç Örneği*. Trakya Üniversitesi Mimarlık Anabilim Dalı Mimarlık Bölümü Doktora Tezi, Edirne.

Aykol E. ve Zengel R. (2014). 21st Century New Generation Accommodation Buildings: Approach of Boutique Hotel, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 25 (2), 211-225, DOI: 10.17123/atad.

Backman, S., Petrick J. ve Wright, B.A. (2001). Management Tools and Techniques: an Integrated Approach to Planning S. Backman, CAB International. (1. Baskı. Cilt. 28, s. 451-477). The *Encyclopedia of Ecotourism* (ed. D.B. Weaver).

Barale, V. ve Özhan, E. (2010). Advances in Integrated Coastal Management forthe Mediterranean Black sea, *Journal of Coastal Conservation Planning and Management*, David R. Green (editor in Chief),14 (4), Springer. Science+Business. Media R.V.

Bengston, D. N., Fletcher, J. O. ve Nelson, K. C. (2004). *Public Policies For Managing Urban Growth and Protecting Open Space,* Policy Instruments and Lessons Learned in The Unit.

Blamey, R. K. (2001). Principles of Ecotourism, *Encyclopedia of Ecotourism*, 1. Baskı. Cilt. 1, s. 5-22).

Blamey, R.K. (1995). *The Nature of Ecotourism*, Occasional Paper No. 21. Bureau of Tourism Research, Canberra.

Bramwell, B. ve Lane, B. (1993). Interpretation and Sustainable Tourism: the potential and the pitfalls. *Journal of Sustainable Tourism* 1(2), 71-80.

Branch, M.C., (1985). Comprehensive City Planning: Introduction & Explanation, *Planners Press*, American Planning Association, Chicago, USA.

Bruttomesso, R. (1991). *Waterfront, Una Nuova Frontiera Urbana*, Venezia.

Boers, H. (1994). *The earth as a holiday resort: an introduction to tourism and the environment* SME/Institute for Environmental Communication; Netherlands Institute of Tourism and Travel Studies, Utrecht, Breda.

Butler, R.W. (1990). Alternative Tourism: Pious Hope or Thojan Horse, *Journal of Travel Research*, 3, 28.

Butler, R. W. ve Boyd, S. W. (2000). *Tourismand Parks–a Long but Uneasy Relationship*, In R. Butler and S. Boyd (eds), Tourism and National Parks: Issues and Implications, New York, John Wiley and Sons, 3–11.

Büyükvelioglu, E. (1998). *Kıyı Alanlarında Sürdürülebilir Kalkınma Doğrultusunda Kıyı Yönetimi ve Planlaması Üzerine Bir Araştırma*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Campbell, L. (2007). Local Conservation Practice and Global Discourse: a Political Ecology of Sea Turtle Conservation. *Annals of The Association of American Geographer*s, 97, 313–334.

Carter, R.W.G. (1988). *Coastal Environments: An Introduction to the physical, Ecological and Cultural Systems of Coastlines.* London-San Diego: Academic Press.

Cater, C. and Cater, E. (2001) Marine Environments. In: Weaver, D.B. (ed.) *The Encyclopedia of Ecotourism* CABI Publishing,Wallingford, UK, 265-282.

Casa, A. (2011). *A Home For Greek Gods*, European Chic, Paris-France, 11 Ocak 2018 tarihinde http://europeanchicdesign.blogspot.gr adresinden erişildi.

Ceballos-Lascuráin, H. (1987). The Future of Ecotourism, *Mexico Journal January*, 13–14.

Ceballos-Lascuráin, H. (1998). *a Guide for Planners and Managers*, Introduction. In: Lindberg, K., Epler-Wood, M. and Engeldrum, D. (eds) Ecotourism vol. 2. The Ecotourism Society, North Bennington, Vermont, 7–10.

Cicin-Sain, B. (1993). *Sustainable Development and Integrated Coastal management: Applications to The Mediterranean*, Proceedings of the First International Conference on the Mediterranean Coasatl Environment, E.özhan (editor) 1, 13-34, ODTU (Middle East Technical University).

Cicin-Sain, B., Knecht, R. W. (1998). *Integrated Coastal and Ocean Management: Concepts and Practices*, Island Press, Washington, D.C.

Cheia G. (2007). Ecotourısm: Defınıtıon And Concepts, Journal of Tourism, 15.

Cohen, E. (1978). Impact of Tourism on the Physical Environment. *Annals of Tourism Research* 5(2), 215–37.

Coccossis, H., ve Nijkamp P. (1995). *Sustainable Tourism Development*, Aldershot; Brookfield (Vt.) ; Singapore etc. Avebury, England.

Coccossis, H., Parpairis A. (1991). *The realationship Between Historıcal/ Cultural Environment and Tourism Development: Some Lessons of the Impact of Saturation in Two Greek Case Studies*, Procedings of International Symposium on Architecture of Tourism in the Mediterranean: Policies-Planning-Design and workshop, 13-16 October, 1991:Antalya., (Editor: Z. Yenen, Editor: F. Öztürk), 1, 332-343 Yıldız Technical University Press, Türkiye.

Coccossis, H. N. ve Parpairis, A. (1992). *Tourism and the Environment: Some Observations on the Concept of Carrying Capacity in Tourism and the Environment: Regional, Economic and Policy Issues*. (H. Briassoulis and J. van der Straaten, eds.) Kluwer Academic Publishers: Dordrecht. Netherlands.

Coccossis, H., Tsartas P. (2001). *Sustainable Tourism Development and The Environment*, Kritiki, Athens.

Coccossıs, H. ve Constantoglou, M. E. (2005). *Land Use and Water Management in a Sustainable Network Society*. 45th Congress Of The European Regional Science Association. Vrije Üniversitesi. Amsterdam, 3.

Coccossis H. & Mexa A. (1997). Coastal management in Greece, Hellenic Ministry for the Environment, Physical Planning and Public Works, Athens.

Coccossis H. & Mexa A. (2002). The Coastal Zone, Coccossis H (ed) Man and the Environment in Greece, Hellenic Ministry for the Environment, Physical Planning and Public Works, Athens.

Croall, J. (1995). *Preserve or Destroy: Tourism and The Environment*. London: Calouste Gulbenkian Foundation.

Curr, R. H. F., Koh A., Edwards E., Williams A. T. ve Davies. P. (2000). *Assessing Anthropogenic İmpact on Mediterranean Sand*, Dunes From Aerial Digital Photography. J. Coast. Conserv. 6, 15-22.

Çakır B. (2010). *Urban Coastal Settlements: Implementatıon of a Coastal Area Assessment Model in Iskenderun Case*, Doktora tezi, ODTÜ Üniversitesi, Ankara.

Çelem, H. ve Benzer, N. (2007). *Bolu-Göynük ve Yakın Çevresi Doğal ve Kültürel Kaynaklarının Ekoturizm Açısından Değerlendirilmesi*, Doktora tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.

Çetin, I. (2001). *Turistik Ürün Çeşitlendirmesinde Ekoturizmin Yapısal Analizi ve Türkiye'de Geliştirme Stratejileri*, Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi. Balıkesir.

Demirel B. A. (2006). *Kıyı Alanlarında Hukukilik ve Sürdürebilirlik Arayışı*, MekanDer Değerlendirmesi, Başkent Mekan Günü Panel ve Arama Konferansı, Mekansal Gelişim Derneği Yayını No.1, 92,Ankara, ISBN:99440548804.

Demir, C. ve Çevirgen, A. (2006). *Turizm ve Çevre Yönetimi Sürdürülebilir Gelişme Yaklaşımı*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

Dey, B. ve Sarma M.K. (2006). *Tourist Typologies and Segmentation Variables with Regatd to Ecotourist*, Tourism Magenment Basım Evi, viii, 31-39.

Dias, J. A., Cearreta A., Isla F. I. ve De Mahiques M. M. (2013). Anthropogenic Impacts on Iberoamerican Coastal Areas: Historical Processes, Present Challenges, Consequences for Coastal Zone Management, *Ocean Coastal Management*. 77, 80–88.

Digital Library, EL. STAT., 11 Temmuz 2008 tarihinde http://dlib.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/ showdetails? P-id=10100306&p-derive=book&p_topic=10008073 adresinden erişildi.

Dologlou N. ve Katsoni V. (2016). *Ecotourism in Protected Areas*, A Literature Review, ECOCLUB.com. Ecotourism Paper Series, N. 38.

Downs, A. (1999). Some Realities about Sprawl and Urban Decline, *Housing Policy Debate*, 10, 955-974.

Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu (WCED), (1987). *Ortak Geleceğimiz Brundland Raporu,* BM Çevre Konferansı. Stockholm.

Dünya Turizm Örgütü (WTO), (1998). *Guide For Local Authorities On Developing Sustainable Tourism*, World Tourism Organization, Madrid.

Erdoğan, N. (2003). *Çevre ve (Eko)turizm*, Pozitif Matbaacılık, Ankara.

Erdoğan, Z. (2006). *Kıyı Alanlarının Yeniden Geliştirilmesinde Turizmin Rolü-Galataport Örneğinde Yapılabilirlik Analizi*. Gayrimenkul Geliştirme Y. Lisans Tezi. Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Teknik Üniversitesi,

Ewing, R. (1997). Is Los Angeles-Style Sprawl Desirable?, *Journal of the American Planning Association*, 63 (1), 107-126.

European Union for Coastal Conservation (EUCC). (1992), The Coast a European Challenge, Holland.

Fennell, D. A. ve Eagles, P. F. J. (1989). Ecotourism in Costa Rica: A Conceptual Framework. Journal of Parks and Recreation Administration 8(1):23-34.

Fennell, D.A. (1999). *Ecotourism: an Introduction*. London: Routledge.

Gardner J. (2001). Accommondations, CAB International. vol.33. *The Encyclopedia of Ecotourism* (ed. D.B. Weaver). 33, 525-534.

Galster, G., Hanson, R., Wolman, H., Coleman, S., ve Freihage, J. (2001). Wrestling Sprawl To The Ground: Defining And Measuring An Elusive Concept, Housing Policy Debate, 12, 681-717.

Geofgtsi, D. (2017). Dadia Inn Ekoturizm Hotel Müdürü ile görüşme. 13 Nisan 2017.

Görgülü, T. ve Manisa, K. (2007). İkinci Konutların Turizm Sektöründe Yeniden Kullanılmasına Yönelik Model Önerisi, Y.T.Ü. Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü.

Gunn C., (1994). Tourism Planning, Basic, Concept, Cases. Publishing Office: *Taylor & Francis*, USA.

Güneş, Ş. (2005). *Law of the Marine Environment,* IR 669 Unpublished Lecture Notes, Middle East Technical University, Department of International Relations, Ankara, Turkey.

Hall, C. M. ve Page, S. J. (2006). *The Geography of Tourism and Recreation: Environment, Place and Space,* New York: Routledge.

Hamamcıoğlu C., ve Kerestecioğlu, F. (2007). *Akdenizde Topoğrafyasını Koruyan Ortaçağ Limanları ve Turizmin Çevresel Etkileri: Alanya Hisariçi mahallesi*, Antalya İçkale mahallesi, Girne Tarihi Liman Mahallesi, MEGARON, YTÜ Mim Fak. E-Dergi, 2(2), 108-132.

Hamm L., Billard N., Viguier J. ve Her. J. (1998). *Les Rechargements De Plage En France*, Internal report Sogreah Inge´nierie, Grenoble, France.

Haralampos (Χαράλαμπος) P. (2017). Φορεασ Διαχειρισησ Εθνικου Παρκου Δασουσ Δαδιασ Λευκιμησ–Σουφλιου, Απολογισμοσ Δρασεων Τμηματοσ Πληροφορησησ–Εκπαιδευση–Δημοσιοτητασ, Greece: Δαδιά.

Harvey, R. O., ve Clark, W. V. (1965). The Nature and Economics of Urban Sprawl, Land Economics, 41, 1-9.

Honey, M. (1999). *Ecotourism and Sustainable Development: Who Owns Paradise?* Island Press, Washington:DC.

Hoyle, B. S., ve Pinder D. A. (1981). Cityport Industrializationa and Regional Development: Spatial Analysisa and Planning Strategies. Oxford and New York: Pergamon Press.

Hoyle B. (2000). *Society Global and Local Change on the Port-City Waterfront*, Geographical Review, American Geographical Society Stable, 90(3), 395-417. Erişim: http://www.jstor.org/stable/3250860.

http://www.volcanodiscovery.com\santorini-imajes.html. 4 Ocak 2018 tarihinde erişildi.

http://www.discovery.com. 19 Nisan 2018 tarihinde erişildi.

Hudman, L. E. (1992). *Turizm ve Çevre*, Turizmde Seçme Makaleler:16, İstanbul.

Hugo, M.L. (1992). The concept of compatibility in determining recreation carrying capacity. In Strategies for Reducing the Environmental Impact of Tourism, ed. W. Pillmann and S. Predl, Vienna: International Society for Environmental Protection, 237–50.

Hunjo K., ve Chua D. (2008). *Greece:Selected Issues*, Internatıonal Moneteryfund, Euporean Department, Washington:D.C.

Hunter, C. ve Green, H. (1995). *Tourism and The Environment a Sustainable Relationship?*, Londan: Routledge.

Husbands, W. ve Harrison, L.C. (1996). Practising Responsible Tourism: Understanding Tourism Today To Prepare For Tomorrow. In Practising Responsible Tourism: International Case Studies in Tourism Planning, Policy, and Development, ed. Harrison L.C. ve Husbands W., 1–15. Canada: Wiley.

Ibellings, H. (2002*). Supermodernism: Architecture in the Age of Globalisation*. Netherland: Netherlands Architecture Institute.

IUCN CNPPA (Commission on National Parks and Protected Areas), (1994). *Parks for life, Action Plan for Protected Areas of Europe*, IUCN, Gland, Switzerland and Cambridge, UK.

IUCN (1994). *Guidelines for Protected Area Management Categories*. Gland: IUCN.
Greek National Tourism Organisation (2004) Tourist Statistics: 2002. 25 Temmuz 2019 tarihinde http://www.gnto.gr/2/01/eb10000.html. adresinden erişildi.

İnceoğlu, M. ve İnceoğlu, N. (2013). *Otel Tasarımında Yeni Eğilimler*, *Arredamento Mimarlık*, 3, 61-71.

Jenner P. and Smith C. (1992). *The Tourism Industry and the Environment*. Special Report 2453. London: Economist Intelligence Unit.

Kahraman, N. ve Türkay, O. (2004). *Turizm ve Çevr**e,*** Detay Yayınları, Ankara.

Karabey H, (1978). *Kıyı Mekânının Tanımı, Ülkesel Kıyı Mekânının Düzenlenmesi İçin Bir Yöntem Önerisi*. Mimar Sinan Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, Doktora Tezi, İstanbul. s:167.

Karaman, A. (1995). *Sürdürülebilir Turizm Planlaması İçin Ekolojik Bir Çerçeve*, 19. Dünya Şehircilik Günü Kolokyumu, Alanya, 7-8-9 Kasım, 99-105.

Karaman, A. (2008). Kentsel Tasarım: Kuramlar, İlkeler, Roller, *Mimarist*, 29, 35-42.

Karaman, A. (2009). Sürdürülebilir Kentsel Gelişme Eşikleri Bağlamında İstanbul Üzerine Notlar*, Tasarım+ Kuram Dergisi*, 5 (8), 1-13.

Kerestecioğlu, F. (2006). *Likya Kıyıları–Turizm Mekan–Yere Duyarlı Turizm*, Turizm ve Mimarlık Sempozyumu: Turizmde Sosyal, Kültürel, Fiziksel Gelişmeler: Sorunlar ve Öneriler, 28-29 Nisan 2006, Antalya Mimarlar Odası, Yayını, 213-221.

Kerestecioğlu,F., ve diğ. (2008). *A Comparative Analysis of cruise Ports on The Mediterranean: The Case of Istanbul*, Proceeding of 2. International Conference/Workshop on The State-of-Art of ICM in Mediterranean & the Black Sea: E.özhan (Editot) 14-18 October 2008, Pelin Ofest, Turkey: Akyaka, 135,

Kerestecioğlu,F., ve diğ. (2009). *Coastal Cultural Heritage and İstanbul Historic Peninsula, Proceedings of the 9. İnternational Conference on the Mediterranean Coastal Environment MEDCOAST 09*, E.özhan 10-14 November 2009, Pelin Ofset Russia: Sochi, 273-283.

Kesttetler, D.L., Hou J.S.,ve Lin C.H. (2004). Profiling Taiwanese Ecotourists Using a Behavioral Approach, *Tourism Managment*, 3(25), 491-498.

Kılıç, A. (1999). *Kıyıdan Geri Çekilme Sürecinde Kent-Kıyı İlişkisi, Kentsel Kıyı Tanımı ve Bu Kavrama Dayalı Kentsel Kıyı Gelişme Stratejileri: İstanbul Örneği*, Y.T.Ü., Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul.

Kılıçaslan, C. (2006), İkinci Konutların Deniz Kıyısına Etkisi, *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi,* 1, 147-156, ISSN 1302-7085, Isparta

Kısa Ovalı, P. (2006). *Farklı Turist, Farklı Turizm, Farklı Mimari: Çevreci Turist, Ekolojik Turizm, Ekolojik Turizm Mimarisi*, Turizm ve Mimarlık Sempozyumu, TMMOB Antalya Şubesi, Antalya, 256-262.

Kısa Ovalı, P. (2007). Kitle Turizmi ve Ekolojik Turizmin Kavram, Mimari ve Çevresel Etkiler Bakımından Karşılaştırılması, *E-Megaron. YTÜ Mimarlık Fakültesi E-dergisi*, 2(2), 64-79.

Kısa Ovalı, P. (2012). *Sürdürülebilir Turizm ve Çevre İlişkisi*, Turistik Alanlarda Mekân Tasarımı, Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2469, Editör: B. Yelda Uçkan, ISBN:978-975-06-1138-4, Anadolu Üniversitesi Basımevi, Eskişehir, 2-21.

Kısa Ovalı, P., Tachir, G. (2015). Eko-Destinasyon Olarak Santorini ve Ekolojik Turizm Potansiyelleri, *Tasarım+Kuram,* M.S.Ü. Mimarlık Fakültesi Dergisi, ISSN:1302-2636, Aralık 2015,11(20), 35-51 (ULAKBİM Index).

Kışlalıoğlu, M ve Berkes, F. (1994). Ekoloji ve Çevre Bilimleri, Remzi Kitapevi, İstanbul.

Kohler, N. ve Hassler, U. (2002). The Building Stock as a Research Project, Building Research and Information, 30(4), 226-236.

Kologiannis S., (2006). Ministry of the Environment, Physical Planning and Public Works,report of Greece on Coastal Zone.

Korkmaz E. (2007). *Kentsel Kamusal Mekanda Değer Yaratma Yaklaşımında Katılımcı Bir Model Önerisi*, M.S.G.S.Ü, Fen Bil. Ens., Doktora Tezi. İstanbul.

Koutrakıs E., Lazarıdou Th. ve Argyropoulou M.D. (2003). Promoting Integrated Management in The Strymonikos Coastal Zone (Greece): A Step-by-Step Process, Coastal Management, 31(2), 195-200, DOI: 10.1080/08920750390168417.

Kurdoğlu, O. (2001). *Koruma Alanları ve Ekoturizmin Karadeniz Bölgesi Açısından İrdelenmesi*, Türkiye Ormancılar Derneği Yayını.

Külçür, S. (2001). Perceptions of The Environmental Impacts of Tourism: A Comparative Study of The Attitudes of German, Russian And Turkish Tourists in Kemer, Antalya. *Tourism Geographies* ISSN 1461–6688 print/ISSN 1470-1340 Tourism Geographies 3(2), 2001, p. 218–235, online © 2001 Taylor & Francis Ltd erişim http://www.tandf.co.uk/journals DOI: 10.1080/14616680010030284.

Kültür ve Turizm Bakanlığı, (1991). Turistik Düzenlemeler, Eğitim Dairesi Başkanlığı Yayınları, Şafak Matbaası, Ankara.

Lalenis K. (2014). *Integrated Coastal Zone Management in Greece: The Legislative Framework and its Influence on Policy Making and Implementation*, 1st conference Cross-Border Cooperation on ICZM February 18-22, Alexandroupolis, Greece.

Law 2971/2001 (2001). Seashore, Coasts and other Provisions.

Lawton, L. (2001). Ecotourism in Public Protected Areas. In D. Weaver (Ed.), *Encyclopedia of Ecotourism* (s. 287–302). Wallingford, UK: CAB International.

Leung Y., Marion J.L., ve Farrell T.A. (2001). The Role of Recreation Ecology in Sustainable Tourism and Ecotourism, CAB International, Wallingford, UK, 5-39. ISBN: 0 85199 368 0.

Lindberg, K. ve Hawkins, D.E. (eds), (1993). *Ecotourism: a Guide for Planners and Managers*. The Ecotourism Society, Vermont, USA.

Lindberg, K. (1997). *Ecotourism and Other Services Derived from Forests in The Asia-Pacific Region*, Forestry Sector Outlook Studies, No: apfsos/wp/24, Asia.

Lioutas A., Tsimopoulou V. (2010). A Systematic Approach of Greek Coastal Zone Management, Ct5050 Additional Msc Thesis, Delft University of Technology.

Lynch, K. (2010). Kent İmgesi, İ. Başaran (Çev.), İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları (Orijinal çalışma basım tarihi 1960).

Manisa, K. (2007). *İkincil Konutların Turizm Sektöründe Yeniden Kullanılabilmesine İlişkin Bir Model Önerisi,* Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Anabilim Dalı Mimarlık Bölümü Doktora Tezi, İstanbul.

Mason, P. (2016). Tourism Impacts, Planning and Management. Routledge

Mathieson, A. ve Wall, G., (1982). Tourism: Economic, Physcal and social Impacts, Singapore.

Merriam Webster Sözlüğü, 11 Ekim 2017 tarihinde http://www.merriamwebster.com/dictionary/boutique.adresinden erişildi.

Mkrisian A. (2011). Οργαν_Ση Και _Ιοικηση Boutıque Ξενο_Οχει_Ν, Αν_Τατο Τεχνολογικο Ι_Ρυμα Σχολη Τουριστικ_Ν Επιχειρησε Ν Τμημα _Ιοικησησ Και Οικονομιασ, Ηρακλειο.

Mourmouris A.,(2006). Ministry of the Environment, Physical Planning and Public Works, *Report of Greece on Coastal Zone Management*, Athens.

Norris, R. (1994). Ecotourism in the National Parks of Latin America. *National Parks* 68(1-2): 33-37.

Ottenssmann, J. R. (1977). Urban Sprawl, Land Values and Density of Development,Land Economics, 53 (4), 389-400.

Orams, M. B. (1995). *Towards a more Desirable Form of Ecotourism*. Tourism Management, 16, 3–8.

Orams, M. B. (2001). *Types of Ecotourism*, Leung, Y., Marion, J.L., & Farrell, T.A., (2001), *The Role of Recreation Ecology in Sustainable Tourism and Ecotourism*, CAB International, Wallingford, UK, 1, 21-39. ISBN: 0 85199 368 0.

Oxford sözcüğü, (2007). 8 Ekim 2019 tarihinde https://www.oxforddictionaries.com.adresinden erişildi.

Önder, D. E.,(1995). *Kent Otellerinde Mekânsal Kademelenmenin Değerlendirilmesi İçin Bir Yöntem*, Doktora Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.

Özbey, F. R. (2002). *Küreselleşme Sürecinde Sürdürülebilir Turizm Kalkınması, Sustainable Tourism Development In Globalization Progress Globalization and Sustainable Development*, International Scientific Conference, 4, 135-150.

Özhan E., Uras A.. ve Aktaş E. (1993). *Turkish Legislation Partinent to Coastal Zone Management İssues*, Proceedings of the First İnternational Conference on the Mediterranean Coasatl Environment, E.özhan (editor) 1, 333-246, Middle East Technical University.

Özhan, E. (2004). *Coastal Zone Management*, CE 497 Unpublished Lecture Notes, Middle East Technical University, Department of Civil Engineering, Ankara, Turkey.

Öztürk, S. F. (1998). *Turizm Mimarlığının Yarattığı Çevresel Etkilerin Değerlendirilmesi İçin Bir Yöntem*. Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Anabilim Dalı Mimarlık Bölümü Doktora Tezi, İstanbul.

Öztürk Kerestecioğlu, F. (2001). *Turizm Mimarlığı'nın Yarattığı Çevresel Etkilerin Değerlendirilmesi İçin Bir Yöntem*, Üniversite Yayın No:YTÜ.EN.DR.-98.0386/Enstitü yayın No:EN.FBE-98.019, YTÜ basım-yayın Merkezi/ İstanbul-2001.

Öztürk Kerestecioğlu, F. (2017). Doç. Dr. F. Öztürk Kerestecioğlu, Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Anabilim Dalı Mimarlık Bölümü, Birebir Görüşme, 22. Nisan 2017 İstanbul.

Papaleksandis, H. (Παπαλεξανδρής Χ.) (2017). Φορεασ Διαχειρισησ Εθνικου Παρκου Δασουσ Δαδιασ–Λευκιμησ–Σουφλιου, Απολογισμοσ Δρασεων Τμηματοσ Πληροφορησησ–Εκπαιδευσησ–Δημοσιοτητασ, Greece: Dadia.

Parkur Hattları Dadia (2016). 8 Ağustos 2017 tarihinde www.dadia-np.gr. adresinden erişildi.

Pigram, J.J. (1980). Environmental implications of tourism development. *Annals of Tourism Research*7(4): 554-583.

Prativvi, S. (2000). *Understanding Local Community Participation İn Ecoturism Development*, Yüksek Lisans Tezi, Michigan State University.

Policy Research Corporation based on PAP/RAC, The Mediterranean ICAM Clearing House, *(2011).11. Kasım 2018 tarihinde* www.pap-medclearinghouse.org/eng/aboutch.asp adresinden erişilmiştir.

Policy Department B. (2006). *Structural and Cohesion Policies Regional Development, The Impact of Tourism on Coastal Areas*: Regional Development Aspects. Erişim:www.IP/B/REGI/IC/2006-166-Lot 01-C03-SC01PE 397.260.

Rahemtulla, Y.G. ve Wellstead, A.M. (2001). *Ecotourism: Understanding The Competing Expert and Academic Definitions,* Canadian Forest Service.

Sinclair, J., (2005). Go Bush Safaris Ecotourism. An Overview 14 Kasım 2017 tarihinde http://www.sinclair.org.au/thailand/overviewof ecotourism.htm adresinden erişildi.

Soteriou C., ve Coccossis H. (2010). *Integrating Sustainability into the Strategic Planning of National Tourism Organizations*, Journal of Travel Research 49(2) 191–205. 2010 SAGE Publications Reprints and permission: http://www.sagepub.com/journals Permissions.nav. DOI: 10.1177/0047287509336472

Spiru (Σπύρου) Σ. (2011). Το ιδανικό ξενοδοχείο της 3 εκαετίας, 7 Kasım 2018 tarihinde http://www.athinorama.gr/travel/ articles/default.aspx?id=9006. adresinden erişildi.

Stasinopoulos Thanos, N. (2006). *The Four Elements of Santorini Architecture, Lessons in Vernacular Sustainability*, Department of Architecture ,National Technical University of Athens.

Statistics (2009). 11 Kasım 2018 tarihinde http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/BUCKET/A2001/Other/A2001STO12 adresinden erişildi.

Strati A., Mourmouris A., ve Kanellopoulou K. (2011). *Exploring the Potential of Maritime Spatial Planning in the Mediterranean,* European Commission Study, 17 Ekim 2019 tarihinde https://ec.europa.eu/maritimeaffairs/sites /maritimeaffairs/ files/docs/body/greece01en.pdf adresinden erişildi.

Svoronou, E. ve Holden, A. (2005). Ecotourism As A Tool For Nature Conservation: The Role of WWF Greece in the Dadia–Lefkimi–Soufli Forest Reserve in Greece. – J. Sust. Tour. 13, 456–467.

Sylaios G. ve Lalenis K. (2013). *Integrated Coastal Zone Management in Greece*, Mare Nostrum Kick of Meeting 4th. March 2013 Haifa, Israel.

Tachir, G., (2016). Arşiv.

The European Environment (EEA) (2005*). Technical Report No 25: Environmental Indicators: Typology and Overview,* State and Outlook, European Environment Agency, Copenhagen.

The World Tourism Organization (UNWTO), (2011). *Global Tourism Forecasts*, Specialized Agency of The United Nations. 15 Eylul 2019 tarihinde http://www2.unwto.org. adresinden erişildi.

The Tourism Queensland (1999). *Draft Ecotourism Strategy*, Australia, Strategy: Draft Final Repor.

Tönük,S. (2001). *Bina Tasarımında Ekoloji*, Y.T.Ü. Yayınları, Yayın No: MF. MİM-01.005, Y.T.Ü. Basım-Yayın Merkezi, İstanbul.

Tuğun Ö., ve Karaman A. (2014). *Çekirdek Köylerin Eko Turizme Kazandırılması İçin Sürdürülebilirlik Kavramı Çerçevesinde Bir Model*, E-Megaron. YTÜ Mimarlık Fakültesi, E-dergisi, 9(4), 3321-337, DOI: 10.5505/MEGARON.2014.96268.

Tourism Council Australia and CRC Tourism (1998). *Being Green Keeps You Out of the Red - an Easy Guide to Environmental Action for Accommodation Providers and Tourist Attractions.* Tourism Council Australia, Canberra: Australia.

The Scientific and Technological Research Council of Turkey, *Marmara Research Center (TUBITAK - MRC) (2010. Official Webpage of TUBITAK – MRC,* erişim: http://www.mam.gov.tr/.

Tourism statistics, *(2019). Statistics Annual Results For The Accommodation Sector,* 17 Ağustos 2018 tarihinde https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained /index. php/ Turism. adresinden erişildi.

United Nation Environmental Programme and Priority Action Programme/Region Activity Center, UNEP ve PAP/RAC (2009). *Sustainable Coastal Tourism / An Integrated Planning and Management Approach*, Sylvie Lemmet and Ivica Trumbic, Paris. ISBN: 978-92-807-2966-5.

United Nations, (2005). United Nations Convention on the Law of the Sea, Official Webpage of UN, 3 Ağustos 2018 tarihinde http://www.un.org/Depts/los/convention_agreements/texts /unclos/ closindx.htm. adresinden erişildi.

US Federal Sahil Bölgesi Yönetim Yasası (US Federal Coastal Zone Management Act), (2015). 17 Kasım 2017 tarihinde www.editorial, ocean and coastal management. adresinden erişildi.

Vallage.A. (1993). *From the Action Plan to the Mediterranean 21.Agenda*, Proceedings of the First İnternational Conference on the Mediterranean Coastal Environment, E.özhan (editor) 1,1-13, Middle East Technical University.

Van, D. ve Josep, W. M. (1995). *Some Critical Notes On Socio-Cultural Impact Studies in Developing Countries.* International Social Science Council.Vienne: Vienne Centre Newsletter.

Yener, Z. ve Öztürk, F. (1989). *Relations Among Recreation Development and Management, Proceeding of International Congress on Healh and Recreation Management*, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul.

Yunan Anayasası'nın 24. Maddesi, (1998*). Kıyı Koruna Yasası*. Yunanistan.

Yürik, E.Ö. (2003). *Turizmin Geleceği: Ekoturizm*, Türkiye'nin Alternatif Turizm Potansiyeli Güncel Sorunlar Konferansı, Çankırı-Ankara.

Weaver, D. (1999). Magnitude of Ecotourism in Costa Rica and Kenya. *Annuals of Tourism Research,* 26, 792–816. DOI=http://dx doi:10.1016/S0160-7383(99)00044 4.

Weaver, D. B. (2000). Tourism and national parks in ecologically vulnerable areas. In: Butler, R.W. and Boyd, S. (eds) (2000) Tourism and National Parks: issues and implications. Wiley, Chichester, UK.

Weaver, D. B., ve Lawton,L. J. (2002). Overnight Ecotourist Market Segmentation in The Gold Coast Hinterland of Australia, *Journal Of Travel Research*, 40 (3), 270-280.

Weaver, D. B., ve Lawton, L. J. (2007). Twenty years on: The State of Contemporary Ecotourism Research, *Tourism Management*, 28, 1168–1179.

Wieser, K. (1991). *Tourism Enviroment*, UICB (Internation Union of Building Centres) Bulletin.

Wilson. T.M. ve Donnan, H. (2012). *Borders and border studies*, In T.M. Wilson and H. Donnan (eds.), A Companion to Border Studies. Oxford: Wiley-Blackwell.

Wight P. A., (1993). Sustainable Ecotourism: Balancing Economic, Environmental And Social Goals Within An Ethical Framework, *Journal of Tourism Studies*, 4: 54–66. DOI=https://www.jcu.edu.au/data/assets/jcudev_012532.pdf

Wight, P.A. (1994). *Environmentally Responsible Marketing of Tourism In: Cater*, E. and Lowman, G.(eds) Ecotourism: a Sustainable Option? John Wiley & Sons, Brisbane, 39–56.

Williams, W.E. (1994). Ecotourism and interpretation in Costa Rica: parallels and peregrinations. *Legacy*, 5(4).

Williams, A.M. ve Shaw, G. (1998). *Tourism Policies in a Changing Economic Environment*. In:Williams, A.M. and Shaw, G. (eds) Tourism and Economic Development: European Experiences.John Wiley & Sons, Chichester, UK, 375–391.

Wood, M. E. (1999). Ecotourism, Sustainable Development And Cultural Survival: Protecting İndigenous Culture And Land Through Ecotourism, *Cultural Survival*, 23(2): 25-59.

WWF, (Doğal Hayatı Koruma Vakfı) (2008). 9 Nisan 2018 tarihinde www.doğa turizmi master planı taslağı adana. adresinden erişildi.

Xie P. F., Chandra V., KaiGu. (2013). Morphological changes of coastal tourism: A case study of Denarau Island, Fiji, *Tourism Management Perspectives*, 5:75–83 · January 2013.

Zambioglu (Ζαμπιογλου), B. (2014). *Τουριστικη Αναπτυξη στα Δωδεκανησα*. Unpublished PhD Thesis, Αλεξανδρειο Τεχνολογικο Εκπαιδευτικο Ιδρυμα Θεσσαλονικησ Σχολη Διοικησησ Και Οικονομιας.

Ziffer, K.A. (1989). *Ecotourism: the Uneasy Alliance*, Working Paper no. 1. Conservation International, Washington:DC.

EK-1. BÜTÜNLEŞİK KONAKLAMA KARAR MATRİSİ

EK-1. BÜTÜNLEŞİK KONAKLAMA KARAR MATRİSİ

KIYI KENTİ DEĞİŞKENLERİ			BÜTÜNLEŞME KARARI		KIYI KENTİNİN DOĞAL SINIR BÖLDESİNDE YER ALAN YERLEŞİMİN DEĞİŞKENLERİ		
KONAKLAMA-KENT İLİŞKİSİ / Kentsel Özellikler	Konaklamanın Yer Aldığı Kentsel Büyüklük	Metropolitan Kent (>500.000)	Büyüme 500.000 nüfüsü aşmamalı	Nufüs 10.000 altında olmalı	Metropolitan Kent (>500.000)	Konaklamanın Yer Aldığı Yerleşim Büyüklüğü	Yerleşim Özellikleri / KONAKLAMA-YERLEŞİM İLİŞKİSİ
		Büyük Kent (100.000-500.000)			Büyük Kent (100.000-500.000		
		Küçük Kente (50.000-100.000)	ÖLÇÜT: Kıyı kenti nüfusu > Doğal sınır bölgesinde yer alan yerleşim nüfusu		Küçük Kent (50.000-100.000)		
		Büyük Yerleşim (10.00-50.000)	KARAR: Konaklama hizmeti doğal sınır yerleşimde olmalı		Büyük Yerleşim (10.00-50.000)		
		Küçük Yerleşim (< 10.000)			Küçük Yerleşim (< 10.000)		
	Konaklamanın Kentte Gelişim Karakteri	Lineer Gelişim	Kentsel büyüme doğal eşiklere dayanmalı	Yerleşim büyümemeli	Lineer Gelişim	Konaklamanın Yerleşimde Gelişim Karakteri	
		Sıçrayarak Gelişim			Sıçrayarak Gelişim		
		Dağınık Gelişim	ÖLÇÜT: Kentsel yapılı alan(m²) ≥ Kentin doğal alanı (m²)		Dağınık Gelişim		
		Merkezi Gelişim	KARAR: Konaklama hizmeti doğal sınır yerleşimde olmalı		Merkezi Gelişim		
Alan Kullanım Yoğunluğu	Kullanımlar	Turistik Alanlar – Tesisler	Kıyı kullanım alanları doğal eşiklere dayanmalı	Gelişim turizm olmalı	Tesisler	Kullanımlar	KONAKLAMA-YERLEŞİM İLİŞKİSİ
		Turistik Alanlar – Konaklama			Konaklama		
		Rekreasyon Alanlar	ÖLÇÜT: Kıyı yapılı alanı(m²) ≥ Kıyı doğal alanı(m²)		Rekreasyon Alanlar		
		Endüstri Alanları			Endüstri Alanları		
		Askeri Alanlar	KARAR: Turizm kullanımları doğal sınır yerleşimde olmalı		Askeri Alanlar		
		Ormanlık Alanlar			Ormanlık Alanla		
	Kullanım Statüsü	Turistik Alan	Kitle turizmi görülmeli	Ekolojik turizm görülmeli	Turistik Alan	Kullanım Statüsü	
		Kentsel Alan			Kentsel Alan		
		Doğal Park Alanı	ÖLÇÜT: Ekolojik Turizm ≥ Kitle Turizmi		Doğal Park Alanı		
		Doğal Koruma Alanı			Doğal Koruma Alanı		
		Kazı Alanı	KARAR: Konaklama kullanım statüsü doğal sınır yerleşimde olmalı		Kazı Alanı		
		Tarihi Doğal Park			Tarihi Doğal Park		
	Turizm Türü	Kitle Turizmi	Kitle turizmi:turist sayısı yatak kapasitesini aşmalı	Kullanılmayan yapı stokları bulunmalı	Kitle Turizmi	Turizm Türü	
		Ekolojik Turizm			Ekolojik Turizm		
		Termal Turizm	ÖLÇÜT: Yatak kapasitesi fazlası ≥ Kullanılmayan binaların yatak kapasitesi		Termal Turizm		
		Kongre Fuar Turizmi			Kongre Fuar Turizmi		
		Kış Turizmi	KARAR: Kapasite fazlası turist doğal sınır yerleşime aktarılmalı (konaklatılmalı)		Kış Turizmi		
KONAKLAMA-YAPI İLİŞKİSİ / Yapılaşma Özellikleri	Yapılaşma Türü	Çok Katlı Yapılaşma	Çok katlı yapılaşama artmalı	Kullanılmayan yapı stokları artmalı	Çok Katlı Yapılaşma	Yapılaşma Türü	Yapılaşma Özellikleri / KONAKLAMA-YAPI İLİŞKİSİ
			ÖLÇÜT: Çok katlı konaklama bina sayısı ≥ Az katlı konaklama bina sayısı				
		Tek Katlı Yapılaşma	KARAR: Kullanılmayan yapı stokları konaklama için değerdirilmelidir		Tek Katlı Yapılaşma		
	Konaklama Tipolojileri	Otel	Otel sayısı (5*-4*) artmalı	Konaklama yapılaşması azalmalı	Otel	Konaklama Tipolojileri	
		Pansiyon			Pansiyon		
		Butik Otel	ÖLÇÜT: Kıyı kentindeki konaklama tesis sayısı ≥ Doğal sınır yerleşimdeki tesis sayısı (Son beş yılda hiç artmamış)		Butik Otel		
		Hostel	KARAR: Kullanılmayan yapı stokları ekolojik yaklaşımla değerlendirilmeli		Hostel		
		Oberj			Oberj		
Yapı Kullanım Yoğunluğu	Konaklama Yapı Alanları	Kıyı Alanlarda Yapılaşma	Konaklama yapıları kıyılarda artmalı	Kullanılmayan yapılar artmalı	Ormanlık Alanlarda Yapılaşma	Konaklama Yapı Alanları	Yapı Kullanım Yoğunluğu
		Kentin Fiziksel Sınırlarında Yapılaşma	ÖLÇÜT: Kıyı konaklama yapı alanı (m²) ≥ Kullanılmayan yapı alanı (m²)		Yerleşimin Fiziksel Sınırlarında Yapılaşma		
		Kentin Doğal Sınırlarında Yapılaşma	KARAR: Kullanılmayan yapılar değerlendirilmeli		Yerleşimin Doğal Sınırlarında Yapılaşma		
	Yatak Kapasite Yoğunluğu	Otel Yatak Yoğunluğu	Kıyı kentinde yatak kapasite yoğunluğu artmalı	Yerleşimde konaklayan turist sayısı azalmalı	Otel Yatak Yoğunluğu	Yatak Kapasite Yoğunluğu	
		PansiyonYatak Youğunluğu	ÖLÇÜT: Kıyı kentinde konaklama yatak kapasitesi ≥ Doğal sınır yerleşimi konaklama yatak kapasitesi		PansiyonYatak Yoğunluğu		
		Butik Otel Yatak Yoğunluğu	KARAR: Yatak kapasitesi fazlası kullanılmayan yapı stoklarında değerlendirilmeli		Butik Otel Yatak Yoğunluğu		
		Hostel Yatak Yoğunluğu			Hostel Yatak Yoğunluğu		
		Oberj Yatak Yoğunluğu			Oberj Yatak Yoğunluğu		
KONAKLAMA-KULLANICI İLİŞKİSİ / Kullanıcı (Turist) Özellikleri	Yıllık Turist Sayısı – Yerli Turist Sayısı	Yerli Turist Sayısı	Turist sayısı artmalı	Turist sayısı azalmalı	Toplam Turist Sayısı – Yerli Turist Sayısı	Yıl İçi Turist Sayısı	Kullanıcı (Turist) Özellikleri / KONAKLAMA-KULLANICI İLİŞKİSİ
			DEĞERLENDİRME: Kıyı kenti turist sayısı ≥ Sınır yerleşimdeki turist sayısı				
		Yabancı Turist Sayısı	KARAR: Kapasite fazlası turist doğal sınır yerleşimde konaklatılmalı		Yabancı Turist Sayısı		
	Kentte Bulunma Biçimleri	Yalnız	Kentte kalabalık gruplar halinde bulunma durumu artmalı	Yerleşimde bulunma azalmalı	Yalnız	Kentte Bulunma Biçimleri	
		Ailesi	ÖLÇÜT: Kıyı kentte bulunan turist örneklem sayısı ≥ Doğal sınır bölgesinde yer alan yerleşimde bulunan turist örneklem sayısı		Ailesi		
		Arkadaşları	KARAR: Tur organizasyonların yardımı ile turist yerleşime aktarılmalı		Arkadaşları		
		Tur Ekibi			Tur Ekibi		
	Konaklama Süreleri	1-2 Gün	Konaklama süresi azalmalı	Konaklama süresi artmalı	1-2 Gün	Konaklama Süreleri	
		3-4 Gün	ÖLÇÜT: Doğal sınır bölgesinde yer alan yerleşimde konaklama süresi ≥ Kıyı kenti konaklama süresi		3-4 Gün		
		5-6 Gün	KARAR: Turistin yerleşimde konaklama süresinin uzatılması sağlanmalı		5-6 Gün		
		>Bir Hafta			>Bir Hafta		
	Kıyı Kentinde Bulunan Turistin Kıyı Kentin Doğal Sınır Bölgesinde Yer Alan Yerleşim Hakkındaki Bilgileri	Evet	Kıyı kentinde tanıtım ofisinin bulunmaması	Yerleşim tanıtım programlarında yer almalı	Evet	Doğal Sınır Bölgesinde Yer Alan Yerleşimde Bulunan Turistin Yerleşime İlişkin Beklentileri	KONAKLAMA-KULLANICI İLİŞKİSİ
		Hayır	ÖLÇÜT: Bilgisi olmayan ≥ Bilgisi olan		Hayır		
			KARAR: Kıyı turizm ofisi kurularak,doğal sınır yerleşimi turizm programlarına dahil edilmeli				
Kullanıcı (Turist) Konaklama Eğilimi	Kıyı Kentinde Bulunan Turistin Ekolojik Turizm Eğilimleri	Evet	Turistin ekolojik turizm eğilimi olmalı	Yerel halkın turisten gelir sağlama eğilimi olmalı	Evet	Doğal Sınır Bölgesinde Yer Alan Yerleşime Gelen Turisten Gelir Sağlama Eğilimi	Kullanıcı (Yerel) Konaklama Eğilimi / KONAKLAMA-KULLANICI İLİŞKİSİ
		Hayır	ÖLÇÜT: Doğal sınır bölgesinde yer alan yerleşime gitmek isteyen turist sayısı ≥ Kullanılmayan yapısını konaklama amaçlı değerlendirerek turisten gelir sağlamak isteyen doğal sınır bölgesinde yer alan yerli halkın sayısı		Hayır		
			KARAR: Turist doğal sınır yerleşimde konaklatılarak gelir sağlanmalı				
	Kıyı Kentinde Bulunan Turistin Kıyı Kenti Doğal Sınır Bölgesinde Yer Alan Yerleşimde Konaklama Eğilimi	Evet	Turistin doğal sınır yerleşimde konaklama isteği olmalı	Yerel halkın turisti ağırlama isteği olmalı	Evet	Doğal Sınır Bölgesinde Yer Alan Yerleşimde Yerli Halkın Turisti Ağırlama Eğilimi	
		Hayır	ÖLÇÜT: Doğal sınır bölgesinde yer alan yerleşimde konaklamak isteyen turist sayısı ≥ Turisten gelir sağlamak isteyen doğal sınır bölgesinde yer alan yerli halkın kullanılmayan yapı sayısı		Hayır		
			KARAR: Turist doğal sınır yerleşimde kullanılmayan yapı stoklarında konaklatılmalı				
	Turistin Konaklamak İstediği Bina Tipolojileri	Otel	Turistin doğal sınır yerleşimde kullanılmayan yapı stoklarında konaklama isteği olmalı	Kullanılmayan yapı stoklarını konaklama amaçlı değerlendirme isteği olmalı	Otel	Yerel Halkın Turisti Ağırlamak İstediği Bina Tipolojisi	
		Tatil Köyü			Tatil Köyü		
		Butik Otel	ÖLÇÜT: Ekolojik eğilimli turist sayısı ≥Kullanılmayan binaları ekolojik yaklaşımlı değerelndirmek isteyen halk sayısı		Butik Otel		
		Özel Tasarımlı Otel			Özel Tasarımlı Otel		
		Küçük ve Orta Ölçekli Otel			Küçük ve Orta Ölçekli Otel		
		Ev Ölçeğinde Butik Otel	KARAR: Kullanılmayan yapı stokları ekolojik yakalsımlı değerlendirilmeli		Ev Ölçeğinde Butik Otel		
		Ekolojik Otel (Kullanılmayan yapıların değerlendiği)			Ekolojik Otel (Kullanılmayan yapıların değerlendiği)		

KIYI KENTİ KONAKLAMA YAPILARININ ARTMASININ OLUŞTURDUĞU RİSKLERİ

KIYI KENTİNİN DOĞAL SINIR BÖLGESİNDE YER ALAN YERLEŞİMDEKİ KONAKLAMA POTANSİYELLERİ

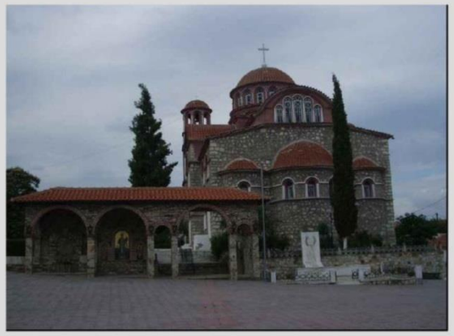
EK-2. ÖRNEKLEM ALANLARIN ÇEVRE ANALİZLERİ

EK 2.1. Dadia Yerleşiminin Doku ve Ulaşım Analizi

EK 2.2. Dadia Yerleşiminin İşlev Analizi

EK 2.3. Dadia Yerleşiminin Kat Analizi

EK 2.4. Dadia Yerleşiminin Strüktür Analizi

F1. Dadia Yerleşkesi Meydan Kilisesi

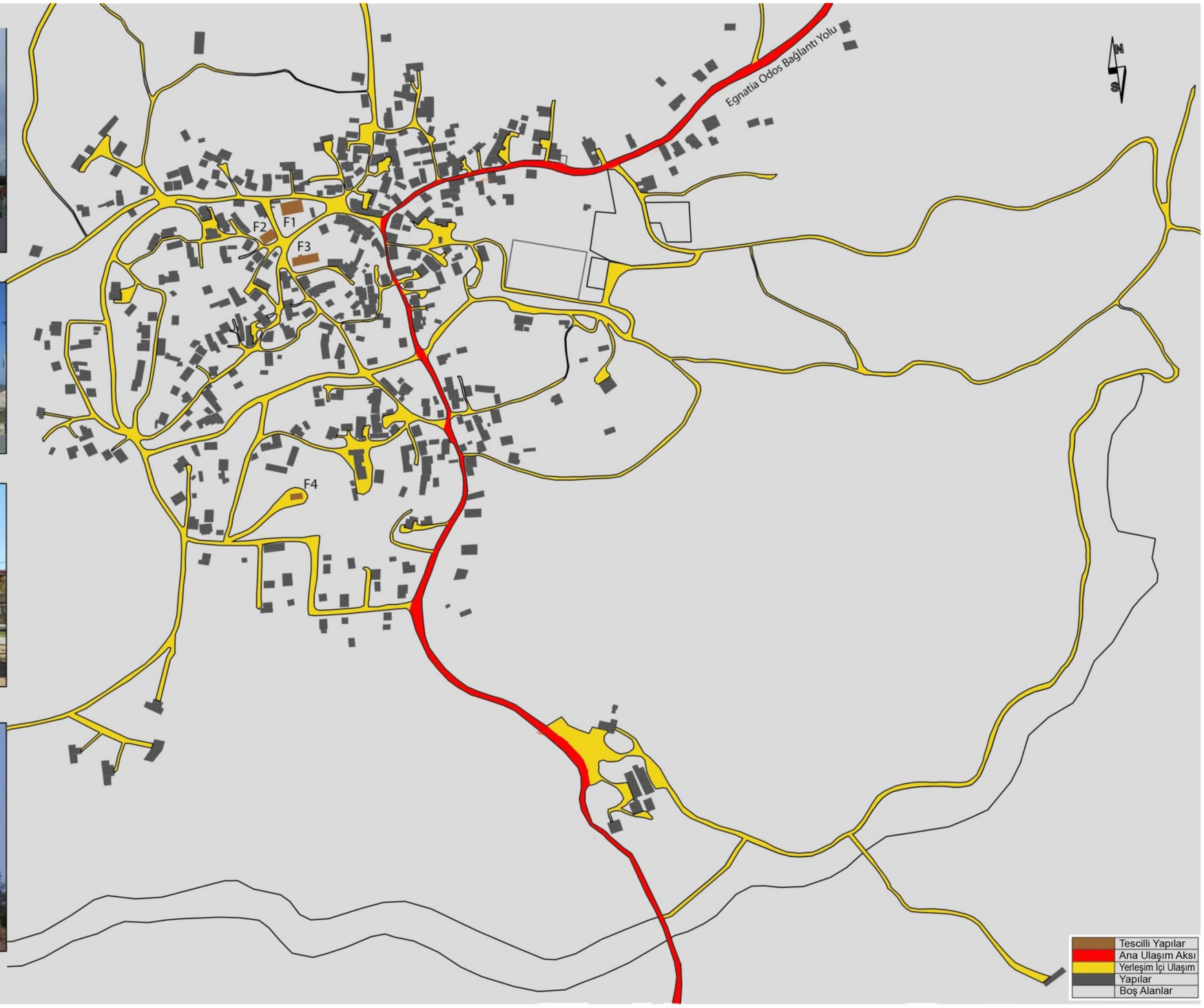
F2. Dadia Yerleşkesi Belediye Hizmet Binası

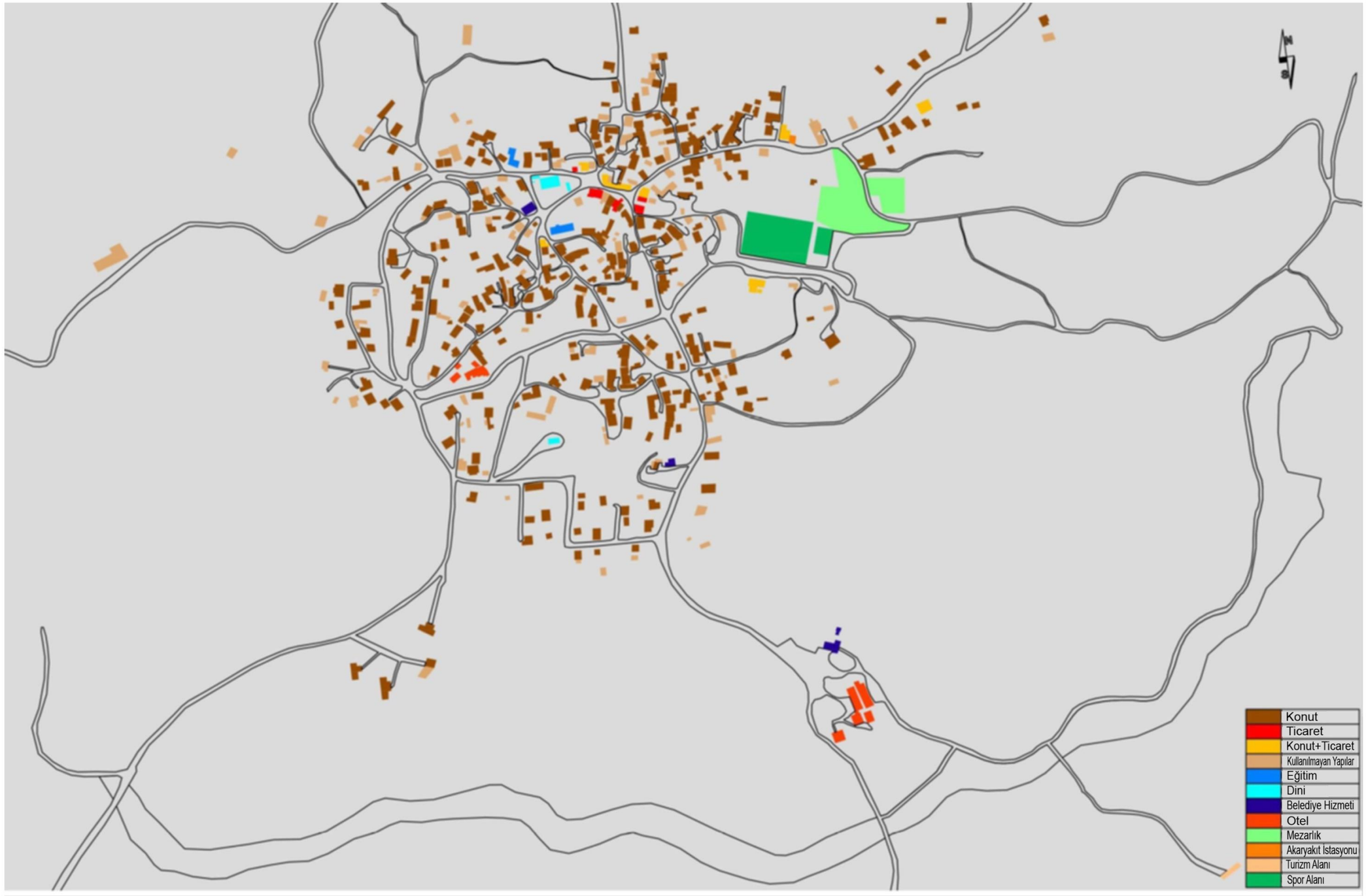
F3. Dadia Yerleşkesi İlkokul Binası

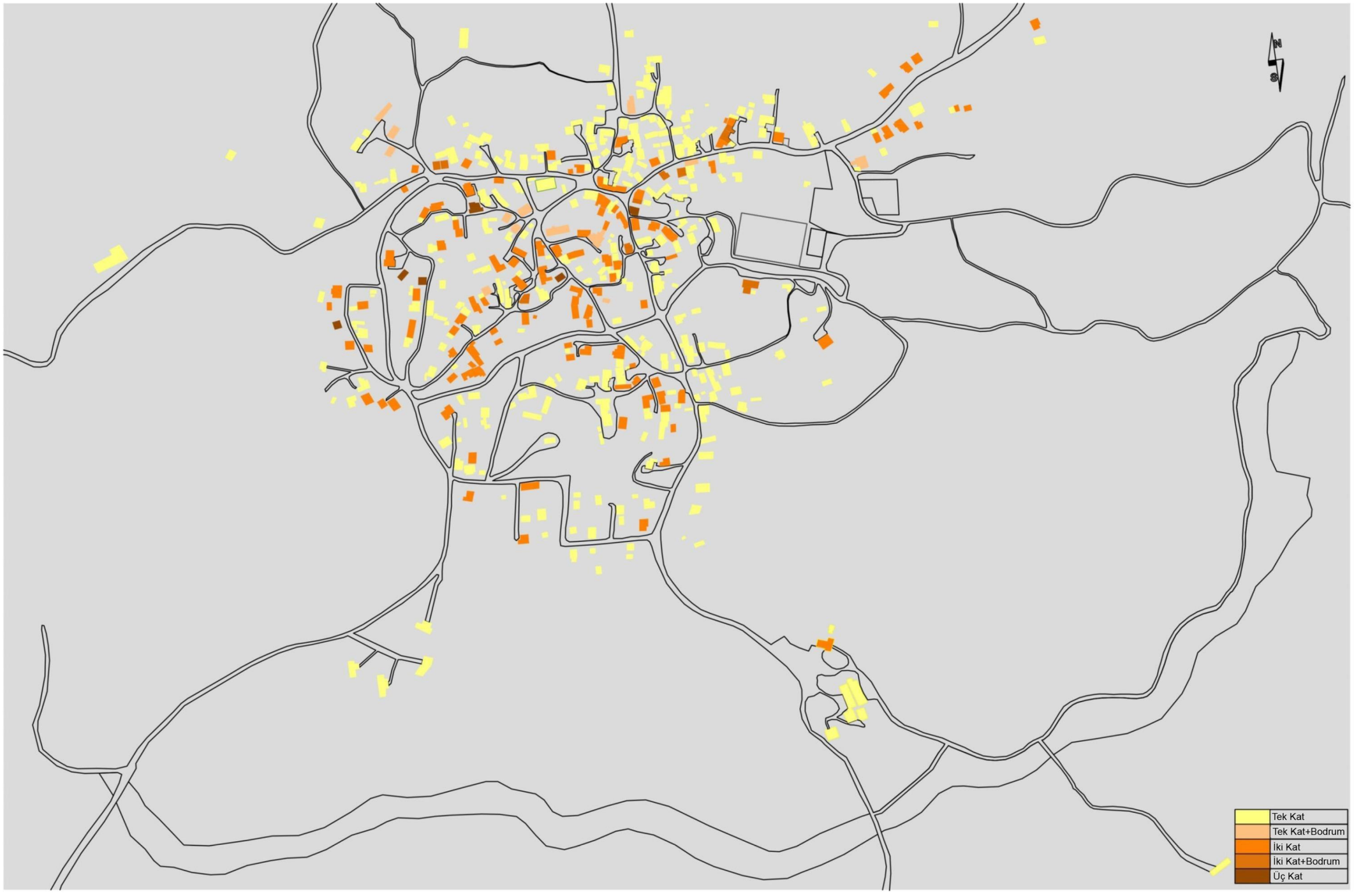
F4. Dadia Yerleşkesi Şapeli

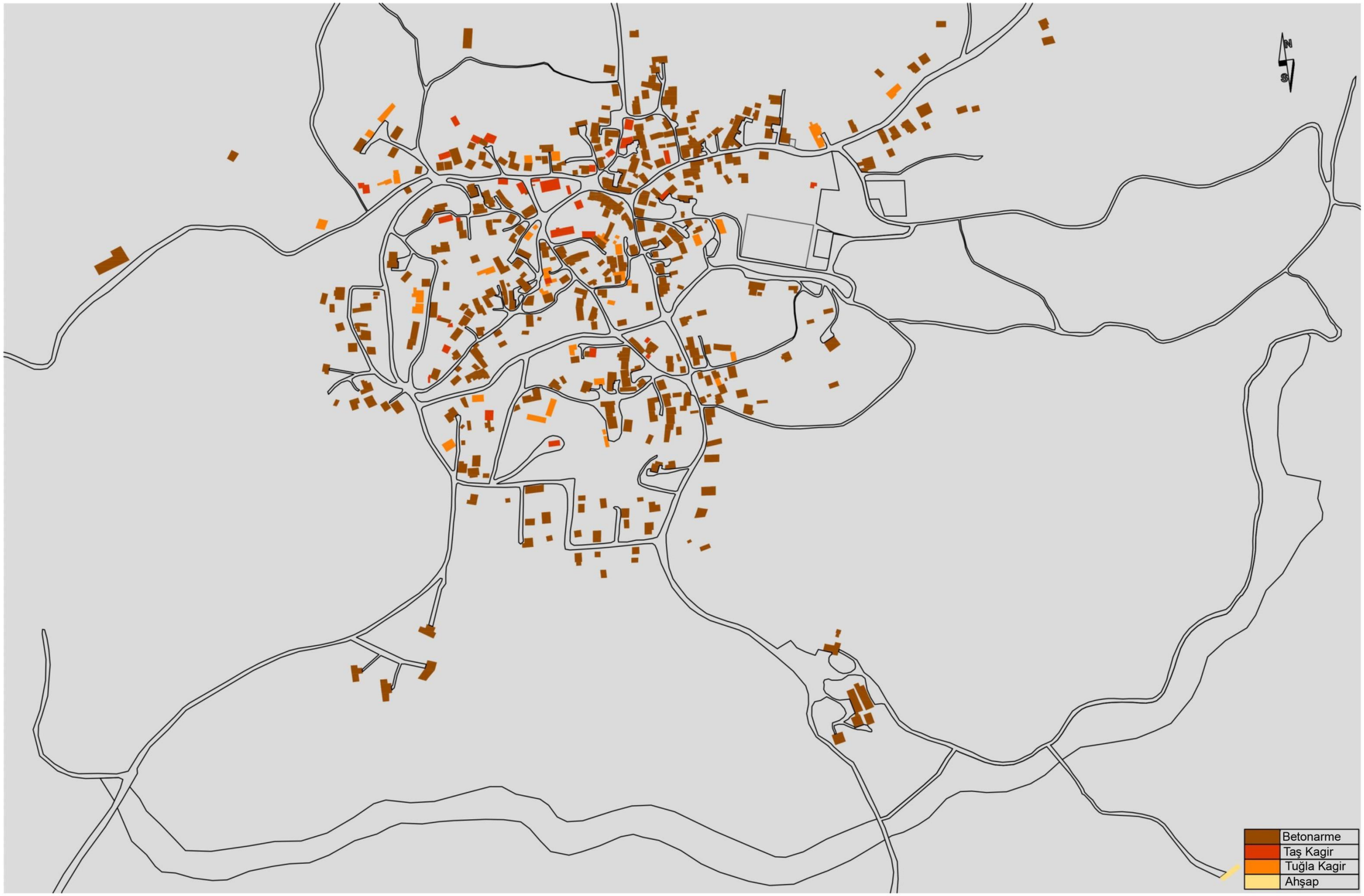
EK 2.1. Dadia Yerleşimi Doku ve Aks Analizi

EK 2.2. Dadia Yerleşimi İşlev Analizi

EK 2.3. Dadia Yerleşimi Kat Analizi

EK 2.4. Dadia Yerleşimi Strüktür Analizi

EK-3. DEDEAĞAÇ VE DADİA'NIN BÜTÜNLEŞİK KONAKLAMA KARAR I

EK-3. Dedeağaç ve Dadia'nın Bütünleşik Konaklama Kararı

KIYI KENTİ DEĞİŞKENLERİ-DEDEAĞAÇ			BÜTÜNLEŞME KARARI		KIYI KENTİ DOĞAL SINIR BÖLGESİNDE YER ALAN YERLEŞİMİN DEĞİŞKENLERİ-DADİA		
KIYI KENTİ KONAKLAMA RİSKLERİ / KONAKLAMA KENT İLİŞKİSİ / Kentsel Özellikleri	Konaklamanın Yer Aldığı Kentsel Büyüklük	Metropolitan Kent (>500.000)	Kentsel büyüme 500.000 nüfüsü aşmamış	Yerleşim nufüs 10.000'in altında	Metropolitan Kent (>500.000)	Konaklamanın Yer Aldığı Yerleşim Büyüklüğü	Yerleşim Özellikleri / KONAKLAMA YERLEŞİM İLİŞKİSİ
		Büyük Kent (100.000-500.000			Büyük Kent (100.000-500.000)		
		Küçük Kente (50.000-100.000)	ÖLÇÜT: 72.000 > 533		Küçük Kent (50.000-100.000)		
		Büyük Yerleşim (10.00-50.000)	KARAR: Konaklama gelişimi doğal sınır yerleşimde olmalı		Büyük Yerleşim (10.00-50.000)		
		Küçük Yerleşim (< 10.000)			Küçük Yerleşim (< 10.000)		
	Konaklamanın Kentte Gelişim Karakteri	Lineer (Paralel) Gelişim	Kentsel büyüme doğal eşiklere dayanmış bulunmakta	Yerleşim büyümemekte	Lineer (Paralel) Gelişim	Konaklamanın Yerleşimde Gelişim Karakteri	
		Sıçrayarak Gelişim			Sıçrayarak Gelişim		
		Dağınık Gelişim	ÖLÇÜT: 5.813.823(m²) ≥ 314.732(m²)		Dağınık Gelişim		
		Merkezi Gelişim	KARAR: Konaklama yapıları doğal sınır yerleşimde olmalı.		Merkezi Gelişim		
	Kullanımlar	Turistik Alanlar: Tesisler	Kıyı kullanım alanları doğal eşikleri dayanmış durumda	Alan kullanımı turizm amaçlı gelişmiş	Tesisler	Turistik Alanlar	Kullanımlar / KONAKLAMA YERLEŞİM İLİŞKİSİ
		Turistik Alanlar: Konaklama			Konaklama		
		Rekreasyon Alanlar	ÖLÇÜT: 1.647.212(m²) ≥ 10.000(m²)		Rekreasyon Alanlar		
		Endüstri Alanları			Endüstri Alanları		
		Askeri Alanlar	KARAR: Turizm kullanımları doğal sınır yerleşime aktarılmalı		Askeri Alanlar		
		Ormanlık Alanlar			Ormanlık Alanla		
KIYI KENTİ KONAKLAMA RİSKLERİ / KONAKLAMA KENT İLİŞKİSİ / Alan Kullanım Yoğunluğu	Kullanım Statüsü	Turistik Alan	Kitle turizmi görülmekte	Ekolojik turizm görülmekte	Turistik Alan	Kullanım Statüsü	Alan Kullanım Yoğunluğu / KONAKLAMA YERLEŞİM İLİŞKİSİ
		Kentsel Alan			Kentsel Alan		
		Doğal Park Alanı	ÖLÇÜT: Doğal sınır yerleşimi Dadia ekolojik turizm alanı 42.460(h.) ≥ Kıyı kenti Dedeağaç'ın kitle turizm alanı 7.856.037(m²)		Doğal Park Alanı		
		Doğal Koruma Alanı			Doğal Koruma Alanı		
		Kazı Alanı	KARAR: Kıyı kenti kitle turisti, ekolojik tırızm için doğal sınır yerleşime yönlendirilmeli		Kazı Alanı		
		Tarihi Doğal Park			Tarihi Doğal Park		
	Turizm Türü	Kitle Turizmi	Turist sayısı yatak kapasitesini aşmakta	Kullanılmayan yapı stokları bulunmakta	Kitle Turizmi	Turizm Türü	
		Ekolojik Turizm			Ekolojik Turizm		
		Termal Turizm	ÖLÇÜT: 775 ≥ 320 (80 bina)		Termal Turizm		
		Kongre Fuar Turizmi			Kongre Fuar Turizmi		
		Kış Turizm	KARAR: Fazla turist doğal sınır yerleşimde konaklatılmalı.		Kış Turizm		
KIYI KENTİ KONAKLAMA RİSKLERİ / KONAKLAMA YAPI İLİŞKİSİ / Yapı Özellikleri	Yapılaşma Türü	Çok Katlı Yapılaşma	Çok katlı yapılaşama artmakta	Kullanılmayan yapı stokları artmakta	Çok Katlı Yapılaşma	Yapılaşma Türü	Yapı Özellikleri / KONAKLAMA YAPI İLİŞKİSİ
			ÖLÇÜT: 23 ≥ 1				
		Tek Katlı Yapılaşma	KARAR: Konaklama yapılaşması doğal sınır yerleşimde olmalı		Tek Katlı Yapılaşma		
	Yapı Tipolojileri	Otel	Otel Sayısı (5*-4*) Artmakta	Konaklama yapılaşması sabit	Otel	Yapı Tipolojileri	
		Pansiyon			Pansiyon		
		Butik Otel	ÖLÇÜT: 26 ≥ 1		Butik Otel		
		Hostel	KARAR: Doğal sınır yerleşimde ekolojik yaklaşımlı konaklama tipolojileri olmalı		Hostel		
		Oberj			Oberj		
KIYI KENTİ KONAKLAMA RİSKLERİ / KONAKLAMA YAPI İLİŞKİSİ / Yapı Kullanım Yoğunluğu	Konaklama Yapı Alanları	Kıyı Alanlarda Yapılaşma	Kıyılarda konaklama yapıları artmakta	Kullanılmayan yapılar artmakta	Kıyı Alanlarda Yapılaşma	Konaklama Yapı Alanları	Yapı Kullanım Yoğunluğu / KONAKLAMA YAPI İLİŞKİSİ
		Kentin Fiziksel Sınırlarında Yapılaşma	ÖLÇÜT: 1.642.212 (m²) ≥ 500.000 (m²)		Kentin Fiziksel Sınırlarında Yapılaşma		
		Kentin Doğal Sınırlarında Yapılaşma	KARAR: Konaklama Yapı Alanları Doğal Sınır Yerleşimde Olmalı		Kentin Doğal Sınırlarında Yapılaşma		
	Yatak Kapasite Yoğunluğu	Otel Yatak Yoğunluğu	Kıyı alanlarında konaklama artmakta	Yerleşimde kullanılmayan yapı stokları artmakta	Otel Yatak Yoğunluğu	Yatak Kapasite Yoğunluğu	
		PansiyonYatak Youğunluğu	ÖLÇÜT: 887 ≥ 40		PansiyonYatak Yoğunluğu		
		Butik Otel Yatak Yoğunluğu	KARAR: Kullanılmayan yapı stokları konaklama amaçlı değerlendirilmeli		Butik Otel Yatak Yoğunluğu		
		Hostel Yatak Yoğunluğu			Hostel Yatak Yoğunluğu		
		Oberj Yatak Yoğunluğu			Oberj Yatak Yoğunluğu		
KIYI KENTİ KONAKLAMA RİSKLERİ / KONAKLAMA KULLANICI İLİŞKİSİ / Kullanıcı (Turist) Özellikleri	Yıllık Turist Sayısı: Yerli Turist Sayısı (Toplam Turist Sayısı)		Turist sayısı artmakta	Turist sayısı azalmakta	Toplam Turist Sayısı: Yerli Turist Sayısı	Yıl İçi Turist Sayısı	Kullanıcı (Turist) Özellikleri / KONAKLAMA KULLANICI İLİŞKİSİ
	Yıllık Turist Sayısı: Yabancı Turist Sayısı (Toplam Turist Sayısı)		ÖLÇÜT: 362.544 ≥ 12.598		Toplam Turist Sayısı: Yabancı Turist Sayısı		
			KARAR: Turist doğal sınır yerleşimde konaklatılmalı				
	Kentte Bulunma Biçimleri	Yalnız	Bulunma biçimleri çeşitlenmeli	Bulunma biçimleri çeşitlenmeli	Yalnız	Kentte Bulunma Biçimleri	
		Ailesi	ÖLÇÜT: 142 ≥ 118		Ailesi		
		Arkadaşları	KARAR: Turist fazlası kullanılmayan yapı stoklarında konaklatılmalı		Arkadaşları		
		Tur Ekibi			Tur Ekibi		
	Konaklama Süreleri	1-2 Gece	Konaklama süresi artmakta	Konaklama süresi azalmakta	1-2 Gece	Konaklama Süreleri	
		3-4 Gece	ÖLÇÜT: 3-4 ≥ 1-2		3-4 Gece		
		5-6 Gece	KARAR: Turistin yerleşimde konaklama süresinin uzatılması sağlanmalı		5-6 Gece		
		>Bir Hafta			>Bir Hafta		
KIYI KENTİ KONAKLAMA RİSKLERİ / KONAKLAMA KULLANICI İLİŞKİSİ / Konaklama Eğilimi	Kıyı Kentinde Bulunan Turistin Kıyı Kenti Doğal Sınır Bölgesinde Yer Alan Yerleşim Hakkında Bilgileri	Evet	Doğal sınır yerleşimi tanıtım ofisi bulunmamakta	Yerleşim tanıtım programlarında yer almamakta	Evet	Doğal Sınır Bölgesinde Yer Alan Yerleşimde Bulunan Turistin Yerleşim Hakkında Beklentileri	KONAKLAMA KULLANICI İLİŞKİSİ
		Hayır	ÖLÇÜT: 79 ≥ 63		Hayır		
			KARAR: Konaklama doğal sınır yerleşimde sağlanarak, turizm programlarına dahil edilmeli				
	Kıyı Kentinde Bulunan Turistin Ekolojik Turizm Eğilimleri	Evet	Turistin ekolojik turizm eğilimi var	Turisten gelir sağlanmamakta	Evet	Doğal Sınır Bölgesinde Yer Alan Yerleşime Gelen Turisten Gelir Sağlama Durumu	Kullanıcı (Yerel) Konaklatma Eğilimi
		Hayır	ÖLÇÜT: 116 ≥ 88		Hayır		
			KARAR: Turist doğal sınır yerleşimde konaklatılarak gelir sağlanmalı				
	Kıyı Kentinde Bulunan Turistin Kıyı Kenti Doğal Sınır Bölgesinde Yer Alan Yerleşimde Konaklama Eğilimi	Evet	Turistin doğal sınır yerleşimde konaklama isteği var	Yerel halkın turisti ağırlamak isteği var	Evet	Doğal Sınır Bölgesinde Yer Alan Yerleşimedi Yerli Halkın Turisti Ağırlama Eğilimi	
		Hayır	ÖLÇÜT: 320 Yatak (80 Bina) ≥ 88		Hayır		
			KARAR: Turist doğal sınır yerleşimdeki kullanılmayan yapı stoklarında konaklatılmalı				
	Turistin Konaklamak İstediği Bina Tipolojileri	Otel	Turistin doğal sınır yerleşimde kullanılmayan yapı stoklarında konaklama isteği var	Kullanılmayan yapı stoklarını konaklamada değerlendirme isteği var	Otel	Yerelin Konaklatmak İstediği Bina Tipolojisi	
		Tatil Köyü			Tatil Köyü		
		Butik Otel	ÖLÇÜT: 88 ≥ 83		Butik Otel		
		Özel Tasarımlı Otel			Özel Tasarımlı Otel		
		Küçük ve Orta Ölçekli Otel			Küçük ve Orta Ölçekli Otel		
		Ev Ölçeğinde Butik Otel	KARAR:		Ev Ölçeğinde Butik Otel		
		Ekolojik Otel (Kullanılmayan yapıların değerlendiği)	Turist kullanılmayan yapı stoklarının ekolojik otele dönüştürüldüğü yapılarda konaklatılmalı		Ekolojik Otel (Kullanılmayan yapıların değerlendiği)		

DOĞAL SINIR YERLEŞİMİNDE KONAKLAMA POTANSİYELLERİ

EK-4. ANKET ÇALIŞMALARI

EK 4.1. Dedeağaç Örneklem Alanı Anket Soruları

EK 4.2. Dadia Örneklem Alanı Anket Soruları

EK 4.3. Anketör Şirketi Anlaşması

EK 4.1. Dedeağaç Örneklem Alanı Anket Soruları

ANKET SORULARI

Bu anket, Dedeağaç kıyı kentine gelen turistin, kentin doğal sınır yerleşimi Dadia alanında konaklama eğilimini ölçmek amacı ile yapılmaktadır. Katılımınız için teşekkür ederiz.

Gildis TACHİR

Tarih *...../...../2017*

***Anketin uygulandığı hotel?**

1. Cinsiyet:

Kadın	Erkek	Diğer

2. Yaş:

18-25	26-35	36-45	46-55	>56

3. Kentte kimlerle geldiniz?

Yalnız	Ailem		Arkadaşlarım	Tur şirketi
	Ailenizden kaç kişi geldiniz?		Kaç kişi?	Kaç kişi?
	Çocukların yaşları? <17	>18		

4. Hangi ülkeden geldiniz; Kaç gece konakladınız;

Türiye		1-2 Gece	
Bulgaristan		3-4 Gece	
Rusya		5-6 Gece	
Yunanistan		<Bir haftan	
Diğer			

5. Tatilinizi nasıl organize ediyorsunuz;

Tanıdıklar ile	
Bilgisayar ile	
Turism şirketi ile	
Diğer	

6. Tatilinizi Dedeağaç'ta nasıl geçirirsiniz;

Güneş ve deniz	Dinlenmek, yemek ve eğlence	Doğa ve kültür	Diğer

7. Dedeağaç kentine 67 km uzaklıktaki Dadia yerleşimini duydunuz mu?

Evet	Hayır

8. Dedeağaç kentine 67 km uzaklıktaki Dadia yerleşimine gittiniz mi?

Evet	Hayır (9.)

9. Dadia alanına neden gitmediniz;

Uzak mesafe	Ulaşım aracı yok	Bilgilendirme bulunmamakta	Oraya gitmek istemiyorum

10. Dedeağaçta Dadia bilgilendirme ofisi bulunmasını ister misiniz?

Evet	Hayır

11. Dadia yerleşiminin tanıtımına yönelik etkinliklerin olmasını ister misiniz?

Evet	Hayır

12. Dadia yerleşiminin nasıl tanınacağını düşünüyorsunuz;

Bilgi edinme merkezi ile	Turizim programlarında yer alması ile	Etkinliklerin artırılması ile (festival-tur)	Diğer

13. Dadia yerleşiminde konaklar mısınız?

Evet (14.)	Hayır (16.)

14.(13.soruya EVET yanıtlandı ise)
Nasıl bir konaklama yapısında konaklamak istersiniz?

Otel	Pansiyon	Yenilenmiş atıl yapılarda	Kiralik ev	Kiralık oda	Diğer

15. Yenilenmiş atıl yapıların nasıl olmasını istersiniz?(1-6 numaralandırın)

1. Klasik otel	2.Modern	3.Konsept otel	4.Ekolojik Otel	5. Yerleşke dokusuna uyumlu	6. Fark etmez

16. (13. Soru HAYIR yanıtlandı ise)

Dadia yerleşiminde neden konaklamak istemezsiniz?

Kalabileceğim yer yok	Kalmamı gerektiren faaliyet yok	Sosyal yaşam yok	Konaklama yapıları eski	Diğer

17. Dadia yerleşiminde atıl yapılar ekolojik yaklaşımlı yenilense kalmak ister misiniz?

Evet	Hayır

18. Ekolojik turizm duydunuz mu?

Evet (19)	Hayır

19. Ekolojik turizm ileride tatil seçiminizde önemli olabilir mi?

Evet	Hayır

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η έρευνα αυτή, αφορά τον οικοτουρισμό στην περιοχή της Αλεξανδρούπολη

Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για τη συμμετοχή,

Γιλδις Ταχηρ

Ημερομηνία συμπλήρωσης ...../...../2017

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά

***Σε ποιο Ξενοδοχείο έγινε το ερωτηματολόγιο?**

1. Φύλο:

Γυναίκα	Άνδρας	Άλλο

2. Ηλικία:

18-25	26-35	36-45	46-55	>56

3. Με ποιόν ήρθατε στην περιοχή της Αλεξανδρούπολης?

Μόνος	οικογένεια		Με φίλους	Με γραφείο τουρισμού
	Πόσα μέλη έχει η οικογένεια?		Πόσα άτομα?	Πόσα άτομα?
	Ηλικίες των παιδιών? <17	>18		

4. Ποιάς εθνικότητας είσαι; Ποιός είναι ο χρόνος παραμονής σας;

Τουρκία	
Βουλγαρία	
Ρωσία	
Ελλάδα	
Άλλο	

καθημερινά	
1-2 ημέρες	
3-4 ημέρες	
5-6 ημέρες	
Και μια εβδομάδα αργότερα	

5. Πώς οργανώσατε τις διακοπές σας;

Με παρέα	
Από το Διαδικτύο	
Από τουριστικό γραφείο	
Άλλα	

6. Πώς χρησιμοποιείτε το χρόνο στις διακοπές στην Αλεξανδρούπολη;

θαλάσσιες δραστηριότητες	Αναψυχής και ψυχαγωγίας	Περιοδείες (φύση-πολιτισμός)	Άλλο

7. Έχετε ακούσει στην Αλεξανδρούπολη ότι υπάρχει σε κοντινή απόσταση το δάσος της Δαδιάς ?

Ναι	Όχι

7. Έχετε πάει στο δάσος της Δαδιάς;

Ναι	Όχι (9.)

9. (Να απαντηθεί εφόσον στην 8. Ερ. Απαντήθηκε ΟΧΙ)
Γιατί δεν πήγατε στην περιοχή της Δαδιάς;

Μακρινή απόσταση	Δεν έχω μεταφορικό μέσο	Δεν υπάρχουν πληροφορίες	δεν είμαι φυσιολάτρης

10. Θα θέλατε να υπάρχει γραφείο πληροφοριών στην Αλεξανδρούπολη που αφορά την Δαδιά ;

Ναι	Όχι

11. Θεωρείτε πως χρειάζεται περισσότερη προβολή η Δαδιά μέσω εκδηλώσεων?

Ναι	Όχι

12. Με ποιο τρόπο πιστεύετε πως θα αναπτυσσόταν η περιοχή της Δαδιάς σε επισκεψιμότητα;

Κέντρο πληροφοριών	Τουριστικά προγράμματα	Δημιουργία περισσότερων πόρων (festival-εκδηλώσεις)	Άλλο

13. θα διαμένατε ως τουρίστας στην περιοχή της Δαδιάς;

Ναι (14.)	Όχι (16.)

14.(Να απαντηθεί στην περίπτωση που στην ερ. 13 η απάντηση είναι ΝΑΙ)
Τι τύπο καταλύματος θα επιλέγατε για τη διαμονή σας στην περιοχή της Δαδιάς;.

Ξενοδοχείο	Hostel(studio)	Παραδοσιακός Ξενώνας	Aparthotel διαμερίσματα	ενοικιαζόμενα δωμάτια	Άλλο

15. (Να απαντηθεί στην περίπτωση που στην ερ. 13 η απάντηση είναι ΝΑΙ)
Ποια θα ήταν η προτίμηση σας για το κατάλυμα που θα διαμένατε? (Παρακαλούμε να ταξινομήσει 1-6).

1. συμφωνώ με τις δομές.	2.πολυτελές χώροι	3.ιδεολογικό ξενοδοχείο	4.οικολογικές δομές.	5. ανακαίνιση παλαιών κτιρίων	6. Δεν έχω άποψη

16. (Να απαντηθεί ΜΟΝΟ στην περίπτωση που στην ερ.13 είναι ΟΧΙ)
Γιατί δεν θέλετε να μείνετε στην περιοχή της δαδιάς;

Δεν υπάρχουν εγκαταστάσεις	Δεν υπάρχουν δραστηριότητες	Δεν υπάρχει ζωή	Είναι παλιές οι εγκαταστάσεις ***17	Άλλο

*****17. Αν οι παλιές δομές τροποποιηθούν ως οικολογικές θα μένατε?**

Ναι	Όχι

18. Έχετε ακούσει για τον οικολογικό τουρισμό;

Ναι (19)	Όχι

19. (Να απαντηθεί ΜΟΝΟ στην περίπτωση που στην ερ. 18 έχει απαντηθεί ΝΑΙ)
Ο οικολογικός τουρισμός μπορεί να αποτελέσει στο μέλλον πόλο έλξης για τις διακοπές σας;

Ναι	Όχι

EK 4.2. Dadia Örneklem Alanı Anket Soruları

ANKET SORULARI

Bu anket, doğal sınır yerleşimi Dadia alanında yerel halkın, çalışanın ve turistin konaklamaya yönelik beklentisini ölçmek amacı ile yapılmaktadır.

Katılımınız için teşekkür ederiz,
Gildis TACHİR

Tarih ...../...../2017

1. Cinsiyet:

Kadın	Erkek	Diğer

2. Yaş:

18-25	26-35	36-45	46-55	>56

3. Eğitiminiz:

İlkokul	Orta Okul	Lise/Teknik Okul	Meslek Okulu	Lisans	Yüksek Lisans

4. Mesleğiniz:

Memur	
İşveren	
İşçi	
Emekli	
Öğrenci	
İşsiz	
Evde	
Diğer…….	

5. Yıllık ortalama geliriniz:

0-5.000 €		20.001-25.000 €	
5.001-10.000 €		25.001-30.000 €	
10.001-15.000 €		>30.001€	
15.001-20.000 €		Diğer.....	

Dadia bulunma biçiminiz**?**

Turist (7.)	Çalışan (21.)	Yerel halk(26.)

Turistlere Yönelik Sorular

6. Hangi ülkeden Dadia'ya geldiniz?

Türkiye	Almanya	Yunanistan	Diğer

7. Dadiaya kaçıncı kez geliyorsunuz?

1.Kez	2.Kez	3.Kez	>4.Kez

8.Hangi aylarda alanda bulundunuz?

Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos
Eylül	Ekim	Kasım	Aralık				

9. Dadia kimlerle geldiniz?

Yalnız	Ailem	Arkadaşlarım	Tur Şirketi

10. Dadia'ya gelme sebebiniz?

Doğal güzelliği için	Tur programında olduğu için	Mesleki çalışmalar için	Diğer

11.Dadia alanı hakkında bilgi edinme kaynağınız?

Kitap - Broşür	Tur Şirketleri	Televizyon- Basın	Arkadaşlarım

12. Dadia alanına gelme aracınız??

Kendi aracım	Tur şirketi aracı	Toplu taşıma

13. Dadia alanında konakladınız mı?

Evet (15,16,20,21,47)	Hayır (17,18,19,20,21,47)

14. Dadia alanında nerede kaldınız?

Otel	Kiralık oda	Tanıdık evi	Karavan	Pansiyon

15. Dadia alanında kaç gece konakladınız?

1 Gece	2 Gece	3 Gece	>4 Gece

16. Dadia alanında konaklamama nedeniniz?

Kalabileceğim konaklama yapısı yok	Tur programımıza dâhil değil	Kalmamı gerektirecek Faaliyet yok	Diğer

17. Dadia alanında nasıl bir konaklama yapısında konaklamak istersiniz?

Atıl yapıların dönüştürüldüğü konaklama	Kiralık oda	Otel	Diğer

18. Dadia da konakladığınız konaklama yapısından nasıl bir hizmet beklersiniz?

Her şey dâhil	Sadece kahvaltı	Sadece konaklama

19. Dadia alanına gelme amacınız?

Kuş gözlemciliği	Doğal guzellikler	Yürüyüş parkurları	Kamp yapmak	Araştırma yapmak	Diğer

20. Dadia alanında harcama miktarınız nedir?

<200 €	201-300 €	301-400 €	>401 €

Çalışanlara Yönelik Sorular

21. Dadia alanında nerede çalışıyorsunuz?

Bilgi edinme merkezinde	Dadia yerleşiminde	Ormanda

22. Dadia alanında hangi iş alanları artırılmalı?

Konaklama	Gastronomi	Turizm	Diğer

23. Dadia alanı konaklama yapılaşmasında nasıl değerlendirilmelidir?

Var olan atıl yapıları yeniden değerlendirilerek	Yeni yapılaşma ile

24.. Dadia alanındaki konaklama yapılarında çalışır mısınız?

Evet	Hayır

25.. Atıl yapılar konaklamada değerlendirildiğinde hangi iş alanları açılır?

Konaklama hizmetleri	Gastronomi	Ulaşım	Rehberlik	Diğer

Yerel Halka Yönelik Sorular

26. Bölgeye gelen ziyaretçiden şimdiye kadar gelir elde ettiniz mi?

Evet(26 a.)	Hayır

26 α. Nasıl gelir elde ettiniz.?

Hizmet sattım	Mal sattım

26 β. Ziyaretçiye ne sattınız?

Konaklama sağlayarak	Gastronomi sağlayarak	Rehberlik ederek	Diğer

27.Yerleşkeye gelen ziyaretçiden gelir elde etmek için neler öğretebilirsiniz?

Orman fidancılığı	Tarım işçiliği	Arıcılık	Yöresel yemekler	Diğer

28. Dadia alanına gelen ziyaretçiler ile bir ilişkiniz oluyor mu?

Hiç (29.)	Bazen(30.)	Sık sık(30.)

29. Alana gelen turistlerle neden bir ilişkiniz olmuyor?

Günü birlik geliyor	Konaklamıyor	Eko-turizm merkezine geliyor	Ben istemiyorum

30. Alana gelen turistlerle ne tür bir ilişkiniz oluyor?

Ekolojik turizm merkezinde çalışıyorum	Yardımcı oluyorum	Kalacak yer soruyorlar	Sohbet ediyorum	Diğer

31. Alana gelen turistler ne için geliyorlar?

Kuş gözlem	Kirlenmemiş doğal güzellikleri görmek	Doğa fotoğrafçılığı	Diğer

32. Alana gelen ziyaretçilerin neler yapmasını istersiniz?

Sadece eko turizm merkezine	Yerleşkede konaklasınlar	Yemek yemeğe gelsinler	Hepsi

33. Bu hali ile evinize ziyaretçi kabul eder misiniz?

Evet(34.)	Hayır (35.)

34. Konaklamada evinizi nasıl değerlendirirsiniz?

Bir odamı kiraya vererek	Tabusu bana ait olan atıl yapımı değerlendirerek	Üst katımı kiraya vererek	Diğer

35. Evinizi ziyaretçiye kiralama sebebiniz?

Evim küçük	Aynı wc ve mutfak Kullanmak zor	Komşular rahatsız olur	Evimin bir bölümü atıl durumda

36. Bölgedeki atıl yapıların turizm konaklamasında değerlendirilmesini düşünür müsünüz?

Evet(37, 39)	Hayır (44)

37. Bu projenin gerçekleşmesi için sermayeniz var mı?

Evet(38.)	**Hayır**

38. Sermayenizi değerlendirirken proje ve inşaat işlerini nasıl yaparsınız?

Projelendirilmiş projenin inşaatını yaparım	Tamir izni ile inşaatını yaparım	Devlet projelendirse aslına göre yaparım	Diğer

39. Proje ve inşaat işlerinde devlet danışman verse gider misiniz?

Evet(40.)	Hayır	Diğer (40)

40. Bu danışman nerede olmalı?

Dadia yerleşiminde	Sufli'de	Dedeağaçta

41. Yerleşimde atıl yapılar değerlendirilirken hangi kuruluşlar ile çalışılmalı?

Belediye	WWF	Avrupa Birliği	Çevre Konseyi	Mimarlar Odası

42. Turizm konaklaması için değerlendirilen atıl yapılar nasıl olmalıdır?

Modern	Ekolojik yaklaşımlı	Yerleşke dokusuna uyumlu	Aslına göre yapılmış	Diğer

43. Turizm konaklamada değerlendirilen atıl yapılar sizlere neler sağlayabilir?

Para kazanırız	Turizm ile hizmet gelir	Sosyal yaşantımız çeşitlenir	Diğer

44. Bölgedeki atıl yapıların konaklamada değerlendirilmesini neden düşünmüyorsunuz?

Nasıl değerlendireceğimi bilmiyorum	Bu hali ile kullanabilirim	Para kazandırmaz	Diğer

Turizmin doğal çevrenin gelişimine ve bölge ekonomisine olan katkısına katılım durumlarınızı belirtiniz?

		Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
45.	Ekolojik turizm faaliyetleri arttırılmalıdır					
46.	Dadia yerleşiminde konaklama yapıları arttırılmalı					
47.	Yaya parkurları yerleşke üzerinden geçirilmeli					
48.	Atıl yapılar yeniden değerlendirilmeli					
49.	Sosyo-kültürel etkinlikler arttırılmalı					
50.	Yenilebilen enerji kaynaklarının kullanıldığı konaklama yapıları yapılmalı					
51.	Evrensel tasarım ilkeleri doğrultusunda ekolojik turizm alanı yeniden düzenlenmeli					

52. Dadia alanın nasıl olmasını istersiniz?

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το παρόν ερωτηματολόγιο διανέμεται στο πλαίσιο δειγματοληπτικής έρευνας με σκοπό την εκπόνηση της Διπλωματικής μου Εργασίας στην Δαδιά και είναι ανώνυμο. Οι απαντήσεις θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για το σκοπό της παρούσας εργασίας και είναι αυστηρά εμπιστευτικές.

Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για τη συμμετοχή,
Γιλδις Ταχηρ

Ημερομηνία συμπλήρωσης

...../...../2017

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά

1. Φύλο:

Γυναίκα	Άνδρας	Άλλο

2. Ηλικία:

18-25	26-35	36-45	46-55	>56

3. Επίπεδο εκπαίδευσης:

Δημοτικό	Γυμνάσιο	Λύκειο/Τεχνολογική Σχολή	Ιδιωτικό κολέγιο/ ΙΕΚ	Τ.Ε.Ι-Α.Ε.Ι	>Μεταπτυχιακές σπουδές

4. Επάγγελμα:

Δημόσιος υπάλληλος	
Ιδιωτικός υπάλληλος	
Ελεύθερος επαγγελματίας	
Συνταξιούχος	
Φοιτητής/τρία	
Άνεργος/η	
Οικιακά	
Άλλο…….	

5. Οικογενειακό Συνολικό Ετήσιο Εισόδημα:

0-5.000 €		20.001-25.000 €	
5.001-10.000 €		25.001-30.000 €	
10.001-15.000 €		>30.001€	
15.001-20.000 €		Άλλο	

Για ποιο λόγο βρισκόσαστε στη Δαδιά?

Τουριστικός (7.)	Επαγγελματικός (22.)	Ντόπιος (μόνιμος κάτοικος περιοχής)(28.)

Ερωτήσεις για τους τουρίστες

6. Ποιος σας συνοδεύει στην Δαδιά?

Άτομο (μόνος)	Μέλη Της Οικογένειας	Με Τους Φίλους	Με Τουριστικό Γραφείο

7. Ποιος είναι ο λόγος που επισκεφθήκατε τη Δαδιά?

Φυσική ομορφιά	τουριστικό πρόγραμμα -ξενάγηση	επαγγελματική εργασία

8. Πόσες φορές έχετε επισκεφθεί τη Δαδιά?

πρώτη φορά	2.φορές	3.φορές	>4.φορές

9. (Εφόσον στην ερ. 9 έχει απαντηθεί παραπάνω από 2 φορές)
Ποιους μήνες έχετε επισκεφθεί την περιοχή της Δαδιάς?

Ιανουάριος	Φεβρουάριος	Μάρτιος	Απρίλιος	Μάιος	Ιούνιος	Ιούλιος	Αύγουστος
Σεπτέμβριος	Οκτώβριος	Νοέμβριος	Δεκέμβριος				

10.*(Στο άλλες χώρες συμπληρώνουμε ολογράφως τη χώρα)*
Από ποια χώρα κατάγεστε?

Τουρκία	Γερμανία	Ελλάδα	άλλες χώρες

11. Απο που πληροφορηθήκατε σχετικά με το χώρο Δαδιάς?

Βιβλία - Φυλλάδια	Travel Agency	Τηλεόραση και Διαδίκτυο	Φίλους

12. Ποια είναι τα μέσα της άφιξής σας στην περιοχή της Δαδιάς?

αυτοκίνητο	Ταξιδιωτικό γραφείο	Υπεραστικά λεωφορεία

13. θα διανυκτερεύσετε στην περιοχή της Δαδιάς?

Ναι (15,16,20,21,47)	Όχι (17,18,19,20,21,47)

14. (Να απαντηθεί εφόσον στην ερ. 14 η απάντηση είναι ΝΑΙ)
Που θα μείνετε στην περιοχή της Δαδιάς ?

Ξενοδοχείο	Ξενώνας	Σπίτι	Τροχόσπιτο	Pansion

15. (Να απαντηθεί εφόσον στην ερ. 14 η απάντηση είναι ΝΑΙ)
Ποιο είναι το χρονικό διάστημα της παραμονής σας στη Δαδιά?

Καθημερινά	1 Νύχτα	2 Νύχτα	3 Νύχτα	>4 Νύχτα

16. Γιατί δεν μείνατε στην περιοχή της Δαδιάς?

δεν υπάρχουν εγκαταστάσεις	δεν υπάρχει πρόγραμμα ξεναγήσεων	εναλλακτική πρόταση-αλλο

17. Αν **αποφασίζατε να μείνετε στην Δαδιά τι μέρος θα επιλέγατε?**

Παραδοσιακός ξενώνας	Ενοικιαζόμενα δωμάτια	ξενοδοχείο	Άλλο….

18. Ποιες υπηρεσίες θα θέλατε κατά την διαμονή σας?

φουλ Παροχές	Με πρωινό	Μόνο διαμονή

19. Για ποιο λόγο ήρθατε στην περιοχή της Δαδιάς?

Παρατήρηση Πουλιών	Φυσιολάτρης	Πεζοπορίες	Camping	Άλλο

20. Ποιο είναι το ποσό που δαπανήσατε κατά τη διαμονή σας στην Δαδιά?

<200 €	201-300 €	301-400 €	>401 €

Ερωτήσεις έχουν σχεδιαστεί για τους ανθρώπους που εργάζονται στην Δαδιά

21. Που εργάζεστε στην περιοχή της Δαδιά?

κέντρο πληροφόρησης	Στον οικισμό Δαδιά	στο δάσος

22.με ποιο τρόπο πιστεύετε θα μπορούσε αναβαθμιστεί η περιοχή της Δαδιάς?

κατάλυμα	εστιατόρια	γραφεία τουρισμού	Άλλο

23. με ποιο τρόπο θα αναβαθμιζόταν η διαμονή στην περιοχή της Δαδιάς ?

ανακατασκευή κτιριακών εγκαταστάσεων	Καινούργιες εγκαταστάσεις

24. Θα θέλατε να εργαστείτε σε νέες εγκαταστάσεις στη Δαδιά? (hotel-παραδοσιακός ξενώνας) ?

Ναι	Όχι

25. Εφόσον αναβαθμιστεί η περιοχή ποια επαγγέλματα πιστεύετε θα ανοίξουν?
(Εφόσον απαντηθεί Άλλο, θα αναγραφεί η απάντηση)

Ξενοδοχιακοί υπαλληλοι	Επισιτικές επιχειρήσεις(εστιατόρια όλων των ειδών)	Κέντρα ψυχαγωγίας	Κέντρα πληροφόρησης-(ξεναγοί)	Άλλο

Ερωτήσεις έχουν σχεδιαστεί για να μετρήσουν το δυναμικό χώρο της διαμονής στη

26. Από την έλευση επισκεπτών που έρχονται στην περιοχή της Δαδιάς κερδίζετε χρήματα?

Ναι (28 α.)	Όχι (28 β.)

26 α. Με ποίους τρόπους κερδίζετε χρήματα?

Παροχή Υπηρεσίας	Πώληση αγαθών

26 β. Με ποιο τρόπο συντελείς εσύ για την αύξηση κερδών από τους επισκέπτες στην περιοχής της Δαδιά?
(στο πεδίο Άλλο συμπληρώνουμε την απάντηση)

παροχή καταλύματος	Επισιτικές επιχειρήσεις	καθοδήγηση	Άλλο

27. Ενοικιάζετε κάποιο χώρο στην περιοχή της Δαδιάς?

Ναί(30.)	Όχι (31.)

28. Πώς θα χρησιμοποιούσατε το σπίτι σας ως κατάλυμα?
(μπορεί να δοθούν πολλαπλές απαντήσεις)

Ιδιωτικό δωμάτιο προς ενοικίαση	ενοικίαση 2ης ιδιοκτησίας (όχι ορόφου)	ενοικίαση ορόφου

29. Για ποιο λόγο δεν μπορείτε να φιλοξενήσετε επισκέπτες της περιοχής?

μικρή ιδιοκτησία	δεν είναι επαρκή η κουζίνα και η τουαλέτα στην ιδιοκτησία μου	ηχορύπανση	Μέρος του σπιτιού σε αδράνεια

30. Η οικία που ενοικιάζετε χρειάζεται αναπαλαίωση ή ανακαίνιση?

Ναί(33.)	Όχι (32β.)

31β. Γιατί δεν μπαίνετε στην διαδικασία αναπαλαίωσης κτιρίων?

δεν υπάρχουν δεδομένα-σωστή ενημέρωση	Δεν έχω στην ιδιοκτησία μου παραδοσιακό κτίριο	Δεν έχω κεφάλαιο	Άλλο

32. Έχετε το κεφάλαιο για την υλοποίηση αυτού του έργου?

Ναί (34.)	Όχι

33. με ποιο τρόπο θα αναπαλαιώνατε το κτίριο σας?

χειρωνακτική εργασία	άδεια επισκευής	επιδοτούμενα προγράμματα

34. Αν υπήρχε ένα τεχνικό γραφείο στην περιοχή σας θα το συμβουλευόσασταν?

Ναί	Όχι (36)	Ίσως

35. Σε ποια περιοχή βρίσκεται ο τεχνικός που θα συμβουλευόσασταν?

Στον οικισμό Δαδιά	Σουφλί	Αλεξανδρούπολη

36. Ποιοι φορείς πιστεύετε πως πρέπει να αξιολογήσουν τις δομές (κατοικίες)?

(Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία)

δήμος	WWF	Ευρωπαϊκή Ένωση	τεχνικοί σύμβουλοι	Επιμελητήριο ΤΕΕ

37.Εφόσον είχε εγκριθεί ένα πρόγραμμα αναπαλαίωσης ποιο τύπο σχεδιασμού θα επιλέγατε ?

σύγχρονο	οικολογικό	παραδοσιακό	διατηρητέο	*Άλλο*

38. Εφόσον αναπαλαιωθούνε τα κτίρια τι θεωρείτε ότι μπορεί να προσφέρει αυτό στην περιοχή?

(Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία)

έσοδα	τουρισμός	Δημιουργία τεχνικών έργων (δρόμοι-πάρκα)	ποιότητα ζωής	Άλλο

39. Θεωρείται πως ένας τουρίστας θα μπορούσε να απασχοληθεί για μικρό χρονικό διάστημα στην περιοχή της και Δαδιάς και που?

Δασικό Φυτώριο	Γεωργικής εργασίας-γεωργικές καλλιέργειες	μελισσοκομία	Τοπικά παραδοσιακά προϊόντα	Άλλο

40. Ποια είναι η συχνότητα των επισκεπτών στην περιοχή της Δαδιά?

καθόλου (44.)	μερικές φορές(43.)	συχνά(43.)

41. Τι είδους σχέση μπορείτε να έχετε με τους τουρίστες?

Επαγγελματική σχέση	Εθελοντική σχέση	Επικοινωνίακη- Φιλική σχέση	Άλλο	Καμία(43)

42. Γιατί δεν έχετε σχέση με τουρίστες?

η διέλευση τους είναι σύντομη	δεν διαμένουν στην περιοχή	Στόχος είναι το κέντρο πληροφόρησης	Δεν θέλω να έχω επικοινωνία

43. Για ποιο λόγο θεωρείται πως έρχονται οι τουρίστες στην περιοχή?

παρατήρηση πουλιών	Φυσικό περιβάλλον-φυσιολατρία	φωτογραφία	Άλλο

44. Τι μπορεί να προσφέρει η περιοχή στους επισκέπτες ?

(Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία)

κέντρο πληροφόρησης	διαμονή	φαγητό-διασκέδαση	Άλλο

Με βάση την παρακάτω κλίμακα, παρακαλώ σημειώστε κατά πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τη συμβολή του τουρισμού στην ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος και της οικονομίας της περιοχής:

		Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
45.	**οι δραστηριότητες στην περιοχή που παρέχει το κέντρο πληροφόρησης θα πρέπει να αυξηθούν** (πχ ορειβασία)**.**					
46.	**Οι ξενοδοχειακές μονάδες θα πρέπει να αυξηθούν.**					
47.	**οι πεζοπόροι θα πρέπει να επισκεφτούν το χωριό της Δαδιάς.**					
48.	**οι Παρωχημένες δομές θα πρέπει να επαναξιολογηθούν.**					
49.	**οι κοινωνικές και οι πολιτιστικές εκδηλώσεις θα πρέπει να αυξηθούν στην περιοχή της Δαδιά.**					
50.	**θέλετε να κατασκευαστούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στο χώρο της Δαδιά.**					
51.	**Συμφωνείτε για την αναδιοργάνωση του πλαισίου των αρχών του καθολικού σχεδιασμού** (χωροταξικά – πολεοδομικά).					

52*.πως ονειρεύεστε το μέρος της δαδιάς

EK 4.3. Anketör Şirketi Anlaşması

Quest

Αλεξανδρούπολη 04/09/2017

Ανάθεση Έρευνας

Προς: Γκιλντίζ Ταχίρ

Η παρακάτω ανάλυση αφορά έρευνα μέσω ερωτηματολογίου σε επαγγελματικούς χώρους και συγκεκριμένα ξενοδοχειακές μονάδες στην περιοχή της Αλεξανδρούπολης και σε επισκέπτες, μόνιμους κατοίκους και επαγγελματίες στον οικισμό Δαδιά - Έβρου. Έπειτα από συνεννόηση με την κα Γκιλντίζ και σχεδιασμό για την διεκπεραίωση του έργου προέκυψαν τα παρακάτω:

Ερωτηματολόγια Αλεξανδρούπολης
Σύνολο ερωτηματολογίων: 78
Σύνολο Ξενοδοχειακών μονάδων: 26
Σύνολο Ατόμων/ Ξενοδοχείο: 3
Ημ. Έναρξης έρευνας: 04/09/2017
Ημ. Λήξης έρευνας: 15/09/2017
Στατιστική αποτύπωση διάρκεια: 20 ημέρες

Ερωτηματολόγια Δαδιάς
Σύνολο ερωτηματολογίων: 220
Ημ. Έναρξης έρευνας: 04/09/2017
Ημ. Λήξης έρευνας: 15/09/2017
Στατιστική αποτύπωση διάρκεια: 20 ημέρες

Συνολικό κόστος έργου: 1798,00€ (συμπεριλαμβάνεται ΦΠΑ 24%)

Για την Quest

Κουφάκη Ελένη

ΚΟΥΦΑΚΗ ΕΛΕΝΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ
ΜΑΖΑΡΑΚΗ 7 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ Τ.Κ.:68100
ΤΗΛ: 2551400161
ΑΦΜ: 100716058 ΔΟΥ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ

ÖZGEÇMİŞ

DOĞUM YERİ -YILI: Komotini\Yunanistan –1979

YABANCI DİL: İngilizce, Almanca, Yunanca

ÖĞRENİM:

Üniversite

Lisans:
Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ), Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü–2003

Yüksek Lisans:
"Im Rahmen der Regelungen im Vergleich zu ausgewählten Beispielen, Griechenland, der Türkei und Deutschland im Gehäuse (Boden) Bau", Hafen City University (HAW)–Hamburg-Almanya/Mimarlık Fakültesi- Mimarlık Ana Bilim Dalı –2006

Doktora:
"Kıyı Kentleri ve Ekolojik Turizm İlişkisinde Bütünleşik Konaklama Yaklaşımı: Dedeağaç ve Dadia Örnekleri", Trakya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Ana Bilim Dalı – 2019